

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗ

Αστερίας 3

Ελληνική γλώσσα - Επίπεδο 3
Greek language - Level 3
Langue Grecque - Niveau 3

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗ

Αστερίας 3

Ελληνική γλώσσα - Επίπεδο 3

Η έκδοση συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα
SOCRATES/Lingua της Ευρωπαϊκής Ένωσης
και από τις εκδόσεις **"NEOHEL"**

Αθήνα 2006

Η σειρά Αστερίας περιλαμβάνει:

Αστερίας 1α και 1β

Αστερίας 1α Βιβλίο του μαθητή 1α
Αστερίας 1α Τετράδιο Ασκήσεων 1α
Αστερίας 1β Βιβλίο του μαθητή 1β
Αστερίας 1β Τετράδιο ασκήσεων 1β
Λεξιλόγιο Ελληνικά-Αγγλικά 1
Λεξιλόγιο Ελληνικά-Γαλλικά 1
Λεξιλόγιο Ελληνικά-Ισπανικά 1
Λεξιλόγιο Ελληνικά-Γερμανικά 1
Λεξιλόγιο Ελληνικά-Ρωσικά 1
Λεξιλόγιο Ελληνικά-Βουλγαρικά 1
CD No. 1 (Τραγούδια)
CD No. 2 (Κείμενα - Ασκήσεις)
Παιδαγωγικός οδηγός για τον διδάσκοντα 1

Αστερίας 2

Αστερίας 2 Βιβλίο του μαθητή 2
Αστερίας 2 Τετράδιο Ασκήσεων 2
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Αγγλικά 2
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Γαλλικά 2
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Ισπανικά 2
CD No. 3 (Τραγούδια)
CD No. 4 (Κείμενα)
Παιδαγωγικός οδηγός για τον διδάσκοντα 2

Αστερίας 4

Αστερίας 4 Βιβλίο του μαθητή 4
Αστερίας 4 Τετράδιο Ασκήσεων 4
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Αγγλικά 4
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Γαλλικά 4
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Ισπανικά 4
CD No. 7 (Τραγούδια)
CD No. 8 (Τραγούδια)
Παιδαγωγικός οδηγός για τον διδάσκοντα 4

Αστερίας 3

Αστερίας 3 Βιβλίο του μαθητή 3
Αστερίας 3 Τετράδιο Ασκήσεων 3
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Αγγλικά 3
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Γαλλικά 3
Λεξιλόγιο: Ελληνικά-Ισπανικά 3
CD No. 5 (Τραγούδια)
CD No. 6 (Κείμενα)
Παιδαγωγικός οδηγός για τον διδάσκοντα 3

Εξώφυλλο: ▲ Κώστας Πανιάρας
Εικονογράφηση: ▲ Θανάσης Δήμου
Γραφικοί σχεδιασμοί,
σελιδοποίηση &
καλλιτεχνική επιμέλεια: ▲ Kim Harper/PolyEntypo
Μουσική: ▲ Λίλυ Ιακωβίδου-Αλευρά

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή της συγγραφέως.

Copyright ©
Ε. Γεωργαντζή 1999

Διάθεση - Παραγγελίες

"NEOHEL" Αγ.Κωνσταντίνου 40
(Αίθριον Β-45) Μαρούσι 15124
Αθήνα - Ελλάς

Τηλ/Fax: (+30) 210 8087595 / (+30) 210 6231271
Τηλ: (+30) 210 6198903 (εσωτ. 229) / Fax: (+30) 210 6104284
Τηλ: +6932 438082

E-mail: asterias@qualco.gr
Ιστοσελίδα: www.asteriasbooks.com

MODERN GREEK and
EUROPEAN STUDIES - PUBLICATIONS

Βιολογία

ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ

Το αφιερώνω στην αγαπημένη μου
Ιόλη

■ Πρόλογος

Με τη μέθοδο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ** έγινε μια προσπάθεια να καλυφθεί ένα κενό, το οποίο υπάρχει στον τομέα της διδακτικής και που αφορά την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως ξένης, σε παιδιά ηλικίας 6 έως 15 ετών. Έχοντας την εμπειρία της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως ξένης σε ενηλίκους και εφήβους και μετά τη συγγραφή της γνωστής σειράς εγχειριδίων "Τα ελληνικά για ξενόγλωσσους" (Σ.Μαυρούλια - Ε.Γεωργαντζή), ο τελικός στόχος ήταν να δημιουργηθεί μια μέθοδος στην οποία εφαρμόζονται πρώτη φορά για τα ελληνικά, οι νέοι τρόποι παρουσίασης και επεξεργασίας της ύλης, όπως αυτοί απορρέουν από τις σύγχρονες τάσεις διδασκαλίας μιας γλώσσας ως ξένης σε παιδιά. Αποτέλεσμα της όλης εργασίας είναι η δημιουργία ενός εργαλείου χρήσιμου όσο και ευέλικτου, ελκυστικού όσο και αποτελεσματικού, γεμάτου φαντασία και ευρηματικότητα, στοιχεία που το κάνουν, εκτός των άλλων, να αγαπιέται εύκολα και από τους διδασκόμενους και από τους διδάσκοντες.

Στη μέθοδο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ** προτεραιότητα δίνεται στην επικοινωνία και στον εθισμό του αυτιού στην ελληνική γλώσσα, με σκοπό την κατανόηση και τη σωστή έκφραση. Παράλληλα η διδασκαλία του γραπτού λόγου, της ανάγνωσης, της απλής γραμματικής, της φωνητικής καθώς και στοιχείων του ελληνικού πολιτισμού είναι από τους βασικούς στόχους του βιβλίου.

Η επικοινωνία στην ξένη γλώσσα επιτυγχάνεται μέσα από ποικίλες δραστηριότητες, παιχνίδια, τραγούδια, ποιήματα και με μια μεθοδική παρουσίαση των δομών, των εκφράσεων και των γραμματικών φαινομένων της γλώσσας. Εκτός από το χαρακτηρισμό "Επικοινωνιακή", τη μέθοδο αυτή θα μπορούσε κανείς να τη χαρακτηρίσει και "Βιωματική", διότι στη διαμόρφωση του μαθήματος σημαντικό ρόλο παίζει η συμμετοχή του κάθε μαθητή με τα δικά του προσωπικά βιώματα.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω το τμήμα **LINGUA** του κοινοτικού προγράμματος "**SOCRATES and YOUTH**" για την οικονομική υποστήριξη που μας παρέσχε, χωρίς την οποία δε θα ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί το έργο αυτό.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους εταίρους του προγράμματος, οι οποίοι με συντονιστή τις εκδόσεις "**Σ.ΜΑΥΡΟΥΛΙΑ - Ε.ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗ**", συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτής της έκδοσης.

Ευχαριστώ τους:

1. "**NEOHEL**" Κέντρο **ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ** και **ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ-ΑΘΗΝΑ** και ιδιαιτέρως την κυρία **Εύη Παναγιωτοπούλου**, φιλόλογο, η οποία προϊστάτο της ομάδας εργασίας στις τάξεις παιδιών, όπου εφαρμόσαμε, επεξεργαστήκαμε και βελτιώσαμε το υλικό των βιβλίων **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 1, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 3 και ΑΣΤΕΡΙΑΣ 4**.
2. "**INALCO**" - **INSTITUT DE LANGUES ET CIVILISATIONS ORIENTALES - DEPARTEMENT DE GREC MODERNE, PARIS, FRANCE** και ιδιαιτέρως τους καθηγητές κύριο **Henri Tonnet** και κύριο **Χρήστο Παπάζογλου**, για την επεξεργασία και μετάφραση στη γαλλική γλώσσα του λεξιλογίου των βιβλίων **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 1, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 3 και ΑΣΤΕΡΙΑΣ 4**.
3. **UNIVERSITY OF BIRMINGHAM - DEPARTMENT OF BYZANTINE OTTOMAN AND MODERN GREEK STUDIES, BIRMINGHAM, ENGLAND** και ιδιαιτέρως τον καθηγητή, κύριο **Δημήτρη Τζιόβα**, για την επεξεργασία και μετάφραση στην αγγλική γλώσσα του λεξιλογίου των βιβλίων **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 1, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 3 και ΑΣΤΕΡΙΑΣ 4**.
4. **UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID - INSTITUTO DE IDIOMAS DE LA FACULTAD DE FILOLOGIA, MADRID, ESPAÑA** και ιδιαιτέρως τη φιλόλογο, κυρία **Πηνελόπη Σταυριανοπούλου**, για την επεξεργασία και μετάφραση στην ισπανική γλώσσα των βιβλίων **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 1, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2, ΑΣΤΕΡΙΑΣ 3 και ΑΣΤΕΡΙΑΣ 4**.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους συνέβαλαν με πολύ κέφι και ενθουσιασμό στην αισθητική της όλης σειράς, το ζωγράφο, κύριο **Κώστα Πανιάρα**, ο οποίος φιλοτέχνησε το εξώφυλλο του βιβλίου, το σκιτσογράφο, κύριο **Θανάση Δήμου** για την πλούσια εικονογράφηση του βιβλίου, τη ζωγράφο και γραφίστα, κυρία **Kim Harper** για τους γραφικούς σχεδιασμούς, τη σελιδοποίηση και την καλλιτεχνική επιμέλεια του βιβλίου καθώς και την κυρία **Λίλυ Ιακωβίδου-Αλευρά** για τη μουσική επεξεργασία των τραγουδιών και την ερμηνεία τους.

Η συγγραφέας

Ευαγγελία Γεωργαντζή

♦ Ευαγγελία Γεωργαντζή

- ♦ Πτυχιούχος του Πανεπιστημίου Αθηνών, ελληνικής και γαλλικής φιλολογίας
- ♦ Μετεκπαίδευση στη Γαλλία σε θέματα μεθοδολογίας και διδασκαλίας των ξένων γλωσσών (École Normale de Sèvres - Παρίσι και Πανεπιστήμιο της Grenoble.)
- ♦ Καθηγήτρια επί δεκατέσσερα χρόνια στο "Κολέγιο Αθηνών".
- ♦ Ιδρυτικό μέλος του εκδοτικού οίκου "Σ. ΜΑΥΡΟΥΛΙΑ - Ε. ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗ" και συγγραφέας της σειράς "Τα Ελληνικά για ξενόγλωσσους" (Σ. Μαυρούλια - Ε. Γεωργαντζή).
- ♦ Συγγραφέας της σειράς "ΑΣΤΕΡΙΑΣ" και της σειράς "ΜΙΚΡΟΣ ΑΣΤΕΡΙΑΣ" Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.
- ♦ Ιδρυτικό μέλος της εταιρείας Νεοελληνικών, Ευρωπαϊκών Μελετών και εκδόσεων "NEOHEL" (Αθήνα 1992).

■ Εισαγωγή

Η μέθοδος ΑΣΤΕΡΙΑΣ

1. Σε ποιους απευθύνεται η μέθοδος.

Η μέθοδος **ΑΣΤΕΡΙΑΣ** απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6-15 ετών, τα οποία δεν έχουν μητρική γλώσσα την ελληνική. Τα παιδιά αυτά μπορεί να είναι:

- α) Ελληνόπουλα δεύτερης ή τρίτης γενιάς, τα οποία κατοικούν στο εξωτερικό.
- β) Παιδιά παλλиноστούντων Ελλήνων στην Ελλάδα.
- γ) Παιδιά αλλοδαπών προσφύγων στην Ελλάδα
- δ) Παιδιά αλλοδαπών, τα οποία φοιτούν σε ξενόγλωσσα σχολεία στην Ελλάδα, όπου η εκμάθηση της ελληνικής είναι υποχρεωτική.
- ε) Παιδιά ξενόγλωσσα, τα οποία διαμένουν στο εξωτερικό και έχουν επιλέξει τα ελληνικά ως πρώτη, δεύτερη ή τρίτη ξένη γλώσσα.

2. Οι γλωσσικές ανάγκες έκφρασης του παιδιού αυτής της ηλικίας.

Η ψυχολογία του παιδιού αυτής της ηλικίας, μας απασχόλησε πολύ και έπαιξε το βασικό ρόλο στην παιδαγωγική προσέγγιση της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε σχετικά με τα θέματα, τις γλωσσικές δραστηριότητες και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιήσαμε. Οι γλωσσικές ανάγκες έκφρασης του παιδιού αυτής της ηλικίας περιστρέφονται γύρω από το ΕΓΩ του και τις σχέσεις του ΕΓΩ με τον ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟ που το περιβάλλει και μέσα στον οποίο κινείται. Το σπίτι, το σχολείο, οι χώροι ψυχαγωγίας, η πόλη, η συνοικία, οι φίλοι και οι συμμαθητές, τα πάρτι και οι γιορτές αποτελούν το σημείο εκκίνησης για τη δημιουργία γλωσσικών δραστηριοτήτων.

Στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 3** το λεξιλόγιο διευρύνεται και εμπλουτίζεται με έννοιες πιο αφηρημένες, προετοιμάζοντας έτσι τους μαθητές για ένα επίπεδο γλωσσικών δεξιοτήτων υψηλότερο και πιο απαιτητικό.

3. Η δομή του βιβλίου.

Στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 3** η ύλη είναι χωρισμένη σε τρεις μεγάλες θεματικές ενότητες.

Α' Ενότητα: Η καθημερινή ζωή, με επιμέρους ενότητες, δραστηριότητες στο σπίτι, στο σχολείο, στην πόλη (αγορά, καταστήματα) και με αναφορές στη ζωή άλλοτε.

Β' Ενότητα: Ώρα για διασκέδαση, με αναφορές στη διάθεση του ελεύθερου χρόνου (κινηματογράφος, караγκιόζης, λούνα παρκ, πάρτι γενεθλίων, απόκριες, γάμος, βαφτίσια, φαγητό έξω, κ.λ.π.)

Γ' Ενότητα: Η ζωή δεν είναι μόνο διασκέδαση, με αναφορές σε θέματα υγείας, επίσκεψη στο γιατρό, στον οδοντογιατρό, γνωριμία με το σώμα, φόβοι, συναισθήματα, κ.λ.π.

Στο βιβλίο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 3**, το νέο λεξιλόγιο, οι δομές της γλώσσας, οι εκφράσεις, οι ιδιωτισμοί, η γραμματική και η σύνταξη, η προφορά, ο τονισμός, η μουσική και ο ρυθμός της γλώσσας, ο προφορικός και ο γραπτός λόγος, διδάσκονται μέσα από τα ποικίλα εναλλασσόμενα κεφάλαια

κάθε ενότητας, πλαισιωμένα με χιουμοριστικά, έγχρωμα, όλο ζωντάνια σκίτσα και παιδαγωγική ευρηματικότητα όσον αφορά τον τρόπο παρουσίασης και εφαρμογής τους. Στο τέλος του βιβλίου του μαθητή, υπάρχει συνοπτική γραμματική, εμπλουτισμένη με ασκήσεις, καθώς και το κατά κεφάλαια σύνολο των λέξεων, που εμπεριέχονται στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 3**.

Το βιβλίο του μαθητή περιλαμβάνει και τις ασκήσεις. Προτιμήσαμε να συμπεριλάβουμε τις προφορικές αλλά και τις γραπτές ασκήσεις μέσα στο βιβλίο του μαθητή αμέσως μετά από κάθε νέα γλωσσική παρουσίαση και δραστηριότητα, διότι θεωρούμε ότι είναι αναπόσπαστο μέρος του διδασκόμενου μαθήματος.

Τα κεφάλαια που εναλλάσσονται στο βιβλίο του μαθητή, έχοντας το καθένα έναν ιδιαίτερο παιδαγωγικό σκοπό είναι τα εξής :

1. ΡΩΤΑΩ - ΑΠΑΝΤΑΩ	7. ΚΑΝΩ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΩ - ΔΙΗΓΟΥΜΑΙ	8. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
3. ΕΓΩ	9. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
4. ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΟ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΠΑΙΔΙ	10. ΑΚΟΥΩ ΚΑΙ ΤΟΝΙΖΩ
5. ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ	11. ΕΙΚΟΝΑ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ
6. ΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΚΙΑ	12. ΠΑΙΖΩ ΘΕΑΤΡΟ

4. Θέματα πολιτισμού - Λογοτεχνικές σελίδες.

Για τον ΑΣΤΕΡΙΑ 3 επιλέξαμε τα εξής θέματα:

Ήθη και έθιμα: Το Πάσχα. Η Πρωτομαγιά. Οι Απόκριες. Η 1η Μαρτίου (ο μάρτης). Η ελληνική ονομαστική εορτή. Ο γάμος. Τα βαφτίσια. Η ελληνική κουζίνα. Η ελληνική ταβέρνα. Η λαϊκή αγορά.

Θέατρο: Το θέατρο σκιών: Ο Καραγκιόζης.

Κοινωνία: Η ζωή άλλοτε και τώρα. Η φιλία στη ζωή. Το ελληνικό περίπτερο. Η ψυχαγωγία και οι χώροι διασκέδασης. Οι προσκλήσεις και η κοινωνικότητα.

Οικονομία: Το ελληνικό νομισματικό σύστημα.

Τύπος: Οι ελληνικές εφημερίδες.

Μουσική: Ελληνικά δημοτικά τραγούδια.

Εθνικές εορτές: Η 25η Μαρτίου.

Ιστορία: Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός και το 21. Ο Εθνικός μας ύμνος.

Μυθολογία: Ο ρόλος και οι ασχολίες των θεών του Ολύμπου.

Λογοτεχνία: Αποσπάσματα σε συνέχειες από τον Τρελαντώνη της Πηνελόπης Δέλτα.

Ποίηση: Διονύσιος Σολωμός - Γεώργιος Δροσίνης.

5. Τα τραγούδια του Αστερία.

Η μουσική και τα τραγούδια αποτελούν ένα βασικό στοιχείο της μεθόδου Αστερίας - Ελληνικά

για παιδιά 6 έως 12 ετών.

Η σειρά **ΑΣΤΕΡΙΑΣ**, συνοδεύεται εκτός των άλλων και από τρία CDs Νο1-Αστερίας 1, CD Νο3-Αστερίας 2, CD Νο 5 - Αστερίας 3.

Στη σειρά **ΑΣΤΕΡΙΑΣ** τα τραγούδια δε χρησιμοποιούνται απλώς για να διανθίσουν το εκπαιδευτικό υλικό αλλά αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της μεθόδου.

Τα τραγούδια του Αστερία συμπληρώνουν ή επαναλαμβάνουν βασικά σημεία του διδακτικού υλικού, εμπεδώνουν γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, εμπλουτίζουν το λεξιλόγιο, εκπαιδεύουν, περνώντας στα παιδιά μηνύματα σύγχρονου προβληματισμού, τα ευαισθητοποιούν σε θέματα της εποχής μας, τους περνούν στοιχεία ελληνικού πολιτισμού σύγχρονου και παλαιότερου καθώς επίσης και στοιχεία που αναφέρονται στην καθημερινή ζωή και στο μικρόκοσμο του παιδιού. Παράλληλα τα παιδιά εκτίθενται σε όσο το δυνατόν περισσότερα ακούσματα ορθού προφορικού λόγου κι έτσι εθίζονται στη σωστή προφορά, στον τονισμό και στο ρυθμό της νέας γλώσσας, εμπεδώνοντας παράλληλα δομές και εκφράσεις.

Είδη τραγουδιών

α. Παραδοσιακά χωρίς καμία αλλαγή. Τα τραγούδια αυτά έχουν επιλεγεί για να καλύψουν αφ' ενός μεν, κάποιο εκπαιδευτικό στόχο και αφ' ετέρου, να κάνουν κοινωνό το μαθητή σε θέματα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

β. Παραδοσιακά με αλλαγές. Σε ορισμένα παραδοσιακά τραγούδια, έχουν γίνει προσθαφαιρέσεις και αλλαγές για εκπαιδευτικό σκοπό.

γ. Καινούργια τραγούδια όσον αφορά τους στίχους και τη μουσική σύνθεση.

Επιλογή μουσικής

Για τη μουσική επένδυση των νέων τραγουδιών ελήφθησαν υπόψιν τα εξής : - Τα μουσικά θέματα ακολουθούν τα λεκτικά θέματα. - Τα ρυθμικά σχήματα είναι εύκολα στην κατανόηση και στη απομνημόνευση. - Η μελωδία είναι ευχάριστη σε μείζονες κλίμακες. - Η μελωδία και ο ρυθμός δημιουργούν μουσικές προτάσεις που εναρμονίζονται με τις λεκτικές προτάσεις.

Επιλογή περιεχομένου

Το κάθε τραγούδι, αναλόγως του περιεχομένου του, έχει δικό του ύφος, ώστε να αποφεύγεται η μονοτονία. Επίσης έχει διαφορετική ενορχήστρωση. Έτσι ακούγονται: εμβατήρια, μπαλάντες, τζάζ, μοντέρνα μουσική, ρομαντική, ελληνικοί ρυθμοί, κ.λ.π. Όσον αφορά το περιεχόμενο τα τραγούδια χωρίζονται σε : - Τραγούδια για εμπλουτισμό λεξιλογίου - Τραγούδια για εμπέδωση γραμματικών και συντακτικών φαινομένων - Τραγούδια που αναφέρονται σε θέματα καθημερινής ζωής, σύγχρονων και παλαιότερων πολιτισμών.

6. Ο ρυθμός και η μουσικότητα της γλώσσας - Φωνητική - Τονισμός.

Στη σωστή προφορά και στο ρυθμό της γλώσσας θα μυηθούν τα παιδιά με τη μίμηση των διαλόγων, την αποστήθιση των τραγουδιών και των ποιημάτων και παίζοντας τα παιχνίδια που υπάρχουν στα βιβλία, πράγμα που θα τους επιτρέψει να αναπαράγουν τα γλωσσικά φαινόμενα σωστά. Για τις δυσκολίες των διπλών ή τριπλών συμφώνων και τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής φωνητικής, καθώς και για τον τονισμό, δημιουργήσαμε ασκήσεις, ιδιαιτέρως στο βιβλίο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2**.

Τα διπλά CDS (CD No 2- Αστερίας 1, CD No 4 - Αστερίας 2, CD No 6 - Αστερίας 3) με όλα τα κείμενα και τις ακουστικές ασκήσεις οδηγούν στην αγωγή του αυτιού και της φωνής ως προς την προσωδία και το ρυθμό της γλώσσας. Γιατί κακή προφορά σημαίνει κακή ακοή στους ήχους της γλώσσας.

7. Ο προφορικός και ο γραπτός λόγος.

Στο βιβλίο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 1** ο προφορικός λόγος υπερέχει κατά πολύ του γραπτού. Στο βιβλίο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2**, ο γραπτός λόγος έχει κατακτήσει έδαφος χωρίς όμως να πάρει το προβάδισμα σε σχέση με τον προφορικό λόγο, ο οποίος κυριαρχεί στα δύο πρώτα επίπεδα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας. Στο βιβλίο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 3** ο γραπτός λόγος βρίσκεται σε ίση μοίρα με τον προφορικό. Πολλές ασκήσεις γραπτές εμπεδώνουν το νέο λεξιλόγιο και τα νέα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα. Η σύνταξη γραμμάτων, η υποστήριξη απόψεων, η διήγηση, η δημιουργία διαλόγων και γενικά η άμεση, αυθόρμητη ελεύθερη έκφραση και στον προφορικό αλλά και στο γραπτό λόγο αποτελούν έναν από τους βασικούς στόχους αυτού του επιπέδου. Η πλούσια εικονογράφηση καθώς και οι εικόνες για συζήτηση, αποτελούν βασικά στοιχεία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

8. Η γραμματική και η σύνταξη.

Τα γραμματικά και τα συντακτικά φαινόμενα στα οποία θέλουμε να επιστήσουμε την προσοχή των μαθητών και να τους εξοικειώσουμε με αυτά, παρουσιάζονται στις διάφορες σελίδες του βιβλίου υπό μορφή διαλόγων, κειμένων, ασκήσεων και τραγουδιών, πάντα μέσα σε ένα επικοινωνιακό πλαίσιο.

Στο τέλος κάθε ενότητας, η ταξινόμησή τους σε συνοπτικούς πίνακες, καθώς και ο μεγαλύτερος αριθμός γραπτών γραμματικών ασκήσεων, δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να προσεγγίσουν και να εμπεδώσουν καλύτερα παλαιά και νέα γραμματικά φαινόμενα.

Στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 3** ολοκληρώνεται η βασική γραμματική της ελληνικής γλώσσας. Επίσης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε βασικά συντακτικά φαινόμενα, όπως ο ευθύς και πλάγιος λόγος, η υπόθεση, ο χρόνος, η αιτία, το αποτέλεσμα, ο σκοπός, η αντίθεση κ.α. έτσι ώστε η έκφραση στη νέα γλώσσα, προφορική και γραπτή, βελτιώνεται, με αποτέλεσμα ένα σωστά δομημένο λόγο.

Στο τέλος του βιβλίου υπάρχει συνοπτική γραμματική με ασκήσεις. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στους χρονικούς προσδιορισμούς, με ταξινόμηση των φαινομένων σε συνοπτικούς πίνακες και ασκήσεις σε συνδυασμό με τα ρήματα κίνησης καθώς και στη χρήση των χρόνων διάρκειας και στιγμιαίων των ελληνικών ρημάτων.

9. Λεξιλόγια.

Τα «Λεξιλόγια» αποτελούν βιβλία βοηθητικά, ξεχωριστά για κάθε γλώσσα.

Είναι τρία: 1.Ελληνικά - Αγγλικά. 2.Ελληνικά - Γαλλικά. 3.Ελληνικά - Ισπανικά. Θα ακολουθήσουν λεξιλόγια στα Ρωσικά, Βουλγαρικά, Αλβανικά και Γερμανικά.

Ο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ 3** περιέχει 1800 νέες λέξεις και εκφράσεις, οι οποίες προστιθέμενες στο λεξιλόγιο των 2.000 λέξεων των βιβλίων Αστερίας 1 και 2, αποτελούν ένα σύνολο 3.800 λέξεων για τα τρία επίπεδα της σειράς. Οι λέξεις στο «Λεξιλόγιο 3» βρίσκονται:

α. Κατά κεφάλαια

β. Αλφαβητικά

Οι λέξεις στην κατά κεφαλαία ταξινόμηση του λεξιλογίου, ακολουθούν την εξέλιξη του κειμένου για διευκόλυνση και τη γρήγορη ανεύρεσή τους στο κείμενο, καθ' ότι τα κείμενα είναι μεγαλύτερα απ' ότι στα βιβλία 1 και 2, όπου οι λέξεις στο λεξιλόγιο είναι ταξινομημένες σύμφωνα με τη θέση που κατέχουν στη γραμματική (δηλαδή όλα μαζί τα αρσενικά, θηλυκά, ουδέτερα. κ.λ.π.). Μια πολύ καλή άσκηση γραμματικής θα ήταν η ομαδοποίησή τους γραμματικώς από τους μαθητές. Επίσης η αλφαβητική διάταξή τους διευκολύνει τους μαθητές να βρίσκουν τις λέξεις εκτός μαθήματος. Ο κωδικός αριθμός του κεφαλαίου στο οποίο απαντώνται για πρώτη φορά και που βρίσκεται δίπλα σε κάθε λέξη, διευκολύνει το μαθητή που θέλει να δει τη λέξη εν χρήσει.

10. Το εξώφυλλο.

Το εξώφυλλο είναι ένας ζωγραφικός πίνακας του διεθνούς φήμης σύγχρονου Έλληνα ζωγράφου, Κώστα Πανιάρα. Το θέμα του είναι παρμένο από την ελληνική φύση, την αφρισμένη θάλασσα, όπου τη συμφωνία του μπλε και του άσπρου διαταρράσσει μόνο ένας εξωπραγματικός αστερίας, κόκκινος σαν τη φωτιά στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 1**, καταπράσινος στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 2** και κατακίτρινος στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 3** και ασημένιος στον **ΑΣΤΕΡΙΑ 4**. Ο **ΑΣΤΕΡΙΑΣ** δίνει την παιδική διάσταση στη σύνθεση και χαρίζει στο βιβλίο τον τίτλο του. Γίνεται έτσι το ζωντανό αυτό θαλασσινό στοιχείο, ένα παιχνίδι στα χέρια κάθε παιδιού, ένα πολύτιμο, απόκτημα, ενθύμιο των ανέμελων καλοκαιριάτικων διακοπών στα ελληνικά ακρογιάλια.

■ Περιεχόμενα

Πρόλογος	1-5
Εισαγωγή	6-8
Περιεχόμενα	

ενότητα Α' Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

1. <i>Αστερία σ' αγαπάμε</i>	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 1	9
2. <i>Ξημερώνει και ξυπνάω</i>	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 2	10
3. Κάνω ασκήσεις	Εγώ	11
4. Κάνω ασκήσεις		12
5. Κάνω ασκήσεις		13
6. Κάνω ασκήσεις		14
7. Κάνω ασκήσεις		15
8. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί	Τι κάνω κάθε μέρα	16
9. Διηγούμαι	Η Κυριακή του Μίμη	17
10. Εγώ		18
11. Παίζουμε θέατρο	Μια έκπληξη για τη μαμά	19-20
12. <i>Πλυμένοι κι άπλυτοι</i>	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 3	21
13. <i>Της Ελένης η γιορτή</i>	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 4	22
14. Τα στρατιωτάκια		23
15. Κάνω ασκήσεις		24
16. Κάνω ασκήσεις		25
17. Ρωτάω - Απαντάω	Σε ποιον μοιάζω	26
18. Ρωτάω - Απαντάω	Ισμήνη σ' αγαπάμε	27-28
19. Λογοτεχνία	Ο Τρελαντώνης - Α' μέρος	29
20. Κάνω ασκήσεις		30-31
21. <i>Πολιτισμός</i>	Ο Μάρτης - Η Πρωτομαγιά	32
<i>Τραγούδια του Μάη</i>	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 5	
22. Τα στρατιωτάκια		33-34
23. Κάνω ασκήσεις		35-36
24. Ρωτάω - Απαντάω	Έχω κάτι να σας πω	37
25. Ρωτάω - Απαντάω	Ο καθένας έχει κάτι να μας πει	38
26. Διηγούμαι	Σας ενδιαφέρει το διάστημα;	38
27. Ρωτάω - Απαντάω	Απαγορεύεται - Δεν επιτρέπεται να πηδάει κανείς από το παράθυρο	39
27. Ρωτάω - Απαντάω	Η δημοσκόπηση	40
28. <i>Πέρα στους πέρα κάμπους</i>	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 6	41
30. Τα στρατιωτάκια		42
31. Κάνω ασκήσεις		43
32. Εικόνα - Συζήτηση	Η λαϊκή αγορά	44
33. <i>Της πόλης η ζωή</i>	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 7	45
Εγώ		
34. Ρωτάω - Απαντάω	Στην αγορά την ώρα της αιχμής	46-47
35. Ρωτάω - Απαντάω	Άλλοι πουλάνε και άλλοι αγοράζουν	48-49
36. Κάνω ασκήσεις		50-51

37. Πολιτισμός	Το ελληνικό περίπτερο	52
38. Ρωτάω - Απαντάω	Όλοι ψωνίζουν στο περίπτερο	53
39. Ρωτάω - Απαντάω	Σ' ένα κατάστημα παιχνιδιών	54
40. Ρωτάω - Απαντάω	Στα καταστήματα - Κάνω ασκήσεις	55
41. Η γιαγιά θυμάται	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 8	56
42. Κάνω ασκήσεις	Αλλοτε και τώρα	57
43. Ρωτάω - Απαντάω	Ποιος θα πει το πιο παράξενο πράγμα;	58
44. Ρωτάω - Απαντάω	Κάνω ασκήσεις Τι έγινε χτες ενώ... καθώς... την ώρα που... κάνω ασκήσεις.	59
45. Ο μανάβης	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 9	60
46. Λογοτεχνία	Ο Τρελαντώνης → Ο περίπατος - Β' μέρος	61
47. Κάνω ασκήσεις.		62
48. Τα στρατιωτάκια		63-64
49. Κάνω ασκήσεις		65
50. Λογοτεχνία	Δ. Σολωμός - Ύμνος εις την Ελευθερίαν	66
51. Λογοτεχνία	Η καταστροφή των Ψαρών	66

ενότητα Β'

ΩΡΑ ΓΙΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ

52. Πολιτισμός	Η 25η Μαρτίου	67
53. Εικόνα - Συζήτηση	Το λούνα παρκ	68-69
54. Το λούνα Παρκ	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 10	70
55. Κάνω ασκήσεις		71
56. Ρωτάω - Απαντάω	Πάμε για φαγητό	72
57. Κάνω ασκήσεις		73
58. Εικόνα - Συζήτηση	Τι τρώνε στην Ελλάδα;	74
59. Πολιτισμός	Η ελληνική κουζίνα	75
60. Πολιτισμός	Ελάτε να μαγειρέψουμε	75
61. Κάνω ασκήσεις		76
62. Κάνω ασκήσεις		77
63. Κάνω ασκήσεις		78
64. Κάνω ασκήσεις		79
65. Ρωτάω - Απαντάω	Πάμε για φαγητό	80-81
66. Εικόνα - Συζήτηση	Στο εστιατόριο	82
67. Ρωτάω - Απαντάω	Τι θα κάνουμε αύριο. .. Ίσως .. Μπορεί να	83-86
68. Εγώ		86
69. Λογοτεχνία	Ο Τρελαντώνης → Οι βόλοι - Γ' μέρος	87
70. Κάνω ασκήσεις		88
71. Ρωτάω - Απαντάω	Έχω πάει - Έχω δει - Έχω φάει	89
72. Ρωτάω - Απαντάω	Τι λες; Πάμε σινεμά;	90
73. Κάνω ασκήσεις	Έχεις κάνει περίεργα πράγματα;	91
74. Πολιτισμός	Το θέατρο σκιών → Ο Καραγκιόζης γιατρός	92
75. Κάνω ασκήσεις		93
76. Ρωτάω - Απαντάω	Παντρεύεται η θεία μου	94
77. Σήμερα γάμος γίνεται Κάνω ασκήσεις	ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 11	95
78. Ρωτάω - Απαντάω	Τα βαφτίσια στην ορθόδοξη εκκλησία	96

79. Κάνω ασκήσεις		97
80. Πολιτισμός	Οι ευχές. Οι προσκλήσεις	98
81. Τα στρατιωτάκια		99 - 100
82. Κάνω ασκήσεις		101
83. Ρωτάω - Απαντάω	Πριν από το πάρτι του σχολείου	102
84. Κάνω ασκήσεις	Εγώ	103
85. Πολιτισμός	Αποκριά είναι	104
86. Ήρθες - ήρθες καρναβάλι	ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΟΙΗΜΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ 12	105
87. Διηγούμαι	Είχα πλύνει και είχα πλυθεί - Κάνω ασκήσεις	106
88. Ρωτάω - Απαντάω	Η αργοπορημένη	107
89. Κάνω ασκήσεις		108
90. Διηγούμαι	Φιγούρες που χάθηκαν. Ο ξυλοπόδαρος	108
90. Ρωτάω - Απαντάω	Η Αλεξία φτάνει στο πάρτι αλλά όλα είχαν τελειώσει.	109
90. Διηγούμαι	Οι μεταμφιέσεις	109
91. Κάνω ασκήσεις		110
91. Διηγούμαι	Η όμορφη διακόσμηση φτιάχνει το κέφι. Η μάσκα πρόσκληση	110
92. Διηγούμαι	Οι τύψεις και οι σκέψεις της Αλεξίας	111
93. Κάνω ασκήσεις		112
94. Ρωτάω - Απαντάω	Πώς μπήκε ο καθένας στην αίθουσα; Εγώ	113
95. Ρωτάω - Απαντάω	Τα γενέθλια του Άρη	114
96. Κάνω ασκήσεις		114
97. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί	Πριν από το πάρτι	116
98. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί	Ανήμερα το απόγευμα	117
99. Λογοτεχνία	Ο Τρελαντώνης → Οι βόλοι - Δ' μέρος	118
100. Κάνω ασκήσεις		119
101. Τα στρατιωτάκια		120
102. Πολιτισμός	Το Πάσχα - Η Λαμπρή	122
103. Χρονιάρες μέρες	ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΟΙΗΜΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ 13	123
104. Πολιτισμός	Οι ολύμπιοι θεοί	124
ενότητα Γ' Η ΖΩΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ		
105. Έχω δύο χέρια	ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΟΙΗΜΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ 14	125
106. Διηγούμαι	Γνωρίζεις το σώμα σου;	126
107. Ρωτάω - Απαντάω	Γιατρέ, τι πρέπει να κάνω;	127 - 130
108. Παίζουμε θέατρο;	Ο ψευτογιατρός	131
109. Κάνω ασκήσεις		132
110. Λογοτεχνία	Ο Τρελαντώνης → Οι κατοίκες - Ε' μέρος	133
111. Κάνω ασκήσεις		134 - 135
112. Διηγούμαι	Μήπως φοβάσαι;	136
113. Διηγούμαι	Σούζη, η γάτα του Άρη	137
114. Κάνω ασκήσεις		138 - 140
115. Κάνω ασκήσεις		141
116. Τα στρατιωτάκια		142 - 143
117. Ξεκινά μια ψαροπούλα	ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΟΙΗΜΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ 15	144
118. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		145 - 186
119. Λεξιλόγιο		186 -

ΕΝΟΤΗΤΑ
Α

Αστερία σ' αγαπάμε
και μαζί σου μελετάμε,
τραγουδάμε και μιλάμε
πάντοτε ελληνικά.
Κι όταν μάθουμε μια μέρα
να μιλάμε πιο σωστά,
στην Ελλάδα μας θα πάμε
να τη δούμε από κοντά.
Και στη θάλασσα θα μπορούμε,
στα βαθιά θα κολυμπούμε,
στα νησιά θα σταματούμε
και θα στέλνουμε φιλιά.
Και στην άμμο ξαπλωμένοι
κι απ' τον ήλιο μαυρισμένοι,
μ' αστερίες θα μιλάμε
μαζί όλα τα παιδιά.
Και θα λέμε ιστορίες
για χαμένες πολιτείες,
γνωριμίες, εμπειρίες
και αξέχαστες φιλίες.
Αστερία σ' αγαπάμε
και μαζί σου μελετάμε,
τραγουδάμε και μιλάμε
πάντοτε ελληνικά.

2. Ξημερώνει και ξυπνάω

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 2

Ξημερώνει και ξυπνάω,
τα παπούτσια μου φοράω,
την τσαντούλα μου κρατάω
κι απ' το σπίτι ξεκινάω.

Φεύγω, πάω στο σχολείο
με το μπλε λεωφορείο,
μαζί μ' όλα τα παιδιά
απ' την ίδια γειτονιά.

Στο σχολείο ζωγραφίζω,
γράφω, παίζω, χρωματίζω.
Το απόγευμα γυρίζω
και στο δρόμο όλο σφυρίζω.

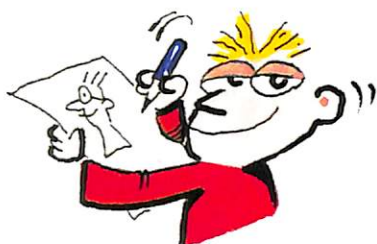
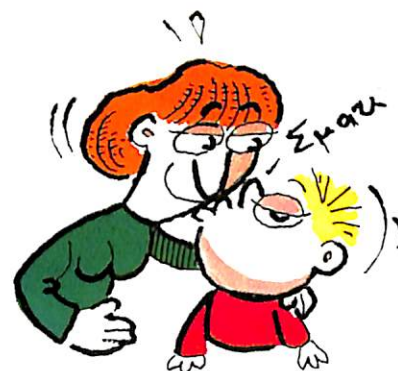
Και στο σπίτι μόλις μπω,
τη μανούλα μου φιλώ,
τρώω απογευματινό
και μαζί πίνω χυμό.

Κι αφού πια ξεκουραστώ,
τρέχω αμέσως στο γραφείο
και με όρεξη πολλή
να κι ανοίγω το βιβλίο.

Κι όταν φτάσει ώρα οκτώ,
σταματώ να μελετώ
και αρχίζω το παιχνίδι
με τ' αδέρφια μου τα δυο.

Κι ακριβώς ώρα εννιά
με πολλά πολλά φιλιά,
όλους αποχαιρετάω
και στο κρεβατάκι πάω.

Βλέπω όνειρα γλυκά
με παλάτια μαγικά
και τι άλλο βλέπω ακόμα;
Πως μιλώ ελληνικά.

■ 3. Κάνω ασκήσεις

Δες τις εικόνες γύρω από το ποίημα και απάντησε στις ερωτήσεις.

- 1 Τι ώρα ξυπνάει ο Μίμης;
- 2 Τι φοράει;
- 3 Τι κρατάει;
- 4 Από πού ξεκινάει;
- 5 Πού πάει; Με τι πάει στο σχολείο; Πάει μόνος του ή μαζί με τα παιδιά;
- 6 Τι κάνει ο Μίμης στο σχολείο;
- 7 Το απόγευμα τι κάνει; Τι κάνει στο δρόμο;
- 8 Τι κάνει ο Μίμης μόλις μπει στο σπίτι του;
- 9 Τι τρώει; Τι πίνει;
- 10 Αφού πια ξεκουραστεί, τι κάνει; Πού τρέχει;
- 11 Τι ανοίγει;
- 12 Στις 8 που βραδιάζει, τι κάνει ο Μίμης;
- 13 Με ποιους αρχίζει το παιχνίδι;
- 14 Στις εννέα που νυχτώνει, τι κάνει ο Μίμης; Πού πάει;
- 15 Τι βλέπει;
- 16 Τι άλλο βλέπει ακόμα;

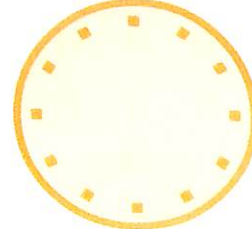
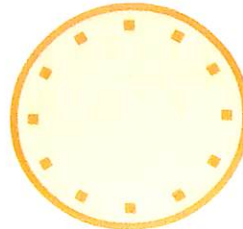
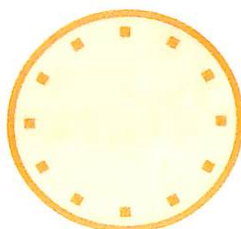
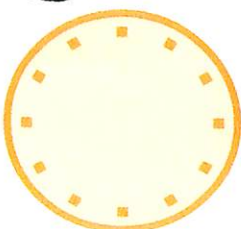
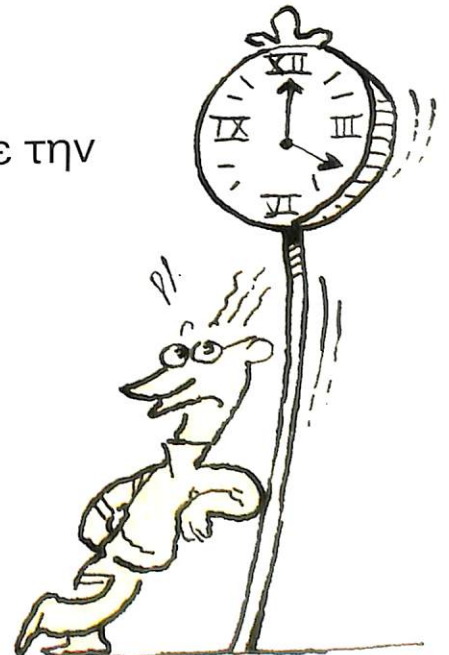
■ Εγώ

Απάντησε στις ερωτήσεις προφορικά και γραπτά. Βάλε την ώρα στο ρολόι.

1. Τι ώρα ξυπνάς;
2. Τι ώρα ξεκινάς για το σχολείο;
3. Τι ώρα γυρίζεις από το σχολείο;
4. Τι ώρα πας στο κρεβάτι για ύπνο;

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____

4. Κάνω ασκήσεις

Χρωμάτισε τα ρήματα. Γράψε τα ρήματα και τις ώρες όπως το παράδειγμα.

ΞΥΠΝΑΩ - Τι ώρα ξυπνάς;

λ	ξ	υ	π	ν	α	ω	ξ	υ	π	μ
α	λ	β	δ	α	ξ	υ	π	ν	α	ς
τ	ξ	υ	π	ν	α	ε	ι	ρ	ν	ς
ξ	υ	π	ν	α	μ	ε	ρ	η	ξ	τ
ξ	θ	ζ	ρ	ξ	υ	π	ν	α	τ	ε
μ	υ	α	ξ	υ	π	ν	α	ν	ε	φ

● Ξυπνάω στις έξι.....

↓

↓

● ●

↓

↓

ΞΕΚΙΝΗΣΑ - Χτες τι ώρα ξεκίνησες από το σπίτι σου;

σ	ξ	ε	κ	ι	ν	η	σ	α	φ	γ
ξ	ε	κ	ι	ν	η	σ	ε	ς	β	ς
ξ	ε	ξ	ε	κ	ι	ν	η	σ	ε	φ
δ	ξ	ε	κ	ι	ν	η	σ	α	μ	ε
λ	ξ	ε	κ	ι	ν	η	σ	α	τ	ε
ξ	ε	κ	ι	ν	η	σ	α	ν	ε	ν

●στη.....

↓

↓

● ●

↓

↓

ΓΥΡΙΣΑ - Τι ώρα γύρισες από το σχολείο στο σπίτι σου;

μ	γ	υ	ρ	ι	σ	α	ο	ρ	λ	π
μ	δ	ο	γ	υ	ρ	ι	σ	ε	ς	β
γ	υ	ρ	ι	σ	ε	λ	β	ω	ν	α
γ	υ	ρ	ι	σ	α	μ	ε	φ	λ	ω
γ	ξ	γ	υ	ρ	ι	σ	α	τ	ε	γ
μ	γ	υ	ρ	ι	σ	α	ν	ε	ν	ξ

● Γύρισα στις έξι παρά δέκα.....

↓

↓

● ●

↓

↓

ΠΗΓΑ - Πού πήγες; (στο θέατρο, στον κινηματογράφο, στο λούνα-παρκ, στο τσίρκο, στο σχολείο, στο φούρνο;)

π	α	ρ	β	π	α	π	η	γ	α	ψ
λ	ω	π	η	γ	ε	ς	π	α	ς	δ
π	α	ω	γ	π	η	γ	ε	π	ι	λ
π	η	γ	α	μ	ε	φ	μ	ρ	ν	λ
γ	δ	α	π	η	γ	α	τ	ε	β	κ
α	λ	π	η	γ	α	ν	ε	α	ψ	ε

●

↓

↓

● ●

↓

↓

■ 5. Κάνω ασκήσεις

Χρωμάτισε τα ρήματα. Γράψε δίπλα ό,τι χρωμάτισες και βάλε σε κάθε πρόσωπο ένα διαφορετικό πράγμα από αυτά που είναι γραμμένα στην παρένθεση.

ΚΡΑΤΑΩ - Τι κρατάς; (η ομπρέλα, τα γυαλιά, τα κλειδιά, η τσάντα, το μαντίλι, το κινητό τηλέφωνο.)

σ	κ	ρ	α	τ	α	ω	λ	ω	δ	κ	λ
κ	ρ	α	τ	α	ς	ς	χ	ς	μ	ν	ε
ο	κ	ρ	α	τ	α	ε	ι	ζ	ν	π	ο
κ	ρ	α	τ	α	μ	ε	σ	ε	ξ	χ	υ
π	α	κ	ρ	α	τ	α	τ	ε	ι	ψ	ζ
μ	π	α	κ	ρ	α	τ	α	ν	ε	β	δ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΦΟΡΑΩ - Τι φοράς; (το πουκάμισο, οι κάλτσες, τα παπούτσια, η γραβάτα, το παντελόνι, το παλτό.)

μ	ξ	ε	λ	φ	ο	ρ	α	ω	μ	α	γ
π	φ	ο	ρ	α	ς	η	τ	ν	β	ξ	φ
φ	γ	τ	υ	φ	ο	ρ	α	ε	ι	τ	ι
ω	φ	ο	ρ	α	μ	ε	ω	η	ζ	β	ε
λ	ξ	ζ	φ	ο	ρ	α	τ	ε	α	λ	μ
δ	β	φ	ο	ρ	α	ν	ε	μ	υ	ν	δ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΜΕΛΕΤΑΩ - Τι μελετάς; (φυσική, χημεία, αγγλικά, ελληνικά, πιάνο, φλογέρα.)

μ	ε	λ	ε	τ	α	ω	σ	τ	ω	κ	ξ
μ	δ	ο	μ	ε	λ	ε	τ	α	ς	β	υ
α	φ	μ	ε	λ	ε	τ	α	ε	ι	ω	ι
φ	μ	ε	λ	ε	τ	α	μ	ε	ψ	τ	φ
ε	ξ	μ	ε	λ	ε	τ	α	τ	ε	γ	τ
μ	ε	λ	ε	τ	α	ν	ε	β	ρ	μ	ν

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΒΛΕΠΩ - Τι βλέπεις; Ποιους βλέπεις; (οι φίλοι, οι ουρανοξύστες, οι πολυκατοικίες, οι μονοκατοικίες, τα αεροπλάνα, τα ελικόπτερα.)

γ	β	λ	ε	π	ω	ξ	ζ	κ	χ	α	μ
λ	ω	μ	β	λ	ε	π	ε	ι	ς	β	λ
β	δ	α	φ	β	λ	ε	π	ε	ι	α	ς
υ	κ	β	λ	ε	π	ο	υ	μ	ε	τ	ε
β	λ	ε	π	ε	τ	ε	ψ	δ	λ	ε	τ
α	β	λ	ε	π	ο	υ	ν	ε	σ	ο	υ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Κάνω ασκήσεις

Αγαπάω τον, τη(ν), το τους, τις, τα
Μιλάω στο(ν), στη(ν), στο στους, στις, στα

ο πατέρας
ο παππούς
ο αδερφός
η μητέρα
η γιαγιά
το παιδί

οι φίλοι
οι γονείς
οι φίλες
τα αδέρφια
τα ξαδέρφια
οι συμμαθητές

Τον αγαπάω και του τηλεφωνώ συχνά
Τον φιλάς και του δίνεις ένα δώρο
Τον χαιρετάει και του λέει καλημέρα
Την αγαπάμε και της προσφέρουμε λουλούδια
Τη φιλάτε και της χαρίζετε δώρα
Το χαιρετούν και του στέλνουν φιλιά

Τους αγαπάω και τους τηλεφωνώ
Τους φιλάς και τους δίνεις ένα δώρο
Τις χαιρετάει και τους λέει καλημέρα
Τα αγαπούμε και τους δίνουμε λουλούδια
Τα φιλάτε και τους χαρίζετε δώρα
Τους χαιρετούν και τους στέλνουν φιλιά

Συμπλήρωσε όπως το παράδειγμα.

ΦΙΛΩ - Ποιον φιλάς; (ο παππούς, ο μπαμπάς, ο αδελφός, η γιαγιά, η μαμά, η αδερφή.)

Ξ	Φ	Β	Φ	Ι	Λ	Α	Ω	Κ	Σ	Δ
Φ	Ι	Λ	Α	Σ	Η	Φ	Ι	Β	Δ	Α
Υ	Ζ	Κ	Λ	Α	Φ	Ι	Λ	Α	Ε	Ι
Φ	Ι	Φ	Ι	Λ	Α	Μ	Ε	Τ	Ρ	Π
Δ	Ψ	Λ	Τ	Ε	Φ	Ι	Λ	Α	Τ	Ε
Ε	Φ	Ο	Φ	Ι	Λ	Α	Ν	Ε	Η	Λ

Τον φιλώ και του μιλώ (παππούς)..

ΑΓΑΠΑΩ - Ποιον αγαπάς; (ο φίλος, η φίλη, η θεία, οι φίλοι, οι φίλες, τα παιδιά.)

Α	Υ	Α	Π	Α	Ω	Σ	Α	Π	Α	Σ
Ψ	Ζ	Α	Υ	Α	Π	Α	Σ	Κ	Λ	Σ
Υ	Α	Τ	Σ	Α	Υ	Α	Π	Α	Ε	Ι
Ε	Α	Υ	Α	Π	Α	Μ	Ε	Φ	Τ	Η
Β	Ν	Μ	Α	Υ	Α	Π	Α	Τ	Ε	Τ
Υ	Α	Υ	Α	Π	Α	Ν	Ε	Υ	Ε	Τ

ΧΑΙΡΕΤΩ - Ποιον χαιρετάς; (ο ξάδερφος, η ξαδέρφη, ο αδερφός, ο θείος, η θεία, οι γονείς μου.)

Ε	Χ	Α	Ι	Ρ	Ε	Τ	Α	Ω	Α	Λ
Ρ	Χ	Α	Ι	Ρ	Ε	Τ	Α	Σ	Ν	Δ
Φ	Υ	Χ	Α	Ι	Ρ	Ε	Τ	Α	Ε	Ι
Χ	Α	Ι	Ρ	Ε	Τ	Ο	Υ	Μ	Ε	Η
Ν	Χ	Α	Ι	Ρ	Ε	Τ	Α	Τ	Ε	Ξ
Χ	Α	Ι	Ρ	Ε	Τ	Ο	Υ	Ν	Ε	Μ

7. Κάνω ασκήσεις

ΕΡΧΟΜΑΙ - Από ποιο κράτος έρχεσαι; Έρχομαι από την Ελλάδα, τον Καναδά, την Αίγυπτο, τις Ηνωμένες Πολιτείες (ΗΠΑ), το Μεξικό, τα Κανάρια νησιά.

Φ	ε	ρ	χ	ο	μ	α	ι	κ	ς
Ξ	β	ε	ρ	χ	ε	σ	α	ι	φ
σ	ε	ρ	χ	ε	τ	α	ι	ρ	τ
ε	ρ	χ	ο	μ	α	σ	τ	ε	ρ
λ	ε	ρ	χ	ε	σ	τ	ε	β	ν
ρ	μ	ε	ρ	χ	ο	ν	τ	α	ι

● Έρχομαι από την Ελλάδα

▼

●

▼

▼

ΚΟΙΜΑΜΑΙ - Από τι ώρα κοιμάσαι το βράδυ ως (μέχρι) τι ώρα το πρωί;

Ξ	λ	κ	ο	ι	μ	α	μ	α	ι
κ	ο	ι	μ	α	σ	α	ι	ζ	ψ
ρ	κ	ο	ι	μ	α	τ	α	ι	υ
κ	ο	ι	μ	ο	μ	α	σ	τ	ε
κ	ο	ι	μ	α	σ	τ	ε	τ	ε
κ	ο	ι	μ	ο	υ	ν	τ	α	ι

● Κοιμάμαι από τις 8 το βράδυ ως τις 7 το πρωί.

▼

▼

▼

▼

▼

▼

Γράψε ό,τι λείπει.

- ▼ Ο Μίμης κοιμ..... στις 8 το βράδυ. Κοιμάται πολύ νωρίς.
- ▲ Η Ελένη κοιμ..... στις 9 το βράδυ, αργότερα από το Μίμη.
- ▼ Τι ώρα κοιμ..... μαμά κάθε βράδυ;
- Κοιμ..... στη (1.00) μία τη νύχτα, κοιμάμαι πολύ αργά.
- ▼ Τι ώρα ως τι ώρα κοιμ..... παιδιά το μεσημέρι;
- Κοιμ..... από τις 11 το βράδυ ως τις 8 το πρωί. Κοιμόμαστε πολύ αργά.
- ▼ Τα παιδιά κοιμ..... πολύ αργά το βράδυ.
- ▼ Ο Μίλτος έρχ..... από το σχολείο στις 5 το απόγευμα.
- ▼ Τι ώρα έρχ..... από το σχολείο κάθε Τρίτη, Τομ;
- Έρχ..... στις 6.30 το απόγευμα γιατί κάνω μάθημα τένις.
- ▼ Τι ώρα έρχ..... από το σχολείο, παιδιά;
- Έρχ..... στις 4 το απόγευμα, νωρίτερα από τον Τομ.
- ▼ Τα παιδιά έρχ..... από το σχολείο στις τέσσερις το απόγευμα.

νωρίς - νωρίτερα ≠ αργά - αργότερα

δεκαπέντε

8. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

Τι κάνω κάθε μέρα

α. Άκουσε την κασέτα.

β. Πες κι εσύ **τι κάνεις** κάθε μέρα, **τι θα κάνεις** την άλλη Δευτέρα και **τι έκανες** την περασμένη Δευτέρα.

Κάνε	Την περασμένη	Κάθε μέρα	Την επόμενη (άλλη)
	ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ		ΔΕΥΤΕΡΑ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ
1 ξύπνα	ξύπνησα	Ξυπνάω	θα ξυπνήσω
2 πλύσου	πλύθηκα	πλένομαι	θα πλυθώ
3 πλύνε	έπλυνα	πλένω τα δόντια μου	θα πλύνω
4 λούσου	λούστηκα	λούζομαι	θα λουστώ
5 λούσε	έλουσα	λούζω τον αδερφό μου	θα λούσω
6 ντύσου	ντύθηκα	ντύνομαι	θα ντυθώ
7 ντύσε	έντυσα	ντύνω τον αδελφό μου	θα ντύσω
8 χτενίσου	χτενίστηκα	χτενίζομαι	θα χτενιστώ
9 χτένισε	χτένισα	χτενίζω τον αδερφό μου	θα χτενίσω

α. Τι κάνει ο Μίμης **κάθε μέρα**; Ξυπνάει στις

β. Τι θα κάνει **την επόμενη** Δευτέρα; Ο Μίμης θα ξυπνήσει

γ. Τι έκανε **την περασμένη** Δευτέρα; Ξύπνησε

Την περασμένη Δευτέρα

9. Διηγούμαι

Η Κυριακή του Μίμη

Τι κάνει ο Μίμης κάθε Κυριακή; Τι έκανε την περασμένη Κυριακή;
Τι θα κάνει την επόμενη/άλλη Κυριακή;

- 1 Βγαίνω έξω και πάω στην εκκλησία
Βγήκα έξω και πήγα στην εκκλησία
Θα βγω έξω και θα πάω στην εκκλησία

Το πρωί

- 2 Παίζω τένις
Έπαιξα τένις
Θα παίξω τένις

- 3 Γυρίζω στο σπίτι
Γύρισα στο σπίτι
Θα γυρίσω στο σπίτι

- 4 Πεινάω και τρώω το μεσημεριανό μου
Πείνασα και έφαγα το μεσημεριανό μου
Θα πεινάσω και θα φάω το μεσημεριανό μου

Το μεσημέρι

- 5 Διψάω και πίνω νερό
Δίψασα και ήπια νερό
Θα διψάσω και θα πω νερό

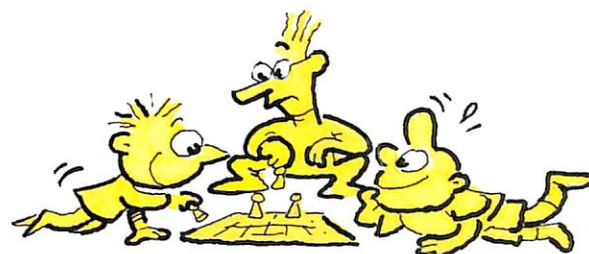

- 6 Βλέπω τηλεόραση
Είδα τηλεόραση
Θα δω τηλεόραση

Το απόγευμα

- 7 Τηλεφωνώ στους φίλους μου
Τηλεφώνησα στους φίλους μου
Θα τηλεφωνήσω στους φίλους μου

- 8 Παίζω με τους φίλους μου
Έπαιξα με τους φίλους μου
Θα παίξω με τους φίλους μου

Το βράδυ

- 9 Φιλάω τους γονείς μου
Φίλησα τους γονείς μου
Θα φιλήσω τους γονείς μου

- 10 Νυστάζω και πάω για ύπνο
Νύσταξα και πήγα για ύπνο
Θα νυστάξω και θα πάω για ύπνο

- 11 Μπαίνω κάτω από το πάπλωμα και κοιμάμαι
Μπήκα κάτω από το πάπλωμα και κοιμήθηκα
Θα μπω κάτω από το πάπλωμα και θα κοιμηθώ

■ 10. Εγώ

Γράψε τι έκανες την περασμένη Κυριακή και τι θα κάνεις την άλλη Κυριακή το πρωί, το μεσημέρι, το απόγευμα και το βράδυ.

(Για το πρωί χρησιμοποίησε και τα ρήματα: ξυπνάω, πλένομαι, λούζομαι, ντύνομαι, χτενίζομαι.)

Το πρωί

Το μεσημέρι

Το απόγευμα

Το βράδυ

11. Παίζουμε θέατρο;

Μια έκπληξη για τη μαμά

Είναι Σάββατο πρωί. Από πολύ πρωί ψιλοβρέχει και ρίχνει χιονόνερο. Η κυρία Δημητρίου, η μητέρα του Μηνά και της Κική, ξύπνησε από τα χαράματα γιατί σήμερα έχει την επέτειο του γάμου της και έχει να κάνει ένα σωρό δουλειές και αρκετά ψώνια. Πώς θα προλάβει άραγε; Πώς θα τα προφτάσει; Είναι Φεβρουάριος και στα καταστήματα άρχισαν οι χειμερινές εκπτώσεις. Η κυρία Δημητρίου πρέπει να πάει στο εμπορικό κέντρο της πόλης να αγοράσει μια αθλητική φόρμα και αθλητικά παπούτσια για το Μηνά. Πρέπει επίσης να αλλάξει το παντελόνι που αγόρασε την περασμένη εβδομάδα για την Κική και της είναι στενό καθώς και το σορτς που αγόρασε για το Μηνά γιατί του ήταν τόσο φαρδύ, ώστε του έπεφτε. Στη συνέχεια πρέπει να περάσει από το καθαριστήριο να αφήσει δύο μπλούζες μεταξωτές για πλύσιμο και δύο κοστούμια του άντρα της για καθάρισμα και σιδέρωμα. Αχ! αυτοί οι λεκέδες, θα βγουν άραγε; σκέπτεται. Έχει επίσης να περάσει από τον τσαγκάρη να αφήσει ένα ζευγάρι γόβες δικές της για τακούνια. Δεν ήταν καλής ποιότητας και χάλασαν αμέσως. Έχει να δώσει επίσης το παπούτσι του Μηνά που ξεκόλλησε για κόλλημα. Στο τέλος έχει να πάει στο κομμωτήριο για βάψιμο, κόψιμο, λούσιμο και χτένισμα των μαλλιών της. Το βράδυ πρέπει να είναι πολύ όμορφη γιατί έχει κόσμο στο σπίτι της, έχει τραπέζι τριάντα καλεσμένους. Και να ήταν μόνο αυτά; Σκέπτεται και τις δουλειές του σπιτιού και τα παιδιά που τα άφησε μόνα τους. Μήπως την περιμένει όμως κάποια έκπληξη; Για να δούμε...

Αφηγητής: Είναι Σάββατο πρωί κι η μαμά τους η καλή πήγε ψώνια για να κάνει γι' αύριο που' (είναι) Κυριακή. Έμειναν λοιπόν στο σπίτι ο Μηνάς και η Κική και αποφάσισαν να κάνουν τις δουλειές κι οι δυο μαζί.

Κική: Έλα γρήγορα, Μηνά, σήκω, πλύσου, λούσου, ντύσου και σκουπίσου κι ετοιμάσου πριν γυρίσει η μαμά. Εγώ έχω τελειώσει όλες-όλες τις δουλειές που είναι λίγο βαρετές κι είναι καθημερινές. Εγώ έχω χτενιστεί και είμαι χτενισμένη

με σαπούνι έχω πλυθεί και είμαι και πλυμένη· έχω κιόλας σκουπιστεί και είμαι σκουπισμένη· με σαμπουάν έχω λουστεί και είμαι και λουσμένη. Για κοίταξε πώς έχω ντυθεί! Δεν είμαι ωραία ντυμένη;

Μηνάς: Πω, πω, πω! έχω αργήσει· τρέχω γρήγορα, Κική, να πλυθώ, να σκουπιστώ, να λουστώ και να ντυθώ και θα δεις πόσο εγώ γρήγορα θα ετοιμαστώ.

Σε λίγο (έτοιμοι και οι δύο)

Κική: Είσαι σίφουνας, Μηνά,
στη στιγμή **ετοιμάστηκες,**
λούστηκες και **πλύθηκες,**
ντύθηκες, χτενίστηκες.
Τώρα που'σαι καθαρός
μα και χαμογελαστός,
κάτσε κάτω να σκεφτούμε και
πολλές δουλειές να βρούμε.

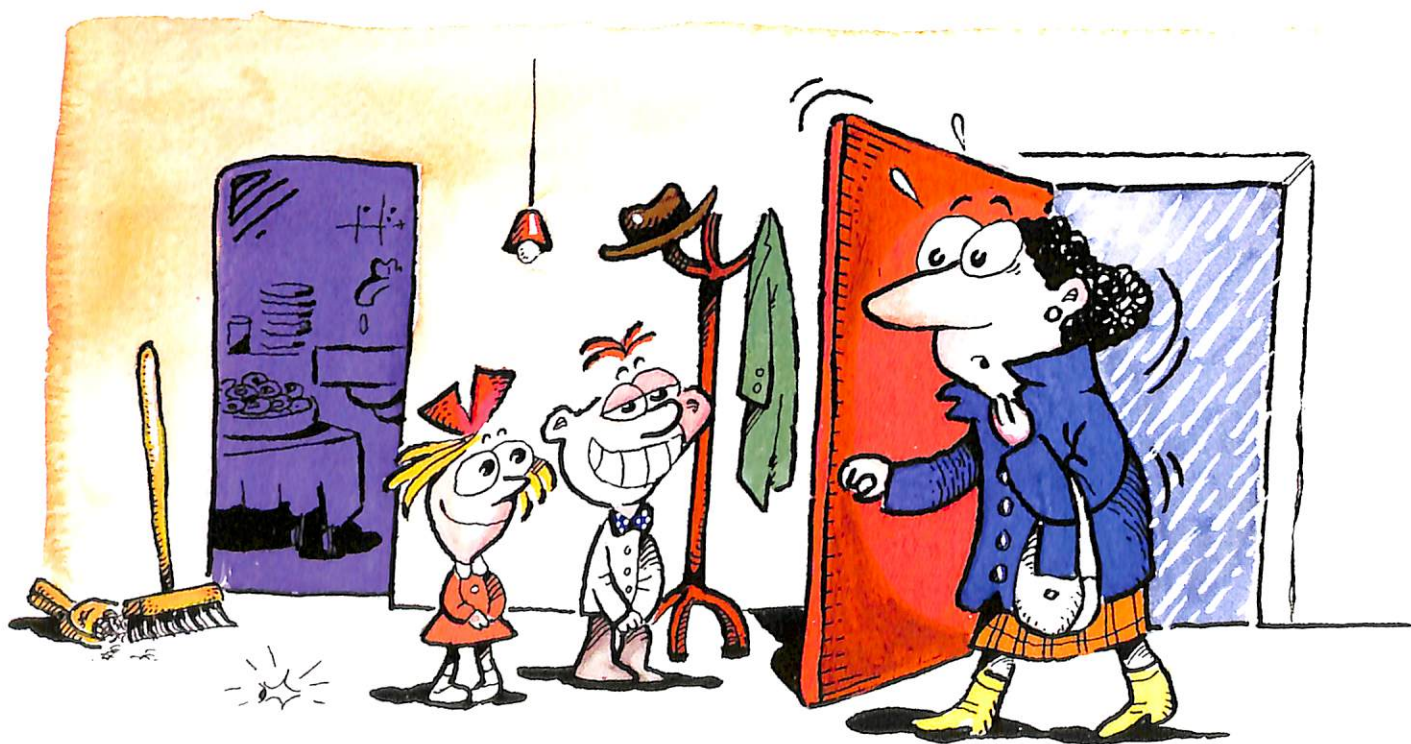
Κική: Και τι άλλο λες ακόμα
να ετοιμάσουμε, Μηνά;

Κική: Γιούπι, γιούπι, γιούπι για!
Έχω μια τρελή χαρά
που όταν η μαμά γυρίσει,
θα είν(αι) το σπίτι **σκουπισμένο,**
θα είν(αι) τα πιάτα καθαρά,
το τραπέζι θα είν(αι) **στρωμένο,**
τα κουλούρια θα είν(αι) ζεστά.

Μηνάς: Άκου με λοιπόν, Κική,
με μεγάλη προσοχή.
Λέω να πλάσουμε κουλουράκια
με τα δυο μας τα χεράκια
κι όταν η μαμά γυρίσει,
κουλουράκια να μυρίσει.

Μηνάς: Λέω να πλύνουμε τα πιάτα
για να είναι καθαρά,
και να βάλουμε τραπέζι
για να φάμε όλοι μαζί
σήμερα το μεσημέρι.
Να σκουπίσουμε το σπίτι
με τη σκούπα την ψηλή
και να ρίξουμε νεράκι
να πλυθεί και η αυλή.

Μηνάς: Κι η μαμά μόλις τα δει,
τι νομίζεις θα μας πει;
Μπράβο στα καλά παιδιά
που έκαναν τόση δουλειά!
Η πιο τυχερή μαμά
είμαι πράγματι εγώ,
που φροντίζουνε τα πάντα
τα παιδάκια μου τα δυο!

Παίζουμε θέατρο; Πάρτε τους ρόλους σας. Ένα παιδί κάνει το Μηνά, ένα την Κική, ένα τη μαμά (τι θα πει στα παιδιά μπαίνοντας;) και ένα άλλο παιδί το ρόλο του αφηγητή. Σας ακούμε.

12. Πλυμένοι κι άπλυτοι

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 3

Είμαι πλυμένος, χτενισμένος
και ντυμένος και λουσμένος
κι είμαι πάντα καθαρός
και ευχαριστημένος.

Είσαι άπλυτη, αχτένιστη
και άντυτη και άλουστη
κι είσαι πάντα βρώμικη
και πάντα λυπημένη.

Είναι πλυμένο, χτενισμένο
και ντυμένο και λουσμένο
κι είναι πάντα καθαρό
και ευχαριστημένο.

Είμαστε πλυμένες, χτενισμένες
και ντυμένες και λουσμένες
κι είμαστε πάντα καθαρές
και ευχαριστημένες.

Είσαστε άπλυτοι, αχτένιστοι
και άντυτοι και άλουστοι
κι είσαστε πάντα βρώμικοι
και πάντα λυπημένοι.

Είναι πλυμένα, χτενισμένα
και ντυμένα και λουσμένα
κι είναι πάντα καθαρά
και ευχαριστημένα.

πλυμένος - η - ο ≠ άπλυτος - η - ο
χτενισμένος - η - ο ≠ αχτένιστος - η - ο
λουσμένος - η - ο ≠ άλουστος - η - ο
ντυμένος - η - ο ≠ άντυτος - η - ο
σκουπισμένος - η - ο ≠ ασκούπιστος - η - ο

■ 13. Της Ελένης η γιορτή

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 4

Στην Ελλάδα, όταν γιορτάζει ένας άγιος ή μία αγία, οι άνθρωποι που έχουν το ίδιο όνομα γιορτάζουν και αυτοί. Δηλαδή, του Αγίου Γεωργίου γιορτάζουν οι Γιώργηδες και οι Γεωργίες. Αυτή την ημέρα φορούν τα καλά τους ρούχα και δέχονται επισκέψεις. Προσφέρουν στους επισκέπτες γλυκά, δηλαδή τους κερνάνε και εκείνοι φέρνουν δώρα και εύχονται "Χρόνια πολλά", "Ό,τι επιθυμείς" και "Να ζήσεις".

Για παράδειγμα η Ελένη γιορτάζει στις 21 Μαΐου, στη γιορτή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης. Αυτή τη μέρα γιορτάζουν, όσοι λέγονται Κωνσταντίνος, Κωνσταντίνα ή Ελένη.

-Χτενίσου, πλύσου, λούσου

και **ντύσου** στη στιγμή,
γιατί μικρή μου Ελένη
σήμερα έχεις γιορτή!

-Χτενιστείτε και πλυθείτε,
και **ντυθείτε και λουστείτε,**
γιατί όλοι στην Ελένη
τη γιορτή πρέπει να ρθείτε!

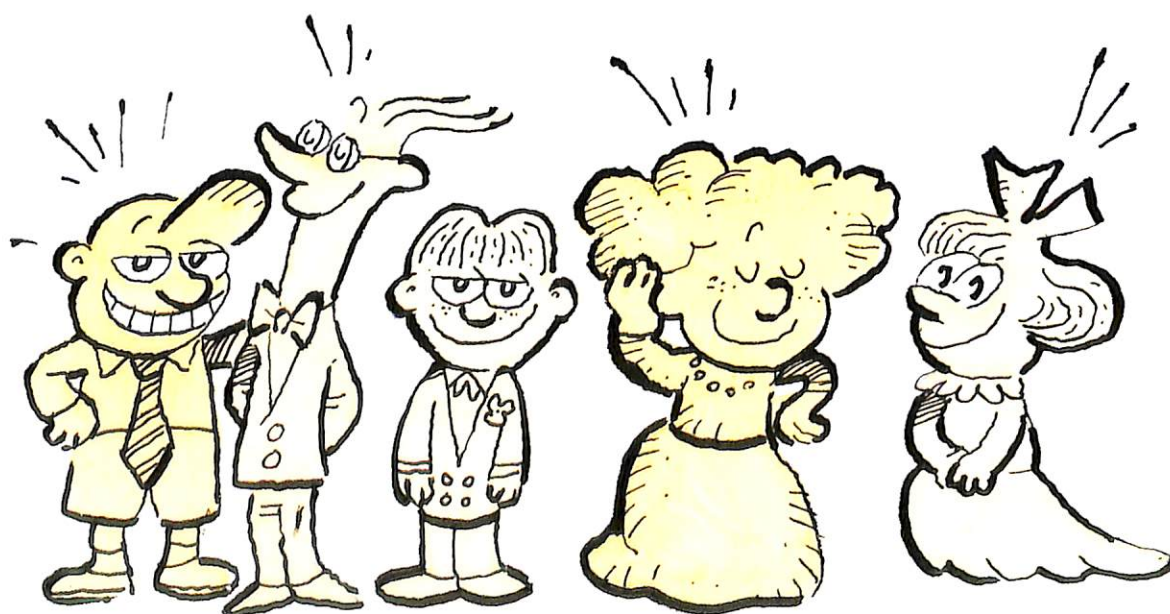
-Θα πλυθώ και θα λουστώ

θα ντυθώ, θα χτενιστώ
και έτσι έτοιμη **θα είμαι**
ακριβώς η ώρα οκτώ.

-Θα πλυθούμε, θα λουστούμε

και καλά θε να ντυθούμε
και όταν πια **θα χτενιστούμε,**
στη γιορτή όλοι θα ρθούμε.

Με φορέματα, κοστούμια
μέσ' του Μάη τη νυχτιά,
θα γιορτάσουμε μαζί
της Ελένης τη γιορτή.

14. Τα στρατιωτάκια

ΠΛΕΝΩ					
1	KANE	ΤΩΡΑ-ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ	ΧΤΕΣ-ΠΡΙΝ	ΑΥΡΙΟ-ΜΕΤΑ	ΤΕΛΕΙΩΣΑ Ο,ΤΙ ΕΚΑΝΑ
 	πλύνε πλύν(ε)τε	εγώ πλένω εσύ πλένεις αυτός-ή-ό πλένει εμείς πλένουμε εσείς πλένετε αυτοί-ές-ά πλένουν	έπλυνα έπλυνες έπλυνε πλύναμε πλύνατε έπλυναν	θα πλύνω θα πλύνεις θα πλύνει θα πλύνουμε θα πλύνετε θα πλύνουν	έχω πλύνει έχεις πλύνει έχει πλύνει έχουμε πλύνει έχετε πλύνει έχουν πλύνει
	ντύσε-ντύστε χτένισε-χτενίστε λούσε-λούστε σκούπισε-ίστε ετοίμασε-άστε	ντύνω χτενίζω λούζω σκουπίζω ετοιμάζω	έντυσα χτένισα έλουσα σκούπισα ετοίμασα	θα ντύσω θα χτενίσω θα λούσω θα σκουπίσω θα ετοιμάσω	έχω ντύσει έχω χτενίσει έχω λούσει έχω σκουπίσει έχω ετοιμάσει

ΠΛΕΝΩ	ΠΛΕΝΟΜΑΙ
ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΚΑΝΩ ΚΑΤΙ-ΠΕΡΝΩ ΤΗΝ ΩΡΑ ΜΟΥ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΚΑΤΙ	ΕΧΩ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ ΚΑΙ ΕΙΜΑΙ ΕΤΟΙΜΟΣ
πλένοντας	είμαι πλυμένος-η-ο είσαι πλυμένος-η-ο είναι πλυμένος-η-ο είμαστε πλυμένοι-ες-α είστε πλυμένοι-ες-α είναι πλυμένοι-ες-α
ντύνοντας χτενίζοντας λούζοντας σκουπίζοντας ετοιμάζοντας	είμαι ντυμένος-η-ο είμαι χτενισμένος-η-ο είμαι λουσμένος-η-ο είμαι σκουπισμένος-η-ο είμαι έτοιμος-η-ο

ΠΛΕΝΟΜΑΙ					
2	KANE	ΤΩΡΑ-ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ	ΧΤΕΣ-ΠΡΙΝ	ΑΥΡΙΟ-ΜΕΤΑ	ΤΕΛΕΙΩΣΑ Ο,ΤΙ ΕΚΑΝΑ
 	πλύσου πλύθειτε	εγώ πλένομαι εσύ πλένεσαι αυτός-ή-ό πλένεται εμείς πλενόμαστε εσείς πλένεστε αυτοί-ές-ά πλένονται	πλύθηκα πλύθηκες πλύθηκε πλυθήκαμε πλυθήκατε πλύθηκαν	θα πλυθώ θα πλυθείς θα πλυθεί θα πλυθούμε θα πλυθείτε θα πλυθούν(ε)	έχω πλυθεί έχεις πλυθεί έχει πλυθεί έχουμε πλυθεί έχετε πλυθεί έχουν πλυθεί
 	ντύσου-θείτε χτενίσου-στείτε λούσου-στείτε σκουπίσου-στείτε ετοιμάσου-στείτε	ντύνομαι χτενίζομαι λούζομαι σκουπίζομαι ετοιμάζομαι	ντύθηκα χτενίστηκα λούστηκα σκουπίστηκα ετοιμάστηκα	θα ντυθώ θα χτενιστώ θα λουστώ θα σκουπιστώ θα ετοιμαστώ	έχω ντυθεί έχω χτενιστεί έχω λουστεί έχω σκουπιστεί έχω ετοιμαστεί

16. Κάνω ασκήσεις

1. Συμπλήρωσε τα κενά αυτής της ιστορίας.

Ο Μηνάς και η Κική

Το Σάββατο το πρωί η μαμά του Μηνά και της Κικής (πηγαίνω) πήγε για ψώνια. Ο Μηνάς και η Κική (μένω) στο σπίτι και (αποφασίζω) να κάνουν τις δουλειές του σπιτιού. Η Κική (ετοιμάζομαι) πρώτη και είπε στο Μηνά:

- Μηνά, (σηκώνομαι), (πλένομαι), (λούζομαι), (ντύνομαι), (χτενίζομαι) κι (ετοιμάζομαι), πριν γυρίσει η μαμά. Αν μπορείς (πλένω και λούζω) να και να και τον αρκούδο σου με ένα ωραίο σαμπουάν.

Ο Μηνάς πραγματικά, αμέσως (σηκώνομαι) από το κρεβάτι του, (πλένομαι) με ένα αρωματικό σαπούνι, (λούζομαι), (ντύνομαι), (χτενίζομαι) και (ετοιμάζομαι) στη στιγμή. Ο αρκούδος του, που κοιμόταν, όταν είδε το Μηνά να σηκώνεται από το κρεβάτι, είπε μόνος του.

- Πω! Πω! Δεν μπορώ να περιμένω το Μηνά (λούζω) να με και (πλένω) να με Πάω γρήγορα (πλένομαι) να , (λούζομαι) να (σκουπίζομαι) να , (ντύνομαι) να και (χτενίζομαι) να μόνος μου.

Ο αρκούδος έκανε πιο γρήγορα και όταν ήταν έτοιμος είπε στο Μηνά:

- Μηνά, ακόμα δεν ετοιμάστηκες; Εγώ σε πέρασα, έκανα πιο γρήγορα και τώρα (πλένομαι) έχω και είμαιος. Έπλυνα επίσης τα δόντια μου με την καινούργια μου οδοντόβουρτσα και μια οδοντόκρεμα με γεύση φράουλα. (λούζομαι) Έχω και είμαι , (σκουπίζομαι) έχω και είμαι , (ντύνομαι) και είμαι , (χτενίζομαι) και είμαι Ενώ εσύ είσαι ακόμα (πλένομαι) ά..... , (λούζομαι) , (σκουπίζομαι) , (ντύνομαι) , και (χτενίζομαι)

- Πω! Πω! Λέει ο Μηνάς, άλλη φορά πρέπει να κάνω πιο γρήγορα και να ακούω τη μαμά μου, που κάθε πρωί λέει στην Κική και σ' εμένα:

- Παιδιά (σηκώνομαι) γρήγορα από το κρεβάτι, είναι αργά, (πλένομαι και λούζομαι) και γρήγορα, (σκουπίζομαι) καλά, καλά με την πετσέτα, (ντύνομαι) και (χτενίζομαι) Εγώ πάλι ακούω τον αρκούδο που μου λέει:

- (λούζω) Να με και (πλένω) να με , Μηνά, γιατί δεν μπορώ μόνος μου.

2. Συμπληρώστε τις τρεις στήλες με όσα κράτη μπορείτε, αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα, σε ενικό ή πληθυντικό αριθμό. Τα περισσότερα κράτη είναι θηλυκά.

ο

η οι

το τα

ο Καναδάς
ο Άγιος Μαυρίκιος

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

η Αίγυπτος
οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής(οι ΗΠΑ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

το Μεξικό
το Ιράν
τα Κανάρια νησιά

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

17. Ρωτάω - Απαντάω

Σε ποιον μοιάζω;

Τα παιδιά έφεραν στην τάξη φωτογραφίες του μπαμπά τους, της μαμάς τους, του παππού τους, της γιαγιάς τους και των αδερφών τους. Να δούμε σε ποιον μοιάζει ο καθένας τους.

Μίλτος: Σε ποιον μοιάζω, σε ποιον μοιάζω;

Παιδιά: Για δείξε μας τις φωτογραφίες των γονιών σου.

Ελένη: Είσαι ίδιος η μαμά σου! Ε! παιδιά, ο Μίλτος δε μοιάζει τρομερά στη μαμά του;

Μαρία: Είναι φτυστός, είναι ολόιδιος η μαμά του.

Τομ: Κι εγώ σε ποιον βρίσκετε ότι μοιάζω;

Άρης: Εσύ μοιάζεις στον πατέρα σου. Ίδια μύτη, ίδιο χρώμα και σχήμα ματιών, μόνο το στόμα σου είναι διαφορετικό. Έχετε όμως ακριβώς το ίδιο χαμόγελο.

Μίλτος: Και ο Άρης παιδιά σε ποιον μοιάζει;

Αλέξης: Ο Άρης δε μοιάζει κανενός! Γνωρίζω και τους γονείς του αλλά είναι τελείως διαφορετικός.

Τομ: Και η Ελενίτσα μας; Ελένη, φέρε τη φωτογραφία της μαμάς σου, ένα λεπτό.

Μαρία: Μα δε βλέπετε; Μοιάζει τρομερά στη μαμά της. Είναι σαν δίδυμες αδερφούλες. Έχει και η μαμά της κοντά σγουρά μαλλιά, όπως η Ελένη. Είναι επίσης πολύ νέα. Έχουν ακριβώς το ίδιο χρώμα ματιών.

Ελένη: Χαίρομαι πολύ που μοιάζω στη манούλα μου. Ελπίζω να της μοιάσω όχι μόνο στο πρόσωπο αλλά και στο χαρακτήρα και στην καλή καρδιά της. Η манούλα μου είναι η πιο καλή манούλα του κόσμου.

Τομ: Και ο συμμαθητής μας, ο Κωστάκης; Δεν είναι ίδιος ο δίδυμος αδερφός του;

Μαρία: Πραγματικά δεν έχω ξαναδεί δίδυμα αδέρφια να μοιάζουν τόσο πολύ μεταξύ τους.

Μίλτος: Και ξέρετε; Συνηθίζουν να φορούν πάντα τα ίδια ρούχα κι άντε να τους ξεχωρίσεις!

■ Εγώ

Εσύ σε ποιον μοιάζεις; Σε τι μοιάζεις;

Τα αδέρφια σου σε ποιον μοιάζουν;

Μοιάζουν μεταξύ τους; Σε τι μοιάζουν;

18. Ρωτάω - Απαντάω

Ισμήνη σ'αγαπάμε!

Η Ισμήνη είναι μία καινούργια συμμαθήτριά! Έρθε στην τάξη στη μέση της χρονιάς γιατί ο μπαμπάς της άλλαξε δουλειά. Έρθαν οικογενειακώς από τη Θεσσαλονίκη στην Αθήνα. Το καινούργιο σπίτι της Ισμήνης βλέπει στο πάρκο και είναι ανάμεσα στο σπίτι του Άρη και στο σπίτι της Ελένης. Ένα απόγευμα, την ώρα του σούρουπου, όλα τα παιδιά πήγαν στο πάρκο της γειτονιάς τους να παίξουν. Μαζί τους είναι και η Ισμήνη αλλά δε φαίνεται και πολύ χαρούμενη, μάλλον είναι στενοχωρημένη. Κανείς όμως δεν ξέρει γιατί. Ο Μίλτος δεν την ξέρει και ο Άρης τού τη συστήνει Ας ακούσουμε τι λένε.

Άρης: Ισμήνη, ξέρεις το Μίλτο;

Ισμήνη: Όχι, δεν τον ξέρω.

Άρης: Να σας συστήσω τότε. Λοιπόν, Ισμήνη, σου συστήνω έναν καινούργιο φίλο, το Μίλτο, κι εσένα, Μίλτο, σου συστήνω την καινούργια μας συμμαθήτριά, την Ισμήνη.

Μίλτος: Χαίρω πολύ, Ισμήνη, καλώς ήρθες στην παρέα μας.

Ισμήνη: Χαίρω πολύ, Μίλτο, καλώς σας βρήκα!

Μίλτος: Μια που έχουμε στην παρέα μια καινούργια φίλη, για πέστε μου παιδιά, πόσους φίλους και πόσες φίλες έχετε; Θέλω να πω καλούς φίλους και καλές φίλες. Εννοώ φίλους και φίλες που σας αγαπούν πραγματικά.

Άρης: Εγώ έχω πολλούς και καλούς φίλους, τον Τομ, τον Αλέξη και πρώτο απ'όλους, εσένα Μίλτο. Είσαι ο καλύτερός μου φίλος. Έχω όμως πολλές και καλές φίλες επίσης, τη Μαρία, τη Μυρτώ και άλλες.

Ελένη: Και η καλύτερή σου φίλη, ποια είναι; Δε θέλεις να μας πεις;

Άρης: Μα νομίζω πως τη γνωρίζετε. Γι'αυτό δε σας την είπα. Ελένη, δεν είσαι η καλύτερή μου φίλη;

Ελένη: Και βέβαια είμαι η καλύτερή σου φίλη, όπως κι εσύ είσαι ο καλύτερός μου φίλος.

Ισμήνη: Εγώ όμως, παιδιά πώς να σας το πω; Δυσκολεύομαι να σας μιλήσω.

Άρης: Έλα, λέγε, τι έχεις; Ό,τι και να είναι, εμείς θα σε βοηθήσουμε.

Ισμήνη: Να ... δεν έχω κανένα φίλο, καμία φίλη κανένα ζώο, ούτε σκύλο, ούτε γάτα, ούτε καν ένα μικρό πουλάκι. Είμαι πολύ λυπημένη και αισθάνομαι δυστυχισμένη. Είμαι τελείως μόνη. Ου! Ου! Ου!

Άρης: Έλα τώρα, Ισμήνη, τι έπαθες και κλαις; Σε παρακαλούμε όλοι να μην κλαις. Σ'αγαπάμε όλοι. Ξέρεις; Εμείς θα είμαστε από εδώ κι εμπρός οι φίλοι σου. Εμείς θα γίνουμε οι καλύτεροί σου φίλοι.

Μίλτος: Έλα, κάτσε λιγάκι να τα πούμε. Πάρε ένα μαντίλι και σκούπισε τα δάκρυά σου. Πάψε πια να κλαις. Μη στενοχωριέσαι! Όλα θα πάνε καλύτερα.

Ελένη: Και ξέρεις κάτι; Έχουμε μια έκπληξη για σένα. Έχουμε κάτι να σου προσφέρουμε.

Ισμήνη: Τι; Τι; Πες μου σε παρακαλώ, Ελένη! Πέστε μου, παιδιά.

Ελένη: Παιδιά, να της το πω; Να το πάρει το ποτάμι;

Παιδιά: Πες της το! Πες της το! Να το πάρει το ποτάμι!

Ελένη: Λοιπόν, αύριο θα σου φέρουμε έναν παπαγάλο και θα σου τον χαρίσουμε. Έναν όμορφο παπαγάλο δικό σου σ'ένα σιδερένιο κλουβί.

Ισμήνη: Θα μου χαρίσετε έναν παπαγάλο; Έναν παπαγάλο δικό μου; Δεν το πιστεύω! Μιλάτε σοβαρά; Μου λέτε την αλήθεια; Είναι απίστευτο.

Ελένη: Και βέβαια σου λέμε την αλήθεια. Πρέπει να ξέρεις ότι εμείς δε λέμε ποτέ ψέματα. Λέμε πάντα την αλήθεια.

Ισμήνη: Χίλια ευχαριστώ, παιδιά! Αχ! πόσο σας αγαπώ! Πόσο χαίρομαι! Παιδιά, είμαι πολύ χαρούμενη! Είμαι πολύ ευτυχισμένη! Έχω τόσους καλούς φίλους και δεν το ήξερα και από αύριο θα έχω κι έναν παπαγάλο. Δεν κλαίω πια! Μόνο γελάω! Χα...! Χα...! Χα...! Είσαστε απίθανοι! Είσαστε τρομεροί! Είσαστε καταπληκτικοί! Είσαστε τέλειοι!

Άρης: Και ξέρεις κάτι; Ο παπαγάλος μιλάει. Τον μάθαμε να μιλάει.

Ισμήνη: Και τι του μάθατε να λέει;

Άρης: Άκουσε με προσοχή τι του μάθαμε να λέει. "Ισμήνη Ισμήνη σ'αγαπώ πολύ!"

■ Εγώ

Απάντησε στις ερωτήσεις.

1. Έχεις φίλους, φίλες; Ποιους; Ποιες;
2. Ποιος είναι ο καλύτερός σου φίλος; Ποια είναι η καλύτερή σου φίλη;
3. Έχεις ζώα στο σπίτι σου; Ποιο είναι το αγαπημένο σου ζώο;

19. Λογοτεχνία

Ο Τρελαντώνης*
Α' μέρος

Ο Αντώνης **ήταν** πολύ σκάνταλος και πολύ άτακτος. Δεν **περνούσε** μέρα χωρίς να τον μαλώσουν, τότε η θεία του, τότε η μαγείρισσα και τότε η Αγγλίδα δασκάλα του. Όταν **έφτανε** απ' έξω ο θείος και **άκουγε** την καινούργια αταξία του Αντώνη, το πρόσωπό του **αγρίευε**, **σούφρωνε** τ' άσπρα του φρύδια και κουνώντας το σταχτί του κεφάλι **έλεγε** αυστηρά: «Αντώνη, ακούω πάλι πως έκανες αταξίες. Φοβάμαι πως δε θα τα πάμε καλά». **Άκουγε** η Αλεξάνδρα, η μεγάλη αδερφή και **ντρεπόταν** για τον αδερφό της. **Άκουγε** η Πουλουδιά, η μικρότερη αδερφή και **ένιωθε** την καρδιά της να παίζει τούμπανο.

Άκουγε και ο μικρός ο Αλέξανδρος καθισμένος στο πάτωμα με το δάχτυλο στο στόμα, και **σκεφτόταν** πως εκείνος δεν **ήθελε** να γίνει έτσι κακό παιδί σαν τον Αντώνη.

Και όμως, πώς **ήθελε** να μπορεί να κάνει όσα **έκανε** το Αντώνης! Γιατί ο Αντώνης **έκανε** πολλά δύσκολα πράγματα. **Έκανε** τούμπες τρεις στη σειρά, **σκαρφάλωνε** στη γαζία της αυλής, **καβαλίκευε** στην κουπαστή της σκάλας και **κατέβαινε** γλιστρώντας ως κάτω, **έκανε**, πηδώντας με το ένα πόδι, τρεις φορές το γύρο της αυλής του σπιτιού χωρίς ν' αγγίξει τον τοίχο, κάθε πρωί στη θάλασσα, **βουτούσε** το κεφάλι του στο νερό κι **έμενε** τόση ώρα με κλειστό στόμα και ανοιχτά μάτια και δεν **πνιγόταν** ποτέ. Και άλλα πολλά **έκανε** ο Αντώνης.

Έπειτα **είχε** πάντα γεμάτες τις τσέπες του από τόσους θησαυρούς. Τι δεν **έβρισκες** μέσα! Καρφιά, βόλους, βότσαλα, σπάγκους, και πάνω απ' όλα, το τρίγωνο γυαλί, που **είχε πέσει** από τον πολυέλαιο της εκκλησίας και που **έκανε** τόσα ωραία χρώματα όταν το **έβαζες** στον ήλιο.

Ολόκληρο πλούτο **είχαν** αυτές οι τσέπες του Αντώνη. (συνεχίζεται)

* Τα αποσπάσματα του "Τρελαντώνη" της Π. Δέλτα είναι από την έκδοση 1947 των "Φίλων του βιβλίου" και η εικονογράφηση είναι της Μαρίας Παπαρρηγοπούλου.

"Φοβάμαι πως δε θα τα πάμε καλά"

ΕΙΚΟΣΙ ΕΝΝΕΑ

20. Κάνω ασκήσεις

α. Ψάξε μέσα στο κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις. Συμπλήρωσε τις φράσεις:

1. Ο Αντώνης ήταν ήσυχο παιδί;

.....

2. Ποιοι τον μάλωναν κάθε μέρα;

α. β.

γ.

3. Όταν έφτανε απ' έξω ο θείος και άκουγε την καινούργια αταξία του Αντώνη τι έκανε;

α. Το πρόσωπό του (αγριεύω)

β. Σούφρ..... (σουφρώνω) τ'άσπρα φρύδια του.

γ. Κουν..... (κουνάω) το σταχτί κεφάλι του και

δ. (λέω) αυστηρά.

4. Τι έλεγε ο θείος στον Αντώνη;

- Αντώνη πάλι αταξίες.

Φοβ..... πως δε

5. Τα αδέρφια άκουγαν το θείο και τότε

α. Η Αλεξάνδρα **ντρεπ**..... για τον αδερφό της.

β. Η Πουλουδιάνιωθ..... την καρδιά της να παίζει τούμπανο.

γ. Ο Αλέξανδρος σκεφ..... πως εκείνος **δ**..... **θελ**..... να γίνει έτσι παιδί σαν τον Αντώνη.

6. Και όμως ο Αλέξανδρος τι ήθελε να μπορεί να κάνει;

Ήθελε να.....

7. Ποια δύσκολα πράγματα έκανε ο Αντώνης;

α. τρεις στη σειρά.

β. στη γαζία της

γ. στην κουπαστή της

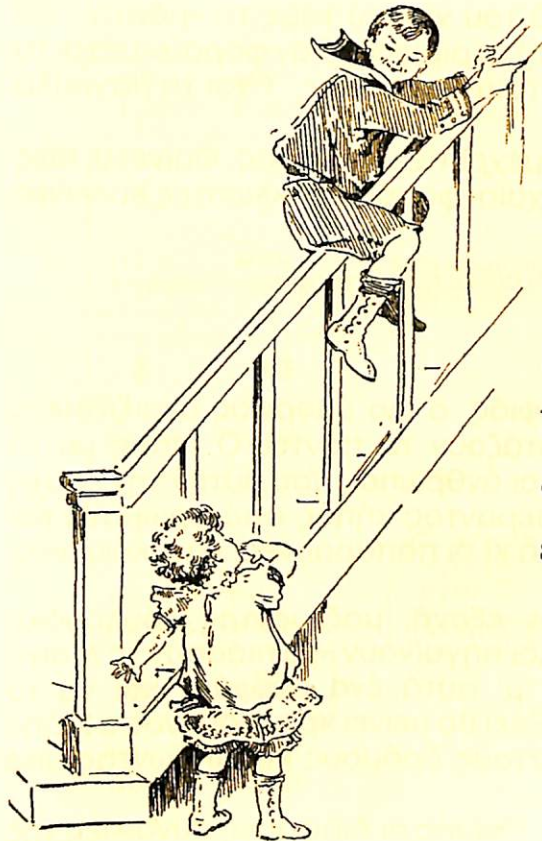
δ. γλιστρώντας ως

ε. Έκανε τρεις το γύρο της του σπιτιού χωρίς **ν'**..... **τον**.....

■ Κάνω ασκήσεις

8. Τι έκανε κάθε πρωί στη θάλασσα;

- α. το κεφάλι του στο
- β. τόση ώρα με στόμα και
..... μάτια.
- γ. Δεν ποτέ

9. Τι θησαυρούς είχε μέσα στην τσέπη του ο Αντώνης; Συμπλήρωσε όπως το παράδειγμα.

- α. ...ένα καρφί.....πολλά καρφιά.....
- β.
- γ.
- δ.
- ε.

β. Συμπλήρωσε τα ρήματα σύμφωνα με το παράδειγμα που είναι στην αρχή κάθε στήλης.

ΠΡΟΣΟΧΗ! ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ

A

Έφτανε...
Άκουγ.....
Αγρίευ.....
Σούφρων.....
Έλεχ.....
Ένωθ.....
Ήθελ.....
Έκαν.....
Σκαρφάλων.....
Καβαλίκευ.....
Κατέβαιν.....
Έμεν.....
Έβαζ.....
Έβρισκ.....

B

Περνούσε...
Βουτ.....

Μιλ.....
Τραγουδ.....
Πηδ.....
Γελ.....
Φορ.....
Ρωτ.....
Απαντ.....
Κολυμπ.....
Μπορ.....

Γ

Σκεφτόταν...
Ντρεπ.....
Πνιχ.....

Ερχ.....
Κοιμ.....
Καθ.....
Φοβ.....

21. Πολιτισμός Ο Μάρτης

*Του Μάρτη ο ήλιος είμαι εγώ·
ήρθα τον κόσμο να φωτίσω
και δεν αργώ πολύ πολύ,
μικρούλα μου, να σε μαυρίσω.*

Όταν βγει ο μαρτιάτικος ήλιος, βγαίνει για καλά! Καίει και μαυρίζει τα πρόσωπα των παιδιών κι η μαυρίλα παλιότερα σήμαινε ασχήμια. Προπάντων τα κορίτσια έπρεπε να είναι άσπρα και ροδομάγουλα.

Την 1^η του Μάρτη όλοι σχεδόν δένουν γύρω από τον καρπό του χεριού τους το «μάρτη». Ο «μάρτης» είναι μια κλωστή άσπρη και κόκκινη ή χρυσή (κίτρινη) στριμμένη. Τον φορούν μέχρι το τέλος του μήνα κι ύστερα τον βγάζουν και τον κρεμούν στις τριανταφυλλίες. Έτσι τα μάγουλά τους θα γίνουν κόκκινα σαν τριαντάφυλλα.

Το έθιμο του «μάρτη» το είχαν οι Βυζαντινοί και συνεχίζεται μέχρι τις μέρες μας. Φαίνεται πως το έθιμο έχει την αρχή του στην ελληνική αρχαιότητα. Οι αρχαίοι φορούσαν κλωστές κόκκινες και άσπρες, για να διώξουν το κακό.

Παροιμία: Απ' το Μάρτη καλοκαίρι και απ' τον Αύγουστο χειμώνα.

Η Πρωτομαγιά

Ο Μάης είναι ο μήνας των λουλουδιών, ο μήνας της ομορφιάς, ο πιο όμορφος ανοιξιάτικος μήνας. Την Πρωτομαγιά, την πρώτη μέρα του Μάη, γιορτάζουν τα πάντα. Ο Μάης με τα λουλούδια, η φύση, που είναι η μητέρα των λουλουδιών και οι άνθρωποι, που αυτήν την εποχή αισθάνονται σαν να ξαναγεννιούνται. Η γη γίνεται ένας απέραντος κήπος από αρώματα και χρώματα. Τα χαμομήλια απλώνονται σαν ασπροκίτρινα χαλιά κι οι παπαρούνες, κατακόκκινες, γεμίζουν τους αγρούς.

Οι Έλληνες γιορτάζουν τη μέρα αυτή πηγαίνοντας στην εξοχή, μαζεύοντας λουλούδια, φτιάχνοντας όμορφα μπουκέτα και πλέκοντας στεφάνια. Όλοι πηγαίνουν «να πιάσουν το Μάη», όπως λένε, δηλαδή να μαζέψουν λουλούδια, να κάνουν μ' αυτά ένα στεφάνι, και να το κρεμάσουν στο παράθυρο ή στη βεράντα του σπιτιού τους. Εκεί θα μείνει κρεμασμένος ο Μάης ως τ' Άι-Γιαννιού, που θα τον κάψουν, ανάβοντας φωτιές στους δρόμους και πηδώντας από πάνω.

Την Πρωτομαγιά γιορτάζει και όλος ο εργαζόμενος κόσμος. Επίσης οι διάφορες συνοικίες της Αθήνας καθώς και πολλές ελληνικές πόλεις οργανώνουν γιορτές με άρματα στολισμένα με λουλούδια, γίνονται εκθέσεις λουλουδιών, χοροί και άλλα.

Οι γιορτές αρχίζουν από την παραμονή της Πρωτομαγιάς. Εκείνη τη νύκτα, τα πολύχρωμα βεγγαλικά φωτίζουν τον ουρανό κι είναι σαν να τραγουδούν γη κι ουρανός τα όμορφα Μαγιάτικα τραγούδια.

Ασκήσεις (προφορικά)

1. Κάντε όσες περισσότερες ερωτήσεις μπορείτε επάνω στα δύο κείμενα.
2. Πέστε μας πώς γιορτάζετε την Πρωτομαγιά στη χώρα σας;

Τραγούδια του Μάη

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 5

*Λουλούδια ας διαλέξουμε
και ρόδα και κρίνα
κι ελάτε να πλέξουμε
στεφάνια μ' εκείνα,
στο Μάη που σήμερα (δεις)
προβάλλει στη γη (δεις)*

*Ο Μάϊός μας έφτασε,
εμπρός, βήμα ταχύ
να τον προϋπαντήσουμε
παιδιά στην εξοχή.*

*Την άνοιξη σήμερα
γιορτάζει όλη η πλάση
κι εμείς ξεχυνόμαστε
σ' αγρούς και σε δάση
μαζί να γιορτάσουμε (δεις)
της γης τη γιορτή (δεις)*

*Ο Μάϊός μας έφτασε,
εμπρός, βήμα ταχύ
να τον προϋπαντήσουμε
παιδιά στην εξοχή.*

22. Τα στρατιωτάκια

1

Ο καλύτερός μου
Ο χειρότερός μου
Η καλύτερή σου
Η χειρότερή σου
Το καλύτερό του-της-του
Το χειρότερό του-της-του

μας
σας
τους-τους-τους

καθηγητής
καθηγήτρια
παιχνίδι

2

● ●●
με **μας**
εμένα εμάς

αγαπάς αγαπάτε
αγαπάει αγαπάνε

◀ ▶▶
σε **σας**
εσένα εσάς

αγαπώ αγαπάμε
αγαπάει αγαπάνε

↓ ↓↓
τον **τους**
αυτό(ν) αυτούς

▲ ▲▲
την **τις**
αυτή(ν) αυτές

■ ■■
το **τα**
αυτό αυτά

αγαπώ αγαπάμε
αγαπάς αγαπάτε
αγαπάει αγαπάνε

● ●●
μου **μας**
σ'εμένα σ'εμάς

λές - λέτε
λέει λένε

◀ ▶▶
σου **σας**
σ'εσένα σ'εσάς

λέω λέμε
λέει λένε

↓ ↓↓
του **τους**
σ'αυτόν σ'αυτούς

▲ ▲▲
της **τους**
σ'αυτήν σ'αυτές

■ ■■
του **τους**
σ'αυτό σ'αυτά

λέω λέμε
λές λέτε
λέει λένε

Με παρακαλάει
Με βλέπει
Με ξέρει
Με ρωτάει
Με ντύνει
Με σκουπίζει
Με πάει
Με αφήνει
Με κερδίζει
Με κρατάει
Με παίρνει
Με χαϊδεύει
Με λατρεύει
Με πειράζει
Με σηκώνει
Με σκοτώνει
Με συναντάει
Με φωνάζει
Με βρίσκει
Με αγαπάει
Με νιώθει
Με πιστεύει

Με θέλει
Με κοιτάζει
Με γνωρίζει
Με πλένει
Με χτενίζει
Με λούζει
Με ακούει
Με κυνηγάει
Με ξυπνάει
Με πιάνει
Με βοηθάει
Με μαθαίνει
Με προσκαλεί
Με σκέπτεται
Με συγχωρεί
Με φιλάει
Με ψάχνει
Με δείχνει
Με σηκώνει
Με μαλώνει
Με κόβει

Μου λέει
Μου φέρνει
Μου κάνει
Μου δίνει
Μου απαντάει
Μου ανοίγει
Μου γράφει
Μου εύχεται
Μου προτείνει
Μου πλέκει

Μου προσφέρει
Μου μιλάει
Μου τηλεφωνεί
Μου χαρίζει
Μου ζητάει
Μου γελάει
Μου δείχνει
Μου περιγράφει
Μου στέλνει
Μου λείπει

Ο καλύτερός μου φίλος με αγαπάει πολύ.
Αγαπάει εμένα, όχι εσένα. Με αγαπάει και
μου λέει όλα τα μυστικά του. Σ' εμένα λέει τα
μυστικά του, όχι σ'εσένα. Ακούς;

■ Τα στρατιωτάκια

3

Πόσος

κόσμος είναι εδώ;

Πόσο

κόσμο κάλεσες;

Είναι
Αυτό αρέσει του πιο
Κάλεσα

πολύς/λίγος
πολύ/λίγου
πολύ/λίγο

κόσμος εδώ
κόσμου.
κόσμο.

Πόση

πορτοκαλάδα υπάρχει;

Πόση

πορτοκαλάδα θέλεις;

Υπάρχει

πολλή
λίγη
πολλή
λίγη

πορτοκαλάδα.

Θέλω

πορτοκαλάδα.

Πόσο

κρέας υπάρχει;

Πόσο

κρέας θέλεις;

Υπάρχει

πολύ
λίγο
πολύ
λίγο

κρέας.

Θέλω

κρέας.

Πόσοι
Πόσων
Πόσους

μαθητές ήρθαν;
μαθητών ξέρεις τα ονόματα;
μαθητές γνωρίζεις;

Ήρθαν
Ξέρω
Γνωρίζω

μερικοί
μερικών
μερικούς

πολλοί
πολλών
πολλούς

μαθητές.
μαθητών τα ονόματα.
μαθητές.

αρκετοί
αρκετών
αρκετούς

Πόσες
Πόσων
Πόσες

μαθήτριες είναι εδώ;
μαθητριών ξέρεις τους γονείς;
μαθήτριες ξέρεις;

Είναι
Ξέρω
Ξέρω

πολλές
πολλών
πολλές

μαθήτριες εδώ.
μαθητριών τους γονείς.
μαθήτριες.

μερικές
μερικών
μερικές

αρκετές
αρκετών
αρκετές

Πόσα
Πόσων
Πόσα

παιδιά ήρθαν;
παιδιών ξέρεις τα ονόματα;
παιδιά ξέρεις;

Ήρθαν
Ξέρω
Ξέρω

πολλά
πολλών
πολλά

παιδιά.
παιδιών τα ονόματα.
παιδιά.

μερικά
μερικών
μερικά

αρκετά
αρκετών
αρκετά

■ 23. Κάνω ασκήσεις

1. Συμπλήρωσε τα κενά.

Η Ισμήνη δεν έχει πολλο..... φίλ..... Ο Άρης όμως έχει πολλ..... και καλ..... φίλ..... και πολλές και καλ..... φίλ..... Ο καλύτερ..... του φίλ..... είναι ο Μίλτος.

2. Συμπλήρωσε τα κενά με το **με** ή το **μου**. Μετά διάβασε το κείμενο αρχίζοντας έτσι: α. **Η μαμά σου** β. **Η μαμά του**

Η μαμά μου, πλένει, χτενίζει και λούζει. Όταν κάνω ερωτήσεις στη μαμά μου, ακούει και απαντάει. Κάθε πρωί ξυπνάει και όταν φεύγω για το σχολείο, φιλάει γλυκά. Όταν είμαι άρρωστος, φέρνει το φαγητό στο κρεβάτι, δίνει βιβλία και καϊδεύει στα μαλλιά. Όταν έχω τα γενέθλιά μου, χαρίζει ωραία δώρα και κάνει εκπλήξεις. Όταν φεύγει για δουλειές και είμαι μόνος στο σπίτι, τηλεφωνεί συχνά. Τη μαμά μου την αγαπώ πάρα πολύ.

3. Συμπλήρωσε τα κενά με το **τον**, **την** ή **του**, **της**.

Τον Άρη, η μαμά του ξυπνάει κάθε πρωί. λέει να ντυθεί γρήγορα και κάνει το πρωινό. Την Ελένη, η μαμά της δεν ξυπνάει, γιατί η Ελένη έχει ένα ξυπνητήρι. Η μαμά της Ελένης, χτενίζει, γιατί τα μαλλιά της είναι σγουρά και λούζει συχνά. Όταν η Ελένη πάει στη φίλη της στη Θεσσαλονίκη, η μαμά της, τηλεφωνεί και στέλνει γράμματα. Στα γράμματα γράφει όλα τα νέα του σπιτιού.

■ Κάνω ασκήσεις

4. Δες τα σύμβολα και συμπλήρωσε τις καταλήξεις και τα κενά με τα: **μου, σου, του, της, του ή μας, σας, τους, τους, τους.**

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Οι 2 τόνοι ...
ο καλύτερός
μου

Η καλύτερή ..**μου**.. φίλη είναι η Μαρία.

Η καλύτερ.... φίλ.... δεν είναι εδώ.

Ο καλύτερ..... φίλ..... είναι ο Τομ.

Η καλύτερ.... φίλ.... πού μένει;.

Η καλύτερ.... φίλ.... είναι η Ευγενία.

Ο καλύτ..... φίλ..... είναι ο Άρης.

Η καλύτ..... φίλ.... είναι η Μαρία.

Το καλύτ..... παιχνίδι είναι το σκάκι και το
χειρότ..... παιχνίδι είναι η τόμπολα.

5. Συμπλήρωσε τα κενά με το: **πόσοι, πόσους, πολλοί, πολλούς, πόσων, πολλών, λίγοι, λίγους, λίγες.**

Πόσ..... φίλ**οι** σου ήρθαν στο πάρτι σου;

Ήρθαν πάρα πο..... φίλ..... μου. Ήρθαν λ..... φίλοι και λ..... φίλες μου.

Π..... φίλ**ους** σου κάλεσες στα γενέθλιά σου;

Κάλεσα π..... φίλ..... μου. Κάλεσα λ..... φίλ..... μου.

Π..... συμμαθητών σου και συμμαθητριών σου ξέρεις τους χονεείς;

Ξέρω τους χονεείς π..... συμμαθητών και συμμαθητριών μου.

6. Συμπλήρωσε τα κενά με το: **πόσος, πολύς, πόση, πολλή, πόσο, πολύ, λίγος, λίγη, λίγο.**

Π..... κόκα-κόλα θέλεις; Θέλω πο..... κόκα-κόλα. Εγώ θέλω λ.....

Π..... κόσμος ήρθε στην εκκλησία τα Χριστούγεννα;

Ήρθε π..... κόσμος. Ήρθε λ..... κόσμος.

Π..... τυρί θέλεις; Θέλω π..... τυρί. Θέλω λ..... τυρί.

7. Συμπλήρωσε τα κενά με τα: **λίγος-η-ο, αρκετός-ή-ό, μερικοί-ές-ά.**

Θέλεις λ..... μπίρα ακόμη; Όχι, ήπια αρκ.....

Θέλεις λ..... γλυκό; Όχι, έχω αρκ.....

Θέλεις λ..... κουραμπιέδες; Όχι, γιατί έφαγα αρκετ.....

Σε μερ..... παιδιά δεν αρέσει η κόκα κόλα. Έχω μερ..... φίλους που
είναι Ιταλοί. Μερ..... φίλες μου είναι Γαλλίδες και μ..... Άγγλίδες.

24. Ρωτάω - Απαντάω

Έχω κάτι να σας πω

Ελένη: -Παιδιά, έχω κάτι να σας πω. Κάτι τρομαχτικό που συνέβη **στων δύο καλύτερών μου φίλων** τα σπίτια.

Μίλτος: -Για πες μας! Τι έγινε;

Ελένη: -Λοιπόν, **στου Γιάννη** το σπίτι έπιασε πυρκαγιά από ένα τηγάνι με λάδι, που **είχε ξεχάσει** η μαμά του στο αναμμένο μάτι της κουζίνας.

Μαρία: -Να σας πω κι εγώ κάτι;

Παιδιά: -Για λέγε...

Μαρία: -Λοιπόν, **σ' ενός θείου μου** και σε **μιας θείας μου** το σπίτι μπήκαν δύο κλέφτες από το παράθυρο του μπάνιου, που ήταν ανοιχτό, και έκλεψαν όλα τα κοσμήματα της θείας μου. Ευτυχώς που δεν μπήκαν **στου μωρού** το δωμάτιο, γιατί το καημένο κοιμόταν και θα τρόμαζε πολύ.

Άρης: -**Σε ποιου** θείου σου και **σε ποιας** θείας σου το σπίτι έγινε αυτό;

Μαρία: -Τι σε νοιάζει Άρη; Δεν τους ξέρεις.

Τομ: Εμένα παιδιά, η αδερφή **ενός παιδιού**, που μένει στη γειτονιά μας αλλά δεν ξέρω το όνομά του, είναι πρωταθλήτρια του σκι στην Ελλάδα και Ολυμπιονίκης. Πήρε το χρυσό μετάλλιο στους χειμερινούς Ολυμπιακούς αγώνες πριν 2 χρόνια.

Άρης: **Τίνος παιδιού** αδερφή είναι; Το ξέρω αυτό το παιδί;

Τομ: Όχι, δεν το ξέρεις και πάψε επιτέλους να ρωτάς, ποιανού, ποιου, ποιανής, ποιας..... Παναγία μου! Είσαι υπερβολικά περίεργος! Με τρέλανεσ στις ερωτήσεις.

25. Ρωτάω - Απαντάω

Ο καθένας, η καθεμιά, το κάθε παιδί έχει κάτι να μας πει

Μίλτος: Παιδιά, ακούστε με καλά. Ο πατέρας ενός φίλου μου είναι αστροναύτης. Πέταξε με το διαστημόπλοιο στο διάστημα και έμεινε τρεις ολόκληρους μήνες στο διαστημικό σταθμό. Έκανε βόλτες στο διάστημα με τη διαστημική στολή του και αισθανόταν πολύ **ελαφρύς**, καθόλου **βαρύς**. Ήταν χωρίς καθόλου βαρύτητα, χωρίς καθόλου βάρος.

Άρης: Ποιανού φίλου σου ο πατέρας είναι αστροναύτης;

Μίλτος: Είναι ο πατέρας ενός φίλου μου, με τον οποίο έχω αλληλογραφία και ο οποίος μένει στην Αμερική.

Ελένη: Εμένα, παιδιά, ο μεγάλος αδερφός μιας φίλης μου έγινε ιεραπόστολος. Πήγε κάτω στην Αφρική και φροντίζει μαζί με τους «Γιατρούς χωρίς σύνορα» όλα τα παιδιά που έχουν ανάγκη από ιατρική περίθαλψη, εμβόλια, φάρμακα και τρόφιμα.

Άρης: Ποιανής (ποιας) φίλης σου ο αδερφός πήγε στην Αφρική;

Ελένη: Πήγε ο αδερφος μιας φίλης μου, που δεν την ξέρεις. Δε μένει στην Ελλάδα αλλά στη Γαλλία.

26. Διηγούμαι

Σας ενδιαφέρει το διάστημα;

Πάρτε πληροφορίες μέσα από τον κυβερνοχώρο, το διαδίκτυο (=το Internet). Η διεύθυνση της NASA είναι: www.nasa.gov. Αν επισκεφθείτε αυτή τη σελίδα, οι απορίες σας θα λυθούν. Ποιο το όφελος από την εξερεύνηση του Διαστήματος; Τι πρέπει να κάνω για να γίνω αστροναύτης; Ποιο είναι το πρόγραμμα εκτοξεύσεων διαστημικών λεωφορείων για τον επόμενο χρόνο; Σ' αυτές και σε άλλες δεκάδες ερωτήσεις θα έχετε απαντήσεις από τους επιστήμονες και τους εργαζόμενους στη NASA.

Στην οθόνη του υπολογιστή σας θα παρουσιαστούν τα πραγματικά νέα του διαστήματος και όχι εξωπραγματικά γεγονότα όπως στα βιβλία επιστημονικής φαντασίας και στις ταινίες με εξωγήινους.

27. Ρωτάω - Απαντάω

Απαγορεύεται - Δεν επιτρέπεται να πηδάει
κανείς από το παράθυρο

Τον τελευταίο καιρό πολλά παιδιά αντί να μπαίνουν στην τάξη από την πόρτα, μπαίνουν από το παράθυρο. Ο διευθυντής του σχολείου, όταν το έμαθε, θύμωσε πάρα πολύ και είπε σ' όλους τους δασκάλους, ο καθένας να μιλήσει γι' αυτό το θέμα στην τάξη του.

Δάσκαλος: - Παιδιά, μήπως είδατε κανέναν να μπαίνει από το παράθυρο στην τάξη;

Όλα τα παιδιά μαζί: - Όχι, κύριε, δεν είδαμε κανέναν. Σίγουρα, κύριε, κανένας δεν μπήκε από το παράθυρο στην τάξη.

Δάσκαλος: - Εγώ όμως παιδιά, είδα κάποιον να μπαίνει αλλά δεν πρόσεξα ποιος ήταν. Τέλος πάντων, ό,τι έγινε, έγινε. Καταλαβαίνω ότι εσείς δε θέλετε να μαρτυρήσετε τους συμμαθητές σας και σας συγχαίρω γι' αυτό. Αλλά θέλω επίσης να καταλάβετε αυτά που θα σας πω. Από εδώ κι εμπρός, όποιος μπει άλλη φορά από το παράθυρο στην τάξη, θα παίρνει μια τιμωρία. Θα τιμωρείται πολύ αυστηρά. Απαγορεύεται από τη διεύθυνση του σχολείου να μπαίνετε στις τάξεις από τα παράθυρα. Θα περάσει μάλιστα ο διευθυντής από κάθε τάξη γιατί θέλει να το πει ο ίδιος σ' όλα τα παιδιά. Ελπίζω να καταλάβετε καλά ότι δεν επιτρέπεται να κάνετε αυτό, που για σας είναι ένα αθώο παιχνίδι, αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα επικίνδυνο παιχνίδι. Αν κάποιος πέσει και χτυπήσει άσχημα, τι θα γίνει; Το φαντάζεστε; Μου υπόσχεστε ότι δε θα το ξανακάνετε;

Όλα τα παιδιά μαζί: - Κύριε, σας το υποσχόμαστε και μας συγχωρείτε για ό,τι έγινε.

28. Ρωτάω - Απαντάω

Η δημοσκόπηση

Μία εταιρία στατιστικής κάνει μία δημοσκόπηση στην οποία συμμετέχει και το σχολείο των φίλων μας. Κάντε και σεις την ίδια δημοσκόπηση στην τάξη σας και γράψτε τα αποτελέσματα.

Δασκάλα: -Παιδιά ακούστε με καλά. Θα σας κάνω 11 ερωτήσεις, Θα σηκώνετε τα χέρια σας και όπου να τα μετρήσω, θα τα κρατάτε σηκωμένα. Μετά το μέτρημα θα τα κατεβάσετε. Όποιος ή όποια δεν κατάλαβε, ας με ρωτήσει τώρα να επαναλάβω ό,τι είπα. Όποιον ή όποια δω να μην προσέχει θα ... καταλαβαίνετε τι θέλω να πω. Εντάξει; Όλοι κατάλαβαν αυτά που είπα;

Όλα τα παιδιά μαζί: -Μάλιστα, κυρία.

Δασκάλα: -Μήπως υπάρχουν μερικοί ή μερικές που δεν τα κατάλαβαν;

Παιδιά: -Όχι, όχι, κυρία. Όλοι τα καταλάβαμε.

Δασκάλα: -Λοιπόν. Ερώτηση πρώτη: Ποιανών παιδιών εργάζονται και οι δύο γονείς; (10 χέρια σηκωμένα)

Δεύτερη ερώτηση: Ποιων παιδιών εργάζεται μόνο ο ένας γονέας; (5 χέρια σηκωμένα)

Τρίτη ερώτηση: Τώρα θα σηκώσουν τα χέρια, όποια παιδιά έχουν ένα αδερφάκι. (5 χέρια σηκωμένα)

Τέταρτη ερώτηση: Όποια έχουν δύο αδερφάκια. (6 χέρια σηκωμένα)

Πέμπτη ερώτηση: Όποια έχουν τρία αδερφάκια. (2 χέρια σηκωμένα)

Έκτη ερώτηση: Όποια παιδιά έχουν περισσότερα από τρία αδερφάκια. (κανένα χέρι σηκωμένο)

Τώρα θα σηκώσουν τα χέρια, όποιων η γιαγιά και ο παππούς μένουν μαζί τους στο σπίτι. (12 χέρια σηκωμένα)

Τώρα θα σηκώσουν τα χέρια, όποιων η γιαγιά και ο παππούς μένουν αλλού. (12 χέρια σηκωμένα)

Τώρα ακούστε με εσείς τα αγόρια. Να σηκώσετε τα χέρια, όποιοι είστε μοναχογιό και τ'αδερφάκι σας ή τ'αδερφάκια σας είναι κορίτσια. (12 χέρια σηκωμένα)

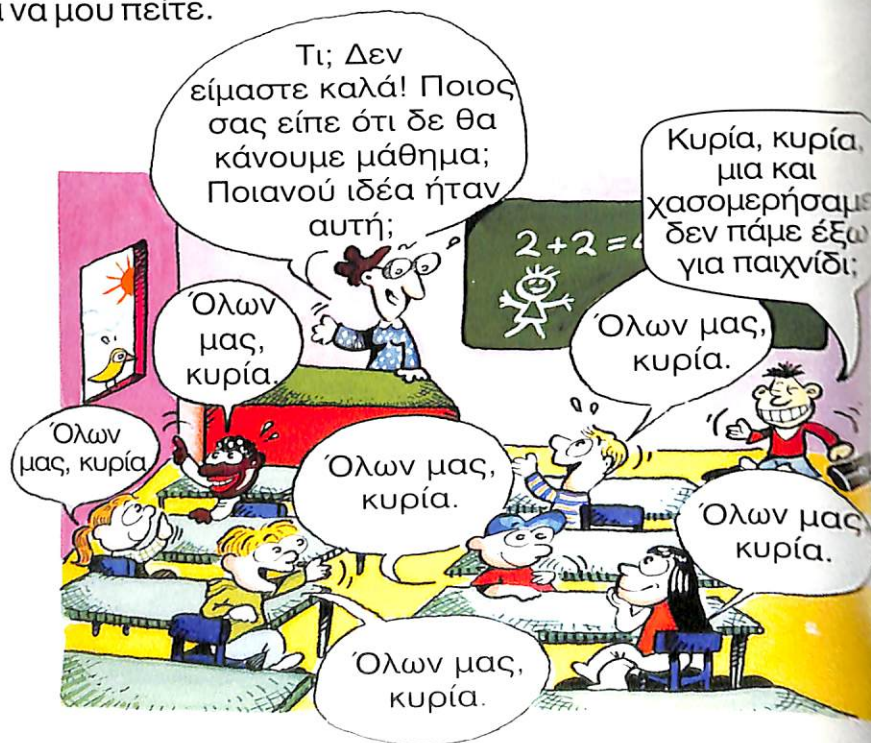
Και τώρα ακούστε με εσείς τα κορίτσια. Να σηκώσετε τα χέρια όποιες είστε μοναχοκόρες και τ'αδερφάκι σας ή τ'αδερφάκια σας είναι αγόρια. (8 χέρια σηκωμένα)

Τελευταία ερώτηση. Ποια παιδιά είναι μοναχοπαίδια; (2 χέρια σηκωμένα)

Τελειώσαμε! Η δημοσκόπησή μας είναι έτοιμη. Και τώρα μάθημα, γιατί αρκετά χασομερήσαμε. Μπράβο σας πάντως, γιατί είσατε όλοι και όλες πολύ **συνεπείς** και **ακριβείς** σε ό,τι σας ζήτησα να μου πείτε.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Βρείτε πόσα παιδιά έχει η τάξη.

■ 29. Πέρα στους πέρα κάμπους

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 6

Το τραγούδι αυτό ανήκει στα ελληνικά δημοτικά τραγούδια. Είναι ένας χορός του νησιού Κως, στα Δωδεκάνησα, που λέγεται σούστα.

Πέρα στους πέρα κάμπους, (τρεις)
που είναι οι ελιές,
είναι ένα μοναστήρι (τρεις)
που πάν(ε) οι κοπελιές

(Ρεφρέν) τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά
τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά

Πάω κι εγώ ο καημένος (τρεις)
για να λειτουργηθώ,
να κάνω το σταυρό μου (τρεις)
και να προσευχηθώ.

(Ρεφρέν) τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά
τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά

Στο περιβόλι μπαίνω (τρεις)
και βλέπω μια μηλιά
με μήλα φορτωμένη (τρεις)
κι απάνω κοπελιά.

(Ρεφρέν) τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά
τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά

Βαρύ σκαμνί μου δίνει (τρεις)
κι ένα κοντό σκοινί,
ν' αργήσω να γεμίσω (τρεις)
για να' βρει αφορμή.

(Ρεφρέν) τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά
τρά λα-λάλα, λα-λάλα λά-λαλά

30. Τα στρατιωτάκια

1												
ο	η	το	οι	οι	τα	-	-	-	-	-	-	-
του	της	του	των	των	των	σου	στης	σου	στων	στων	στων	στων
το(ν)	τη(ν)	το	τους	τις	τα	στο(ν)	στη(ν)	στο	στους	στις	στα	στα

2												
ένας	μία/μια	ένα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ενός	μίας*	ενός	-	-	-	σ'ενός	σε μίας*	σ'ενός	-	-	-	-
ένα(ν)	μία*	ένα	-	-	-	σ'ένα(ν)	σε μία*	σ'ένα	-	-	-	-

3				4			
κανένας/κανείς	καμία/καμιά	κανένα	καθένας	καθεμία/καθεμιά	καθένα		
κανενός	καμίας*	κανενός	καθενός	καθεμίας*	καθενός		
κανένα(ν)	καμία*	κανένα	καθένα(ν)	καθεμία*	καθένα		

ΠΟΙΟΣ - ΠΟΙΑ - ΠΟΙΟ

5							
ποιος	ποια	ποιο	ο	κάθε	άνθρωπος		
ποιου/ποιανού	ποιας-ποιανής	ποιου/ποιανού	η	κάθε	κοπέλα		
ποιον	ποιαν	ποιο	το	κάθε	παιδί		

*και: μιας-μια
καμίας-καμιά
καθεμίας-καθεμιά

ο οποίος - η οποία - το οποίο

6						
ο οποίος	η οποία	το οποίο	οι οποίοι	οι οποίες	τα οποία	
του οποίου	της οποίας	του οποίου	των οποίων	των οποίων	των οποίων	
τον οποίο	την οποία	το οποίο	τους οποίους	τις οποίες	τα οποία	

ο κύριος
η κυρία
το παιδί
οι κύριοι
οι κυρίες
τα παιδιά

ο οποίος
η οποία
το οποίο
οι οποίοι
οι οποίες
τα οποία

ή

που

είναι εδώ,
βλέπεις,

είναι από τον Καναδά

όποιος - όποια - όποιο

7						
όποιος	όποια	όποιο	όποιοι	όποιες	όποια	
όποιου	όποιας	όποιου	όποιων	όποιων	όποιων	
όποιον	όποια	όποιο	όποιους	όποιες	όποια	

κάποιος - κάποια - κάποιο

8						
κάποιος	κάποια	κάποιο	κάποιοι	κάποιες	κάποια	
κάποιου	κάποιας	κάποιου	κάποιων	κάποιων	κάποιων	
κάποιον	κάποια	κάποιο	κάποιους	κάποιες	κάποια	

31. Κάνω ασκήσεις

1. Συμπληρώστε με: **που, όποιον, ποιον.**

Παρακαλώ, κύριε, θα ήθελα να φτάσω γρήγορα στο Μέγαρο Μουσικής. από τους δύο δρόμους να πάρω; και να πάρεις, είναι το ίδιο. Για περίμενε ένα λεπτό. Νομίζω ότι αυτός ο δρόμος βλέπεις είναι λίγο πιο σύντομος από τον άλλο.

2. Συμπληρώστε με: **ποιανού, όποια, μιας, ενός**

Πέτρος: Παύλο, μπορείς να μου δανείσεις δύο βιβλία;

Παύλος: Πάρε από τη βιβλιοθήκη, θέλεις.

Πέτρος: Διάλεξα αυτά τα δύο. συγγραφέα είναι αυτό το κόκκινο βιβλίο;

Παύλος: Είναι ξένου, όχι πολύ γνωστού συγγραφέα.

Πέτρος: Και το άλλο;

Παύλος: Το άλλο είναι σύγχρονης Ελληνίδας συγγραφέως.

3. Συμπληρώστε με: **ό,τι, όποιο, όποιον**

Δάσκαλος: Παιδιά, θα σας εξηγήσω ένα πρόβλημα αριθμητικής. παιδί δεν καταλάβει, μπορεί να με ρωτήσει. Εγώ θα επαναλάβω δεν καταλάβατε. δω όμως να μην προσέχει, θα τον βγάλω έξω από την τάξη.

4. Συμπληρώστε με: **οποία, κάποιος, σ' ενός**

Χτες πήγα φίλου μου το γραφείο για μια δουλειά. Εκείνη την ώρα ήρθε ξένος δημοσιογράφος για μία συνέντευξη. Η εφημερίδα, στην δουλεύει, είναι μία από τις πιο σπουδαίες πρωινές εφημερίδες.

5. Συμπληρώστε με: **ό,τι, όποια, όποιους, όποιο, ποιους, κάποιος, όποιος, όποιο.**

Μαμά: Πάρε, παιχνίδι θέλεις. Αγόρασε, θέλεις. Βάλε, φούστα σ' αρέσει. Φάε, φαγητό σ' αρέσει. Κάλεσε, φίλους θέλεις στο πάρτι σου. Τελικά σε φίλους σου έστειλες πρόσκληση; Χτες φίλος σου τηλεφώνησε, ότι δε θα έρθει στο πάρτι αλλά δε θυμάμαι το όνομά του. και να ήταν, θα ξαναπάρει.

6. Συμπληρώστε με: **το οποίο, όποιων, την οποία.**

Δάσκαλος: Να σηκώσει το χέρι, παιδιών το όνομα αρχίζει από Π. Η κοπέλα, με μιλούσα χτες, ήταν μια συμμαθήτριά μου. Το θέμα, για μιλούσαμε, ήταν το αποκριάτικο πάρτι της τάξης μας.

7. Συμπληρώστε με: **κάποιον, κανέναν, καμιανής, της, κανέναν, καθένας, κάθε.**

Φανή: Είδες να μπαίνει από το παράθυρο;

Λίλη: Ναι, είδα.

Λούλα: Εγώ όμως δεν είδα

Φανή: Κορίτσια, είναι αυτή η ζακέτα;

Πόπη: Ναι, είναι Αλίκης.

Δασκάλα: Παιδιά, σήμερα θα συζητήσουμε για την εκδρομή μας και το μέρος που θα πάμε. Ο..... θα πει τη γνώμη του με ησυχία. Το παιδί θα προτείνει ένα μέρος και θα εξηγήσει γιατί το προτείνει.

32. Εικόνα - Συζήτηση

Η λαϊκή αγορά

Σε κάθε γειτονιά γίνεται μια φορά την εβδομάδα η λαϊκή αγορά. Εκεί μπορεί κανείς να βρει φρέσκα φρούτα, λαχανικά, μπακαλικά, φρέσκα ψάρια και κάθε είδους πράγματα. Ρούχα, λευκά είδη (πετσέτες, τραπεζομάντιλα, κεντήματα κ.α.) και πολλών άλλων ειδών ασπρόρουχα που πουλάνε οι ξένοι πρόσφυγες. Η λαϊκή αγορά αρχίζει στις 7 το πρωί και τελειώνει στις 2 το μεσημέρι.

■ 33. Της πόλης η ζωή

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 7

Τι κίνηση! Τι κόσμος!
στην πόλη το πρωί,
όλοι κάτι ψωνίζουν
σε κάθε μαγαζί.

Εδώ το φαρμακείο
ο φούρνος παρ' εκεί,
να το ταχυδρομείο,
πιο πέρα η λαϊκή!

Μ' αρέσει, ναι, μ' αρέσει
της πόλης η ζωή,
εγώ όμως προτιμώ
την όμορφη εξοχή.

Ο κόσμος πέρα-δώθε
περνά, κυκλοφορεί,
στη μέση ο τροχονόμος
σφυρίζει απ' το πρωί!

Πεζοί απ' τις διαβάσεις
με πράσινο περνούν
και όταν κοκκινίσει,
αμέσως σταματούν.

Μ' αρέσει, ναι, μ' αρέσει
της πόλης η ζωή,
εγώ όμως προτιμώ
την όμορφη εξοχή.

■ Εγώ

- Εσύ τι προτιμάς; Τη ζωή στην πόλη ή τη ζωή στην εξοχή; Πες μας γιατί.
- Κάντε στον πίνακα δύο στήλες (ΠΟΛΗ - ΕΞΟΧΗ) και γράψτε τα καλά (=τα υπέρ) και τα κακά (=τα κατά) της πόλης και της εξοχής. Μετά συζητήστε.

34. Ρωτάω - Απαντάω

Στην αγορά, την ώρα της αιχμής

Στην αγορά, την ώρα της αιχμής ο τροχονόμος σφυρίζει συνεχώς με τη σφυρίχτρα το

Στο ταχυδρομείο

- Γιατί πάει κανείς στο ταχυδρομείο;
- Πάει κανείς στο ταχυδρομείο για να ρίξει ένα γράμμα **απλό**, **συστημένο** ή **επείγον**, να αγοράσει γραμματόσημα, να στείλει ένα δέμα με δώρα μέσα, ένα πακέτο βιβλία, και να πληρώσει τους λογαριασμούς του ηλεκτρικού, του νερού και του τηλεφώνου.

Στο ζαχαροπλαστείο

- Γιατί πάει κανείς στο ζαχαροπλαστείο;
- Πάει κανείς στο ζαχαροπλαστείο για να αγοράσει διάφορα γλυκά: σοκολατάκια, πάστες, γλυκά ταψιού (μπακλαβά, κανταΐφι) παγωτά, αμυγδαλωτά και τούρτες.

Στο φαρμακείο

- Γιατί πάει κανείς στο φαρμακείο;
- Πάει κανείς στο φαρμακείο για να αγοράσει διάφορα φάρμακα: σιρόπι για το βήχα, ασπιρίνες, αντιβιοτικά, μπαμπάκι, λευκοπλάστη ή και καλλυντικά. επίσης μπορεί κανείς να ζυγιστεί στη ζυγαριά.

Στο φούρνο

- Γιατί πάει κανείς στο φούρνο;
- Πάει κανείς στο φούρνο για να αγοράσει ψωμί, φρυγανιές, παξιμάδια, κουλουράκια, τσουρέκια, τυρόπιτες και άλλα.

Στο μανάβη

- Γιατί πάει κανείς στο μανάβη;
- Πάει κανείς στο μανάβη για να αγοράσει φρούτα και λαχανικά.

Στο χασάπη

- Γιατί πάει κανείς στο χασάπη;
- Πάει κανείς στο χασάπη για να αγοράσει κρέας, κυμά και κοτόπουλα. Σε μερικά χασάπικα βρίσκει κανείς και αλλαντικά: σαλάμι, λουκάνικα σπιτικά, ζαμπόν, μπέικον και άλλα.

Τι αγοράζεις κάθε μέρα;

- Τι αγοράζεις κάθε μέρα Άρη;
- Κάθε μέρα αγοράζω ψωμί, γάλα, γιαούρτια και εφημερίδες.
- Από πού αγοράζεις γάλα και γιαούρτια;
- Από το γαλακτοπωλείο της γειτονιάς μου.
- Και εφημερίδες;
- Από το περίπτερο στη γωνία του σπιτιού μου ή από το ψιλικατζίδικο της γειτονιάς μου.

35. Ρωτάω - Απαντάω

Άλλοι πουλάνε και άλλοι αγοράζουν

Τα χαρτονομίσματα

1 λεπτό

2 λεπτά

5 λεπτά

10 λεπτά

20 λεπτά

50 λεπτά

1 ευρώ

2 ευρώ

5 (πέντε) ευρώ

10 (δέκα) ευρώ

20 (είκοσι) ευρώ

50 (πενήντα) ευρώ

100 (εκατό) ευρώ

200 (διακόσια) ευρώ

500 (πεντακόσια) ευρώ

Στο μανάβη:

Κυρία Καλλιόπη: Τι θέλει ο κύριος;

Κύριος Αχιλλέας: Βάλτε μου ένα κιλό μήλα, παρακαλώ, και ... τα αχλάδια είναι καλά;

Κυρία Καλλιόπη: Εξαιρετικά, κύριε. Να σαςβάλω ένα κιλό;

Κύριος Αχιλλέας: Και βέβαια. Αλλά πόσο έχουν το κιλό τα αχλάδια;

Κυρία Καλλιόπη: Έχουν 3 ευρώ το κιλό.

Κύριος Αχιλλέας: Είναι λίγο ακριβά. Άστε, παίρνω την άλλη εβδομάδα που θα είναι φτηνότερα. Βάλτε μου δύο μεγάλες μελιτζάνες για μελιτζανοσαλάτα. Δε μου λέτε, μήπως είναι θερμοκηπίου;

Κυρία Καλλιόπη: Όχι, προς Θεού, τι λέτε; Εμείς είμαστε παραγωγοί κι έχουμε μόνο φρούτα και λαχανικά εποχής.

Κύριος Αχιλλέας: Πόσο κάνουν όλα μαζί;

Κυρία Καλλιόπη: Ένα λεπτό να τα ζυγίσω. Ένα κιλό τα μήλα και 3/4 (τρία τέταρτα) του κιλού οι μελιτζάνες ... Όλα μαζί κάνουν 6,50 ευρώ.

Ρωτάω - Απαντάω

Στο φούρνο:

Φούρναρης: Τι θα θέλατε, δεσποινίς;

Δεσποινίς Πόπη: Θα ήθελα μία φρατζόλα ψωμί χωριάτικο.

Φούρναρης: Ορίστε..... μόλις βγήκε απ' το φούρνο. Ακόμη καίει. Φρυγανιές, κουλούρια, παξιμάδια..... θέλετε τίποτα απ' αυτά;

Δεσποινίς Πόπη: Όχι, ευχαριστώ. Έχουμε απ' όλα στο σπίτι. Πόσο κάνει η φρατζόλα;

Φούρναρης: Ογδόντα (80) λεπτά.

Στο φαρμακείο:

Μίμης: Καλημέρα, κύριε Πικρέ.

Κος Πικρός: Καλημέρα, Μίμη! Τι θα ήθελες να σου δώσω;

Μίμης: Θα ήθελα ένα σιρόπι για το βήχα, σταγόνες για το συνάχι και καραμέλες για το λαιμό αλλά να μην καίνε πολύ.

Κος Πικρός: Μείνε ήσυχος, έχω κάτι πολύ ωραίες με γεύση φράουλα. Μήπως θέλεις τίποτ' άλλο;

Μίμης: Ναι. Θέλω να ζυγιστώ στην καινούργια σας ζυγαριά.

Κος Πικρός: Ανέβα ... Για να δω ... Α! 34 κιλά.

Μίμης: Πήρα δύο κιλά. Πριν ένα μήνα ήμουν 32 κιλά.

Κος Πικρός: Μπράβο, Μίμη και πάχυνες αλλά και ψήλωσες. Μου φαίνεσαι ψηλότερος!

Μίμης: Ενώ εσείς, κύριε Πικρέ, μου φαίνεστε πιο αδύνατος.

Κος Πικρός: Είδες η δίαιτα; Αδυνάτισα δύο κιλά.

Μίμης: Πώς όμως δεν κοντύνετε;

Κος Πικρός: Ξέρω κι εγώ;

Στο δρόμο:

Οδηγός: Κάνε λίγο στην άκρη, Χριστιανέ μου. Κόντεψα να σε πατήσω.

Πεζός: Εσύ να προσέχεις, όταν βλέπεις πεζό να διασχίζει το δρόμο.

Οδηγός: Οι πεζοί πρέπει να περνούν από τις διαβάσεις, ιδίως όταν διασχίζουν το δρόμο τρώγοντας παγωτό και είναι στον κόσμο τους, αφηρημένοι.

Πεζός(μέσα του): Τι αντιπαθητικός που είναι! Μού 'κοψε την όρεξη!

σαράντα εννέα

■ 36. Κάνω ασκήσεις

Ο καθένας το ρόλο του

α. Κάντε προφορικούς διάλογους και μετά γράψτε τους στο τετράδιό σας.

1. Ένα ζευγάρι, δηλαδή ένας κύριος και μία κυρία τρέχουν βιαστικά προς το ζαχαροπλαστείο. Θέλουν να αγοράσουν μία τούρτα για την κόρη τους, που έχει τα γενέθλιά της. Τι να πάρουν όμως; Μία τούρτα σοκολάτα ή μία τούρτα με φρούτα; Να πάρουν και γλειφιτζούρια; Και τι άλλο να πάρουν. Πόσο κάνει η τούρτα; Είναι ακριβή ή φτηνή; Έχουν ψιλά ή πρέπει ο ζαχαροπλάστης, ο κύριος Γλυκατζής, να τους δώσει ρέστα;

Παίξτε μια θεατρική σκηνή με τρία πρόσωπα: Ένα παιδί κάνει τον κύριο Γλυκατζή, ένα άλλο τον κύριο Νίκο και ένα άλλο την κυρία Κική. Σας ακούμε. Μετά γράψτε το διάλογο.

2. Ο τροχονόμος σφυρίζει και σταματάει τον οδηγό με το κίτρινο αυτοκίνητο για να περάσει η κυρία με το γιο της, που μόλις ψώνισε στο σούπερ μάρκετ.

A. Τι λένε ο οδηγός και ο τροχονόμος; Παίξτε μια θεατρική σκηνή με δύο πρόσωπα. Σας ακούμε.

B. Τι να ψώνισε η κυρία από το σούπερμαρκετ; Τι να έχουν μέσα οι σακούλες; Φανταστείτε και πείτε μας.

3. Και ο κύριος στο περίπτερο, τι θέλει να αγοράσει; Κάτι λέει στον περιπτερά. *Παίξτε μια θεατρική σκηνή με δύο άτομα. Σας ακούμε.*

4. Και στο χασάπη, κανείς δεν πάει σήμερα; Κανείς δε θέλει να αγοράσει κρέας;

Πηγαίνεις εσύ στο χασάπη. Τι θέλεις να αγοράσεις; Ακούμε το διάλογο με το χασάπη.

5. Ο μικρός Τάκης μόλις βγήκε από το ταχυδρομείο και προσπαθεί να ρίξει το γράμμα μέσα στο γραμματοκιβώτιο. Τι έκανε μέσα στο ταχυδρομείο; Σίγουρα αγόρασε γραμματόσημα. Πού ήθελε να στείλει το γράμμα, στο εξωτερικό (έξω από την Ελλάδα) ή στο εσωτερικό (μέσα στην Ελλάδα); Το έστειλε απλό, επείγον (=πάει πολύ γρήγορα) ή συστημένο (=ο ταχυδρόμος το δίνει στα χέρια του παραλήπτη για να μη χαθεί). Εσείς τι νομίζετε; Πάντως ο μικρός Τάκης δεν είχε και πολλά χρήματα μαζί του. Είχε μέσα στο πορτοφόλι του μόνο 10 ευρώ.

Φανταστείτε το διάλογο που έκανε ο Τάκης με τον υπάλληλο του ταχυδρομείου.

6. Κάντε και άλλους διαλόγους ή φανταστείτε πού πάνε όλοι αυτοί οι άνθρωποι και τι σκέπτονται. Πού πάει ο βιαστικός νεαρός με τη βέσπα του. Και η ηλικιωμένη κυρία με τα άσπρα μαλλιά, το μπαστούνι της και την τσαντούλα της; Και η κυρία με το σκυλάκι της; Και ο αξύριστος κύριος με το πακέτο στο χέρι; Και το κοριτσάκι που τραβάει τον μπαμπά του από το χέρι; Και οι άλλοι. Σας ακούμε.

■ Κάνω ασκήσεις

β. Συμπληρώστε τα κενά των διαλόγων.

1. Στο μανάβη:

- Κυρία Καλλιόπη:** Τι ο κύριος;
Κύριος Αχιλλέας: ένα κιλό μήλα, παρακαλώ και ... τα αχλάδια είναι καλά;
Κυρία Καλλιόπη:, κύριε. Να σαςβάλω ένα κιλό;
Κύριος Αχιλλέας: Και Αλλά έχουν τα αχλάδια;
Κυρία Καλλιόπη: 3 ευρώ το κιλό.
Κύριος Αχιλλέας: Είναι λίγο Άστε, παίρνω την άλλη εβδομάδα που θα είναι Βάλτε μου δύο μεγάλες μελιτζάνες για μελιτζανοσαλάτα. Δε μου, μήπως είναι θερμοκηπίου;
Κυρία Καλλιόπη: Όχι, προς, τι λέτε; Εμείς είμαστε κι έχουμε μόνο φρούτα και λαχανικά
Κύριος Αχιλλέας: Πόσο κάνουν όλα μαζί;
Κυρία Καλλιόπη: να τα Ένα κιλό τα μήλα και 3/4 του οι μελιτζάνες Όλα μαζί 6,50 ευρώ.

2. Στο δρόμο:

- Οδηγός:** Κάνε λίγο, Χριστιανέ μου. να σε πατήσω.
Πεζός: Εσύ να προσέχεις, όταν βλέπεις πεζό να το δρόμο.
Οδηγός: Οι πεζοί πρέπει από τις διαβάσεις, ιδίως όταν διασχίζουν το δρόμο παγωτό και είναι στον κόσμο τους,
Πεζός(μέσα του): Τι που είναι! την όρεξη!

3. Στο φούρνο:

- Φούρναρης:** Τι , δεσποινίς;
Δεσποινίς Πόπη: Θα ήθελα μία φρατζόλα χωριάτικο.
Φούρναρης: Ορίστε απ' το φούρνο. Ακόμη καίει. Φρυγανιές, κουλούρια, παξιμάδια... Θέλετε απ' αυτά;
Δεσποινίς Πόπη: Όχι, Έχουμε στο σπίτι. Πόσο κάνει;
Φούρναρης: 80 λεπτά

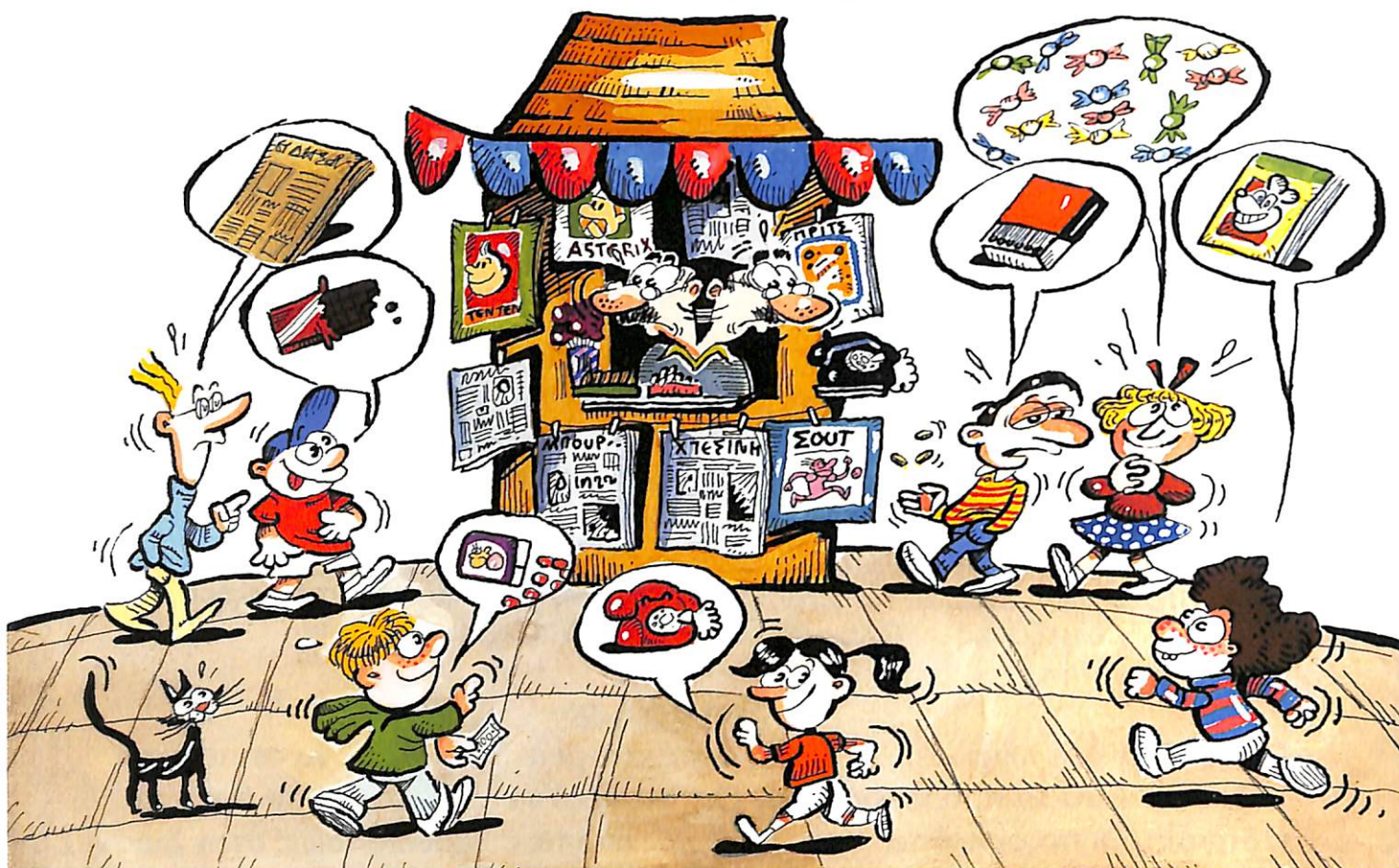
4. Στο φαρμακείο:

- Μίμης:** Καλημέρα, Πικρέ.
Κος Πικρός: Καλημέρα, Μίμη! Τι να σου δώσω;
Μίμης: Θα ένα σιρόπι για το, σταγόνες για το και καραμέλες για το αλλά να μην καίνε πολύ.
Κος Πικρός: ήσυχος, έχω κάτι πολύ ωραίες με φράουλα. Μήπως θέλεις;
Μίμης: Ναι. Θέλω να στην καινούργια σας ζυγαριά.
Κος Πικρός: Ανέβα ... Για να Α! 34 κιλά.
Μίμης: Πήρα δύο κιλά. Πριν ένα μήνα 32 κιλά.
Κος Πικρός: Μπράβο, Μίμη και πάχυνες αλλά και Μου ψηλότερος!
Μίμης: Ενώ εσείς, κύριε Πικρέ, μου πιο αδύνατος.
Κος Πικρός: Είδες η δίαιτα; δύο κιλά.
Μίμης: Πώς όμως δεν;
Κος Πικρός: Ξέρω;

37. Πολιτισμός

Το ελληνικό περίπτερο

Τα περίπτερα είναι μικρά σπιτάκια ξύλινα, συνήθως σε κίτρινο χρώμα, τα οποία υπάρχουν κατά μήκος των δρόμων και στις πλατείες, σε όλες τις γειτονιές και σε όλες τις πόλεις της Ελλάδας. Το περίπτερο πουλάει διάφορα πράγματα: π.χ. εφημερίδες, βιβλία, περιοδικά, σοκολάτες, καραμέλες, τσίχλες, τσιγάρα αλλά και φακέλους, κάρτες, μπαμπάκι, ασπιρίνες, μπαταρίες, σπέρτα, βελόνες, κλωστές και πολλά άλλα χρήσιμα πράγματα, όπως π.χ. (παραδείγματος χάριν) παγωτά, εμφιαλωμένα νερά, γιαούρτι κ.λ.π (και λοιπά). Τα περίπτερα ανοίγουν νωρίς το πρωί και κλείνουν πολύ αργά το βράδυ. Πολλά κεντρικά περίπτερα μένουν ανοικτά συνεχώς, όλο το εικοσιτετράωρο. Στα περισσότερα περίπτερα υπάρχει τηλέφωνο για το κοινό. Στα παιδιά αρέσει πολύ να πηγαίνουν στο περίπτερο της γειτονιάς τους και να αγοράζουν σοκολάτες, γλειφιτζούρια, περιοδικά αλλά και την εφημερίδα του μπαμπά και της μαμάς. Ο περιπτεράς είναι ένας μεγάλος φίλος τους.

38. Ρωτάω - Απαντάω

Όλοι ψωνίζουν στο περίπτερο

- Κυρ Περικλής:** Τι γίνεται παιδιά; Όλοι μαζί ήρθατε να ψωνίσετε; Λοιπόν, λοιπόν ...ένας, ένας με τη σειρά του. Καλώς τον Άρη! Τι θέλεις να αγοράσεις, Άρη;
- Άρης:** Κύριε Περικλή, θα ήθελα μία σοκολάτα γάλακτος. Πόσο κάνει αυτή εδώ;
- Περ.:** Κάνει ένα ευρώ.
- Άρης:** Ορίστε, κυρ Περικλή, δέκα ευρώ.
- Περ.:** Πάρε τα ρέστα σου, Άρη.
- Άρης:** Μόνο οκτώ ευρώ;
- Περ.:** Οκτώ ευρώ σου 'δωσα; Με συγχωρείς, έκανα λάθος. Πάρε ακόμα ένα ευρώ.

■ Ρωτάω - Απαντάω

Μίλτος: Κυρ Περικλή, πρώτ' απ' όλα "Καλό μήνα" και θα ήθελα δύο εφημερίδες για τους γονείς μου.

Περ.: Καλό μήνα, Μίλτο! Για λέγε, τι εφημερίδες θέλεις;

Μίλτος: Το "Βήμα της Κυριακής" και την "Καθημερινή της Κυριακής".

Περ.: Πάρ' τες' είναι απ' έξω, κάτω δεξιά.

Μίλτος: Πόσο κάνουν, παρακαλώ;

Περ.: Διόμιση ευρώ η μία. Δώσε μου μόνο ψιλά γιατί δεν έχω να σου χαλάσω.

Μίλτος: Ευτυχώς έχω πέντε ευρώ ακριβώς.

Περ.: Μπράβο, Μίλτο! Να'σαι καλά. Κυριακάτικα είναι και οι τράπεζες κλειστές κι άντε να βρεις να χαλάσεις.

Περ.: Εσύ τι θέλεις;

Πόπη: Εγώ δε θέλω τίποτα ν' αγοράσω. Θέλω να κάνω ένα τηλεφώνημα γιατί το τηλέφωνό μας χάλασε! Τηλεφώνησε η μαμά μου στις βλάβες του ΟΤΕ και περιμένουμε τον υπάλληλο να μας το φτιάξει.

Περ.: Δυστυχώς κι αυτό το τηλέφωνο δε λειτουργεί. Φαίνεται ότι όλη η περιοχή έχει βλάβη.

Πόπη: Και τώρα τι θα κάνω; Πώς θα τηλεφωνήσω στη Βάσω να'ρθει να παίξουμε;

Περ.: Πήγαινε ως τη γωνία, στρίψε δεξιά και λίγα μέτρα πιο κει έχει ένα καρτοτηλέφωνο.

Πόπη: Μόνο που δεν έχω τηλεκάρτα.

Περ.: Κι εμένα, μόλις μου τελείωσαν. Έλα, πάρε τη δική μου. Έχει μερικές μονάδες ακόμα. Πιστεύω να σε φτάσουν.

Πόπη: Να'σαι καλά, κυρ Περικλή!

Περ.: Εσύ, Τομ, τι θέλεις;

Τόμ: Θέλω τσιχλόφουσκες.

Περ.: Πόσα κουτάκια θέλεις;

Τόμ: Θα ήθελα έξι κουτάκια. Έχεις όμως, κυρ Περικλή;

Περ.: Πώς δεν έχω! Για τον Τομ, το καλύτερο παιδί, έχω πάντα, ό,τι μου ζητήσει.

Τόμ: Σ' ευχαριστώ πολύ, κυρ Περικλή. Για πες μου, πόσο κάνουν;

Περ.: Κάνουν 70 λεπτά το ένα κουτάκι.

Τόμ: Λοιπόν, 70 επί 6, ίσον τέσσερα ευρώ και είκοσι λεπτά.

Περ.: Είσαι άσσος στον πολλαπλασιασμό.

Τόμ: Κι εσύ δεν πας πίσω, κυρ Περικλή.

Περ.: Εγώ από πράξεις νοερές δεν τα καταφέρνω. Ούτε πρόσθεση, ούτε αφαίρεση, ούτε πολλαπλασιασμό, ούτε διαίρεση. Ας είναι καλά το κομπιουτεράκι που τα μετράει αντί για μένα.

Περ.: Ορίστε, τι θέλει η Μαρία μας.

Μαρία: Μα τι άλλο, κυρ Περικλή μου; Καραμέλες.

Περ.: Πόσα σακουλάκια θέλεις;

Μαρία: Δώσε μου, κυρ Περικλή, τέσσερα σακουλάκια αλλά το καθένα να'χει διαφορετικό χρώμα καραμέλες.

Περ.: Ορίστε, δεσποινίς μου, τέσσερα σακουλάκια κάνουν 1,50 ευρώ το ένα. Τα τέσσερα κάνουν έξι ευρώ.

Μαρία: Πω! Πω! Είναι πολύ ακριβά. Ξόδεψα όλα μου τα λεφτά στο χαρτοπωλείο, σε διάφορα χαρτικά και δε μου περίσσεψε δεκάρα.

Περ.: Δεν πειράζει, κορίτσι μου, πάρε τις καραμέλες τώρα που τις χρειάζεσαι και φέρε μου αύριο τα λεφτά.

Μαρία: Χίλια ευχαριστώ, κυρ Περικλή. Να'σαι καλά! Τι να κάνω που 'μαι και λίγο λαίμαργη;

Περ.: Άντε κι οι τελευταίοι. Λοιπόν, Αλέξη, Ελένη, τι θέλετε;

Αλέξ.: Εγώ θέλω ένα κουτί σπίρτα κι ένα πακέτο μπισκότα.

Ελένη: Κι εγώ το αγαπημένο μου περιοδικό. Το ξέρεις, κυρ Περικλή, δεν είναι ανάγκη να στο πω.

Περ.: Αλέξη, πάρε εσύ τα σπίρτα σου. Όσο για το περιοδικό σου, Ελενίτσα μου, βγαίνει αύριο, το ξέχασες; Κάθε Τρίτη δε βγαίνει;

Ελένη: Δίκιο έχεις, κυρ Περικλή. Τι αφηρημένη που είμαι! Θα ξανάρθω αύριο.

Περ.: Άντε, κάνε έναν κόπο και ξαναέλα αύριο, Ελένη. Μα και ν'αργήσεις, εγώ θα στο φυλάξω. Μείνε ήσυχη.

Ελένη: Χίλια ευχαριστώ, κυρ Περικλή.

39. Ρωτάω - Απαντάω

Σ'ένα κατάστημα παιχνιδιών

Ελένη: Παρακαλώ, θα ήθελα μία κούκλα.

Πωλητής: Ορίστε, μια κούκλα που μιλάει.

Ελένη: Τι ωραία που είναι! Σαν αληθινή! Αλλά πόσο κάνει; Θα πρέπει να είναι ακριβή.

Πωλητής: Κάνει είκοσι ευρώ.

Ελένη: Δε μου κάνετε κάποια έκπτωση; Έχω μόνο τα χρήματα από τον κουμπαρά μου και όσα μου έδωσαν οι συγγενείς μου για τη γιορτή μου και έχω να πάρω κι άλλα δώρα.

Πωλητής: Θα πληρώσεις μετρητά ή με κάρτα;

Ελένη: Μετρητά· δεν έχω κάρτα, είμαι ακόμη πολύ μικρή.

Πωλητής: Τότε θα την πάρεις δεκαοκτώ ευρώ. Σου τη δίνω με έκπτωση.

Ελένη: Ω! Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε· με υποχρεώνετε.

Πωλητής: Τίποτα, τίποτα! Αφού σ'άρεσε τόσο πολύ!

Ελένη: Ορίστε, κύριε, είκοσι ευρώ.

Πωλητής: Έλα, πάρε τα ρέστα σου. Για μέτρα τα, γιατί σου δίνω ψιλά· είναι όλα μαζί 2 ευρώ;

Ελένη: Εντάξει είναι! Και πάλι ευχαριστώ.

Ελένη: Α! Θα ήθελα και κάτι άλλο. Για πέντε μου, τι επιτραπέζια παιχνίδια έχετε, παρακαλώ;

Πωλητής: Διάφορα: ντόμινο, σκάκι, μονόπολη, τόμπολα, ηλεκτρονικά και άλλα.

Ελένη: Θα ήθελα κάτι φτηνό, όχι πολύ ακριβό.

Πωλητής: Η τόμπολα είναι το πιο φτηνό επιτραπέζιο παιχνίδι που έχω.

Ελένη: Ωραία, παίρνω αυτό. Πόσο κάνει;

Πωλητής: Κάνει επτάμισι ευρώ.

Ελένη: Πω! Πω! έχω μόνο επτά ευρώ. Δεν έχω περισσότερα!

Πωλητής: Εντάξει, κοριτσάκι μου, για σένα επτά ευρώ.

Ελένη: Χίλια ευχαριστώ, κύριε. Ξέρετε, είναι για τον αδερφό μου. Έχει σήμερα τα γενέθλιά του.

40. Ρωτάω - Απαντάω

Στα καταστήματα

α. Στο υποδηματοπωλείο

- Μίμης:** Παρακαλώ, θα ήθελα ένα ζευγάρι παπούτσια με κορδόνια, όχι μοκασίνια, νούμερο 36.
- Πωλητής:** Ορίστε! Θέλεις να τα δοκιμάσεις;
Σε λίγο.....
- Μίμης:** Μου είναι λίγο στενά. Με χτυπάνε μπροστά. Μου δίνετε, παρακαλώ, το μεγαλύτερο νούμερο;
- Πωλητής:** Ένα λεπτό να στο φέρω. Ορίστε, παιδί μου.
- Μίμης:** Αυτά είναι εντάξει. Είναι λίγο φαρδιά βέβαια.
- Πωλητής:** Δεν πειράζει! Θα σου βάλω ένα ζευγάρι πάτους από φελλό. Άλλωστε το πόδι σου μεγαλώνει μέρα με τη μέρα. Σε δύο μήνες θα σου είναι ό,τι πρέπει.
- Μίμης:** Σε δύο μήνες δε θα υπάρχουν. Ξέρετε πώς τρέχω εγώ; Αλλά δε σας ρώτησα, πόσο κάνουν τα παπούτσια;
- Πωλητής:** Έχουμε εκπτώσεις κι έτσι από 20 ευρώ θα τα πάρεις στη μισή τιμή, δηλαδή 10 ευρώ
- Μίμης:** Ζήτη! Μου 'μειναν και δέκα ευρώ για να πάρω ένα παζλ με 500 κομμάτια, που το 'χω βάλει από καιρό στο μάτι κι είναι σε προσφορά.

β. Στο κατάστημα παιδικών ρούχων.

- Μίμης:** Έχετε, παρακαλώ, ένα παντελόνι μπαμπακερό νούμερο 8, όχι σκούρο, ανοιχτόχρωμο.
- Υπάλληλος:** Για δοκίμασε αυτό εδώ, μικρέ. Πέρασε στο δοκιμαστήριο.
Σε λίγο.....
- Μίμης:** Μου είναι τόσο φαρδύ που μου πέφτει. Εδώ χωράει άλλος ένας μέσα. Χα! Χα! Χα!. Μου δίνετε παρακαλώ, το μικρότερο μέγεθος;
- Υπάλληλος:** Ένα λεπτό, στο φέρνω.
- Μίμης:** Αυτό μου έρχεται καλά στη μέση αλλά είναι λίγο κοντό.
- Υπάλληλος:** Δεν υπάρχει πρόβλημα, μικρέ. Θα στο μακρύνουμε. Στο κατάστημά μας και κονταίνουμε και μακραίνουμε και φαρδαίνουμε και στενεύουμε. Το στένεμα, το μάκρεμα, το φαρδεμα και το κόντεμα είναι τσάμπα, δωρεάν. Τα προσφέρει το κατάστημά μας. Όσο για το παντελόνι κάνει 30 ευρώ.
- Μίμης:** Τόσο ακριβά; Δυστυχώς δεν έχω επάνω μου τόσα χρήματα. Θα πάω και θα ξανάρθω, εκτός και αν μου το δίνετε και αυτό τσάμπα.
- Υπάλληλος:** Τι είπες, μικρέ;
- Μίμης:** Τίποτα, τίποτα. Πάω κι έρχομαι σε λίγο.

■ Κάνω ασκήσεις

- Πηγαίνεις σ' ένα υποδηματοπωλείο για να αγοράσεις ένα ζευγάρι παπούτσια καφέ. Δεν έχουν αυτό το χρώμα. Διαλέγεις τότε ένα ζευγάρι μαύρα παπούτσια. Σου είναι λίγο φαρδιά ή στενά. Τότε ζητάς ένα νούμερο μικρότερα ή μεγαλύτερα. Αυτά σου πάνε καλά; Δίνεις 20 ευρώ και σου δίνουν ρέστα. Κάνε το διάλογο.
- Σ' ένα κατάστημα ρούχων πας να αγοράσεις ορισμένα ρούχα που έχεις ανάγκη. Κάνε το διάλογο.
- Ένας κάνει τον περιπτερά και 4-5 παιδιά θέλουν να αγοράσουν διάφορα πράγματα από το περίπτερο. Σας ακούμε.
- Αγοράζεις παιχνίδια για τους φίλους/φίλες σου. Ακούμε το διάλογο με τον πωλητή.

41. Η γιαγιά θυμάται

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 8

(Ε)χτές το βράδυ έβλεπα
παλιές φωτογραφίες*
και κάθε μια μού θύμιζε
όμορφες ιστορίες.

Στη μία ήμουν μικρή
με φιόγκους στα μαλλιά
κι ο αδερφός μου δίπλα μου
φορούσε ναυτικά.

Στην άλλη όρθιος ο μπαμπάς
μαζί με τη μαμά
δίπλα στην ανθοστήλη,
κοιτούσανε λοξά.

Να κι ο παππούς με τη γιαγιά
κι οι δυο τους στο μπαλκόνι,
σκληρό κολάρο ο παππούς,
μουστάκι σαν βελόνι.

Και η νταντά με το μωρό
στον κήπο περπατούσε,
κοντά κι ο αδερφούλης μου
πηδούσε και γελούσε.

Αχ! Πώς μ' αρέσει να κοιτώ
παλιές φωτογραφίες
και να θυμάμαι πού και πού
όμορφες ιστορίες.

* Τις παλιές φωτογραφίες τις τραβούσαν με τη φωτογραφική μηχανή σε ασπρόμαυρο φιλμ και όταν τις εμφανίζαν τις χρωμάτιζαν από πάνω ελαφρά

42. Κάνω ασκήσεις

Άλλοτε και τώρα

Διάβασε τι έκαναν άλλοτε και γράψε τι κάνουν τώρα.

Άλλοτε

Οι άνθρωποι **έκαναν** ταξίδια με άμαξες.

Στη γη **υπήρχαν** τεράστια ζώα, οι δεινόσαυροι.

Οι άνθρωποι **έπαιρναν** νερό από την πηγή για τις ανάγκες του σπιτιού.

Τα παιδιά **έφτιαχναν** τα παιχνίδια, αεροπλανάκια, κούκλες, μπάλες, τρενάκια, πατίνια, μόνα τους, από ξύλο, σπάγκο, ύφασμα, σπασμένα γυαλιά και χαρτί.

Άλλοτε οι μαμάδες δε **δούλευαν**, **έμεναν** στο σπίτι, **μαγείρευαν**, **έπλεναν** και **έκαναν** όλες τις δουλειές του σπιτιού.

Άλλοτε **αλληλογραφούσε** κανείς και **έστελνε** τα γράμματα μόνο με το ταχυδρομείο. Ο παραλήπτης τα **λάβαινε** στο γραμματοκιβώτιο, στην εξώπορτα του σπιτιού του από τον ταχυδρόμο.

Άλλοτε για να πάρει πληροφορίες κανείς, **έστελνε** γραμματα, **ταξίδευε**, **επισκεπτόταν** διάφορες βιβλιοθήκες και **χρειαζόταν** πάρα πολύ χρόνο

Τώρα

Τώρα όμως οι άνθρωποι ταξίδια με **αυτ**....., με **αερ**..... με **πλ**....., ιπτάμενα δελφίνια και με **τρ**.....

Τώρα δεν δεινόσαυροι. όμως **ελέφ**....., τίγρεις και άλλα άγρια θηρία.

Τώρα νερό από τη **βε**..... του σπιτιού τους.

Τώρα τα παιδιά δε τα παιχνίδια μόνα τους, τα **αχ**..... από τα καταστήματα και τα περισσότερα είναι πλαστικά και όχι από φυσικά υλικά.

Τώρα οι μαμάδες **δουλ**..... και δε σπίτι. Εργάζονται παντού, σε τράπεζες, σε υπουργεία, σε επιχειρήσεις, σε εταιρίες εξαγωγών και εισαγωγών. Η ζωή είναι τώρα τόσο διαφορετική.

Τώρα σχεδόν **δ**..... κανείς, αλλά τα γράμματα με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Τώρα ο παραλήπτης τα γράμματα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του την ίδια μέρα που του τα στέλνει ο αποστολέας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Τώρα μπορεί κανείς να πάρει γρήγορα πληροφορίες, χωρίς να γράμματα, χωρίς να διάφορες βιβλιοθήκες, ανοίγοντας μόνο τον υπολογιστή του και μπαίνοντας στον κυβερνοχώρο με το διαδίκτυο (internet).

πενήντα επτά

43. Ρωτάω - Απαντάω

Ποιος θα πει το πιο παράξενο πράγμα;

Άρης: Χτες, παιδιά, **όπως έτρωγα**, ένα πουλί μου **πήρε** την μπουκιά από το στόμα.

Ελένη: Εγώ, παιδιά, **χτες ενώ περνούσα** μπροστά από το περίπτερο και **ενώ κοίταζα** τη "Μικρή Λουλού", η μικρή Λουλού μου **είπε** "Γεια σου, Ελένη".

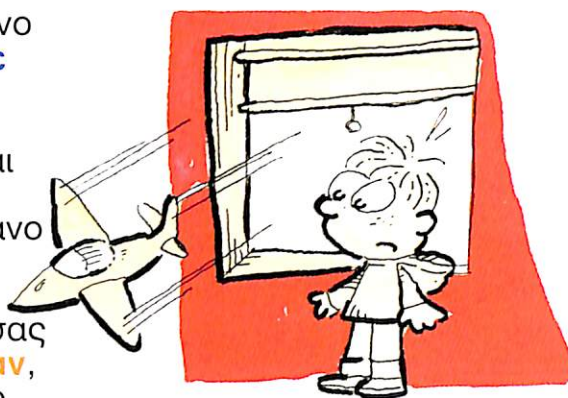

Μίλτος: Εγώ, **καθώς τραγουδούσα**, μια μύγα **μπήκε** στο στόμα μου.

Μαρία: Κι εγώ **την ώρα που έβλεπα** στην τηλεόραση ένα λιοντάρι, το λιοντάρι αυτό **πήδηξε** από την τηλεόραση μέσα στο δωμάτιό μου και **χύμηξε** πάνω μου.

Τομ: Κι εγώ χτες, **τη στιγμή που περνούσε** ένα αεροπλάνο στον ουρανό, **άνοιξα** το παράθυρό μου, το αεροπλάνο **μπήκε** μέσα, **προσγειώθηκε** και μετά από λίγο **απογειώθηκε**. Προς στιγμή γελάστηκα, μπερδεύτηκα και νόμιζα πως βρίσκομαι στο αεροδρόμιο. Δεν είναι απίθανο να προσγειωθεί ένα αεροπλάνο στο πάτωμα του δωματίου μου; Ξέχασα να σας πω ότι, όπως **προσγειωνόταν**, **πέρασε** ξυστά στο κομοδίνο

μου κι **έριξε** κάτω ένα ποτήρι του νερού κι ένα φλιτζάνι του τσαγιού, που έγιναν κυριολεκτικά θρύψαλα, έσπασαν κι έγιναν χίλια κομμάτια. Τι να πει κανείς;

Το αεροπλάνο προσγειώνεται
Το αεροπλάνο απογειώνεται

Η προσγείωση του αεροπλάνου
Η απογείωση του αεροπλάνου

■ Εγώ

Πες κι εσύ στα παιδιά ένα παράξενο πράγμα που έγινε χτες την ώρα που έκανες κάτι άλλο.

Κι εχώ παιδιά,

44. Ρωτάω - Απαντάω

Τι έγινε χτες ενώ .../την ώρα που.../καθώς...

Άρης: Χτες την ώρα που λουζόμουν, σταμάτησε το νερό να τρέχει.

Μαρία: Κι εγώ καθώς χτενιζόμουν με μια βούρτσα, μπλέχτηκαν τα μαλλιά μου και δε φαντάζεστε τι τράβηξα για να τα ξεμπλέξω. Μετά πήρα μια χτένα η οποία, όπως χτενιζόμουν, έσπασε στα δύο.

Ελένη: Κι εγώ χτες όπως πλενόμουν και ήμουν μόνη στο σπίτι, χτύπησε η πόρτα, έτρεξα, άνοιξα και ποιος ήταν; Ποιος άλλος; Ο Φαπ.

Μίμης: Κι εγώ τι νομίζετε πως έπαθα;

Όλοι μαζί: Τι; Πες μας! Πες μας!

Μίμης: Χτες, ενώ κοιμόμουν, ξαφνικά ξύπνησα.

■ Κάνω ασκήσεις

α. Ρώτησε προφορικά τι έγινε χτες και μετά γράψε τις απαντήσεις στο τετράδιό σου.

- Άρη, τι έγινε χτες την ώρα
- Μαρία, τι έγινε χτες
- Ελένη, τι έγινε χτες
- Μίλτο, τι έγινε χτες.....

β. Πες μας για κάθε παιδί τι έγινε χτες την ώρα που έκανε κάτι άλλο:

1. Χτες την ώρα που ο Άρης....., το νερό
2. Χτες καθώς η Μαρία, η χτένα στα δύο.
3. Χτες όπως η Ελένη και μόνη στο σπίτι η πόρτα. Έ....., ά..... και ποιος; Ποιος άλλος; Ο Φαπ.
4. Χτες την ώρα που ο Μίμης, ξαφνικά

45. Ο μανάβης

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 9

Μια φορά κι έναν καιρό,
τον παλιό καλό καιρό
ο μανάβης μας περνούσε,
χόρτα δροσερά πουλούσε.

Ένα ωραίο γαϊδουράκι
τού τραβούσε τ' αμαξάκι
κι ο μανάβης ο καλός
φώναζε και τραγουδούσε:

"Έχω ωραία φρέσκα χορταρικά
και φρούτα....ο μανάβης!"

"Έχω φρέσκα καροτάκια,
καταπράσινα αγγουράκια,
έχω ζάχαρη ντομάτες
και ολόγλυκες πατάτες.

Έχω πιπεριές που καίνε,
τα ματάκια κάν' να κλαίνε,
φασολάκια και κρεμμύδια,
μαρουλάκια και αντίδια.

Έχω κίτρινα πεπόνια
και πολύ ξινά λεμόνια,
πορτοκάλια ζουμερά
και ροδάκινα γλυκά.

Έχω και κολοκυθάκια,
φράουλες και κερασάκια
και σταφύλια τραγανά,
που λατρεύουν τα παιδιά.

Ό,τι φρούτο επιθυμήσεις,
με λεφτά θα τ' αποκτήσεις,
μόνο δεν πουλώ, μικρό μου,
το σταχτί το γαίδαρό μου"

Τώρα πια στη λαϊκή
τρέχουμε όλοι βιαστικοί,
μα τα φρούτα τώρα πια
είναι δίχως νοστιμιά.

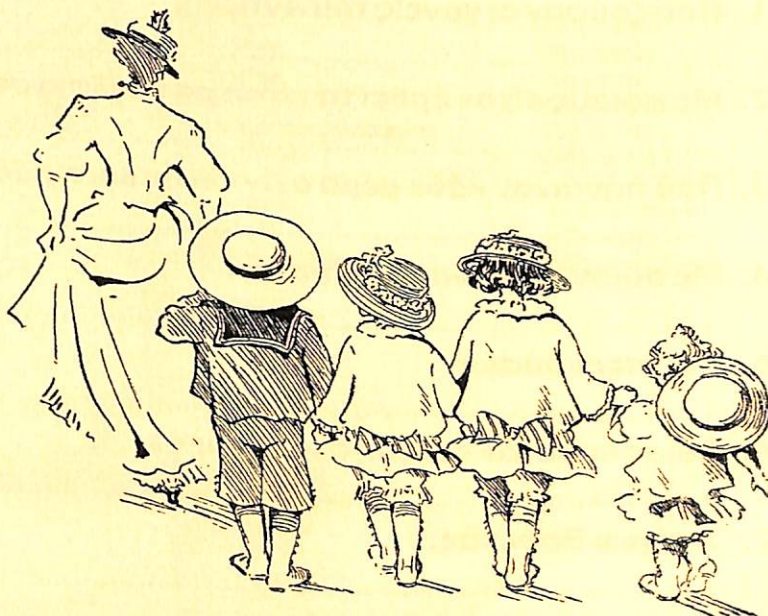

46. Λογοτεχνία

Ο Τρελαντώνης Ο περίπατος - Β' μέρος

Οι γονείς του Αντώνη, που **ζούσαν** στην Αίγυπτο, δεν **μπορούσαν** να ταξιδέψουν εκείνο το καλοκαίρι, κι εκείνος και τ' αδέλφια του είχαν έρθει στον Πειραιά με το θείο Ζωρζή και τη θεία Μαριέτα, που δεν είχαν παιδιά. Κάθε μέρα ο Αντώνης και τ' αδέλφια του **πήγαιναν** περίπατο με την Αγγλίδα δασκάλα τους και **περνούσαν** μπροστά στο μεγάλο σπίτι όπου **καθόταν** ο Βασιλιάς, που είχε μεγάλα σκυλιά του κυνηγιού. **Τ'άκουγε** ο Αντώνης που **γάβγιζαν** και **τραβούσαν** τις αλυσίδες τους, κλεισμένα στην αυλή τους.

Και τα τέσσερα αδέλφια **γνώριζαν** καλά τα σκυλιά αυτά και ιδιαίτερα ένα, τον Ντον. Τα **έβλεπαν** συχνά με το Βασιλιά, που τα **έπαιρνε** μαζί του, λυτά, ελεύθερα, κάθε φορά που **έβγαινε** περίπατο μόνος του. Κάθε φορά που ο Αντώνης **περνούσε** μπρος στο σπίτι του Βασιλιά με την Αγγλίδα δασκάλα του, **έμενε** πίσω για να δει τον Ντον, το μεγάλο κανελί σκυλί με τα διαφορετικά μάτια, το ένα γαλάζιο και το άλλο πράσινο.

Αλλά η Αγγλίδα δασκάλα **γύριζε** το κεφάλι της, τον **κοίταζε** αυστηρά και αμέσως ο Αντώνης **έτρεχε** κοντά της.

- Είναι κακιά και γκρινιάρα **έλεγε** ο Αντώνης στις αδελφές του.

- Speak English! φώναζε με το πιο αυστηρό ύφος η Αγγλίδα δασκάλα.

Κι έτσι σιωπηλά τα τέσσερα αδέλφια την **ακολουθούσαν**, **έκαναν** το γύρο του βράχου και **ανέβαιναν** στο λόφο μακριά από το μεγάλο δρόμο. Κι εκεί στις πέτρες και στα ξερά κλαδιά, **κάθονταν** όλα τ' αδέλφια στη σειρά με τα πόδια ενωμένα και τα χέρια σταυρωμένα φρόνιμα μπροστά τους και **κοίταζαν** από πάνω, ψηλά, τις βαρκούλες που **αρμένιζαν** στο πέλαγος. Αχ! Πώς **βαριόντουσαν** τα τέσσερα αδέλφια! Πώς **βαριόταν** ο Αντώνης, καθισμένος εκεί, χωρίς να κάνει τίποτα!

(συνεχίζεται)

47. Κάνω ασκήσεις

Ψάξε μέσα στο κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις προφορικά και μετά γραπτά.

1. Πού ζούσαν οι γονείς του Αντώνη;

2. Με ποιους είχαν έρθει τα τέσσερα αδέρφια στον Πειραιά;

3. Πού πήγαιναν κάθε μέρα ο Αντώνης και τ' αδέρφια του;

4. Με ποιον πήγαιναν περίπατο;

5. Πού περνούσαν;

6. Ποιος καθόταν στο μεγάλο σπίτι;

7. Τι είχε ο Βασιλιάς;

8. Τι έκαναν τα σκυλιά;

α)..... β).....

9. Πού ήταν τα σκυλιά;

10. Πώς έπαιρνε ο Βασιλιάς τα σκυλιά μαζί του ;

α)..... β).....

11. Κάθε πότε έπαιρνε ο Βασιλιάς τα σκυλιά μαζί του ;

12. Τι έκανε ο Αντώνης, κάθε φορά που περνούσε μπρος στο σπίτι του Βασιλιά;

13. Γιατί έμενε πίσω ο Αντώνης;

14. Πώς ήταν τα μάτια του σκυλιού; Πώς ήταν το ένα και πώς ήταν το άλλο;

15. Τι έκανε τότε η Αγγλίδα δασκάλα ;

16. Πώς έλεγε την Αγγλίδα δασκάλα ο Αντώνης ;

α)..... β).....

17. Τι έκαναν τα τέσσερα αδέρφια, όταν η Αγγλίδα δασκάλα τούς φώναζε;

α)..... β).....

γ).....

18. Πού κάθονταν τα τέσσερα αδέρφια;

α)..... β).....

19. Πώς είχαν τα πόδια τους και πώς είχαν τα χέρια τους όλα τ' αδέρφια;

α)Είχαν τα πόδια

β) Είχαν τα χέρια

20. Τι κοίταζαν από πάνω ψηλά; Βαριόντουσαν ή όχι;

48. Τα στρατιωτάκια

A. ΣΗΜΕΡΑ - ΤΩΡΑ - ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ

α. -ομαι

πλέν-ομαι
πλέν-εσαι
πλέν-εται
πλεν-όμαστε
πλέν-εστε/ πλεν-όσαστε
πλέν-ονται

λούζ-ομαι
βάφ-ομαι
ντύν-ομαι
βιάζ-ομαι
γδύν-ομαι
χρειάζ-ομαι
σκέφτ-ομαι

χτενίζ-ομαι
σκουπίζ-ομαι
μπερδεύ-ομαι
αισθάν-ομαι
απογειών-ομαι
προσγειών-ομαι

β. -αμαι

κοιμ-άμαι
κοιμ-άσαι
κοιμ-άται
κοιμ-όμαστε
κοιμ-άστε/κοιμ-όσαστε
κοιμ-ούνται

φοβ-άμαι
λυπ-άμαι
θυμ-άμαι

γ. -ιέμαι

βαρ-ιέμαι
βαρ-ιέσαι
βαρ-ιέται
βαρ-ιόμαστε
βαρ-ιέστε/βαρ-ιόσαστε
βαρ-ιούνται

γενν-ιέμαι
γελ-ιέμαι
στενοχωρ-ιέμαι

δ. -ούμαι

διηγ-ούμαι
διηγ-είσαι
διηγ-είται
διηγ-ούμαστε
διηγ-είστε
διηγ-ούνται

συνενω-ούμαι
καλ-ούμαι
προσκαλ-ούμαι

ΠΡΟΣΟΧΗ!

κάθ-ομαι έρχ-ομαι γίν-ομαι

B. ΑΛΛΟΤΕ - ΠΡΙΝ - ΧΤΕΣ

α. -ομαι

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

πλεν-όμουν(α)
πλεν-όσουν(α)
πλεν-όταν(ε)
πλεν-όμασταν/
όμαστε
πλεν-όσασταν/
όσαστε
πλέν-όνταν/
πλέν-όντουσαν

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

πλύθ-ηκα
πλύθ-ηκες
πλύθ-ηκε
πλυθ-ήκαμε
πλυθ-ήκατε
πλύθ-ηκαν/
πλυθ-ήκανε

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

κοιμ-όμουν(α)
κοιμ-όσουν(α)
κοιμ-όταν(ε)
κοιμ-όμασταν/
όμαστε
κοιμ-όσασταν/
όσαστε
κοιμ-όνταν(ε)/
κοιμ-όντουσαν

β. -αμαι

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

κοιμ-ήθηκα
κοιμ-ήθηκες
κοιμ-ήθηκε
κοιμ-ηθήκαμε
κοιμ-ηθήκατε
κοιμ-ήθηκαν/
κοιμ-ηθήκανε

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

βαρι-όμουν(α)
βαρι-όσουν(α)
βαρι-όταν(ε)
βαρι-όμασταν/
όμαστε
βαρι-όσασταν/
όσαστε
βαρι-όνταν(ε)/
βαρι-όντουσαν

γ. -ιέμαι

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

βαρι-όμουν(α)
βαρι-όσουν(α)
βαρι-όταν(ε)
βαρι-όμασταν/
όμαστε
βαρι-όσασταν/
όσαστε
βαρι-όνταν(ε)/
βαρι-όντουσαν

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

βαρ-έθηκα
βαρ-έθηκες
βαρ-έθηκε
βαρ-εθήκαμε
βαρ-εθήκατε
βαρ-έθηκαν/
βαρ-εθήκανε

δ. -ούμαι

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

διηγ-ούμουν(α)
διηγ-ούσουν(α)
διηγ-ούνταν(ε)
διηγ-ούμασταν/
ούμαστε
διηγ-ούσασταν/
ούσαστε
διηγ-ούνταν(ε)/
διηγ-ούντουσαν

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

διηγ-ήθηκα
διηγ-ήθηκες
διηγ-ήθηκε
διηγ-ηθήκαμε
διηγ-ηθήκατε
διηγ-ήθηκαν/
διηγ-ηθήκανε

λουζ-όμουν(α)
λουζ-όσουν(α)
λουζ-όταν(ε)
λουζ-όμασταν/
όμαστε
λουζ-όσασταν/
όσαστε
λούζ-όνταν/
λουζ-όντουσαν

λούστ-ηκα
λούστ-ηκες
λούστ-ηκε
λουστ-ήκαμε
λουστ-ήκατε
λούστ-ηκαν/
λουστ-ήκανε

φοβ-όμουν(α)
φοβ-όσουν(α)
φοβ-όταν(ε)
φοβ-όμασταν/
όμαστε
φοβ-όσασταν/
όσαστε
φοβ-όνταν(ε)/
φοβ-όντουσαν

φοβ-ήθηκα
φοβ-ήθηκες
φοβ-ήθηκε
φοβ-ηθήκαμε
φοβ-ηθήκατε
φοβ-ήθηκαν/
φοβ-ηθήκανε

γενν-όμουν(α)
γενν-όσουν(α)
γενν-όταν(ε)
γενν-όμασταν/
όμαστε
γενν-όσασταν/
όσαστε
γενν-όνταν(ε)/
γενν-όντουσαν

γενν-ήθηκα
γενν-ήθηκες
γενν-ήθηκε
γενν-ηθήκαμε
γενν-ηθήκατε
γενν-ήθηκαν/
γενν-ηθήκανε

συνενω-ούμουν(α)
συνενω-ούσουν(α)
συνενω-ούνταν(ε)
συνενω-ούμασταν/
ούμαστε
συνενω-ούσασταν/
ούσαστε
συνενω-ούνταν(ε)/
συνενω-ούντουσαν

συνενω-ήθηκα
συνενω-ήθηκες
συνενω-ήθηκε
συνενω-ηθήκαμε
συνενω-ηθήκατε
συνενω-ήθηκαν/
συνενω-ηθήκανε

ΠΡΟΣΟΧΗ!

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

καθ-όμουν(α) έρχ-όμουν(α) γιν-όμουν(α)

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

κάθισα ήρθα έγινα

Γ. ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ-ΜΕΤΑ-ΑΥΡΙΟ

α. -ομαι

θα πλυ-θώ
θα πλυ-θείς
θα πλυ-θεί
θα πλυ-θούμε
θα πλυ-θείτε
θα πλυ-θούν(ε)

θα λου-στώ
θα λου-στείς
θα λου-στεί
θα λου-στούμε
θα λου-στείτε
θα λου-στούν

β. -αμαι

θα κοιμ-ηθώ
θα κοιμ-ηθείς
θα κοιμ-ηθεί
θα κοιμ-ηθούμε
θα κοιμ-ηθείτε
θα κοιμ-ηθούν(ε)

θα φοβ-ηθώ
θα φοβ-ηθείς
θα φοβ-ηθεί
θα φοβ-ηθούμε
θα φοβ-ηθείτε
θα φοβ-ηθούν(ε)

γ. -ιέμαι

θα βαρ-εθώ
θα βαρ-εθείς
θα βαρ-εθεί
θα βαρ-εθούμε
θα βαρ-εθείτε
θα βαρ-εθούν(ε)

θα γενν-ηθώ
θα γενν-ηθείς
θα γενν-ηθεί
θα γενν-ηθούμε
θα γενν-ηθείτε
θα γενν-ηθούν(ε)

δ. -ούμαι

θα διηγ-ηθώ
θα διηγ-ηθείς
θα διηγ-ηθεί
θα διηγ-ηθούμε
θα διηγ-ηθείτε
θα διηγ-ηθούν(ε)

θα συνενω-ηθώ
θα συνενω-ηθείς
θα συνενω-ηθεί
θα συνενω-ηθούμε
θα συνενω-ηθείτε
θα συνενω-ηθούν(ε)

■ Τα στρατιωτάκια

2

Ενώ
Όπως
Καθώς
Την ώρα που
Τη στιγμή που

λουζόμεν(α)
κοιμόμεν(α)

ήρθε η μαμά μου
χτύπησε το τηλέφωνο

3

Θέλω
Θα ήθελα

ένα πακέτο
ένα κουτί
ένα κιλό
ένα ποτήρι
ένα μπουκάλι
ένα ποτήρι
ένα φλιτζάνι
ένα κομμάτι
μια φέτα
μια μερίδα
μια κουταλιά

μπισκότα
τσίχλες, σπέρτα
αχλάδια, πορτοκάλια
νερό, μπίρα
νερό, κόκα-κόλα
νερό, κρασί
καφέ, τσάι, κακάο, γάλα
τυρί, γλυκό
ψωμί, καρπούζι, πεπόνι
κοτόπουλο, κρέας, ψάρι
ζάχαρη, μέλι

4

Όλα τα σερβίτσια έσπασαν. Γι' αυτό η μαμά μου αγόρασε χτες ...

12 πιάτα του φαγητού
12 πιάτα φρούτου
12 πιάτα του γλυκού

12 ποτήρια νερού
12 ποτήρια κρασιού
12 ποτήρια σαμπάνιας

12 φλιτζάνια του καφέ
12 φλιτζάνια του τσαγιού

5

Γιατί πας στο...;

Πάω

στο ταχυδρομείο
στο φαρμακείο
στο ζαχαροπλαστείο
στο γαλακτοπωλείο
στο μανάβη
στο χασάπη
στο φούρνο
στο περίπτερο

(για) να

πάρω..
αγοράσω..

γραμματόσημα/να ρίξω ένα γράμμα
φάρμακα/καλλυντικά
γλυκά/παγωτά
γάλα και γιαούρτι
φρούτα/λαχανικά
κρέας/κυμά/σουβλάκια
ψωμί/κουλουράκια/φρυγανιές
εφημερίδες/τσίχλες/περιοδικά/
καραμέλες και σοκολάτες

6

ο/η συνεπής
του/της συνεπούς
το(ν)/τη(ν) συνεπή

οι συνεπείς
των συνεπών
τους/τις συνεπείς

το συνεπές
του συνεπούς
το συνεπές

τα συνεπή
των συνεπών
τα συνεπή

7

ο φαρδύς η φαρδιά το φαρδύ
του φαρδιού της φαρδιάς του φαρδιού
το φαρδύ τη φαρδιά το φαρδύ

οι φαρδιοί οι φαρδιές τα φαρδιά
των φαρδιών των φαρδιών των φαρδιών
τους φαρδιούς τις φαρδιές τα φαρδιά

Τι ακριβής και συνεπής που είσαι, Άρη, πάντα κάνεις ό,τι πεις και στην ώρα του. Αυτό το παιδί είναι πολύ αγενές, δεν είναι καθόλου ευγενικό.

49. Κάνω ασκήσεις

Συμπλήρωσε τα κενά.

1. Έχω κοντά μαλλιά και όταν (λούζομαι) τα μαλλιά μου δεν (μπερδεύομαι) Άλλοτε είχα μακριά μαλλιά και κάθε φορά που (λούζομαι), τα μαλλιά μου (μπερδεύομαι)
2. Χτες, όπως (κοιμάμαι), (χτυπάει) το τηλέφωνο και με (ξυπνάω) Ευτυχώς που (ξυπνάω) γιατί ήταν αργά και έπρεπε (ετοιμάζομαι) να και (πάω) να στο σχολείο. (Σηκώνομαι) γρήγορα, (πλένομαι), (πλένω) τα δόντια μου, (λούζομαι), (χτενίζομαι), (ντύνομαι) και (πάω) στην τραπεζαρία (παίρνω) για να το πρωινό μου. Όπως έτρωγα, (σκέφτομαι) το μάθημα της ιστορίας γιατί δεν είχα μελετήσει και πολύ. (Φοβάμαι) μήπως η δασκάλα με (σηκώνω) στο μάθημα και με (βρίσκω) αδιάβαστο. Ευτυχώς (θυμάμαι) πως την τελευταία ώρα της ιστορίας δεν (έχω) μάθημα και έτσι ησύχασα.
3. Χτες, καθώς (βλέπω) τηλεόραση, (κοιμάμαι) στην πολυθρόνα, γιατί (είμαι) πολύ κουρασμένος. Αύριο όμως (κοιμάμαι) δε θα γιατί έχει μια πολύ ωραία ταινία. Πρέπει (θυμάμαι) να ν'ανοίξω την τηλεόραση στις 8 το βράδυ γιατί την άλλη μέρα πρέπει να (διηγούμαι) την ταινία στην αδερφή μου που θα λείπει και δε θα τη δει.
4. Χτες, πρώτα (περνώ) από το φαρμακείο και (αγοράζω) φάρμακα, μετά από το ταχυδρομείο και (ρίχνω) ένα γράμμα και τέλος από το γαλακτοπωλείο από όπου (παίρνω) γάλα και γιαούρτι.
5. Καθόμαστε στο τραπέζι και όλοι κάτι θέλουν. Ακούστε τους: Θα ήθελα (νερό) ένα, θα ήθελα (καρπούζι) μια , (τυρί) και (καφέ) με (ζάχαρη) Δυστυχώς όλα τα σερβίτσια έσπασαν και πρέπει να αγοράσω 12 ποτήρια (κρασί), 4 φλιτζάνια (τσάι), 6 πιάτα (φαγητό)..... και 4 πιατάκια (φρούτο)
6. Χτες την ώρα που ο αδερφός μου (πλένομαι) και (λούζομαι) , σταμάτησε η βρύση να τρέχει. Χτες βράδυ την ώρα που οι γονείς μου (ετοιμάζομαι) να βγουν έξω, (ντύνομαι) και (χτενίζομαι) , έσβησαν τα φώτα.
7. Ο Μίλτος είναι πάντα πολύ συνεπ..... Ό,τι λέει, το κάνει. Είναι επίσης πολύ ακριβ..... στην ώρα του. Δεν αργεί ποτέ.
8. Στη δημοσκόπηση όλα τα παιδιά ήταν πολύ συνεπ..... και ακριβ..... σ'αυτά που είπαν. Αυτό το παιδί δεν είναι καθόλου ευγενικό, είναι πολύ αγεν..... .
9. Το καινούργιο αεροδρόμιο των Σπάτων, λίγο έξω από την Αθήνα, είναι ένα διεθν..... αεροδρόμιο.
10. Οι γονείς σου είναι πάντα ακριβ..... στην ώρα τους.

50. Λογοτεχνία

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1798 και πέθανε το 1857. Η ελληνική επανάσταση εναντίον των Τούρκων, το 1821 και η αγάπη των Ελλήνων για την ελευθερία τον είχαν συγκινήσει βαθιά και ήταν η πηγή της έμπνευσής του. Έγραψε πολλά ποιήματα σχετικά με αυτό το θέμα : «Ελεύθεροι πολιορκημένοι», «Εις τον θάνατο του Λόρδου Μπάιρον», «Η καταστροφή των Ψαρών» και τον «Ύμνο εις την Ελευθερία», που είναι ο εθνικός ύμνος της Ελλάδας.

Ύμνος εις την Ελευθερίαν

Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή,
σε γνωρίζω από την όψη
που με βία μετράει την γη.

Απ' τα κόκκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά
και σαν πρώτα αντρειωμένη,
χαίρε ω χαίρε, Ελευθεριά!

51. Η καταστροφή των Ψαρών

Στων Ψαρών την ολόμαυρη ράχη
Περπατώντας η Δόξα μονάχη,
Μελετά τα λαμπρά παλικάρια
Και στεφάνι στην κόμη φορεί,
Καμωμένο από λίγα χορτάρια
Που είχαν μείνει στην έρημη γη.

52. Πολιτισμός

Η Εικοστή Πέμπτη Μαρτίου

ΕΝΟΤΗΤΑ
B

Η 25η Μαρτίου είναι η μεγαλύτερη γιορτή των Ελλήνων. Είναι διπλή γιορτή, εθνική και θρησκευτική. Είναι εθνική γιορτή, γιατί στις 25 Μαρτίου του 1821 άρχισε η επανάσταση εναντίον των Τούρκων με το σύνθημα "Ελευθερία ή θάνατος". Η Ελλάδα ήταν υποδουλωμένη στους Τούρκους επί 400 χρόνια.

Είναι επίσης θρησκευτική γιορτή, γιατί αυτή τη μέρα η εκκλησία γιορτάζει τον "Ευαγγελισμό της Θεοτόκου" δηλαδή τη μέρα που ο Άγγελος ανήγγειλε στην Παναγία, προσφέροντάς της έναν κρίνο, ότι θα γίνει Μητέρα του Χριστού.

Αυτή την ημέρα γιορτάζουν, όσοι ονομάζονται Ευάγγελος ή Ευαγγελία.

Η Εικοστή Πέμπτη Μαρτίου είναι ημέρα αργίας. Όλα είναι κλειστά. Ανήμερα γίνεται η μεγάλη παρέλαση του στρατού στην Αθήνα. Την παραμονή της επετείου γίνεται η παρέλαση των μαθητών και μαθητριών. Η παρέλαση περνάει μπροστά από το μνημείο του "Άγνωστου στρατιώτη" που βρίσκεται μπροστά από τη Βουλή των Ελλήνων. Εκεί είναι στημένη μία εξέδρα, στην οποία στέκονται οι επίσημοι και παρακολουθούν την παρέλαση.

Ασκηση: Κάντε όσες περισσότερες ερωτήσεις μπορείτε επάνω στο κείμενο

53. Εικόνα - Συζήτηση

ΛΟΥΝΑ ΠΑΡΚ

54. Το λούνα παρκ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ **10**

Λαμπιόνια όλο χρώματα
κι η ρόδα να! γυρίζει.
-Ψηλά, τράβα ψηλότερα,
κανένας δε φοβάται!

Και τώρα συγκρουόμενα!
Μπαμ! Μπαμ! τραντάζονται όλοι.
Γέλια, τρελά ξεφωνητά
γεμίζει ο αέρας!

Το λούνα παρκ, το λούνα παρκ
μαγεύει την ψυχή μας.
Το λούνα παρκ, το λούνα παρκ
είναι η αναψυχή μας!

Κι η γελαστή χορεύτρια
μια πάνω και μια κάτω.
Κόβεται η ανάσα μας,
κόβεται η μιλιά μας.

Και σεις μπουκάλια, στη γραμμή!
Να! ήρθε κι η σειρά σας!
Με μια σωστή σκοποβολή
τα δώρα είναι δικά μας.

Το λούνα παρκ, το λούνα παρκ
μαγεύει την ψυχή μας.
Το λούνα παρκ, το λούνα παρκ
είναι η αναψυχή μας!

■ 55. Κάνω ασκήσεις

Απάντησε στις ερωτήσεις: Τι μπορεί να κάνει κανείς στο λούνα παρκ; Με πόσα πράγματα μπορεί κανείς να ασχοληθεί; Δες προσεκτικά την εικόνα και πες μας (προφορικά και γραπτά) τι μπορεί κανείς να κάνει εκεί.

1. Στο λούνα παρκ, μπορεί κανείς να κάνει σκοποβολή και να κερδίσει διάφορα δώρα, μπορεί
.....
.....
2. Τι είδους ανθρώπους βλέπεις παρατηρώντας την εικόνα; Πες μας τι κάνουν;
.....
.....
.....
3. Στο λούνα παρκ, άλλος τρώει μαλλιά της γριάς, άλλος τρέχει, άλλος **κρατάει** **αγκαλιά τα παιδιά του**,.....
.....
.....
4. Ψάξε και βρες το Μίλτο; Τι κάνει;
.....
5. Ψάξε και βρες έναν κύριο που κάθεται σ'ένα παγκάκι. Τι κάνει;
.....
6. Βρες την Ελένη. Είναι μόνη της; Είναι χαρούμενη ή στενοχωρημένη;
.....
.....
7. Πόσα παιδιά τρώνε; Ψάξε να τα βρεις. Τι τρώνε;
.....
.....
8. Με ποιον γελάει μια ομάδα μεγάλων και μικρών;
.....
.....
9. Πόσα παιχνίδια και δραστηριότητες υπάρχουν σ'αυτή την εικόνα;
.....
.....

56. Ρωτάω - Απαντάω

Πάμε για φαγητό

Είναι Κυριακή μεσημέρι και ο Τομ με τους γονείς του αποφάσισαν να πάνε να φάνε έξω. Ο Τομ πεινάει πάρα πολύ και βιάζεται. Θέλει να πάνε στο πιο κοντινό εστιατόριο. Ας τους ακούσουμε.

■ 57. Κάνω ασκήσεις

Βρες το σωστό.

1. Ο Τομ θέλει να πάει:

- Σε μια ψησταριά ☐ α.
Σε μια ψαροταβέρνα ☐ β.
Όπου να'ναι ☐ γ.

2. Ο μπαμπάς θέλει να παραγγείλει:

- ψάρι ☐ α.
κρέας ☐ β.
σαλάτα ☐ γ.

3. Η μαμά παραγγέλλει:

- κοτόπουλο ☐ α.
σαλάτα εποχής ☐ β.
μακαρόνια ☐ γ.

4. Το γκαρσόνι έφερε στον Τομ:

- κοτόπουλο στήθος ☐ α.
κοτόπουλο πόδι ☐ β.
κοτόπουλο σουβλάκι ☐ γ.

5. Η σαλάτα της μαμάς είναι:

- άνοστη ☐ α.
νόστιμη ☐ β.
έτσι κι έτσι ☐ γ.

7. Ο μπαμπάς παίρνει:

- έναν καφέ ☐ α.
μία φέτα καρπούζι ☐ β.
μία φέτα πεπόνι ☐ γ.

8. Η μαμά παίρνει:

- φρούτα εποχής ☐ α.
έναν καφέ σκέτο ☐ β.
μία μερίδα κεράσια ☐ γ.

9. Του Τομ, του αρέσουν τα παγωτά:

- πολύ ☐ α.
λίγο ☐ β.
ούτε πολύ - ούτε λίγο ☐ γ.

10. Ο Τομ έφαγε:

- πολύ ☐ α.
λίγο ☐ β.
πάρα πολύ ☐ γ.

11. Τον Τομ τον πονάει:

- η κοιλιά του ☐ α.
το κεφάλι του ☐ β.
το στομάχι του ☐ γ.

12. Τον πονάει γιατί είναι λαίμαργος και:

- έφαγε λίγο ☐ α.
έφαγε πολύ ☐ β.
παραέφαγε ☐ γ.

58. Εικόνα - Συζήτηση

Τι τρώνε στην Ελλάδα;

59. Πολιτισμός

Η ελληνική κουζίνα

Η ελληνική κουζίνα είναι πολύ νόστιμη. Όταν μαγειρεύουν οι Έλληνες χρησιμοποιούν το ελαιόλαδο, το λάδι που βγαίνει από τις ελιές. Από τα πιο γνωστά ελληνικά φαγητά είναι: τα τηγανητά κεφτεδάκια, τα σουβλάκια, οι ελιές, οι παστές σαρδέλες, η χωριάτικη σαλάτα, (ντομάτες, πιπεριές, φέτα τυρί, ελιές, κρεμμύδι), οι γεμιστές ντομάτες, τα ντολμαδάκια με αμπελόφυλλα, τα φασόλια γίγαντες, τα τηγανητά ψάρια (μπαρμπούνια και μαρίδες) και άλλα. Όταν τρώνε οι Έλληνες συνοδεύουν το φαγητό τους με ούζο, ρετσίνα και με πολλά άλλα ελληνικά κρασιά. Από τα πιο γνωστά ελληνικά γλυκά είναι τα γλυκά του ταψιού, όπως το κανταΐφι, το γαλατομπούρεκο και ο μπακλαβάς.

60. Ελάτε να μαγειρέψουμε

Μια συνταγή: το τζατζίκι

το γιαούρτι

+

το σκόρδο

+

το αγγούρι

=

το τζατζίκι

Χρειαζόμαστε:

1. Μισό κιλό γιαούρτι στραγγιστό
2. Δύο σκελίδες σκόρδο
3. Ένα αγγούρι μέτριο
4. Τρεις κουταλιές της σούπας λάδι
5. Μισό κουταλάκι του γλυκού αλάτι

Εκτέλεση:

Καθαρίζουμε το αγγούρι και το τρίβουμε στον τρίφτη. Το στραγγίζουμε καλά για να φύγει όλο το νερό. Λιώνουμε τις δύο σκελίδες σκόρδου. Βάζουμε σε ένα μπολ το γιαούρτι, ρίχνουμε μέσα το αγγούρι, το λιωμένο σκόρδο, το λάδι, και το αλάτι. Τα ανακατεύουμε όλα μαζί μέσα στο μπολ και το βάζουμε στο ψυγείο Το τζατζίκι μας είναι έτοιμο.

61. Κάνω ασκήσεις

Χρωμάτισε τα ρήματα. Γράψε δίπλα αυτό που χρωμάτισες και συμπλήρωσε με τις λέξεις στις παρενθέσεις.)

ΠΕΙΝΑΩ (πολύ λίγο, λίγο, πολύ, πάρα πολύ, σαν λύκος)

σ	π	ε	π	ε	ι	ν	α	ω	δ	σ	τ	α
π	ε	ι	ν	α	ς	ι	ξ	υ	ρ	μ	α	ς
δ	κ	π	ε	τ	β	π	ε	ι	ν	α	ε	ι
σ	β	κ	τ	α	π	ε	ι	ν	α	μ	ε	ρ
π	α	π	ε	ι	ν	α	τ	ε	ι	ψ	λ	ο
μ	π	η	γ	π	ε	ι	ν	ο	υ	ν	β	η

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΔΙΨΑΩ (πολύ, πάρα πολύ, τρομερά)

ξ	κ	φ	γ	δ	ι	ν	σ	δ	ι	ψ	α	ω
δ	ν	ι	δ	ι	ψ	α	ς	ο	π	σ	τ	γ
σ	δ	ω	δ	ι	μ	δ	ι	ψ	α	ε	ι	τ
ζ	φ	β	χ	δ	ς	δ	ι	ψ	α	μ	ε	ν
γ	δ	ψ	α	δ	ι	ψ	α	τ	ε	ρ	ω	φ
δ	ι	ψ	α	ν	ε	ε	δ	ι	β	γ	ι	ς

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΤΡΩΩ (πολύ αργά, αργά, γρήγορα, πολύ γρήγορα, λαίμαργα, βιαστικά)

γ	ρ	τ	μ	ω	η	τ	ρ	ω	ω	δ	π	ο
ξ	τ	ρ	ω	ς	χ	ω	μ	α	λ	κ	ξ	η
ν	τ	ρ	ν	β	δ	τ	ρ	ω	ε	ι	ω	δ
ψ	χ	β	ο	τ	ρ	ω	μ	ε	τ	ρ	η	φ
δ	η	α	γ	ι	φ	α	τ	τ	ρ	ω	τ	ε
μ	κ	ο	τ	ρ	ω	ν	ε	ξ	τ	ε	ρ	χ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΠΙΝΩ (κρασί, μπίρα, ούζο, πορτοκαλάδα, χυμό μήλου, ένα ποτό)

φ	π	ι	ν	ω	ι	λ	ρ	π	α	π	ι	τ
π	ρ	ο	γ	α	β	μ	π	ι	ν	ε	ι	ς
ν	ω	π	ι	ε	χ	π	ι	ν	ε	ι	ζ	η
π	δ	π	ι	ν	ο	υ	μ	ε	ψ	ω	ζ	μ
ρ	υ	ζ	π	ι	κ	π	ι	ν	ε	τ	ε	γ
λ	σ	τ	φ	χ	π	ι	ν	ο	υ	ν	ε	ς

.....

.....

.....

.....

.....

.....

62. Κάνω ασκήσεις

α. Συμπλήρωσε τις φράσεις.

❖ -Αστερία πειν.....;

● Ναι, πειν..... πάρα πολύ.

❖ -Αστερία τι τρ.....;

● Τρ..... καρπούζι.

❖ -Αστερία διψ.....;

● Ναι, διψ..... λίγο.

❖ -Αστερία τι πίν.....;

● Πίν... νερό.

○ Αστερίας πειν..... και τρ..... πάρα πολύ.

○ Αστερίας διψ..... και πίν..... λίγο νερό.

❖❖ -Μίλτο, Άρη, πειν.....;

●● Ναι, πειν..... πάρα πολύ.

❖❖ -Τι τρ.....;

●● Τρ..... κοτόπουλο και πατάτες.

❖❖ -Μίλτο, Άρη, διψ.....;

●● Ναι, διψ..... πάρα πολύ.

❖❖ -Τι πίν.....;

●● Πίν..... πορτοκαλάδα και νερό.

❖❖ ○ Μίλτος και ο Άρης πειν..... πάρα πολύ και τρ..... κοτόπουλο και πατάτες.

❖❖ ○ Μίλτος και ο Άρης διψ..... τρομερά και πίν..... νερό και πορτοκαλάδα.

β. Συμπλήρωσε τις φράσεις προφορικά και γραπτά.

- Τι τρως;

.....

.....

.....

..... και

.....

- Τι τρώει ο Μίλτος;

- Ο Μίλτος

.....

.....

- Τι τρως Ελένη;

.....

και

ένα

με βούτυρο,

.....

.....

και ένα

- Τι πίνεις;

.....

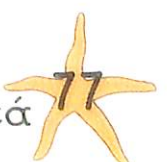
.....

και

εβδομήντα επτά

63. Κάνω ασκήσεις

Οι μπάλες με τα ρήματα

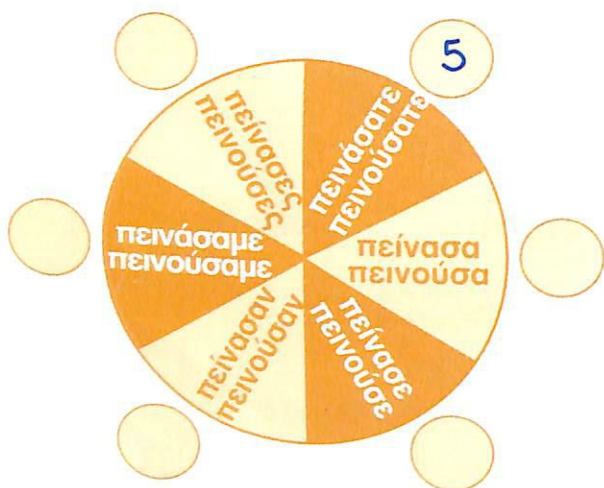
Συμπλήρωσε τις δυο στήλες.

Γράψε το 1 στο 1, το 2 στο 2 και κάνε το ίδιο με όλους τους αριθμούς.

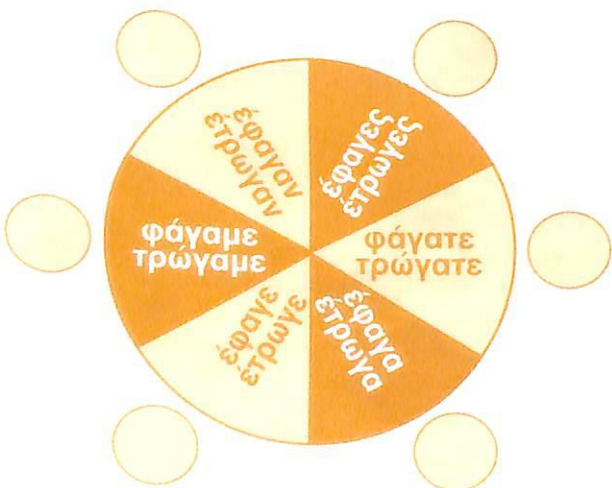
- 1 ...δίψασα..... 1 διψούσα.....
 2
 3
 4
 5
 6
 6

Πού είναι το 1, το 2, το 3, το 4, το 5 και το 6, στην μπάλα; Γράψε τους αριθμούς και μετά γράψε τις λέξεις δίπλα.

- 1
 2
 3
 4
 5 ...πεινάσατε..... 5 πεινούσατε.....
 6
 6

Κάνε με το **τρώω** το ίδιο όπως και με το **πεινάω**.

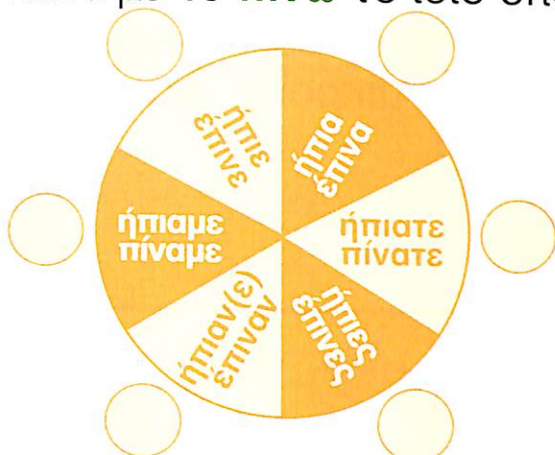

- 1
 2
 3
 4
 5
 6
 6

■ Κάνω ασκήσεις

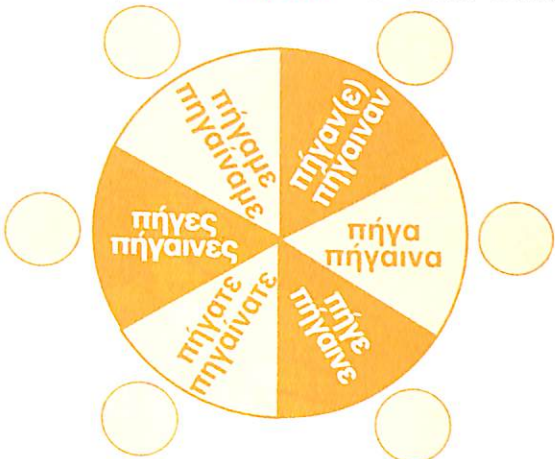

Κάνε με το **πίνω** το ίδιο όπως και με το **πεινάω**.

- 1 ●
- 2 ◀
- 3 ▼
- 4 ◀◀
- 5 ●●
- 6 ▼▲

Κάνε με το **πάω** το ίδιο όπως και με το **πεινάω**.

- 1 ●
- 2 ◀
- 3 ▼
- 4 ◀◀
- 5 ●●
- 6 ▼▲

■ 64. Κάνω ασκήσεις

Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα.

ΤΩΡΑ

- 1 πάω
- 2 κάνω
- 3 διαβάζω
- 4 γράφω
- 5 ζωγραφίζω
- 6 χρωματίζω
- 7 κολλάω
- 8 κόβω
- 9 ακούω
- 10 μιλώ
- 11 λέω
- 12 παίζω
- 13 πεινάω
- 14 διψάω
- 15 αγοράζω
- 16 τρώω
- 17 παίρνω
- 18 πίνω
- 19 είμαι
- 20 γυρίζω
- 21 κοιμάμαι

ΧΤΕΣ

- ◀ -Πού χτες το πρωί, Άρη;
- -Πού αλλού; Στο σχολείο.
- ◀ -Τι στο σχολείο;
- -Τι έκανα; Τι ερώτηση είναι αυτή; αυτά που κάνω κάθε μέρα., αυτοκόλλητα, με το ψαλίδι εικόνες, την κασέτα και ελληνικά, όλες τις ασκήσεις χωρίς λάθος.
- ◀ -Στο διάλειμμα τι;
- -Στο διάλειμμα μπάλα περίπου 2 ώρες. Ξαφνικά και δίψασα. λοιπόν ένα σάντουιτς και μια κόκα-κόλα από την καντίνα. το σάντουιτς και και μια σοκολάτα. μια κόκα-κόλα και δύο ποτήρια νερό ακόμα. όμως κουρασμένος και γρήγορα στο σπίτι.
- ◀ -Το βράδυ τι ώρα κοιμήθηκες; αργά;
- -Όχι, νωρίς, στις 9 η ώρα.

είμαι-ήμουν λέω-είπα κοιμάμαι-κοιμήθηκα

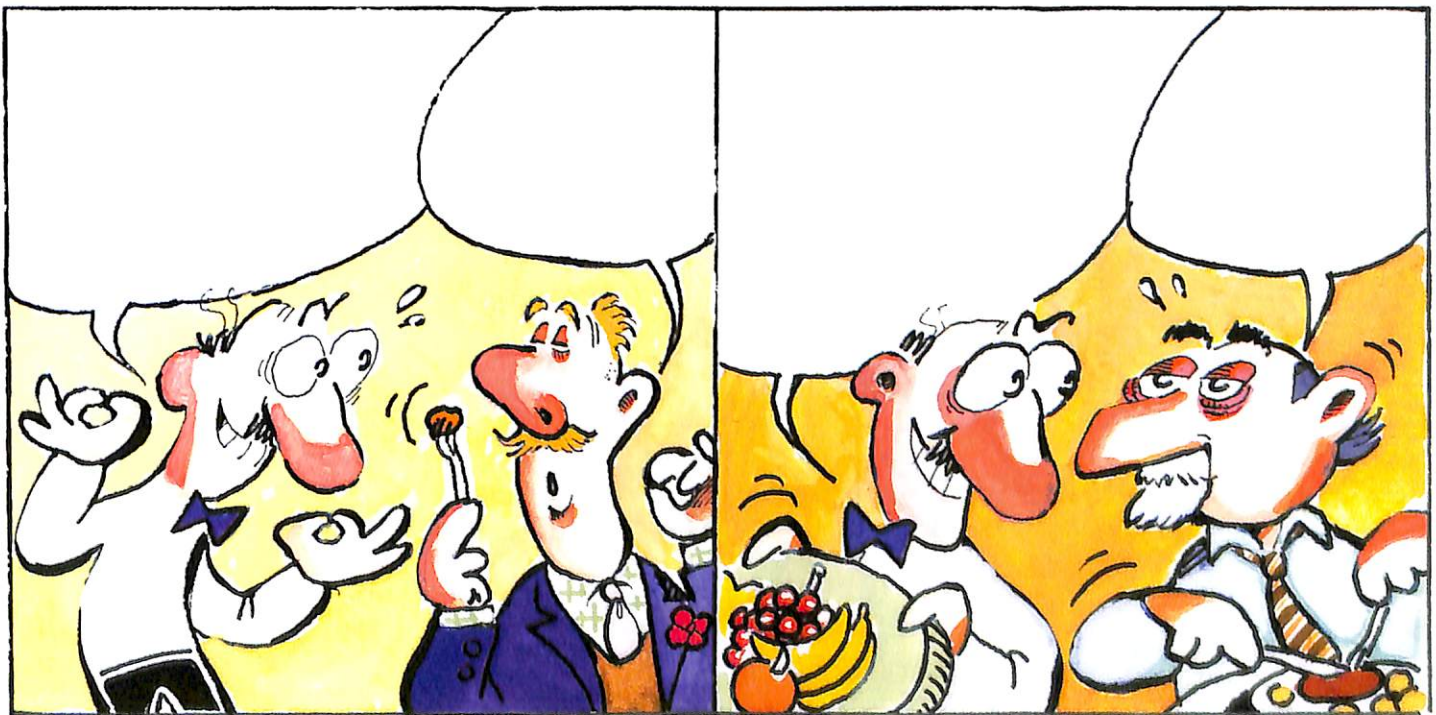
εβδομήντα εννέα

65. Ρωτάω - Απαντάω

Πάμε για φαγητό

Τι παραγγέλλουν; Τι θέλουν να φάνε, να πιουν; Τι τους λέει το γκαρσόνι; Τι τους προτείνει; Φανταστείτε τι λένε. Κάντε μικρούς διαλόγους προφορικά και μετά γράψτε τους στα συννεφάκια.

66. Εικόνα - Συζήτηση
Στο εστιατόριο

67. Ρωτάω - Απαντάω

Τι θα κάνουμε αύριο, αν ...
Ίσως Μπορεί να

Ο Άρης, η Μαρία, ο Τομ, ο Μίλτος και η Ελένη βρίσκονται στην αυλή του σχολείου. Μόλις τελείωσαν τα μαθήματά τους. Είναι Παρασκευή απόγευμα και κάτι σχεδιάζουν για το Σάββατο. Ας ακούσουμε τι λένε:

Άρης: Παιδιά, νομίζω πως αύριο θα κάνει πολύ καλό καιρό. Λοιπόν, παιδιά, αν κάνει καλό καιρό θα πάμε περίπατο στο δάσος,

θα γεμίσουμε τα ξύλινα σπιτάκια των πουλιών με τροφή, θα τα ταΐσουμε, θα δεντροφυτέψουμε το λόφο με μικρά καταπράσινα πεύκα.

Αν πεινάσουμε και διψάσουμε, θα κάτσουμε κάτω από ένα δέντρο, θα στρώσουμε ένα τραπεζομάντιλο, θα φάμε σάντουιτς και κεφτεδάκια και θα πιούμε δροσερό νερό από την πηγή του δάσους.

Ρωτάω - Απαντάω

Τομ: Κατά τη γνώμη μου δε θα κάνει καλό καιρό. Μάλλον θα χιονίσει. Λοιπόν, παιδιά, αν χιονίσει, θα βγούμε στον κήπο, θα φτιάξουμε ένα χιονάνθρωπο, θα του βάλουμε δύο κλαριά για χέρια, ένα καρότο για μύτη, ένα φουλάρι στο λαιμό, ένα καπέλο στο κεφάλι

.... και θα παίξουμε χινοπόλεμο.

Μίλτος: Εγώ παιδιά πιστεύω πως αύριο θα κάνει πολλή ζέστη. Δε βλέπετε πώς αλλάζει ο καιρός από τη μια στιγμή στην άλλη; Αν πραγματικά κάνει πολλή ζέστη, θα βάλουμε τα μαγιό μας, θα πάρουμε την πετσέτα μας, θα φορέσουμε τα καπέλα μας και θα πάμε να κολυμπήσουμε στην πισίνα του Δήμου (δημοτική πισίνα) που είναι στη γειτονιά μας.

Ρωτάω - Απαντάω

Άρης: Παιδιά, μπορώ να σας ρωτήσω κάτι; Έχω μια απορία. Αν αύριο απλώς έχει συννεφιά ή αν φυσάει, τι θα κάνουμε;

Ελένη: Αν ο καιρός είναι έτσι όπως λες, θα πάρουμε το λεωφορείο και θα κατέβουμε στην πόλη. Θα περπατήσουμε στους δρόμους, θα χαζέψουμε λιγάκι στις βιτρίνες των μαγαζιών και θα δούμε τις βιτρίνες με τα παιχνίδια του καινούργιου πολυκαταστήματος που μόλις άνοιξε στο κέντρο της πόλης. Χτες μάλιστα ήταν τα εγκαίνια και πήγαν εκεί οι γονείς μου. Μια και πλησιάζουν τα Χριστούγεννα, ίσως αγοράσουμε και δώρα για τους φίλους μας.

Μαρία: Μπορεί να πάμε και στον κινηματογράφο.

Τομ: Ίσως φάμε σουβλάκι με πίτα. Μόνο που το σκέφτομαι, τρέχουν τα σάλια μου.

Ελένη: Αν βρούμε θέση, μπορεί να πάμε και στο κουκλοθέατρο. Μακάρι να βρούμε!

Άρης: Ίσως πάμε και στο παγοδρόμιο για πατινάζ. Ξέρετε, έχω ένα ζευγάρι καινούργια πατίνια.

Τομ: Μπορεί να πάμε και στην παιδική χαρά για κούνια, τσουλήθρα και τραμπάλα.

Όλα τα παιδιά μαζί: «Τράμπα, τραμπαλίζομαι, πέφτω και τσακίζομαι και χτυπώ το γόνα μου και με κλαίει η νόνα μου».

Μαρία: Ακούω πολλά, ίσως και πολλά μπορεί να Αυτό που θέλω να σας πω είναι, ότι μπορεί να μην κάνουμε τίποτα από όλα αυτά. Εξαρτάται από το τι καιρό θα κάνει. Όλα εξαρτώνται από τον καιρό. Πάντως αποκλείεται να βρέξει. Ας ακούσουμε όμως πρώτα το ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΙΡΟΥ και μετά αποφασίζουμε.

ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΙΡΟΥ

Για αύριο 25 Οκτωβρίου, ο καιρός θα είναι αίθριος (καλός). Η θερμοκρασία θα κυμανθεί ανάμεσα στους 17 και 24 βαθμούς Κελσίου. Οι άνεμοι θα είναι ασθενείς, μέτριοι και η θάλασσα θα είναι ήρεμη. Στις 26 Οκτωβρίου ο καιρός θα αλλάξει. Θα σημειωθούν βροχές και καταιγίδες στη βόρεια Ελλάδα και η θάλασσα στο Αιγαίο θα είναι ταραγμένη. Οι άνεμοι θα φτάσουν τα 9 μποφόρ.

Άρης: Ο καιρός θα είναι υπέροχος, ζήτω! Για μεθαύριο δε μας νοιάζει ό,τι και να κάνει!

Ελένη: Δε θα βρέχει ούτε θα φυσάει.

Τομ: Γιούπι! Φύγαμε για το βουνό! Ετοιμάστε σακίδια και μπότες ορειβασίας.

Μίλτος: Λοιπόν, σκαλιστήρια, φτυάρια και φύγαμε!

Μαρία: Γιούπι! Τρέχω να ετοιμαστώ! Φαπ, κι εσύ μαζί!

Φαπ: Γαβ! Γαβ! Γαβ!

■ 68. Εγώ

α. Συμπληρώστε τις φράσεις.

Εσύ τι θα κάνεις το Σαββατοκύριακο, αν ...

1. Αν κάνει καλό καιρό
2.χιονίσει
3. Αν.....ζέστη, θα
4. βρέξει, θα.....
5. Αν έχει συννεφιά και φυσάει,

β. Κάντε μέσα στην τάξη διάφορες υποθέσεις για τον καιρό. Κάθε παιδί θα αρχίσει τις υποθέσεις με μια από τις εξής εκφράσεις:

Νομίζω πως (δε) θα... - ότι (δε) θα..., Πιστεύω πως (δε) θα... - ότι (δε) θα..

Κατά τη γνώμη μου (δε) θα... Έχω τη γνώμη πως (δε) θα... - ότι (δε) θα..

γ. Θα πας στην πόλη αλλά δεν είσαι σίγουρος /η τι θα κάνεις. Κάνεις διάφορες σκέψεις. Πες μας και μετά γράψε τις σκέψεις σου. Χρησιμοποίησε το ίσως ή το μπορεί να...

.....

.....

.....

.....

.....

69. Λογοτεχνία

Ο Τρελαντώνης
Οι βόλοι - Γ' μέρος

Σε λίγο **σηκωνόταν** η δασκάλα κι **έβγαζε** κρυφά κάτι από την τσέπη της. Ύστερα **άνοιγε** το βιβλίο της και **καθόταν**, **γυρίζοντας** την πλάτη της στα τέσσερα αδέλφια.

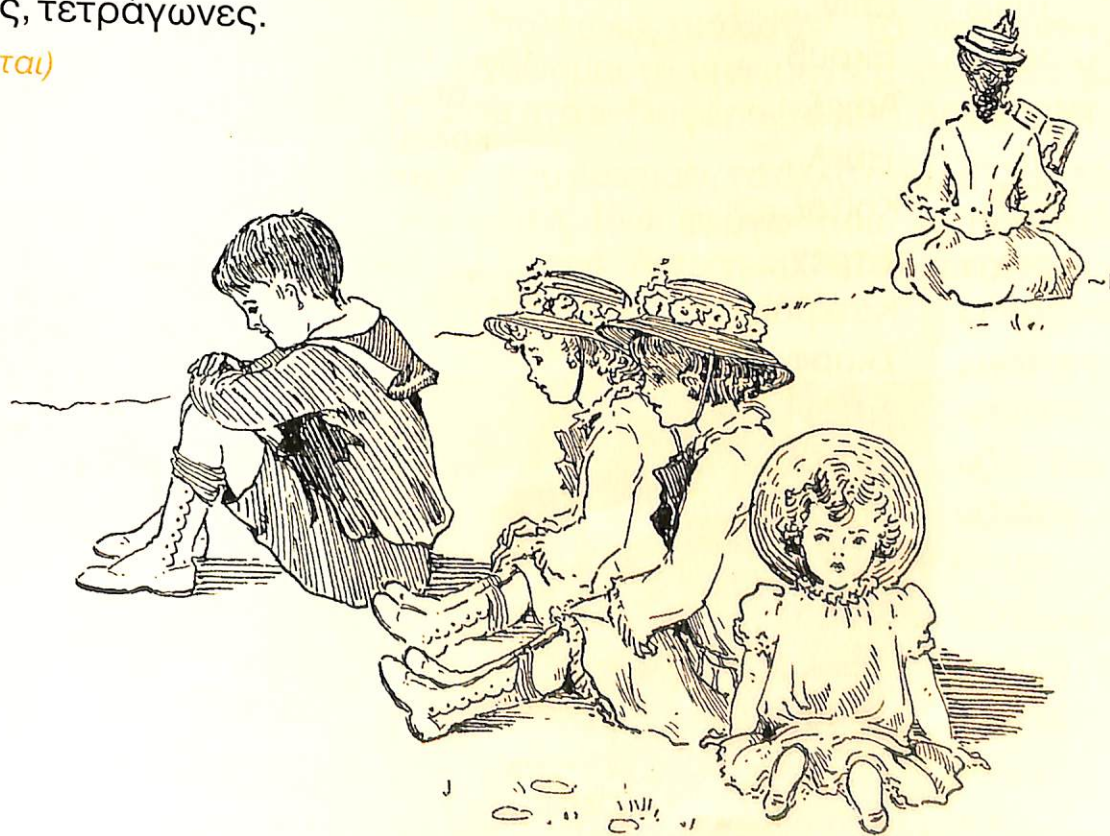

Έκανε πως **διάβαζε**. Μα τ'αδέλφια **ήξεραν** πως δε **διάβαζε**. Γιατί ο Αντώνης την **είχε δει** δύο φορές που κρυφά **έβαζε** στα χείλια της ένα μπουκάλι με κάτι κανελί μέσα και το **έπινε** και πάλι βιαστικά το **έκρυβε** κάτω από τη φούστα της. Τότε άρχιζε η καλή ώρα του Αντώνη και των αδελφών του. Ό,τι **ήθελαν**, **έκαναν**. Η δασκάλα **δεν** τους **κοίταζε** πια. **Έτρεχαν**, **πηδούσαν**, **κατέβαιναν** στο δρόμο, **σκαρφάλωναν** στους βράχους, **έπεφταν**, **σηκώνονταν**, **φώναζαν**, **δέρνονταν**, **καβγάδιζαν** ή **γελούσαν**, **βουτούσαν** στις σκόνες, **έπιαναν** ακρίδες, **μάζευαν** βότσαλα, **πετούσαν** πέτρες, τίποτα πια δεν **έβλεπε** ούτε **άκουγε** η δασκάλα και έτσι **άφηνε** τ'αδέλφια ελεύθερα.

Και τι ωραία που ήταν η ελευθερία στο βράχο της Καστέλας! Πουθενά δεν ήταν τόσο ψιλή η σκόνη, τα κλαδιά πιο ξερά, οι πέτρες πιο πολλές, το χώμα πιο πλούσιο από θησαυρούς.

Τι δεν **έβρισκες** εκεί μέσα! Πράσινα και γαλάζια κομμάτια γυαλί, κάποτε και άσπρα ή καπάκια κουτιών στρογγυλά, σα ρόδες, κάποτε κανένα κομμάτι σχοινί ή σπάγκο, μα προπάντων πέτρες, πέτρες όλων των σχημάτων, στρογγυλές, τρίγωνες, τετράγωνες.

(συνεχίζεται)

70. Κάνω ασκήσεις

α. Σημείωσε το σωστό.

1. Η δασκάλα σηκωνόταν και έβαζε κάτι μέσα στην τσέπη της ☐ α.
έβγαζε κάτι από την τσέπη της ☐ β.

2. Καθόταν

κοιτάζοντας τα παιδιά ☐ α.
γυρίζοντας την πλάτη της στα παιδιά ☐ β.

3. Έκανε πως

κοίταζε τη θάλασσα ☐ α.
διάβαζε ☐ β.

4. Αλλά η Αγγλίδα δασκάλα έβαζε στα χείλια της:

ένα ποτήρι ☐ α.
ένα φλιτζάνι ☐ β.
ένα μπουκάλι ☐ γ.

5. Έκρυβε το μπουκάλι κάτω από

τη φούστα της ☐ α.
την μπλούζα της ☐ β.
τη ζακέτα της ☐ γ.

6. Ο Αντώνης και τ' αδέρφια του τότε έκαναν

ό,τι τους έλεγε η Αγγλίδα δασκάλα ☐ α.
ό,τι ήθελαν οι ίδιοι ☐ β.

β. Συμπλήρωσε τις λέξεις όπως τα παραδείγματα της κάθε στήλης.

A

βγάζω	Έβγαζ.α.
ανοίγω	Άνοιγ.....
κάνω	Έκαν.....
διαβάζω	Διάβαζ.....
ξέρω	Ήξερ.....
βάζω	Έβαζ.....
πίνω	Έπιν.....
κρύβω	Έκρυβ.....
αρχίζω	Άρχιζ.....
θέλω	Ήθελ.....
κοιτάζω	Κοίταζ.....
τρέχω	Έτρεχ.....
κατεβαίνω	Κατέβαιν.....
σκαρφαλώνω	Σκαρφάλων.....
πέφτω	Έπεφτ.....
φωνάζω	Φώναζ.....
καυγαδίζω	Καυγάδιζ.....
πιάνω	Έπιαν.....
μαζεύω	Μάζευ.....
βλέπω	Έβλεπ.....
ακούω	Άκουγ.....
αφήνω	Άφην.....
βρίσκω	Έβρισκ.....

B

πηδ.ούσα	πήδ.αχα.....
γελ.....	γέλ.....
βουτ.....	βούτ.....
πετ.....	πέτ.....
.....	
μιλ.....	
τραγουδ.....	
φορ.....	
ρωτ.....	
απαντ.....	X.....
κολυμπ.....	
μπορ.....	X.....

Γ

σηκων.όμουν(α)..
καθ.....
ερχ.....
.....
κοιμ.....
πλεν.....
ντυν.....
χτενιζ.....
λουζ.....

71. Ρωτάω - Απαντάω

Έχω πάει - Έχω δει - Έχω φάει

Άρης: Πού θέλεις να πάμε σήμερα που δεν έχουμε μαθήματα;

Ελένη: Όπου θέλεις, δε με νοιάζει.

Άρης: Λοιπόν, θέλεις να πάμε στον κινηματογράφο; Αυτή την εβδομάδα έχει δύο ενδιαφέροντα έργα: ένα επιστημονικής φαντασίας και μια κωμωδία.

Ελένη: Τα έχω δει και τα δύο.

Άρης: Εγώ όμως δεν τα έχω δει και θέλω να τα δω.

Ελένη: Δεν πας μόνος σου μες στη βδομάδα; Σήμερα πάμε σε κάποιο άλλο, που δεν έχω δει. Τι παίζει το «Πλάζα» και το «Αττικό»;

Άρης: Το «Πλάζα» παίζει μια πολύ ενδιαφέρουσα ταινία του Ντίσνεϊ με κινούμενα σχέδια και το «Αττικό» ένα αστυνομικό.

Ελένη: Και αυτά τα έχω δει.

Άρης: Ε! αφού τα έχεις δει όλα, τότε μην πάμε σινεμά. Πάμε στην πλατεία να πάρουμε από ένα σουβλάκι με πίτα, γιαούρτι και κρεμμύδι και μετά ένα παγωτό πύραυλο βουτηγμένο στη σοκολάτα και πασπαλισμένο με αμύγδαλα. Μμ! Μμ!

Ελένη: Μπα! Δεν πεινάω. Έχω φάει.

Άρης: Τι είπες; Έχεις φάει;

Ελένη: Ναι, έχω φάει.

Άρης: Τότε, τι να σου πω, ας μην βγούμε έξω. Ας μην πάμε πουθενά. Ας καθίσουμε στο σπίτι να δούμε τηλεόραση. Ξέρεις, έχει ένα ωραιότατο και πολύ ενδιαφέρον ντοκιμαντέρ για τη ζούγκλα και τα άγρια θηρία.

Ελένη: Να μου 'λεγες κανένα πολεμικό, μάλιστα! Τα ντοκιμαντέρ δε μ' ενδιαφέρουν καθόλου. Σιχαίνομαι τα ντοκιμαντέρ και ιδίως αυτά με τα άγρια θηρία. Δεν είναι μέσα στα ενδιαφέροντά μου. Λέω να μείνω σπίτι.

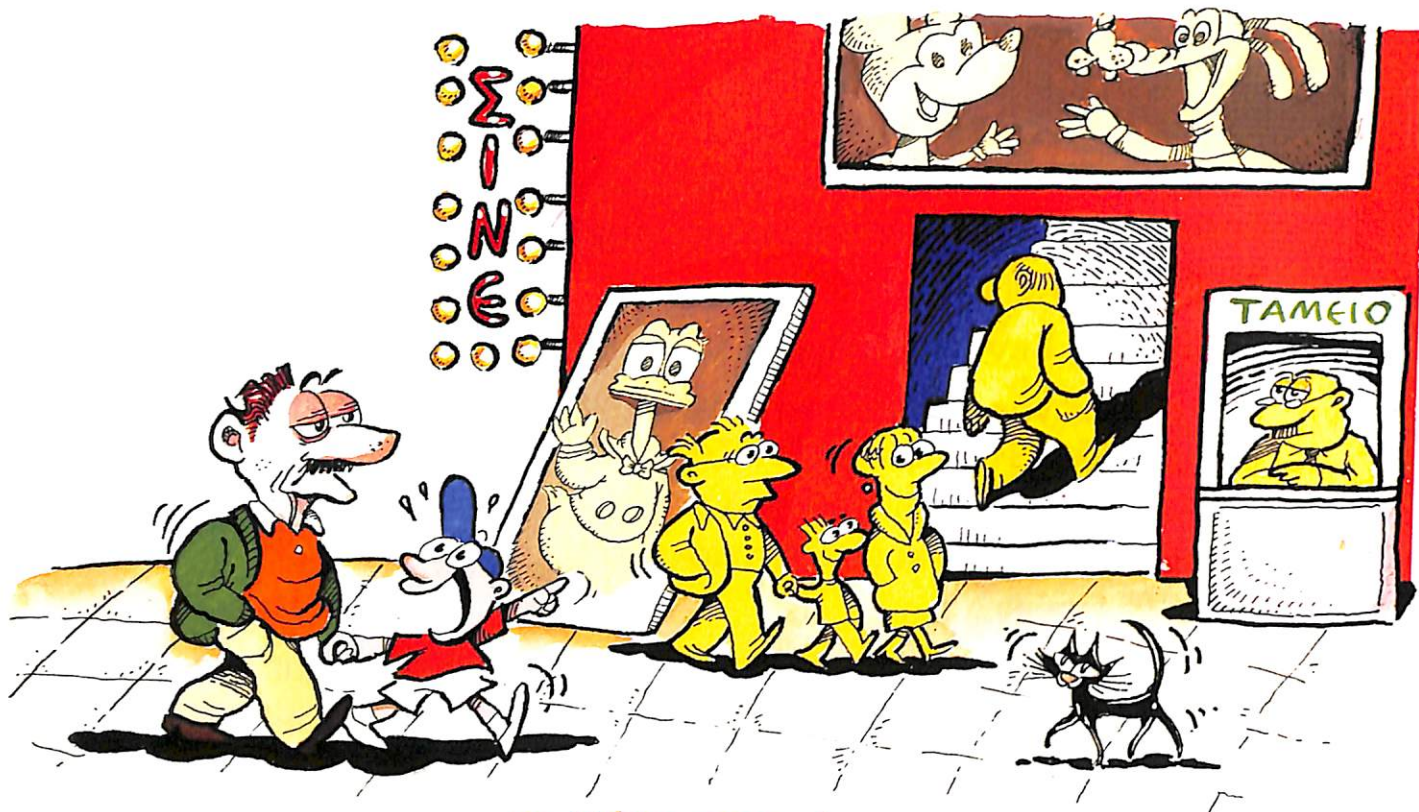
Άρης: Ε! Δε σ' αντέχω πια. Το ένα σου βρωμάει, το άλλο σου ξινίζει. Μείνε σπίτι, αφού το θέλεις. Σε βαρέθηκα. Εγώ φεύγω πάω να παρακαλέσω τον μπαμπά μου να πάμε μαζί σινεμά. Άντε γεια! Αν το μετανιώσεις, έλα να μας βρεις μέσα. Θα είμαστε πλατεία, όχι εξώστη.

72. Ρωτάω - Απαντάω

Τι λες; Πάμε σινεμά;

α. Πάμε σινεμά;

Άρης: Μπαμπά, τι λες; Πάμε σ' αυτόν τον κινηματογράφο;

Μπαμπάς: Και δεν πάμε! Εγώ να σου χαλάσω χατίρι; Τι παίζει ο "Δαναός";

Άρης: Έχει κινούμενα σχέδια. Κοίτα, μπαμπά, πάει και ο Μίλτος με τους γονείς του. Τι ωραία! Τι καλά!

β. Πάρε τα εισιτήρια.

Μπαμπάς: Λοιπόν Άρη, πήγαινε στο ταμείο και αγόρασε δύο εισιτήρια. Κάνουν εφτάμισι ευρώ το ένα.

Άρης: Δώσε μου χρήματα και πάω.

Μπαμπάς: Δεν έχω ψιλά. Πάρε ένα πενηντάρικο και χάλασέ το. Φέρε μου τα ρέστα. Μέτρησέ τα να είναι σωστά.

Άρης: Εντάξει, μπαμπά. Πάω αμέσως.

γ. Στο ταμείο.

Συμπλήρωσε το διάλογο με τον ταμία.

Άρης: Παρακαλώ,

Ταμίας: Ορίστε, μικρέ.

Άρης: Πόσο

Ταμίας: δεκαπέντε ευρώ.

Άρης: Ορ..... ένα

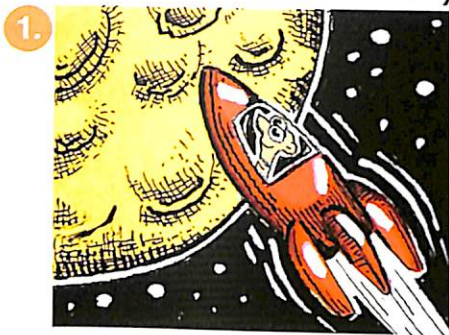
Ταμίας: Μήπως

Άρης: Δυστυχώς ψιλά.

Ταμίας: Καλά. Πάρε τα ρέστα σου.

73. Κάνω ασκήσεις

Έχεις κάνει περίεργα πράγματα;

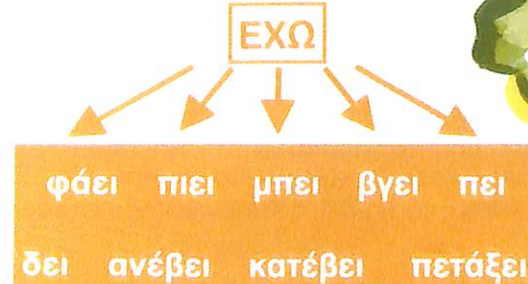

Απάντησε στις ερωτήσεις όπως στο παράδειγμα.

1. Έχεις πάει ποτέ στο φεγγάρι;
Οχι, δεν έχω πάει ποτέ στο φεγγάρι.
2. Έχεις φάει ποτέ κρέας κροκοδείλου;
3. Έχεις πηδήξει ποτέ με αλεξίπτωτο;
4. Έχεις ανέβει ποτέ στα Ιμαλάια;
5. Έχεις μπει ποτέ σε υποβρύχιο;
6. Έχεις δει ποτέ λιοντάρι αληθινό;
7. Έχεις σκαρφαλώσει ποτέ σε πολύ ψηλό δέντρο;
8. Εσύ και οι φίλοι σου έχετε πει ποτέ κρασί ή μπίρα;

- Έχω πάει
- Έχεις πάει
- ▼ Έχει πάει
- Έχουμε πάει
- Έχετε πάει
- ▼▼ Έχουν πάει

74. Πολιτισμός

Το θέατρο σκιών

Καραγκιόζης:
Βασικός ήρωας του
θεάτρου σκιών.
Είναι φτωχός,
καμπούρης και
πάντα γελάει και
κάνει αστεία.

Χατζηαβάτης:
Είναι ο
αχώριστος φίλος
του. Κάνει το
σοβαρό αλλά
είναι πονηρός
και ύπουλος.

Μπαρμπα-Γιώργος:
Είναι θεός του
Καραγκιόζη. Είναι
πλούσιος χωρικός και
μένει σ' ένα χωριό, στο
βουνό. Είναι αφελής,
γενναίος, δυνατός και
πολύ τσιγκούνης.

Σιор Διονύσιος ή Νιόνιος:
Είναι από τη Ζάκυνθο,
ευγενικός και καλοντυμένος
αλλά χωρίς λεφτά. Είναι
πολύ καλός φίλος του
Καραγκιόζη.

Σταύρακας:
Είναι παλιός
Πειραιώτης
(μάγκας). Είναι
δειλός και κάνει
το γενναίο.
Τραγουδάει
λαϊκά τραγούδια.

Κολλητήρι:

Είναι το παιδί
του Καραγκιόζη.
Μοιάζει στον
πατέρα του πιο
πολύ από
τ'αδέλφια του.

Ο Καραγκιόζης γιατρός

Η Φατμέ κάνει πως είναι άρρωστη και έχει χάσει την ομιλία της, επειδή θέλει να παντρευτεί τον Σελίμ που δεν τον θέλει ο πατέρας της, ο Τούρκος πασάς, για γαμπρό. Ο Καραγκιόζης που κάνει το γιατρό και την εξετάζει, βρίσκει έναν τρόπο για να καταφέρει τον πασά να παντρευτεί η Φατμέ τον Σελίμ. Ας ακούσουμε τη σκηνή.

- Φατμέ:** Καραγκιόζη, ή θα παντρευτώ αυτόν που θέλω άνδρα μου ή θα ξαναβουβαθώ.
- Καραγκιόζης:** Α!... Τότε άσε με και θα τα κανονίσω εγώ με τον πατέρα σου. (Πλησιάζει ο πασάς) Πασά μου, μίλησε το κορίτσι!
- Πασάς:** Παιδί μου!
- Φατμέ:** Μπαμπά μου!
- Καραγκιόζης:** Άκου, πασά μου. Θα της δώσω το τελευταίο χάπι. Μην παρουσιασθεί κανένας από αυτό το δρόμο και τον δει το κορίτσι, γιατί θα πρέπει να τον κάνεις γαμπρό σου ό,τι και να 'ναι, και γαίδαρος με ουρά να 'ναι.
- Πασάς:** Αμέσως να δώσω διαταγή. (Φεύγει)
- Φατμέ:** Να, γιατρέ, αυτός είναι, ο Σελίμ, ο αξιωματικός που βάζει τους σκοπούς δεξιά, αριστερά.
- Καραγκιόζης:** Κύριε, κύριε Πακολιάρο, κύριε Σελίνο.
- Σελίμ:** Διατάχτε, γιατρέ.
- Καραγκιόζης:** Το μυστικό το 'μαθα. Αγαπάς τη μαϊμουζέλ. Κρύψου και, μόλις μετρήσω απ' το ένα ως το δέκα, θα παρουσιασθείς.
- Φατμέ:** Κάνε ό,τι σου λέει ο γιατρός.
- Σελίμ:** Μάλιστα. (Φεύγει)
- Πασάς:** (Επιστρέφει) Έτοιμα όλα, γιατρέ μας.
- Καραγκιόζης:** Πάρε το χάπι. Ένα, δύο, τρία, πέντε, εννιά, δέκα.
- Σελίμ:** (Εμφανίζεται ξαφνικά) Τι συμβαίνει, πασά μου;
- Καραγκιόζης:** Αχ, μωρέ τι μου 'κανες! Ποιος σου είπε να έρθεις εδώ αυτή την ώρα!
- Πασάς:** Θα σε κρεμάσω, Σελίμ εφέντη.
- Καραγκιόζης:** Όχι! Γρήγορα δώσε την ευχή σου και να γίνει ο γάμος! Θα πεθάνει το κορίτσι!
- Πασάς:** Γρήγορα να σας δώσω την ευχή μου. Σκύψτε τα κεφάλια σας.
- Σελίμ:** Μάλιστα, πασά μου. Αφού εσείς το θέλετε ...
- Καραγκιόζης:** Σκύψτε να πάρω κι εγώ λίγη ευχούλα!
- Πασάς:** Παιδιά μου, να ζήσετε, να γεράσετε.
- Καραγκιόζης:** Να μαυρίσετε, να κορακιάσετε.
- Πασάς:** Να ζήσετε ήμερα σαν τα περιστεράκια.
- Καραγκιόζης:** Να τρωγόσαστε σαν τα γεράκια.
- Πασάς:** Χώμα να πιάνετε, μάλαμα να γίνεται.
- Καραγκιόζης:** Χώμα να πιάνετε, μπαρούτι δημητσάνικο να γίνεται. Και τώρα ν' αρχίσει το γλέντι του γάμου. Παίξε μας, μαέστρο, ένα χορό να χορέψω τη νύφη και το γαμπρό.
- Όλοι μαζί:** Λοιπόν, αξιότιμοι κύριοι, κυρίες και παιδιά, ο Καραγκιόζης γιατρός ετελείωσε. Γεια σας, γεια σας!....

75. Κάνω ασκήσεις

Σημείωσε ένα ή δύο σωστά. Μετά διάβασε και στη συνέχεια γράψε τις φράσεις που είναι δίπλα στους αριθμούς και τη σωστή απάντηση και θα έχεις την περίληψη του διαλόγου.

1. Η Φατμέ η κόρη του Πασά

Έχει χάσει την ακοή της ☐ α.

Έχει χάσει τη φωνή της ☐ β.

2. Ο Καραγκιόζης γιατρός κατάλαβε πως η Φατμέ

λέει ψέματα ☐ α.

λέει αλήθεια ☐ β.

3. Λέει ψέματα επειδή θέλει

να κάνει τον πατέρα της ☐ α.
να τη λυπηθεί

να την αφήσει να παντρευτεί το Σελίμ ☐ β.

4. Ο Καραγκιόζης

δεν κατάλαβε τι έχει η Φατμέ ☐ α.
κατάλαβε τι έχει η Φατμέ ☐ β.

5. Σαν καλός γιατρός

έκανε τη Φατμέ να μιλήσει ☐ α.
δεν έκανε τη Φατμέ να μιλήσει ☐ β.

6. Ο Καραγκιόζης λέει στον Πασά ότι μόλις η Φατμέ καταπιεί το χάπι

να της δώσει άλλο ένα ☐ α.
να προσέχει να μην παρουσιασθεί ☐ β.
κανείς μπροστά της

7. Γιατί όποιος παρουσιασθεί

θα πρέπει ο Πασάς να τον διώξει ☐ α.

θα πρέπει η Φατμέ να τον παντρευτεί ☐ β.

8. Αν ο Πασάς δεν ακολουθήσει τη συμβουλή του

η Φατμέ θα πεθάνει ☐ α.

η Φατμέ θα αρρωστήσει πάλι ☐ β.

9. Ο Καραγκιόζης συνεννοείται με

τον Πασά ☐ α.

το Σελίμ ☐ β.

10. Μόλις η Φατμέ κατάπιε το χάπι

παρουσιάζεται ένας ξένος ☐ α.

παρουσιάζεται ο Σελίμ ☐ β.

11. Ο Πασάς θυμώνει και

του λέει να φύγει ☐ α.

θέλει να τον κρεμάσει ☐ β.

12. Ο Καραγκιόζης λέει στον Πασά ότι αν δε δώσει την ευχή του να παντρευτούν

η Φατμέ θα ξανααρρωστήσει ☐ α.

η Φατμέ θα πεθάνει ☐ β.

13. Ο Πασάς

φοβάται και δίνει την ευχή του να παντρευτούν ☐ α.

δε φοβάται και διώχνει το Σελίμ και η Φατμέ πεθαίνει ☐ β.

76. Ρωτάω - Απαντάω

Παντρεύεται η θεία μου

Ελένη: Μαρία, πού ήσουνα χτες; Τηλεφωνούσα μέχρι αργά και το τηλέφωνο δεν απαντούσε.

Μαρία: Αν το βρεις πού ήμουνα; Μάντεψε!

Ελένη: Μα δεν ξέρω, γι' αυτό σε ρωτώ. Έλα, πες μου!

Μαρία: Λοιπόν, ας το πάρει το ποτάμι. Ήμουνα στο γάμο του θείου μου, του Αλκιβιάδη.

Ελένη: Μα ο θείος σου δεν ήταν παντρεμένος;

Μαρία: Κάποτε ήταν παντρεμένος. Μετά χώρισε και για δύο χρόνια ήταν χωρισμένος.

Ελένη: Τι κρίμα που χώρισε! Και ύστερα;

Μαρία: Στάσου, μη βιάζεσαι! Πριν ένα χρόνο γνώρισε τη Λυδία, την αρραβωνιάστηκε και για έξι μήνες ήταν αρραβωνιασμένος.

Ελένη: Και μετά ...;

Μαρία: Ε! μετά ... μετά ... Χτες την παντρεύτηκε και από χτες είναι παντρεμένος.

Ελένη: Τώρα κατάλαβα. Και η αδερφή του, η θεία σου η Έλλη είναι επίσης παντρεμένη;

Μαρία: Τι λες, τώρα η θεία μου η Έλλη είναι μόλις είκοσι δύο χρονών και είναι λεύτερη. Αυτό δα μας έλειπε να είναι παντρεμένη. Να σου πω όμως ένα μυστικό;

Ελένη: Ναι, ναι, πες μου.

Μαρία: Δε θα το πεις όμως σε κανέναν.

Ελένη: Σου τ' ορκίζομαι. Δε θα πω σε κανέναν τίποτα. Θα είναι το μικρό μας μυστικό.

Μαρία: Λοιπόν, άκου! Η θεία μου η Έλλη αγαπάει τον Ιάσωνα.

Ελένη: Τι είπες; Συγγνώμη δεν ακούω καλά ή δεν κατάλαβα. Είπες τον Ιάσωνα;

Μαρία: Ναι, είπα τον Ιάσωνα.

Ελένη: Μα ποιον Ιάσωνα; Τον κλόουν; Αυτόν που βλέπουμε στην τηλεόραση, αυτόν που έρχεται στα πάρτι και στις γιορτές και κάνει τόσα αστεία;

Μαρία: Ναι, ναι, αυτόν τον Ιάσωνα, τον κλόουν. Και εγώ θα είμαι στο γάμο παράνυφος. Α! ξέχασα οι αρραβώνες θα γίνουν το άλλο Σάββατο και θα με πάρουν οι γονείς μου μαζί τους.

Ελένη: Άντε τυχερή! Πω! πω! τύχη βουνό! Φαντάζεσαι να' χεις τον Ιάσωνα θείο; Είναι απίθανο! Είναι απίστευτο μα αληθινό. Εγώ δεν το πιστεύω. Μου φαίνεται σαν ψέμα κι όμως είναι αλήθεια. Είναι τέλεια, είναι καταπληκτικά. Αχ! Να 'ρθω και γω στο γάμο της θείας σου;

Μαρία: Και ρωτάς; Σε προσκαλώ εγώ. Θα είσαι η δική μου καλεσμένη.

Ελένη: Αχ! Μαράκι μου γλυκό, έλα να σε φιλήσω! Και που θα πάνε για μήνα του μέλιτος;

Μαρία: Στο Βόρειο Πόλο!

Ελένη: Τέλεια!

77. Σήμερα γάμος γίνεται

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 11

Σήμερα γα - σήμερα γάμος γίνεται σ' ωραίο περιβόλι(2)	Γαμπρέ μου χρυ - γαμπρέ μου χρυσοπλάτανε με όλα σου τα πλούτη (2)
σήμερα (α)πο - σήμερα (α)ποχωρίζεται η μάνα από την κόρη(2)	για σένανε - για σένανε τη φέρνουμε την καλομοίρα ετούτη (2)
Γαμπρέ τη νύ- γαμπρέ τη νύφη ν' αγαπάς να μη τηνε μαλώνεις (2)	Εμάς είναι - εμάς είναι η νύφη μας η Πόλη με τα κάστρα (2)
σαν το βασι- σαν το βασιλικό π' ανθεί να τηνε καμαρώνεις.	τσ' Ανατολής - τσ' Ανατολής η ομορφιά κι ο ουρανός με τ' άστρα.(2)

Κάνω ασκήσεις

Απάντησε στις ερωτήσεις (Κεφάλαιο 76).

1. Πού ήταν χτες η Μαρία;
.....
2. Ο θεός Αλκιβιάδης ήταν:
Πρώτα:
Μετά:
Ύστερα:
Στο τέλος:
3. Η θεία της Μαρίας, η Έλλη τι είναι;
.....
4. Ποιο είναι το μυστικό της Μαρίας;
.....
5. Τι δουλειά κάνει ο Ιάσωνας;
.....
6. Τι κάνει και γελούν όλοι;
.....
7. Πότε θα γίνουν οι αρραβώνες του Ιάσωνα με την Έλλη;
.....
8. Τι θα τον έχει η Μαρία τον Ιάσωνα, όταν παντρευτεί τη θεία της την Έλλη;
.....
9. Η Ελένη θα πάει στο γάμο;
.....
10. Ποιος την προσκάλεσε;
.....

78. Ρωτάω - Απαντάω

Τα βαφτίσια στην ορθόδοξη εκκλησία

Ελένη: Ξέρεις, Μαρία, πού θα πάω αύριο;

Μαρία: Όχι, δεν ξέρω, πού θα πας;

Ελένη: Θα πάω στα βαφτίσια του μωρού της θείας μου, της Ισμήνης.

Μαρία: Δηλαδή αύριο βαφτίζεται ο μικρός σου ξαδερφούλης;

Ελένη: Ναι! Ναι! και είμαι πολύ χαρούμενη.

Μαρία: Και πώς θα τον βγάλουν;

Ελένη: Θα τον βγάλουν Δημήτρη, το όνομα του παππού του.

Μαρία: Μα αύριο είναι 26 Οκτωβρίου, είναι του Αγίου Δημητρίου.

Ελένη: Ναι, τον βαφτίζουν ανήμερα στη γιορτή του, επίτηδες.

Μαρία: Και ποιος θα είναι ο νονός ή η νονά;

Ελένη: Νονός ο παππούς μου και νονά θα είναι η γιαγιά μου.

Μαρία: Κι εσύ;

Ελένη: Εγώ θα κρατάω τη λαμπάδα. Θα έχει έναν άσπρο φιόγκο και θα είναι στολισμένη με λουλούδια.

Μαρία: Και τα βαφτιστικά, ο χρυσός σταυρός; Τα' χεις δει;

Ελένη: Όχι, δεν τα έχω δει. Θα είναι έκπληξη για όλους. Το μόνο που ξέρω είναι ότι θα είναι από ύφασμα μεταξωτό. Δε θα είναι μπαμπακερό, ούτε λινό, ούτε συνθετικό βέβαια, ούτε μάλλινο αφού είναι καλοκαίρι. Ξέρεις όμως τι έχω δει; Τις μπομπονιέρες. Είδα ένα δείγμα στο σπίτι της θείας μου.

Μαρία: Αλήθεια; Και πώς είναι;

Ελένη: Είναι μικρά χάρτινα κουτάκια. Το καπάκι είναι σαν λαγουδάκι και μέσα έχουν εφτά κουφέτα άσπρα και γαλάζια.

Μαρία: Και τα μαρτυρικά; Τα μικρά σταυρουδάκια που μοιράζουν σ' όλο τον κόσμο με την κορδελίτσα - φιογκάκι και τα βάζουν με καρφίτσα ή παραμάνα στο πέτο των καλεσμένων;

Ελένη: Πώς τα είπες; Μαρτυρικά; Δεν την ήξερα αυτή τη λέξη.

Μαρία: Ναι, μαρτυρικά, δηλ. (μαρτυρούν = δείχνουν = λένε) λένε σ' όλο τον κόσμο πως το μωρό από εδώ κι εμπρός είναι Χριστιανός και έχει ένα όνομα.

Ελένη: Αυτά μάλλον θα είναι ασημένια, αλλά δεν είμαι σίγουρη. Θα δούμε. Χα, χα, χα!

Μαρία: Τι έπαθες; Γιατί γελάς; Είπα κανένα αστείο;

Ελένη: Όχι, όχι! Σκέφτομαι μόνο το γέλιο που θα κάνω, όταν θα βαφτίζει ο παπάς το μωρό και θα το βουτάει μέσα στην κολυμπήθρα λέγοντας: «Βαφτίζεται ο δούλος του Θεού, Μιχάλης...». Να δούμε θα γελάει ή θα κλαίει;

Μαρία: Εγώ πάντως έκλαιγα, έτσι λέει η μαμά μου.

Ελένη: Εγώ αντιθέτως γελούσα, όταν με βάφτιζαν, γιατί, όπως ξέρεις, τρελαίνομαι, για το νερό.

Μαρία: «Καλή διασκέδαση» αύριο και «Να σου ζήσει» ο ξαδερφούλης σου, «Χιλιόχροнос»! Και όπως λέει η μαμά μου «Να τον δείτε όπως επιθυμείτε»!

Ελένη: Σαν πολύ επίσημα μας τα λες.

79. Κάνω ασκήσεις

α. Απάντησε στις ερωτήσεις.

1. Ποιος βαφτίζεται; Πότε βαφτίζεται;
.....
2. Ποιοι θα είναι οι νονοί;
.....
3. Πώς θα βγάλουν το μωρό;
.....
4. Πότε θα γιορτάζει;
.....
5. Τι θα κάνει η Ελένη την ώρα της βάφτισης;
.....
6. Πώς θα είναι η λαμπάδα;
.....
7. Πώς θα είναι τα βαφτιστικά του μωρού;
.....
8. Πώς θα είναι οι μπομπονιέρες;
.....
9. Πώς θα είναι ο σταυρός; Χρυσός ή ασημένιος;
.....
10. Πώς θα είναι τα μαρτυρικά; Χρυσά ή ασημένια;
.....
11. Πώς βαφτίζει ο παπάς το μωρό; Πού το βουτάει; Πόσες φορές;
.....
12. Τι ευχές δίνει η Μαρία στην Ελένη για τον ξαδερφούλη της, που βαφτίζεται στις 26 Οκτωβρίου;
.....

β. Κάντε με χαρτόνι μια πρόσκληση για βαφτίσια, μια πρόσκληση για γάμο, μια κάρτα με ευχές σ' ένα νιόπαντρο ζευγάρι.

80. Πολιτισμός

Οι ευχές - οι προσκλήσεις
Στην υγείά τους

Στην υγεία των
νεονύμφων!
Να ζήσουν οι
νιόπαντροι!
Να τους
χαιρόμαστε!

Σας ευχόμαστε
κάθε ευτυχία και
χαρά!
Να ζήσετε
ευτυχισμένοι!

Οι Ευχές

Σας συγχαίρουμε για το
γάμο σας!

Τα συγχαρητήριά μας!

Στην υγεία του
νεοφώτιστου!

Στην υγεία του
νεοβάπτιστου!

Να ζήσει ο Μιχάλης!

Να τον χαίρεστε!

Καλότυχο!

Μία πρόσκληση για βαφτίσια

*Σας προσκαλούμε στη βάφτιση του γιου μας
που θα γίνει την Κυριακή 26 Οκτωβρίου
και ώρα 11 το πρωί στον Ιερό Ναό
του Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου.*

Οι γονείς: Γιώργος και Γομνη Ιάεθρ
Οι Νονοί: ΟδΥοάϊϊο έάέ Εϋές Δάϊάαέροϊδ

*Το βράδυ σας περιμένουμε στο
σπίτι μας να γιορτάσουμε όλοι
μαζί.*

Μία πρόσκληση για γάμο

Θα χαρούμε πολύ να σας δούμε στο γάμο μας
που θα γίνει το Σάββατο 20 Νοεμβρίου
και ώρα 20.00 μ.μ.
στον Ιερό Ναό του Αγίου Δημητρίου στην Κηφισιά.

Οι γονείς μας και εμείς
Έλλη Παππά - Ιάσων Γεωργίου

Θα αποκοιμηθεί δεξίωση στο Ξενοδοχείο «Αύρα».
Διεύθυνση: Ξενίας 6 Κηφισιά.

Π.Α.* 8039037
για άρνηση μόνο

Πάντα άξιος ο κουμπάρος!
Πάντα άξια η νονά!

Ευχαριστήρια κάρτα
για το γαμήλιο δώρο

Σας ευχαριστούμε πολύ για
το ωραιότατο δώρο σας!

Έλλη - Ιάσων

*Παρακαλώ απαντήστε

81. Τα στρατιωτάκια

1	Για	εμένα	εμάς
	Αντί (για)	εσένα	εσάς
	Χωρίς	αυτόν	αυτούς
	Δίχως	αυτή(ν)	αυτές
	Από	αυτό	αυτά

Προς τα πού πας;

Προς τα πού πέφτει η Κηφισιά;

Πάω προς τη θάλασσα

Προς το βορρά. Στα βόρεια της Αθήνας.

Δεν πάω πουθενά χωρίς εσένα και δίχως τον μπαμπά μου.

Για ποιον είναι αυτό το δώρο; Για εσένα ή γι' αυτόν; Μήπως είναι για (ε)μένα;

Αντί για μένα πάρε τον αδερφό μου στο θέατρο.

Αυτό το δώρο είναι από εμένα για σένα.

2α

ων - ουσια - ον

ο ενδιαφέρων	η ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
του ενδιαφέροντος	της ενδιαφέρουσας	του ενδιαφέροντος
τον ενδιαφέροντα	την ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
οι ενδιαφέροντες	οι ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
των ενδιαφερόντων	των ενδιαφερουσών	των ενδιαφερόντων
τους ενδιαφέροντες	τις ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα

3 Πώς είναι;

Μάλλινος - μάλλινη - μάλλινο
 Μεταξωτός - μεταξωτή - μεταξωτό
 Μπαμπακερός - μπαμπακερή - μπαμπακερό
 Λινός - λινή - λινό
 Συνθετικός - συνθετική - συνθετικό

 Χάρτινος - χάρτινη - χάρτινο
 Χρυσός - χρυσή - χρυσό
 Ασημένιος - ασημένια - ασημένιο
 Γυάλινος - γυάλινη - γυάλινο
 Σιδερένιος - σιδερένια - σιδερένιο
 Χάλκινος - χάλκινη - χάλκινο
 Ξύλινος - ξύλινη - ξύλινο

Από τι είναι;

Είναι από μαλλί
 Είναι από μετάξι
 Είναι από μπαμπάκι
 Είναι από λινάρι
 Είναι από τεχνητή κλωστή και όχι φυσική ίνα
 Είναι από χαρτί
 Είναι από χρυσάφι
 Είναι από ασήμι
 Είναι από γυαλί
 Είναι από σίδηρο
 Είναι από χαλκό
 Είναι από ξύλο

2β

Με Σε Τον Την Το	ενδιαφέρει ο-η-το ενδιαφέρουν οι-τα
Μας Σας Τους Τις Τα	ενδιαφέρει ο-η-το ενδιαφέρουν οι-τα

ΠΡΟΣΟΧΗ!!
 το ενδιαφέρον
 τα ενδιαφέροντα

**Πχ. Ο Τομ έχει
 πολλά ενδιαφέροντα**

4

Αγαπάω κάποιον / κάποια και είμαι
 Αρραβωνιάζομαι κάποιον / κάποια και είμαι
 Παντρεύομαι κάποιον / κάποια και είμαι
 Χωρίζω κάποιον / κάποια και είμαι
 Βαφτίζεται κάποιος / κάποια και είναι
 Καλώ κάποιον / κάποια και είναι

ερωτευμένος -η -ο
 αρραβωνιασμένος -η -ο
 παντρεμένος -η -ο
 χωρισμένος -η -ο
 βαφτισμένος -η -ο
 καλεσμένος -η -ο

■ Τα στρατιωτάκια

5

-ω		-ώ		-ομαι-αμαι-ιέμαι-ούμαι	
Έχω αγοράσει	Αγοράζω	Έχω τραγουδήσει	Τραγουδώ	Έχω ντυθεί	Ντύνομαι
Έχεις παίξει	Παίζω	Έχεις πηδήξει	Πηδώ	Έχεις λουστεί	Λούζομαι
Έχει αρχίσει	Αρχίζω	Έχει πετάξει	Πετώ	Έχει χτενιστεί	Χτενίζομαι
Έχουμε ανοίξει	Ανοίγω	Έχουμε απαντήσει	Απαντώ	Έχουμε γεννηθεί	Γεννιέμαι
Έχετε κλείσει	Κλείνω	Έχετε περάσει	Περνώ	Έχετε διηγηθεί	Διηγούμαι
Έχουν τελειώσει	Τελειώνω	Έχουν φορέσει	Φορώ	Έχουν κοιμηθεί	Κοιμάμαι

Ρήματα με ιδιαιτερότητες

Έχω μπει (μπαίνω)	Έχω ανεβεί (ανεβαίνω)	Έχω καταλάβει (καταλαβαίνω)
Έχεις βγει (βγαίνω)	Έχεις κατεβεί (κατεβαίνω)	Έχεις κλάψει (κλαίω)
Έχει πει (λέω)	Έχει καθίσει (κάθομαι)	Έχει βάλει (βάζω)
Έχουμε δει (βλέπω)	Έχουμε φάει (τρώω)	Έχουμε βγάλει (βγάζω)
Έχετε πάει (πάω)	Έχετε πιει (πίνω)	Έχετε ζήσει (ζω)
Έχουν έρθει (έρχομαι)	Έχουν γίνει (γίνομαι)	Έχουν πάρει (παίρνω)

6

Μα - μόλις - μήπως - ακόμα - επιτέλους- επίσης - πια - πριν - βέβαια - αμέσως - κι άλλο - άλλο - οπωσδήποτε - Τι κρίμα

Μήπως διψάς;	→	Όχι, μόλις ήπια δύο ποτήρια νερό.
Μα δεν πεινάς;	→	Όχι, μόλις έφαγα φαγητό, έφαγα επίσης και γλυκό.
Διψάς ακόμα;	→	Όχι δε διψάω πια .
Πεινάς κι άλλο;	→	Όχι, δεν πεινάω άλλο .
Επιτέλους θα φας;	→	Μα , έφαγα πριν λίγο.

Επιτέλους θα πιεις την πορτοκαλάδα σου:

Και **βέβαια** θα την πιω.
Αμέσως, την πίνω.
 Θα την πιω **οπωσδήποτε**.
Τώρα, την πίνω

Τι κρίμα που θα φύγεις!

7

Πρώτα - μετά - ύστερα - στο τέλος

Πρώτα πλένομαι - **Μετά** λούζομαι

Ύστερα ντύνομαι - **Στο τέλος** χτενίζομαι

82. Κάνω ασκήσεις

Συμπλήρωσε τα κενά.

1. Χθες παντρεύτηκε η θεία μου και είναι
Αρραβωνιάστηκε η ξαδέλφη μου και είναι
Δυστυχώς χώρισε ο θεός μου και είναι
Πόσοι θα είναι οι αύριο στο πάρτι σου;
2. Έχεις κάνει πολλά περίεργα πράγματα;
Ναι, βεβαίως (ανεβαίνω) έχω στην κορφή ενός δέντρου τριών μέτρων.
(Γράφω) γράμμα στον αγαπημένο μου ηθοποιό. (Περνώ) ένα φαρδύ ποτάμι κολυμπώντας (Λούζομαι) με πολύ παγωμένο νερό το χειμώνα.
(Κοιμάμαι) στις πέντε το πρωί.
(Τρώω) κρέας κροκοδείλου.
(Ζω) μέσα στη ζούγκλα.
(Κατεβαίνω) σ' ένα πηγάδι.
3. Συμπληρώστε με τις λέξεις: **πριν, αμέσως, μήπως, άλλο, μα, μόλις, μόλις, μήπως, πια.**
..... διψάς; Όχι, ήπια νερό.
Δεν πεινάς; Όχι, ευχαριστώ, έφαγα μια τυρόπιτα.
Πότε έφαγες; λίγο.
Την πορτοκαλάδα σου θα την πεις; Θα την πω
Πες λίγο ακόμα! δεν μπορώ. Αδύνατον.
Είδα ότι έφαγες καλά αλλά πεινάς κι; Όχι, δεν πεινάω
4. Συμπλήρωσε με τα: **πρώτα, στο τέλος, μετά, ύστερα.**
..... θα πάω για ψώνια, θα πάω στο σχολείο να πάρω το γιο μου, θα γυρίσω στο σπίτι για φαγητό και θα πάω για ύπνο.
5. Πώς είναι;
Η μπλούζα μου είναι από μαλλί. Είναι
Το πουκάμισό μου είναι από μετάξι. Είναι
Η φούστα μου είναι από μπαμπάκι. Είναι
Το γραφείο μου είναι από ξύλο. Είναι
Ο σταυρός μου δεν είναι ασημένιος, είναι
Το ποτήρι είναι απο γυαλί. Είναι
6. Συμπληρώστε με τα: **δίχως, χωρίς, αντί, για, προς, από, προς, από.**
Τα μικρά παιδιά δε βγαίνουν ποτέ τον μπαμπά τους και τη μαμά τους.
..... τα πού πας; Πάω την Αθήνα. ποιον είναι αυτό το δώρο; Είναι ένα δώρο εμένα εσένα. να πας στο θέατρο, δεν έρχεσαι καλύτερα στο σπίτι μου;
7. Συμπληρώστε με τα: **ενδιαφέρων -ουσα -ον, με ενδιαφέρεις, τα ενδιαφέροντα.**
Ο θεός μου είναι πολύ άνθρωπος. Έχει πολλά Τον η μουσική, τον όλα τα σπόρ. Η θεία μου είναι και αυτή πολύ γυναίκα. Την περισσότερο απ' όλα το θέατρο.

83. Ρωτάω - Απαντάω

Πριν από το πάρτι του σχολείου

Μαρία: Τι θα ντυθείς, Ελένη;

Ελένη: Θα ντυθώ μάγισσα.

Μαρία: Θα αγοράσεις στολή;

Ελένη: Όχι, θα μου τη ράψει μία μοδίστρα.

Μαρία: Πώς θα είναι η στολή σου; Τι θα φορέσεις;

Ελένη: Θα φορέσω ένα μακρύ φόρεμα μοβ, ούτε στενό, ούτε φαρδύ. Θα βάλω στη μέση μια κόκκινη ζώνη με μια χρυσή αγκράφα. Θα φορέσω ένα ψηλό μυτερό μοβ καπέλο, θα φορέσω γκρι γάντια, γκρι παπούτσια με λίγο τακούνι και θα κρατάω ένα σκουπόξυλο, που στην άκρη θα έχει μια μαδημένη σκούπα. Στο άλλο μου χέρι θα κρατώ ένα ραβδί, που στην κορυφή θα έχει ένα φωτεινό χρυσό αστέρι. Μάσκα δε θα βάλω, γιατί μ' ενοχλεί. Κι εσύ τι θα ντυθείς;

Μαρία: Εγώ θα ντυθώ πριγκίπισσα. Θα φορέσω μια πολύ φαρδιά πράσινη φούστα και μία μπλούζα στράπλες, χωρίς μανίκια, γάντια κόκκινα και στο κεφάλι μου ένα μυτερό πορτοκαλί καπέλο με άσπρες κορδέλες. Τα μαλλιά μου τα μάκρυνα και θα τα αφήσω κάτω, ξέπλεκα να πέφτουν στους ώμους μου.

Άρης: Εγώ, παιδιά, θα ντυθώ κουρσάρος. Θα βάλω φαρδιά παντελόνια, δηλαδή μια βράκα μπλε, μπότες, κι ένα ζωνάρι με ένα παλιό πιστόλι. Στο ένα χέρι θα κρατώ ένα σπαθί και στο άλλο αντί για χέρι θα έχω ένα γάντζο. Στο κεφάλι μου θα βάλω ένα μαντίλι πράσινο, δεμένο κόμπο πίσω και στ' αυτιά μου έναν κρίκο για σκουλαρίκι. Και θα έχω πάντα ένα άγριο ύφος να με φοβούνται όλοι.

Τομ: Εγώ θα ντυθώ κλόουν και νομίζω ότι θα είμαι ο πιο συμπαθητικός απ' όλους σας. Τεράστια παπούτσια, καρό παντελόνι, τιράντες, πουκάμισο πορτοκαλί με γιακά και μανσέτες με μανικετόκουμπα, παπιγιόν μπλε με άσπρους κύκλους, μια τεράστια κόκκινη μύτη, βαμμένο άσπρο πρόσωπο με κόκκινα μεγάλα χείλια και ρουζ έντονο στα μάγουλα.

Μίλτος: Εγώ, τι θα ντυθώ; Ποιος θα το βρει;

Όλοι μαζί: Ρομπέν των Δασών!

■ Ρωτάω - Απαντάω

Μίλτος: Σωστά! Ρομπέν των Δασών. Μα πώς το καταλάβατε;

Άρης: Συναντήσαμε τη μαμά σου στο δρόμο, την ώρα που αγόραζε το τόξο και τη φαρέτρα με τα βέλη.

Μίλτος: Μμμ! Πονηροί! Και τι θα φοράω ακόμα; Να σας το πω;

Όλοι μαζί: Πες το μας!

Μίλτος: Ένα στενό κολλητό παντελόνι πράσινο σαν καλτσόν, κίτρινα μαλακά μποτάκια, ένα πράσινο καπέλο με φτερό και μια περούκα κοκκινωπή με κοντά μαλλιά καρέ και αφέλειες. Και οπωσδήποτε τα γυαλιά μου για την περίφημη μυωπία μου.

Ελένη: Λοιπόν, παιδιά, ετοιμαστείτε για αύριο για ένα πάρτι όλο εκπλήξεις!

■ 84. Κάνω ασκήσεις

Βάλε σταυρό στο σωστό (ή δύο σωστά)

1. Η φούστα της Ελένης είναι:

- ☐ φαρδιά
- ☐ στενή
- ☐ ούτε φαρδιά
- ☐ ούτε στενή

2. Το καπέλο της είναι:

- ☐ ψηλό
- ☐ μυτερό
- ☐ στρογγυλό
- ☐ κοντό

3. Το παντελόνι του Άρη είναι:

- ☐ στενό
- ☐ φαρδύ
- ☐ ούτε στενό
- ☐ ούτε φαρδύ

4. Ποιος φοράει τιράντες, μανσέτες και μανικετόκουμπα;

- ☐ ο Μίλτος
- ☐ ο Άρης
- ☐ ο Τομ

5. Ποιος φοράει τα μεγαλύτερα παπούτσια;

- ☐ ο Μίλτος
- ☐ ο Άρης
- ☐ ο Τομ

6. Η Ελένη τα μαλλιά της:

- ☐ τα μάκρυνε
- ☐ τα κόντυνε

7. Η Ελένη, τα μαλλιά της τα έχει:

- ☐ ξέπλεκα
- ☐ πλεγμένα κοτσίδες
- ☐ αλογοουρά

8. Το παντελόνι του Μίλτου είναι:

- ☐ φαρδύ
- ☐ κολλητό

■ Εγώ

1. Πώς γιορτάζουν τις απόκριες στη χώρα σου;
2. Εσύ τι ντύθηκες ή τι θέλεις να ντυθείς; Περιγράψε τη στολή σου.
3. Κάνε μια μάσκα-πρόσκληση για ένα αποκριάτικο πάρτι που ετοιμάζεις.

ΦΩΤΙΕΣ

Οι φωτιές θα διώξουν μακριά τους εχθρούς των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών. Θα φωτίσουν την καινούργια αρχή που έρχεται με την άνοιξη.

85. Πολιτισμός

Αποκριά είναι
Αποκριά σημαίνει βγαίνω έξω από τα καθημερινά! Συναντώ φίλους, κάνω πλάκες και ξεφαντώνω! Ανοίγω το σακί με τις ιδέες και εκπλήξω και κάνω φάρσες! Ρίχνω σερπαντίνες και χαρτοπόλεμο.
Αποκριά σημαίνει ακόμη ότι καλωσορίζουμε την άνοιξη! Κάνουμε μαγικά για το καλό του χρόνου και προσευχόμαστε για την πλούσια βλάστηση της γης! Η Αποκριά διαρκεί 3 εβδομάδες. Τις πρώτες τρώμε κυρίως κρέας και την τρίτη, την Τυρινή ή Μακαρονού, μαγειρεύουμε φαγητά με τυρί και τρώμε πολλά μακαρόνια.

Μεταμφιέσεις και παραστάσεις
Εκδηλώσεις που ξυπνούν τα πνεύματα της βλάστησης.

Ο Φλεβάρης είναι ο Κουτσός μήνας, είναι κι ο Μεθυσμένος! Στην Κύπρο λένε ότι κάποτε η παραγωγή του κρασιού ήταν μικρή και οι μήνες Γενάρης, Φλεβάρης και Μάρτης συμφώνησαν να βάλουν σ'ένα πιθάρι το κρασί τους και να το χρησιμοποιούν όλοι μαζί. Ο Φλεβάρης, κρυφά από τους άλλους, τρύπησε το πιθάρι κι έκλεψε το κρασί. Τότε ο Γενάρης και ο Μάρτης συμφώνησαν να χορευτάρουν μια μέρα και ο Φλεβάρης, για τιμωρία, την Αποκριά, τρύπησε και ο Μάρτης, για τιμωρία, γιορτές και τα πανηγύρια τελειώνουν και δίνουν τη σκυτάλη στη Μεγάλη Σαρακοστή που δίνουν εβδομάδες, έως το Πάσχα. Αυτό το διάστημα, η φύση ετοιμάζει σωτηριά τους καρπούς της και περιμένει την άνοιξη.

Χορός

Οι άνθρωποι χτυπούν με τα πόδια τους τη γη για να τη βοηθήσουν να καρποφορήσει.

86. Ήρθες - ήρθες καρναβάλι

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 12

Φαγοπότια

Τρώνε όσο περισσότερο και καλύτερα γίνεται για να μην τους λείψει το φαγητό τη χρονιά που έρχεται.

Ήρθες πάλι καρναβάλι
όλο γέλια και χαρά,
ιτύνονται όλοι μασκαράδες,
ω, τρελή αποκριά.
Τα προβλήματα στην άκρη
κι όλοι τρέχουμε στα πάρτι
με περούκες καστανές,
Μάγοι και βασίλοπούλες,
πειρατές, κόκκινες, ξανθές,
κομφετί και σαπιοπούλες,
Αραβες και σερπαντίνες,
Γλέντι για μικρούς, μεγάλους
στηνεται μέσ' το βραδάκι
με πολύχρωμες κορδέλες
Και μετά από το γαϊτανάκι
τα τραγούδια, το γλέντι,
όλοι πέφτουμε για ύπνο
στο κρεβάτι τ' απαλό.
Το φεγγάρι που κοιτάζει,
τριφερά χαμογελά
και μας σιγοψιθυρίζει
«Να' χετε όνειρα γλυκά.»

87. Διηγούμαι

Είχα πλύνει και είχα πλυθεί

Την ώρα που έφτασαν οι μασκαράδες τα πάντα ήταν τέλεια στη μεγάλη αίθουσα του σχολείου. Όλα είχαν γίνει.

Τα παιδιά και οι δάσκαλοι

Σκουπίζω	<u>Είχαν σκουπίσει</u> το πάτωμα	Το πάτωμα <u>είχε σκουπιστεί</u>	Σκουπίζομαι
Σφουγγαρίζω με το σφουγγαρόπανο	<u>Είχαν σφουγγαρίσει</u>	<u>Είχε σφουγγαριστεί</u>	Σφουγγαρίζομαι
Ξεσκονίζω με το φτερό και το ξεσκονόπανο	<u>Είχαν ξεσκονίσει</u> τα έπιπλα	Τα έπιπλα <u>είχαν ξεσκονιστεί</u>	Ξεσκονίζομαι
Πλένω με το σφουγγάρι και με σαπούνι ή απορρυπαντικό	<u>Είχαν πλύνει</u> τα τζάμια με υγρό σαπούνι	Τα τζάμια <u>είχαν πλυθεί</u>	Πλένομαι
Στολίζω	<u>Είχαν στολίσει</u> την αίθουσα	Η αίθουσα <u>είχε στολιστεί</u>	Στολίζομαι
Στρώνω	<u>Είχαν στρώσει</u> τα τραπέζια	Τα τραπέζια <u>είχαν στρωθεί</u>	Στρώνομαι
Ετοιμάζω	<u>Είχαν ετοιμάσει</u> την πίστα	Η πίστα <u>είχε ετοιμαστεί</u>	Ετοιμάζομαι

Οι ηλεκτρολόγοι

Τοποθετώ Τοποθέτησα	<u>Είχαν τοποθετήσει</u> τα μηχανήματα του D.J. (Ντι Τζέι)	Τα μηχανήματα <u>είχαν τοποθετηθεί</u>	Τοποθετούμαι Τοποθετήθηκα
Συνδέω Συνέδεσα	<u>Είχαν συνδέσει</u> τα καλώδια και τις πρίζες	Τα καλώδια <u>είχαν συνδεθεί</u>	Συνδέομαι Συνδέθηκα
Εγκαθιστώ Εγκατέστησα	<u>Είχαν εγκαταστήσει</u> τα μεγάφωνα	Τα μεγάφωνα <u>είχαν εγκατασταθεί</u>	Εγκαθίσταμαι Εγκαταστάθηκα

■ Κάνω ασκήσεις

Συμπλήρωσε τις φράσεις από όπου λείπουν.

Ντύνω	<u>Έχω ντύσει</u> την κούκλα μου	Η κούκλα μου <u>έχει ντυθεί</u>	Ντύνομαι
Πλένω	<u>Έχεις πλύνει</u> την μπλούζα σου		Πλένομαι
Χτενίζω		Η αδερφή της <u>έχει χτενιστεί</u>	Χτενίζομαι
Λούζω	<u>Έχει λούσει</u> τον αδερφό της		Λούζομαι
Στολίζω		Το σπίτι μου <u>έχει στολιστεί</u>	Στολίζομαι
Σκουπίζω	<u>Είχα σκουπίσει</u> το δωμάτιό μου	Το δωμάτιό μου <u>είχε σκουπιστεί</u>	Σκουπίζομαι
Στρώνω	<u>Είχα στρώσει</u> το τραπέζι		Στρώνομαι
Ετοιμάζω	<u>Είχα ετοιμάσει</u> το πρωινό		Ετοιμάζομαι
Ξεσκονίζω		Το γραφείο της <u>είχε ξεσκονιστεί</u>	Ξεσκονίζομαι
Σφουγγαρίζω		Η κουζίνα <u>είχε σφουγγαριστεί</u>	Σφουγγαρίζομαι

88. Ρωτάω - Απαντάω

Η αργοπορημένη

Την ώρα που ετοιμαζόταν η Αλεξία για το πάρτι και η μαμά της της μιλούσε και της έλεγε να κάνει γρήγορα γιατί ήδη ήταν αργά, το κασετόφωνο ήταν ανοιχτό. Ακούστε τι κατέγραψε:

Μαμά: Αλεξία, κάνε γρήγορα, αργείς πολύ να ετοιμαστείς.

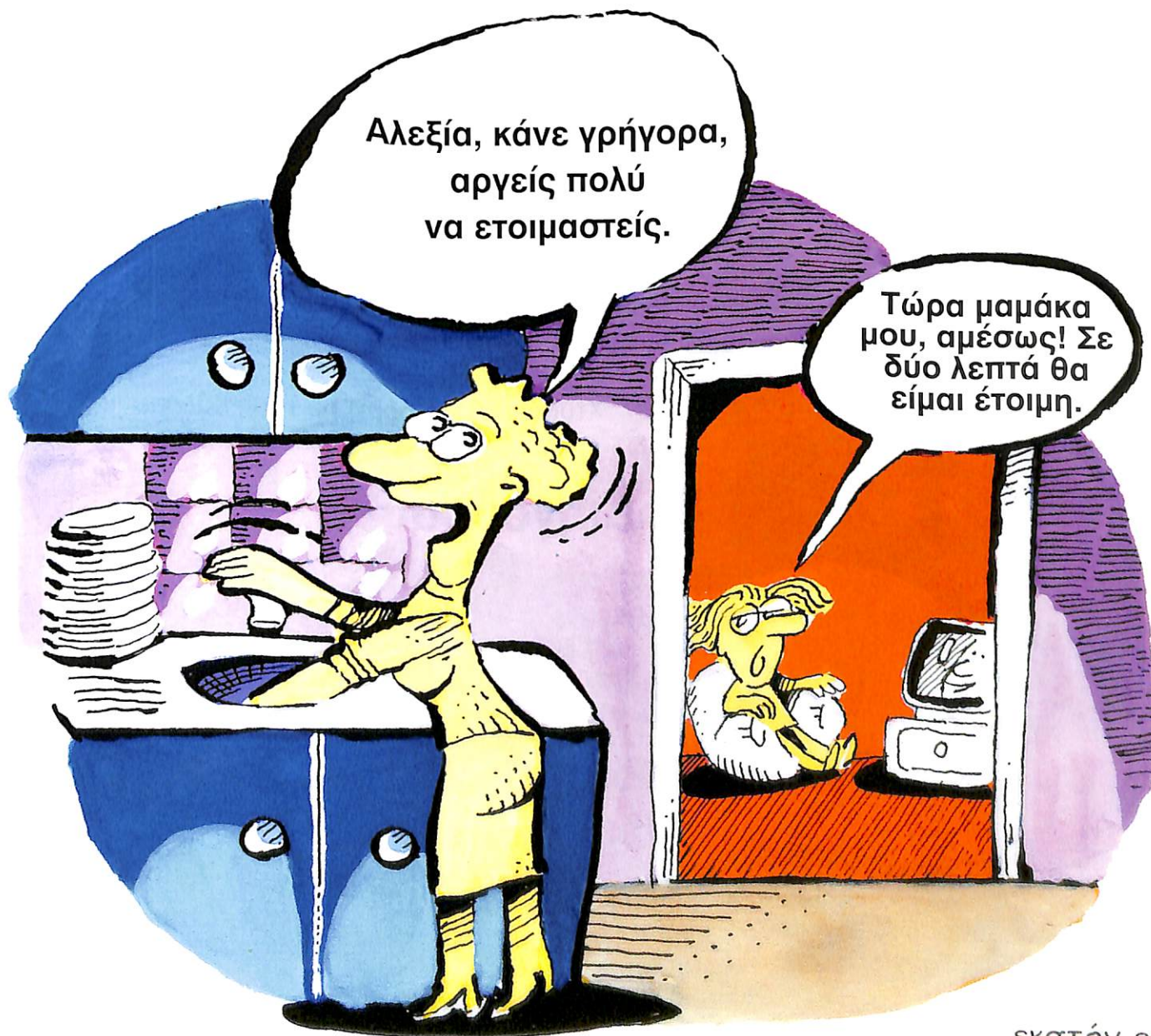
Αλεξία: Τώρα, μαμάκα μου, αμέσως! Σε δυο λεπτά θα είμαι έτοιμη. Να τελειώσει η μικρή Λουλού στην τηλεόραση.

Μαμά: Δε νομίζω ότι σε δύο λεπτά θα είσαι έτοιμη. Ώσπου να ετοιμαστείς το πάρτι θα έχει τελειώσει. Όταν φτάσεις εκεί, η μουσική θα έχει σταματήσει. Ωσότου μπεις στην αίθουσα, θα έχουν φύγει όλοι, τα γκαρσόνια θα τα έχουν μαζέψει όλα, θα έχουν ξεστρώσει τα τραπέζια, θα έχουν σκουπίσει το πάτωμα και σίγουρα θα έχουν σβήσει και τα φώτα. Τι άλλο πρέπει να σου πω για να σε πείσω ότι πρέπει να φύγεις αμέσως τώρα;

Αλεξία: Μαμάκα μου, είμαι σχεδόν έτοιμη! Παίρνω την τσάντα μου και φεύγω. Αχ! για να δούμε.... θα προφτάσω; Μαμά, μαμά, μου πάει αυτή η στολή ή δε μου πηγαίνει καθόλου;

Μαμά: Σου πάει καταπληκτικά. Ξεκίνα όμως, φύγε, γιατί δεν πρόκειται να φτάσεις στην ώρα σου, είναι σίγουρο πια!

Αλεξία: Τρέχω! Τρέχω!

89. Κάνω ασκήσεις

Κάνε τις δύο φράσεις μία φράση, όπως το παράδειγμα. Χρησιμοποίησε τότε το **όταν** και τότε το **ώσπου να**.

Παράδειγμα: *Κάτι γίνεται πριν από κάτι άλλο*

Αύριο κάτι θα γίνει στις 7.30

Το πάρτι τελειώνει

Το πάρτι **θα έχει τελειώσει** **όταν** η Αλεξία **φτάσει** στο πάρτι

Το πάρτι **θα έχει τελειώσει** **ώσπου** η Αλεξία **να φτάσει** στο πάρτι

Αύριο κάτι θα γίνει στις 8.30

Η Αλεξία φτάνει στο πάρτι

-
-
1. Το μάθημα αρχίζει **ώσπου να** Φτάνουμε στο σχολείο
 2. Τα κινούμενα σχέδια τελειώνουν **όταν** Η Ελένη ανοίγει την τηλεόραση
 3. Η βροχή σταματάει **όταν** (Εμείς) βγαίνουμε έξω
 4. Ο Άρης ετοιμάζεται **ώσπου να** Οι φίλοι του έρχονται
 5. Η Μαρία τρώει **ώσπου να** Η μητέρα της γυρίζει στο σπίτι
 6. Ο Μίμης μαγειρεύει **ώσπου να** Οι φίλοι του φτάνουν
 7. Εγώ ντύνομαι και χτενίζομαι **ώσπου να** Περνάς να με πάρεις
 8. Στρώνω το τραπέζι **όταν** Χτυπάει το κουδούνι με τους καλεσμένους

■ Διηγούμαι

Φιγούρες που χάθηκαν

Το γαϊτανάκι, η γκαμήλα, το αλογάκι και ο ξυλοπόδαρος άναβαν το κέφι, ενώ οι μασκαράδες γυρνούσαν στους δρόμους της πόλης τραγουδώντας, χορεύοντας και πετώντας φασόλια, ρύζι, καλαμπόκια και λουλούδια.

Ο Ξυλοπόδαρος.

Ένας ακροβάτης που μπορούσε να περπατάει πάνω σε μεγάλα ξύλινα πόδια και να γίνεται έτσι πανύψηλος. Ο Ξυλοπόδαρος έφτανε μέχρι τα παράθυρα και τα μπαλκόνια και ξάφνιαζε τους ανθρώπους του σπιτιού, λέγοντας «Χρόνια πολλά» και ζητώντας χρήματα.

90. Ρωτάω - Απαντάω

Η Αλεξία φτάνει στο πάρτι αλλά.....όλα είχαν τελειώσει

Η καημένη η Αλεξία την ώρα που μπήκε στην αίθουσα, ο χορός είχε τελειώσει, η μουσική είχε σταματήσει και όλοι οι μασκαράδες είχαν φύγει. Είχαν ακόμη ξεστολίσει την αίθουσα και είχαν ξεστρώσει τα τραπέζια. Είχαν ακόμη σβήσει και τα φώτα. Απογοητευμένη η Αλεξία γύρισε σπίτι της με κατεβασμένα μούτρα. Η μαμά της την περίμενε στο σαλόνι. Είχε καταλάβει ότι η Αλεξία δε θα πρόφτανε το πάρτι και θα γύρναγε αμέσως στο σπίτι.

Μαμά: Λοιπόν, πώς πήγε το πάρτι;

Αλεξία: (με κατεβασμένο το κεφάλι) Ποιο πάρτι; Δε βρήκα κανέναν εκεί. Η αίθουσα ήταν ξεστολισμένη και τα τραπέζια ξεστρωμένα ακόμα και τα φώτα ήταν σβηστά.

Μαμά: Τι να κάνουμε; Δεν πειράζει. Το πάθημα πρέπει να σου γίνει μάθημα. Αν με είχες ακούσει, δε θα είχες τόσο στενοχωρηθεί.

Αλεξία: Άλλη φορά, θα είμαι έτοιμη μία ώρα νωρίτερα. Ακούς εκεί να μην προφτάσω το πάρτι! Να χάσω εγώ το πάρτι! Έχω να φάω ένα δούλεμα στο σχολείο απ' όλα τα παιδιά! Πω! Πω! Τι έπαθα!

Μαμά: Έλα ξεντύσου τώρα, ξεβάψου και έλα να δούμε το καινούργιο σήριαλ στην ΕΤ1. (Ελληνική Τηλεόραση). Να παραγγείλουμε και πίτσες γιατί είσαι νηστική. Δεν πεινάς;

Αλεξία: Πεθαίνω της πείνας. Και...τι τίτλο έχει το σήριαλ μαμά;

Μαμά: Δεν το ξέρεις; Εδώ και πολλές μέρες το διαφημίζουν στην τηλεόραση. Πώς δεν είδες τη διαφήμιση;

Αλεξία: Ε! δεν έτυχε να τη δω. Έλα πες μου πώς το λένε;

Μαμά: «Η αργοπορημένη»!

Αλεξία: Τι είπες;

Διηγούμαι

Οι Μεταμφιέσεις

Σε ολόκληρη την Ελλάδα, οι κάτοικοι συνηθίζουν να μεταμφιέζονται (δηλ. να αλλάζουν εμφάνιση=ντύσιμο) και γίνονται: Κουδουνάτοι, Καρνάβαλοι, Πιερότοι, Μασκαράδες. Οι μεταμφιεσμένοι μαζεύονται σε ομάδες, τραγουδούν, χορεύουν και δίνουν παραστάσεις μπροστά σε όλο το χωριό.

91. Κάνω ασκήσεις

Κάνε τις δύο φράσεις μία φράση, όπως το παράδειγμα.

Παράδειγμα: *Χτές κάτι έγινε πριν από κάτι άλλο*

Χτες κάτι έγινε στις 8.30

Το κουδούνι χτυπάει

Το κουδούνι είχε χτυπήσει, όταν έφτασα στο σχολείο

Χτες κάτι έγινε στις 8.40

Φτάνω στο σχολείο

1. Φεύγει το λεωφορείο

Πάω στην στάση

2. Η εκπομπή τελειώνει

Ανοίγω την τηλεόραση

3. Το πουλί πετάει

Ανοίγω το παράθυρο

4. Η μητέρα μου φεύγει

Μπαίνω στο σπίτι

5. Πλένομαι, λούζομαι, χτενίζομαι, ντύνομαι

Φτάνει στο σπίτι η φίλη μου

6. Τρώω το πρωινό

Μπαίνει η μαμά μου στην κουζίνα

7. Η βροχή σταματάει

Βγαίνω έξω

8. Αρχίζει η ταινία

Μπαίνω στον κινηματογράφο

9. (Εγώ) κοιμάμαι

Έρχεται ο μπαμπάς μου στο σπίτι

Διηγούμαι

Η όμορφη και χαρούμενη διακόσμηση φτιάχνει το κέφι

Την Αποκριά τα πάρτι είναι χαρούμενα και πολύχρωμα! Το γκρίζο και το μαύρο λιγοστεύουν και όλα γίνονται κόκκινα, πράσινα, κίτρινα και άλλα. Όμως για να ξεφαντώσετε πραγματικά, πρέπει να συμμετέχετε ενεργά. Χαρτιά, πινέλα και μπογιά, φαντασία και κέφι θέλει η Αποκριά! Τότε το πάρτι θα μείνει αξέχαστο!

Η μάσκα πρόσκληση

- ♦ Κόλλησε ένα χρωματιστό χαρτί πάνω σε ένα λεπτό χαρτόνι.
- ♦ Σχεδίασε επάνω το κεφάλι ενός ζώου, ενός κλόουν ή ενός τέρατος εξωγήινου.
- ♦ Κόψε γύρω γύρω το περίγραμμα του κεφαλιού.
- ♦ Άνοιξε δύο τρύπες στη θέση των ματιών.
- ♦ Κόψε τα αφτιά και μια μύτη από χρωματιστό χαρτί και κόλλησέ τα πάνω στη μάσκα.
- ♦ Άνοιξε δύο τρύπες στις άκρες της μάσκας και πέρασε ένα λάστιχο. Κάνε κόμπους στις άκρες του λάστιχου για να το στερεώσεις. Το πίσω μέρος της μάσκας μπορείς να το χρησιμοποιήσεις σαν πρόσκληση για το αποκριάτικο πάρτι σου.
- ♦ **Γράψε:** Θα έρθεις στο πάρτι μου; Ημέρα Ώρα Διεύθυνση Τηλέφωνο

Περιμένουμε την πρόσκλησή σου.

92. Διηγούμαι

Οι τύψεις και οι σκέψεις της Αλεξίας

Αν ήμουν πιο λογική και όχι τόσο ξεροκέφαλη, θα πέρναγα τέλεια!

Αν ήμουν πιο γρήγορη
Αν ετοιμαζόμουν πιο γρήγορα
Αν βιαζόμουν λίγο
Αν άκουγα τη μαμά μου που μου
έλεγε: Κάνε γρήγορα
Αν έφτανα στην ώρα μου
Αν δεν αργούσα τόσο πολύ να
ετοιμαστώ

Θα πρόφτανα το πάρτι.
Θα έφτανα στην ώρα μου.
Θα χόρευα και θα διασκέδαζα.
δε θα έχανα αυτή την ωραία γιορτή, θα
έβρισκα όλους τους φίλους μου, θα
έβλεπα παλιούς συμμαθητές και
συμμαθήτριες από το παλιό μου σχολείο.
Θα έτρωγα τα νόστιμα μεζεδάκια και θα
έπινα διαρκώς χυμούς φρούτων.
Θα ευχαριστιόμουν πραγματικά.

Αντιθέτως αποδείχθηκα ανόητη, ξεροκέφαλη και χαζή κι έτσι την
έπαθα άσχημα. Την πάτησα! Ποιος όμως φταιει; Ποιος άλλος; Ο
εαυτός μου, ο κύριος εαυτούλης μου. Γιατί όμως;

Γιατί δεν ετοιμάστηκα γρήγορα
Δε βιάστηκα
Δεν άκουσα τη μαμά μου
Δεν έφτασα στην ώρα μου

κι έτσι δεν έφτασα στην ώρα μου κι
ούτε χόρεψα.
κι έτσι ούτε διασκέδασα κι έχασα αυτή
την ωραία γιορτή.
κι έτσι δε βρήκα τους φίλους μου, δεν
είδα τους παλιούς συμμαθητές μου και δε
συνάντησα τις παλιές συμμαθήτριές μου.
κι ούτε έφαγα τα νόστιμα μεζεδάκια. ούτε
ήπια τους δροσερούς χυμούς.

Το πάθημα μού έγινε μάθημα!
Τώρα έβαλα μυαλό και δε θα την ξαναπατήσω!

Αυτές οι τύψεις δε με αφήνουν ήσυχη. Όλο μου έρχονται και μου ξαναέρχονται οι ίδιες σκέψεις.
Να τι σκέφτομαι πάλι.

Αν είχα ετοιμαστεί γρήγορα >>> θα είχα φτάσει στην ώρα μου και
θα είχα χορέψει.

Αν είχα βιαστεί λίγο >>> θα είχα διασκεδάσει.

Αν είχα ακούσει τη μαμά μου >>> δε θα είχα χάσει αυτή την ωραία
γιορτή.

Αν είχα φτάσει στην ώρα μου >>> θα είχα βρει τους φίλους μου και
θα είχα δει τους παλιούς
συμμαθητές μου.

Αν δεν είχα αργήσει τόσο
πολύ να ετοιμαστώ >>> θα είχα συναντήσει τις παλιές
συμμαθήτριές μου, θα είχα φάει τα
νόστιμα μεζεδάκια και θα είχα πιει
τους δροσερούς χυμούς.

93. Κάνω ασκήσεις

α. Άλλαξε τη φράση με δύο τρόπους όπως το παράδειγμα.

Τελικά χτες δεν έκανε καλό καιρό κι έτσι δεν πήγαμε εκδρομή

α. Αν έκανε όμως καλό καιρό, θα πηγαίναμε εκδρομή

β. Αν είχε κάνει όμως καλό καιρό, θα είχαμε πάει εκδρομή

1. Τελικά χτες δεν έβρεξε κι έτσι πήγαμε περίπατο στο δάσος.
.....
.....
2. Τελικά χτες δεν άργησα να γυρίσω και έτσι είδα την αγαπημένη μου εκπομπή.
.....
.....
3. Τελικά η Αλεξία δεν έφτασε στην ώρα της κι έτσι έχασε το πάρτι.
.....
.....
4. Τελικά η Αλεξία δεν ετοιμάστηκε γρήγορα κι έτσι ούτε χόρεψε, ούτε διασκέδασε.
.....
.....
5. Τελικά η Αλεξία δεν άκουσε τη μαμά της κι έτσι την έπαθε άσχημα.
.....
.....
6. Τελικά η Αλεξία δε βιάστηκε κι έτσι έφτασε πολύ αργά στη γιορτή.
.....
.....
7. Τελικά χτες δε χιόνισε κι έτσι δεν παίξαμε χιονοπόλεμο.
.....
.....
8. Τελικά χτες δεν ήρθαν οι φίλοι μου κι έτσι δεν ακούσαμε μουσική.
.....
.....
9. Τελικά χτες η δασκάλα δεν έφυγε μια ώρα πιο νωρίς κι έτσι κάναμε μάθημα ιστορίας.
.....
.....
10. Τελικά χτες δεν αργήσαμε να ξεκινήσουμε για το θέατρο κι έτσι προλάβουμε να
μπούμε μέσα στην αίθουσα πριν αρχίσει η παράσταση.
.....
.....

β. Ας αφήσουμε τη φαντασία μας να δουλέψει και ας κάνουμε όνειρα για το μέλλον. Απάντησε προφορικά. **Τι θα έκανες αν ...**

1. Αν κέρδιζες το λαχείο; 2. Αν ήσουν για μια μέρα πρωθυπουργός της χώρας σου; 3. Αν ήσουν υπουργός Παιδείας; 4. Αν ήσουν πολύ διάσημος /η και σε γνώριζε όλος ο κόσμος; 5. Αν ήσουν αετιόφιλος και έφτανες στη γη; 6. Αν είχες φτερά;

γ. Ας γίνουμε πιο πρακτικοί. **Τι θα κάνεις αν ...**

1. Αν χάσεις το κλειδί του σπιτιού; 2. Αν χαλάσει ο θερμοσίφωνας; 3. Αν σου κλέψουν την τσάντα σου; 4. Αν πονέσει το δόντι σου; 5. Αν θέλεις να πουλήσεις το παλιό σου ποδήλατο; 6. Αν χάσεις το αεροπλάνο;

94. Ρωτάω - Απαντάω

Πώς μπήκε ο καθένας στην αίθουσα;
Την άλλη μέρα ... λένε τα νέα στην Αλεξία

Άρης: Ο Μίλτος μπήκε χοροπηδώντας και κρατώντας ένα τόξο στο ένα του χέρι και μία φαρέτρα με βέλη στο άλλο γιατί ήταν ντυμένος Ρομπέν των Δασών. Του πήγαινε τόσο πολύ η στολή του Ρομπέν που έμοιαζε σα να ήταν ο αληθινός Ρομπέν των Δασών.

Μίλτος: Ο Άρης μπήκε κρατώντας ένα σπαθί, φορώντας ένα περίεργο καπέλο, με ένα χαλκά στο αυτί του κι έχοντας περασμένο στο ζωνάρι του ένα όπλο· ήταν πραγματικά ένας φοβερός πειρατής. Εγώ, παιδιά, μόλις είδα τον Άρη, πειρατή, έφυγα από την αίθουσα χορού τρέμοντας από το φόβο μου. Έμοιαζε σαν αληθινός κουρσάρος, άγριος και αντιπαθητικός.

Μαρία: Η Ελένη μπήκε κρατώντας στο ένα χέρι μία μπαγκέτα με ένα αστέρι στην κορυφή, μια παλιοσκούπα στο άλλο, φορώντας ένα καπέλο ψηλό και μια κόκκινη ζώνη στη μέση.

Ελένη: Ο Τομ παιδιά ήταν στην αίθουσα μη κρατώντας τίποτα και με ανοιχτά τα χέρια υποδεχόταν και καλωσόριζε όλο τον κόσμο. Όλοι βέβαια βλέποντάς τον και ακούγοντας την περίεργη φωνή με την οποία τους καλωσόριζε, έμπαιναν γελώντας και ρωτώντας ποιος είναι. Αλλά δεν απαντούσε σε κανέναν, αφήνοντας όλους σε αγωνία για το ποιος είναι.

Τομ: Η Μαρία, παιδιά, μπήκε στην αίθουσα χαμογελώντας και σκορπίζοντας τη μαγική καλοσύνη της σ' όλο τον κόσμο. Ήταν μια πριγκίπισσα του παραμυθιού. Καθόταν, κοιτάζοντας όλους να χορεύουν και να πηδούν, ώσπου στο τέλος μπήκε και αυτή στο χορό και πέρασε όλο το βράδυ χορεύοντας με τη μακριά πράσινη φούστα της και τραγουδώντας με τη μελωδική φωνή της.

Άρης: Πολύ τέλεια μάς τα λέει ο Τομ για σένα. Μα ποια νομίζεις πως ήσουν εκείνο το βράδυ, Μαρία;

Μαρία: Εγώ αισθανόμουν η βασίλισσα της βραδιάς.

Όλοι μαζί: Σαν πολύ αέρα να πήραν τα μυαλά σου. Πριγκίπισσα ήσουν αλλά ... όχι και βασίλισσα!!

■ Εγώ

- Διηγήσου μας πώς πέρασες το περασμένο Σαββατοκύριακο. Κάνοντάς τι;
- Κάνε δύο στήλες στο τετράδιό σου και γράψε στη μία όσες υπογραμμισμένες λέξεις τελειώνουν σε -ώντας και στην άλλη όσες τελειώνουν σε -οντας.
- Πώς μαθαίνει κανείς μια ξένη γλώσσα; π.χ. ελληνικά; Άλλαξε τις φράσεις όπως στο παράδειγμα.

Μαθαίνει κανείς ελληνικά.....

Με το να μιλάει με ελληνόφωνους.

Όταν ακούει τραγούδια ελληνικά.

Γιατί γράφει όλες τις ασκήσεις.

Με το να επαναλαμβάνει τους διαλόγους.

Με το να μαθαίνει απ' έξω ποιήματα.

Με το να ταξιδεύει σε όλη την Ελλάδα.

Διότι ζει στην Ελλάδα.

Αν βλέπει ελληνικές εκπομπές στην τηλεόραση.

Επειδή διαβάσει ελληνικά βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά.

Μιλώντας με ελληνόφωνους.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

95. Ρωτάω - Απαντάω

Τα γενέθλια του Άρη.

Ο Άρης έχει καλέσει όλους τους φίλους του και τις φίλες του το απόγευμα στο σπίτι του να γιορτάσουν όλοι μαζί τα γενέθλιά του. Πήρε μερικά τηλεφωνήματα: Ένα από την Ελένη, ένα από τη Δανάη και ένα από τον Αλέξη.

1^ο τηλεφώνημα : ΝΑΙ, ΘΑ ΕΡΘΩ

Ελένη: Γεια σου, Άρη, πήρα την πρόσκλησή σου και σ' ευχαριστώ πολύ.

Άρης: Θα'ρθεις, Ελένη, στο πάρτι μου;

Ελένη: Βέβαια, θα έρθω οπωσδήποτε. Θα περάσω μάλιστα να πάρω και τη Μαρία και θα έρθουμε μαζί.

Άρης: Λοιπόν, σας περιμένω. Στις πέντε αρχίζει το πάρτι. Μην αργήσετε.

2^ο τηλεφώνημα : ΟΧΙ, ΔΕ ΘΑ ΕΡΘΩ

Δανάη: Καλησπέρα, Άρη, σ' ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση που μου έστειλες αλλά.....

Άρης: Τι; Δε θα'ρθεις στο πάρτι μου;

Δανάη: Δυστυχώς δε θα μπορέσω να έρθω, γιατί είμαι άρρωστη, έχω γρίπη και πολύ πυρετό.

Άρης: Τι κρίμα, Δανάη! Λυπάμαι πολύ που είσαι άρρωστη.

Δανάη: Δεν πειράζει, Άρη. Μια άλλη φορά θα έρθω. Σου εύχομαι πάντως «Χρόνια Πολλά» και «Καλή διασκέδαση!» και σ' εμένα και σ' όλα τα παιδιά.

Άρης: Σ' ευχαριστώ πολύ, Δανάη, και σου εύχομαι περαστικά. Να γίνεις γρήγορα καλά.

3^ο τηλεφώνημα : ΙΣΩΣ ΕΡΘΩ/ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΡΘΩ

Αλέξης: Γεια σου, Άρη, έλαβα ταχυδρομικώς την πρόσκλησή σου αλλά δεν ξέρω αν θα μπορέσω να έρθω στο πάρτι σου. Ίσως τα καταφέρω αλλά δεν είμαι σίγουρος.

Άρης: Γιατί, Αλέξη; Τι έγινε; Συνέβη τίποτα;

Αλέξης: Τίποτα το σπουδαίο...Να, η μαμά μου είναι λίγο άρρωστη, ζαλίζεται και δεν μπορεί να οδηγήσει και να με φέρει.

Άρης: Και ο πατέρας σου;

Αλέξης: Ο πατέρας μου λείπει ταξίδι. Ίσως όμως γυρίσει σήμερα. Απεργεί όμως όλο το προσωπικό του αεροδρομίου και της αεροπορικής εταιρείας με την οποία ταξιδεύει, δηλαδή οι υπάλληλοι εδάφους, οι αεροσυνοδοί, οι πιλότοι, όλος ο κόσμος. Αν τελικά καταφέρει να γυρίσει, θα τον παρακαλέσω να με φέρει.

Άρης: Μακάρι να τα καταφέρει να γυρίσει νωρίς. Ελπίζω να σταματήσει η απεργία. Εμείς πάντως θα σε περιμένουμε, γιατί πάρτι δε γίνεται χωρίς εσένα!

■ 96. Κάνω ασκήσεις

α. Απάντησε στις ερωτήσεις.

1. Η Δανάη θα πάει στο πάρτι του Άρη;
2. Γιατί;
3. Ο Αλέξης θα πάει;
4. Γιατί δεν είναι σίγουρος;
5. Πού είναι ο πατέρας του;
6. Τι πρόβλημα υπάρχει;
7. Ο Άρης τι του λει;

β. Στείλε τρεις κάρτες, σε τρεις φίλους ή φίλες που σε κάλεσαν.

1. Στην πρώτη θα λες ότι δέχεσαι την πρόσκληση.
2. Στη δεύτερη δε δέχεσαι την πρόσκληση γιατί είσαι άρρωστος ή για άλλο λόγο.
3. Στην τρίτη δεν ξέρεις αν θα πας, ίσως ναι και ίσως όχι. Γράψε γιατί.

A.
.....
.....
.....

B.
.....
.....
.....

Γ.
.....
.....
.....

97. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

Πριν από το πάρτι

Μια εβδομάδα πριν

1 Σήμερα μέινε στο σπίτι!	Μένω στο σπίτι	Όχι, δε μένω στο σπίτι
2 Τηλεφώνησε στους φίλους σου!	Τους τηλεφωνώ	Όχι, δεν τους τηλεφωνώ
3 Κάλεσε τους φίλους σου!	Τους καλώ	Όχι, δεν τους καλώ

Την ημέρα του πάρτι το πρωί/Ανήμερα το πρωί

4 Σκούπισε το σπίτι!	Το σκουπίζω	Όχι, δεν το σκουπίζω
5 Τακτοποίησε το δωμάτιό σου!	Το τακτοποιώ	Όχι, δεν το τακτοποιώ
6 Μαγείρεψε μακαρόνια!	Μαγειρεύω	Όχι, δε μαγειρεύω
7 Ετοίμασε κουλουράκια!	Ετοιμάζω	Όχι, δεν ετοιμάζω
8 Φτιάξε ένα γλυκό!	Φτιάχνω	Όχι, δε φτιάχνω
9 Αγόρασε παγωτά!	Αγοράζω	Όχι, δεν αγοράζω
10 Στρώσε το τραπέζι!	Το στρώνω	Όχι, δεν το στρώνω
11 Και περίμενε τους φίλους σου!	Τους περιμένω	Όχι, δεν τους περιμένω

Άσκηση: Την ημέρα του πάρτι το πρωί δεν αισθάνεσαι καλά. Πονάει το στομάχι σου. Γι' αυτό όλες τις ετοιμασίες τις κάνουν δύο φίλοι σου που ήρθαν να σε βοηθήσουν. Εσύ ξαπλωμένος στο κρεβάτι τούς βλέπεις να δουλεύουν και λες τις πιο κάτω εκφράσεις, με όλες τις ρηματικές προτάσεις (1 έως 11) του πίνακα.

Παράδειγμα

- 4 Αν ήμουν καλά, θα σκούπιζα μόνος μου το σπίτι.....
Μακάρι να ήμουν καλά και θα
Αχ, και να ήμουν καλά, θα
Πόσο θα ήθελα να γίνω καλά και να σκουπίσω.....

98. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

Ανήμερα το απόγευμα

Το πάρτι

1 Παίξε πιάνο!	Μόλις έπαιξα	Όχι, δε θα παίξω
2 Χόρεψε!	Μόλις χόρεψα	Όχι, δε θα χορέψω
3 Φάε γλυκά!	Μόλις έφαγα	Όχι, δε θα φάω
4 Πιες πορτοκαλάδα/κόκα-κόλα!	Μόλις ήπια	Όχι, δε θα πιω
5 Πέρασε στο σαλόνι!	Μόλις πέρασα	Όχι, δε θα περάσω
6 Βγες στον κήπο!	Μόλις βγήκα	Όχι, δε θα βγω
7 Μπες μέσα! (κάνει κρύο)	Μόλις μπήκα	Όχι, δε θα μπω
8 Χαιρέτησε τη θεία σου!	Μόλις τη χαιρέτησα	Όχι, δε θα τη χαιρετήσω
9 Καληνύχτισε όλους!	Μόλις τους καληνύχτισα	Όχι, δε θα τους καληνυχτίσω
10 Φίλησε την αδερφή σου!	Μόλις τη φίλησα	Όχι, δε θα τη φιλήσω
11 Και φύγε! (Πήγαινε για ύπνο)	Μόλις έφυγα	Όχι, δε θα φύγω

Άσκηση: Άρχισε από το τελευταίο ρήμα. Κάνε προτάσεις όπως το παράδειγμα. Χρησιμοποίησέ το με τρεις διαφορετικούς τρόπους.

- α. Πριν φύγω, φιλώ την αδερφή μου
 Πριν φιλήσω την αδερφή μου, καληνυχτίζω τους φίλους μου, πριν
 β. Πριν φύγω, φίλησα την αδερφή μου
 Πριν φιλήσω την αδερφή μου, καληνύχτισα τους φίλους μου, πριν
 γ. Πριν φύγω, θα φιλήσω την αδερφή μου
 Πριν φιλήσω την αδερφή μου θα καληνυχτίσω τους φίλους μου, πριν

99. Λογοτεχνία

Ο Τρελαντώνης
Οι βόλοι - Δ' μέρος

Μια μέρα η Πουλουδιά βρήκε έναν αληθινό θησαυρό: βόλους, βόλους μαύρους, πολλούς, μικρούς ολοστρόγγυλους. Ζαλισμένη τους κοίταζε, άφωνη από τη χαρά της.

Φώναξε γρήγορα τα αδέλφια της.

-Βόλους! Βόλους! Ελάτε να δείτε πόσοι! τους είπε μαζεύοντάς τους, με γεμάτη τη φούχτα της. Πλάι της καταχαρούμενος τους μάζευε ο Αλέξανδρος έναν, έναν, με τη μια παλάμη και τους φύλαγε στην άλλη παλάμη του.

Ο Αντώνης όμως, με τα δύο του χέρια στις τσέπες του πανταλονιού του, είπε ακατάδεχτα:

-Οι δικοί μου είναι πιο μεγάλοι.

Και η Αλεξάνδρα, που ακολουθούσε πάντα τον Αντώνη, είπε:

-Και για να τους πετάξουν εδώ, θα πει πως είναι χαλασμένοι.

Απογοητευμένος άνοιξε ο Αλέξανδρος τα χέρια του και οι βόλοι έπεσαν στο χώμα.

Η Πουλουδιά όμως είπε με επιμονή.

-Πού το ξέρεις πως τους πέταξαν;

Μπορεί ένα αγόρι να τους είχε στην τσέπη του και να τρύπησε η τσέπη του και να του έπεσαν, όπως περπατούσε. Για δεξ, έχει παντού, εδώ κι εκεί και παρακάτω. Πφφφ...είπε ο Αντώνης. Ξέρεις και συ τώρα από αγόρια!

-Καλά. Όταν αύριο μου ζητήσετε τους βόλους μου, εγώ δε θα σας τους δώσω.

Η Πουλουδιά θύμωσε και δεν ήθελε να ρίξει με τους άλλους πέτρες στο γιालό.

Αυτό ήταν το πιο ωραίο τους παιχνίδι. Λυπημένη κοίταζε η Πουλουδιά τις πέτρες, που τις πετούσαν τ' αδέλφια της και που πηδούσαν στους βράχους και ξαναπηδούσαν ως κάτω κι έπεφταν «πλουφ» στο νερό.

Το «πλουφ» δεν το άκουγαν γιατί ήταν πολύ ψηλά και το νερό πολύ χαμηλά. Μα τους είχε πει ο Αντώνης πως κάνει πάντα «πλουφ» η πέτρα στο νερό και αν το έλεγε ο Αντώνης πρέπει να ήταν αλήθεια. Γιατί ποτέ δεν έλεγε ψέματα ο Αντώνης. Και το έλεγε πάντα ο θεός: «Ο Αντώνης είναι άτακτος και σκάνταλος, μα ψέματα δε λέει».

Έτσι, εκείνη την μέρα, που βρήκε το θησαυρό της, πέρασε η Πουλουδιά μεγάλη στενοχώρια. (συνεχίζεται)

■ 100. Κάνω ασκήσεις

Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. Τι βρήκε η Πουλουδιά μια μέρα;

.....

3. Ποιους φώναξε η Πουλουδιά γρήγορα;

.....

5. Τι είπε ο Αντώνης ακατάδεχτα για τους δικούς του βόλους;

.....

7. Τι έκανε τότε ο Αλέξανδρος;

.....

2. Πώς τους κοίταζε η Πουλουδιά τους βόλους;

.....

4. Ποια από τα αδέλφια μάζευαν τους βόλους από κάτω;

.....

6. Και η Αλεξάνδρα τι είπε για τους βόλους που μάζευαν η Πουλουδιά και ο Αλέξανδρος;

.....

8. Η Πουλουδιά πίστεψε αυτό που είπε η Αλεξάνδρα για τους βόλους;

.....

Συμπληρώστε της προτάσεις:

9. Τι σκέψεις έκανε η Πουλουδιά;

Μπορεί ένα αγόρι όπως να τους στη τσέπη του και να η τσέπη του και να του

10. Τι είπε στ' αδέλφια της ως απειλή;

Όταν αύριο μου τους βόλους μου, εγώ δε σας τους

11. Με αυτά που της είπαν τα δύο μεγαλύτερα αδέλφια της τι έκανε η Πουλουδιά;

.....

12. Διηγήσου μας ποιο ήταν το αγαπημένο παιχνίδι των τεσσάρων παιδιών.

.....

13. Γιατί δεν άκουγαν το «πλουφ» τα παιδιά;

.....

.....

14. Ο Αντώνης τούς είχε πει:

Η πέτρα κάνει πάντα «πλουφ» ☐ α.
Η πέτρα δεν κάνει ποτέ «πλουφ» ☐ β.

15. Ο θεός έλεγε πάντα:

Ο Αντώνης είναι ήσυχος ☐ α.
Ο Αντώνης είναι άτακτος ☐ β.
Ο Αντώνης λέει ψέματα ☐ γ.
Ο Αντώνης είναι σκάνταλος ☐ δ.
Ο Αντώνης δε λέει ψέματα ☐ ε.

16. Στις φράσεις που ακολουθούν βάλε μια άλλη λέξη στη θέση της λέξης (μα):

« Ο Αντώνης είναι άτακτος (μα) ψέματα δε λέει.»

« Η Πουλουδιά εκείνη τη μέρα βρήκε το θησαυρό της (μα) πέρασε μεγάλη στενοχώρια.»

101. Τα στρατιωτάκια

1

α. φαρδύς - φαρδιά - φαρδύ	≠	στενός - στενή - στενό
β. πλατύς - πλατιά - πλατύ	≠	στενός - στενή - στενό
γ. μακρύς - μακριά - μακρύ	≠	κοντός - κοντή - κοντό
δ. παχύς - παχιά - παχύ	≠	λεπτός - λεπτή - λεπτό

ο φαρδύς	οι φαρδιοί-φαρδείς	η φαρδιά	οι φαρδιές	το φαρδύ	τα φαρδιά
του φαρδιού-φαρδύ	των φαρδιών	της φαρδιάς	των φαρδιών	του φαρδιού	των φαρδιών
το φαρδύ	τους φαρδιούς	τη φαρδιά	τις φαρδιές	το φαρδύ	τα φαρδιά

2

μακραίνω τη φούστα μου	≠	κονταίνω το φόρεμά μου
φαρδαίνω το παντελόνι μου	≠	στενεύω τη ζακέτα μου

ΤΩΡΑ-ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ

ΑΛΛΟΤΕ - ΧΤΕΣ

ΑΥΡΙΟ - ΜΕΤΑ (θα... να...)

μακραίνω	μάκραινα	μάκρυνα	...μακραίνω	...μακρύνω
μακραίνεις	μάκραινες	μάκρυνες	...μακραίνεις	...μακρύνεις
μακραίνει	μάκραινε	μάκρυνε	...μακραίνει	...μακρύνει
μακραίνουμε	μακραίναμε	μακρύνουμε	...μακραίνουμε	...μακρύνουμε
μακραίνετε	μακραίνατε	μακρύνετε	...μακραίνετε	...μακρύνετε
μακραίνουν(ε)	μάκραιναν ή μακραίνανε	μάκρυναν ή μακρύνανε	...μακραίνουν(ε)	...μακρύνουν(ε)

φαρδαίνω	φάρδαινα	φάρδυνα	...φαρδαίνω	...φαρδύνω
πλαταίνω	πλάταινα	πλάτυνα	...πλαταίνω	...πλατύνω
παχαίνω	πάχαινα	πάχυνα	...παχαίνω	...παχύνω

3 Α. Χτες ήταν Τετάρτη πρωί και κάτι έγινε πριν από κάτι άλλο.

Πρώτα χτύπησε το κουδούνι και μετά έφτασε ο Άρης στο σχολείο.

Την ώρα που

Μόλις

Όταν

έφτασα στο σχολείο στις 8.40 το κουδούνι είχε κτυπήσει στις 8.30

Β. Αύριο θα είναι Πέμπτη πρωί και κάτι θα γίνει πριν από κάτι άλλο.

Πρώτα θα τελειώσει το πάρτι και μετά θα φτάσει η Αλεξία.

Όταν φτάσει

Όσπου να φτάσει

Την ώρα που θα φτάσει

η Αλεξία, το πάρτι θα έχει τελειώσει

■ Τα στρατιωτάκια

A+B

ΧΤΕΣ: Όταν... Μόλις... Την ώρα που... έγινε κάτι...	ΑΥΡΙΟ: Όταν (θα).. ώσπου (να).. ωσότου.. την ώρα που (θα).. γίνει κάτι...
...είχα τελειώσει...	...θα έχω τελειώσει...
...είχες τελειώσει...	...θα έχεις τελειώσει...
...είχε τελειώσει...	...θα έχει τελειώσει...
...είχαμε τελειώσει...	...θα έχουμε τελειώσει...
...είχατε τελειώσει...	...θα έχετε τελειώσει...
...είχαν τελειώσει...	...θα έχουν τελειώσει...

4

A. Σκεπτόμαστε σήμερα τι θα κάνουμε σήμερα ή αύριο αν
Οι γονείς μας μας λένε τι να κάνουμε σήμερα ή αύριο αν

Αν κάνει καλό καιρό **σήμερα** **θα πάμε** περίπατο
αύριο **πηγαίνετε** περίπατο, παιδιά!

B. Σκεπτόμαστε σήμερα τι **θα κάναμε/θα είχαμε κάνει** χτες, αν

α. **Αν έκανε** καλό καιρό **χτες** **θα πηγαίναμε** εκδρομή
(δεν έκανε όμως καλό καιρό κι έτσι δεν πήγαμε εκδρομή)
β. **Αν είχε κάνει** καλό καιρό **χτες** **θα είχαμε πάει** εκδρομή
(δεν έκανε όμως καλό καιρό κι έτσι δεν πήγαμε εκδρομή)

Γ. Κάνουμε όνειρα για το μέλλον αλλά μάλλον είναι δύσκολο να πραγματοποιηθούν.

Αν κέρδιζα το λαχείο, **θα βοηθούσα** τα παιδιά όλου του κόσμου.

Πώς πέρασες το Σαββατοκύριακο:

-οντας	παίζω	-ώντας	τραγουδώ
Παίζοντας τένις και πιάνο		Τραγουδώντας στη χορωδία	
Τρέχοντας στο δάσος		Μελετώντας τα μαθήματά μου	
Χορεύοντας		Πηδώντας στο τραμπολίνο	
Ακούγοντας μουσική		Μιλώντας με τους γονείς μου	
Βλέποντας τηλεόραση		Τηλεφωνώντας στους φίλους μου	
Πηγαίνοντας στον κινηματογράφο		Τακτοποιώντας το δωμάτιό μου	
Καθαρίζοντας το δωμάτιό μου		Κολυμπώντας στην πισίνα	
Ξεσκονίζοντας τη βιβλιοθήκη μου		Βοηθώντας το μικρό μου αδερφό στα μαθήματα	
Γράφοντας το ημερολόγιό μου		Συζητώντας με τους συμμαθητές μου για τη	
Διαβάζοντας το αγαπημένο μου μυθιστόρημα		γιορτή του σχολείου	

β. **Πώς μαθαίνει κανείς μια ξένη γλώσσα:**

-Μαθαίνει κανείς μια ξένη γλώσσα...

... διαβάζοντας → **με το να** διαβάσει
... γράφοντας → **επειδή** γράφει
... μελετώντας → **γιατί** μελετάει

... βλέποντας τηλεόραση → **όταν** βλέπει τηλεόραση
... ακούγοντας τραγούδια → **αν ακούει** τραγούδια
... ζώντας στον τόπο που → **διότι** ζει στον τόπο
τη μιλούν που τη μιλάνε.

102. Πολιτισμός

Το Πάσχα - Η Λαμπρή

1. Το Πάσχα

Το Πάσχα είναι η μεγάλη θρησκευτική γιορτή της άνοιξης. Οι πόλεις αδειάζουν και όλοι οι Έλληνες πηγαίνουν στην ελληνική ύπαιθρο να ψήσουν στα καταπράσινα λιβάδια το αρνί στη σούβλα, το κοκορέτσι, να τσουγκρίσουν τα κόκκινα αυγά, να φάνε τα μυρωδάτα τσουρέκια και τα πασχαλινά κουλούρια, να δοκιμάσουν την αγνή φέτα και το στραγγιστό πρόβειο γιαούρτι, και να πουν αυτή τη μέρα της Αγάπης σ' εχθρούς και φίλους «Χριστός Ανέστη, Αληθώς Ανέστη».

2. Ο Επιτάφιος

Τη Μεγάλη Παρασκευή το βράδυ γίνεται η περιφορά του Επιταφίου στους κεντρικούς δρόμους της ενορίας κάθε εκκλησίας. Όλος ο κόσμος ακολουθεί τον Επιτάφιο κρατώντας ένα κεριά κίτρινο αναμμένο. Το κίτρινο χρώμα του κεριού δείχνει το πένθος για το θάνατο του Ιησού Χριστού.

3. Η Ανάσταση

Το Μεγάλο Σάββατο πηγαίνουν όλοι στην εκκλησία τη νύχτα. Ο παπάς διαβάζει το Ευαγγέλιο έξω από το ναό, επάνω σε μια εξέδρα και στις 12 τα μεσάνυχτα όταν πει το «Χριστός Ανέστη», μεμιάς λάμπει ο ουρανός από τα βεγγαλικά. Όλοι οι Χριστιανοί κρατώντας τις χαρμόσυνες αναμμένες λευκές λαμπάδες με το Άγιο Φως, δίνουν το φιλί της Αγάπης.

4. Η Κυριακή του Πάσχα

Την Κυριακή του Πάσχα όλοι πάνε στην εξοχή για το πασχαλιάτικο γλέντι. Κρασί, φαγητό, ελληνικοί χοροί, τσούγκρισμα αυγών, κάνουν αυτή τη μέρα πολύ ξεχωριστή και ιδιαίτερη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1859 και πέθανε στην Κηφισιά το 1951. Έγραψε ποιήματα για τη φύση, την Ελλάδα, τα ήθη, τα έθιμα, παιδικά ποιήματα και παραμύθια.

Και θα 'ρθουν χρονιάρες μέρες: Τα Χριστούγεννα
με τ'αφρόπλαστα χριστόψωμά τους πρώτα
και τ'Αϊ- Βασιλιού με των παιδιών τα κάλαντα
και των νερών τ'άγιασμα τα Φώτα.

Κι ύστερα τα Πάθη του Χριστού κι η Ανάσταση
που τ'ολόχαρο χωριό θα τη γιορτάσει,
των βουνών βροντοξυπνώντας τους αντίλαλους,
σπέρνοντας λαμπάδων φέγγισμα στα δάση.

Και με τα λαμπριάτικα καλοκαιριάσματα,
στήνοντας χορό στα ολόανθα χαμομήλια,
θ'ανεμίζουν κάτω από μηλιάς χιονόκλαδα
κόκκινες ποδιές και κίτρινα μαντίλια.

104. Πολιτισμός

Οι Ολύμπιοι θεοί

Αρχαίοι, μεγαλόπρεποι
Ολύμπιοι θεοί,
ορίζετε τη μοίρα μας,
το μέλλον των ανθρώπων
απ' του Όλυμπου την ψηλή
κι απάτητη κορ(υ)φή.

Ο **Δίας** ο πατέρας σας
με κεραυνό στο χέρι
από τον Όλυμπο ψηλά
τον κόσμο κυβερνάει·
κι ο **Απόλλων** με τη λύρα του
γλυκαίνει τους καϋμούς μας
με μουσική εξαίσια,
βάλσαμο της ψυχής μας·
κι ο **Ερμής** πάει μηνύματα
απ' τους θεούς σταλμένα
στα πέρατα αυτής της γης,
σ' όλη την οικουμένη.

Στη θάλασσα άρχοντας τρανός,
ο θεός **Ποσειδώνας**,
τα αφρισμένα κύματα
με τρίαίνα αναδεύει·
κι ο **Ήφαιστος** με τη φωτιά
τα σίδερα λυγάει
και ετοιμάζει δόρατα
για τους πολέμους του **Άρη**
και τόξα για την **Άρτεμι**
που ελάφια κι άγρια πουλιά
στα δάση κυνηγάει.

Η **Αθηνά** με το σοφό
πουλί στον ώμο επάνω
κρατάει το δόρυ της γερά,
τη χάλκινη ασπίδα
και τη σοφία της σκορπά
απλόχερα στον κόσμο.

Η **Δήμητρα** τα στάχια της,
τα ολόχρυσά, κρατάει,
καρπό της γης της εύφορης,
της χλιοευλογημένης,
που τρέφει όλους τους θνητούς
σ' Ανατολή και Δύση.

Η **Ήρα** η μεγαλόπρεπη,
η αφέντρα των θεών
κι η των θνητών προστάτις,
με την **Εστία** που άσβηστη
τη φλόγα της κρατάει
μέσα σε κάθε σπιτικό
ζεστό κι ευλογημένο
κι η τρίτη η πανέμορφη,
η χλιοαγαπημένη,
η **Αφροδίτη** η θεά,
η λατρεμένη απ' όλους,
κι οι τρεις Ολύμπιες θεές
για τους θνητούς φροντίζουν
νά' χουν αιώνια χαρά,
παντοτινή ευτυχία,
στον τόπο που εγέννησε
τη θεία αρμονία,
σ' αυτό τον τόπο τον τρανό,
τη δοξασμένη Ελλάδα.

105. Έχω δύο χέρια

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 14

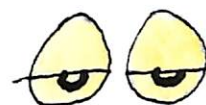

Έχω δύο χέρια που πολύ τα αγαπώ,
γιατί γράφω, ζωγραφίζω,
πιάνω και χειροκροτώ.

Έχω δύο πόδια που πολύ τα αγαπώ
γιατί τρέχω και χορεύω,
περπατάω και πηδώ.

Έχω δύο μάτια που πολύ τα αγαπώ,
γιατί βλέπω όλους γύρω
που αγκαλιάζω και φιλώ.

Έχω ένα στόμα που πολύ το αγαπώ,
γιατί τρώω, όταν πεινώ
καθώς πίνω, όταν διψώ.

Τα άσπρα μου τα δόντια
και αυτά τα αγαπώ
γιατί κόβω και μασάω
το φαί που προτιμώ.

Και τα δυο αυτάκια μου
πολύ τα αγαπώ
που ακούνε τα τραγούδια
με μελωδικό σκοπό.

Μα και τη μυτούλα μου
πολύ την αγαπώ
που μυρίζει τα λουλούδια
και τ'ωραίο φαγητό.

106. Διηγούμαι

Γνωρίζεις το σώμα σου;

- 1 το κεφάλι
- 2 τα μαλλιά
- 3 το μέτωπο
- 4 τα φρύδια
- 5 τα τσίνορα (οι βλεφαρίδες)
- 6 τα βλέφαρα
- 7 η μύτη
- 8 τα μάτια
- 9 το πρόσωπο
- 10 τα χείλια
- 11 τα μάγουλα
- 12 τα μουστάκια
- 13 το σαγόνι
- 14 το στόμα
- 15 τα γένια
- 16 ο λαιμός

- 17 το μπράτσο
- 18 το στήθος
- 19 το δάχτυλο
- 20 τα χέρια
- 21 ο αγκώνας
- 22 το στομάχι
- 23 η κοιλιά
- 24 ο αφαλός
- 25 τα πόδια
- 26 το μπούτι
- 27 το γόνατο
- 28 η γάμπα
- 29 τα δάχτυλα του ποδιού
- 30 ο αστράγαλος
- 31 η φτέρνα
- 32 η πλάτη

Κάνω ασκήσεις

Βρες τι κάνεις και ένωσε με γραμμές τις δύο στήλες.

1 Με τα χέρια

2 Με τα πόδια

3 Με τα δόντια

4 Με τα μάτια

5 Με τη μύτη

6 Με το στόμα

7 Με τα αυτιά

 τρώω, φιλώ και τραγουδώ **1**

 πιάνω, ζωγραφίζω, γράφω και χειροκροτώ **2**

 κόβω και μασάω **3**

 βλέπω όλους που αγκαλιάζω και φιλώ **4**

 τρέχω, περπατάω, χορεύω, και πηδώ **5**

 μυρίζω λουλουδάκια και τ'ωραίο φαγητό **6**

 ακούω τραγουδάκια **7**

107. Ρωτάω - Απαντάω

Γιατρέ, τι πρέπει να κάνω;
Δεν αισθάνομαι καλά. Κάτι έχω.

Οι γιατροί Οι ειδικότητες

- Παθολόγος:** Είναι γιατρός για τα πάντα. Κάνει γενική ιατρική.
- Παιδίατρος:** Γιατρός για τα παιδιά.
- Ορθοπαιδικός:** Για τα κόκαλα. Σπασίματα, ραγίσματα, στραμπουλήγματα.
- Μικροβιολόγος:** Κάνει αναλύσεις ούρων και αίματος.
- Οδοντογιατρός ή Οδοντίατρος:** Είναι για τα δόντια.
- Ωριλά (ωτορινολαρυγγολόγος):** Είναι για τα αυτιά, το λαιμό και τη μύτη.
- Οφθαλμίατρος:** Είναι για τα μάτια
- Χειρουργός:** Κάνει εγχειρήσεις
- Ακτινολόγος:** Βγάζει πλάκες - Κάνει ακτινογραφίες

«Ο γιατρός δέχεται με ραντεβού, 9 με 12 το πρωί και 5 με 8 το απόγευμα, στο ιατρείο του, στην οδό Ασκληπείου 10. Για να κλείσετε ραντεβού τηλεφωνείτε καθημερινά, 8 με 9 το πρωί στο ίδιο τηλέφωνο, Ευχαριστώ.»

Πινόκιο: Γιατρέ, γιατρέ, πονάει πολύ η μύτη μου και νομίζω ότι έχει μέσα ένα σπυρί. Έχω και πολύ συνάχι. Συνεχώς φυσάω τη μύτη μου.

Γιατρός: Βλέπω, βλέπω, είναι πολύ κόκκινη και μεγάλη. Μήπως έβαλες το δάκτυλό σου μέσα στη μύτη; Μήπως την τράβηξες να μεγαλώσει κι άλλο ή μήπως είπες ψέματα;

Πινόκιο: Έβαλα το δάκτυλο μέσα στη μύτη, γιατρέ, τι χρειάζεται να κάνω τώρα; Πω! Πω! Τι έπαθα ο καημένος.

Γιατρός: Πρώτα, πρώτα δεν πρέπει να βάζεις το δάκτυλό σου μέσα στη μύτη σου.

Πινόκιο: Εντάξει, γιατρέ μου, δε θα ξαναβάλω το δάκτυλό μου μέσα στη μύτη μου.

Γιατρός: Λοιπόν, συμφωνείς να μην ξαναβάλεις το δάκτυλο μέσα στη μύτη. Είμαστε σύμφωνοι;

Πινόκιο: Συμφωνώ, συμφωνώ, γιατρέ... Πω! Πω! Για φαντάσου να μεγαλώσει κι άλλο η μύτη μου.

Ποντικάκι: Καλημέρα, γιατρέ μου, και καλό μήνα. Σήμερα είναι πρώτη του μήνα.

Γιατρός: Σ' ευχαριστώ αλλά τι έχεις;

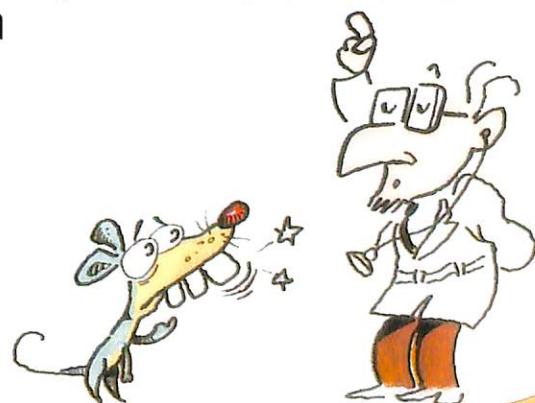
Ποντικάκι: Γιατρέ μου, καλέ μου γιατρέ, πονάει το δόντι μου.

Γιατρός: Τι έφαγες, ποντικάκι, και πονάει το δόντι σου;

Ποντικάκι: Έφαγα τυρί, πολύ τυρί.

Γιατρός: Για να δω, άνοιξε το στόμα σου. Έχεις ένα χαλασμένο δόντι. Πρέπει να το σφραγίσεις. Πήγαινε γρήγορα στον οδοντίατρο. Εγώ είμαι παθολόγος, δεν μπορώ να σου κάνω τίποτα. Πάντως σε συμβουλεύω να μη φας αυτή την εβδομάδα καθόλου τυρί. Γενικά πρόσεχε δεν πρέπει να τρως πολύ τυρί. Αν ξαναφάς τόσο τυρί, όσο έφαγες, θα σε πονέσουν όλα τα δόντια. Πήγαινε να το σφραγίσεις γιατί διαφορετικά δε θα γλιτώσεις την εξαγωγή. Θα πρέπει να σου το βγάλει ο οδοντίατρος.

Ποντικάκι: Εντάξει, γιατρέ μου, αλλά μη μου λες τέτοια. Τρέχω, τρέχω να προλάβω μη φύγει ο γιατρός από το ιατρείο του.

■ Ρωτάω - Απαντάω

Γιατρέ, τι πρέπει να κάνω;

Γιατρός: Τι γίνεται; Πώς πάει ο λαιμός σου από την περασμένη εβδομάδα που σε είδα;

Καμηλοπάρδαλη: Με πονάει ακόμη και βήχω πιο πολύ. Νομίζω πως είναι πρησμένες οι αμυγδαλές μου. Γκουχ! Γκουχ! Γκουχ! Ήπια παγωμένο νερό, με πολλά παγάκια μέσα και κοιμήθηκα σε δωμάτιο με κλιματισμό. Τι πρέπει να κάνω;

Γιατρός: Μέχρι να γίνεις καλά, πίνε μόνο ζεστά τσάγια, χαμομήλια και παίρνε πρωί βράδυ από μια κουταλιά σιρόπι. Να μην πίνεις καθόλου παγωμένο νερό! Να πίνεις νερό μόνο από τη βρύση. Αν πεις πάλι παγωμένο νερό, θα ξαναπονέσει ο λαιμός σου και τότε νομίζω δε θα γλιτώσουμε την εγχείρηση. Θα πρέπει να βγάλουμε τις αμυγδαλές.

Καμηλοπάρδαλη: Εντάξει, γιατρέ μου.

Γιατρός: Λοιπόν, κάνε αυτά που σου είπα και θα τα πούμε την άλλη εβδομάδα.

Γιατρός: Πώς πάει κουνελάκι; Τι νέα από προχτές που σε είδα;

Κουνελάκι: Να, γιατρέ, πονάει το πόδι μου γιατί τρέχω όλη μέρα. Καθώς έτρεχα κάπου, σκόνταψα, παραπάτησα και στραμπούληξα πάλι το πόδι που πονούσε. Βλέπω τώρα ότι είναι πρησμένο. Αχ! φοβάμαι, γιατρέ.

Γιατρός: Έλα να σου το δέσω με έναν επίδεσμο και προσοχή. Απαγορεύεται να κάνεις απότομες κινήσεις. Σου το είπα άλλωστε και προχτές. Μείνε στο κρεβάτι μια εβδομάδα. Πρέπει να μείνεις στο κρεβάτι οπωσδήποτε. Δεν πρέπει να κουράζεσαι τόσο πολύ* για το καλό σου, το λέω. Ακούς; Μην τρέξεις καθόλου για μια εβδομάδα. Να μην πας περίπατο. Αν τρέξεις, δε θα γίνεις καλά και τότε θα πρέπει να πας στο νοσοκομείο με το ασθενοφόρο και ... δε θα γλιτώσεις το γύψο. Λοιπόν, πήγαινε τώρα και τα λέμε σε μια εβδομάδα. Αν πάλι σε δυο τρεις μέρες δεν πονάς καθόλου όταν πατάς το πόδι σου, κάνε μια μικρή βόλτα αλλά με προσοχή.

■ Ρωτάω - Απαντάω

Γιατρός: Καλώς τον Ηρακλή. Καλώς ήρθες, Ηρακλή, απ' το ταξίδι.

Ηρακλής: Καλώς σας βρήκα, γιατρέ μου.

Γιατρός: Τι τρέχει; Τι έπαθες;

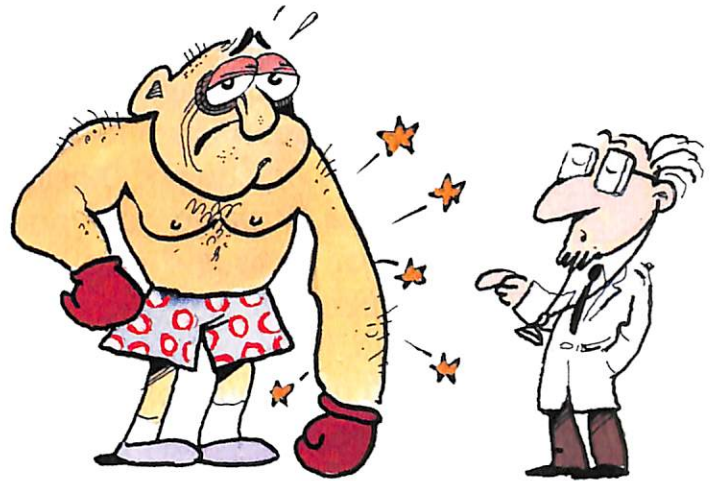
Ηρακλής: Αχ, γιατρέ! Με πονάει πολύ το χέρι μου. Χθες έπαιξα πολύ μποξ. Έκανα μια απότομη κίνηση. Ευτυχώς όμως δεν το έσπασα αλλά δεν μπορώ να το κουνήσω ούτε να το λυγίσω.

Γιατρός: Ηρακλή, να μην παίζεις μποξ για ένα μήνα. Και μετά ένα μήνα να μην παίζεις τόσο πολύ μποξ. Παίξε πιο αραιά, ας πούμε μέρα παρά μέρα, όχι κάθε μέρα.

Ηρακλής: Εντάξει, γιατρέ, φυσικά έχεις δίκιο αλλά δεν ξέρεις πόσο δύσκολο μού είναι να μην

Γιατρός: παίζω μποξ καθημερινά.

Αν συνεχίσεις να παίζεις μποξ καθημερινά, αν δεν ακούσεις αυτά που σου λέω, θα μείνεις στο κρεβάτι χωρίς να παίζεις καθόλου, περισσότερο από ένα μήνα. Δε θα τη γλιτώσεις την ξάπλα. Γι' αυτό άκουσε με προσοχή τις οδηγίες που σου δίνω. Άντε, πήγαινε τώρα και καλό μεσημέρι!

Γιατρός: Τι έχεις κυρ Μέντιο; Πώς από εδώ; Είναι αλήθεια ότι δεν ακούς;

Κυρ Μέντιος: Τι; Τι; Τι; Πώς είπατε γιατρέ; Δεν κατάλαβα τι είπατε. Μάλλον δεν άκουσα τι είπατε. Ξαναπείτε το, σας παρακαλώ.

Γιατρός: Το ξαναλέω' είναι αλήθεια ότι δεν ακούς;

Κυρ Μέντιος: Ναι, είναι αλήθεια! Πονάει το αυτί μου. Ακούω ελάχιστα. Τι να κάνω;

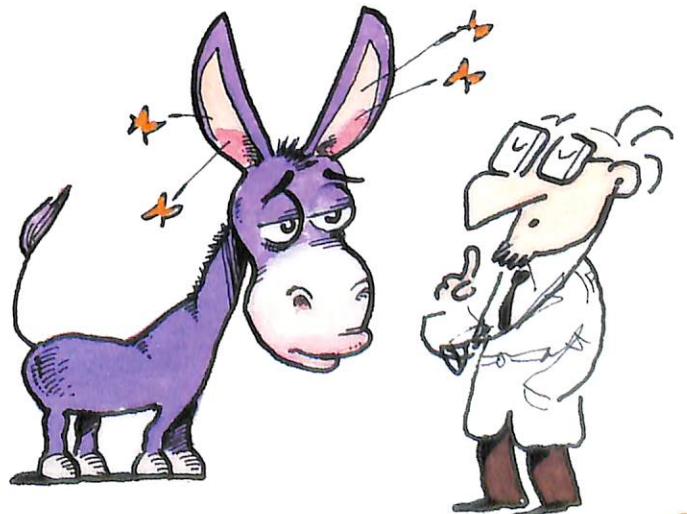
Γιατρός: Να βάζεις δύο σταγόνες φάρμακο «Ακουσίλ» τρεις φορές την ημέρα για δύο μέρες στη σειρά.. Έλα να σε ξαναδώ σε δύο μέρες. Εντάξει;

Κυρ Μέντιος: Εντάξει γιατρέ ! .Ι.ο .Ι.ο!.. Αλλά δεν κατάλαβα. Πώς το λένε το φάρμακο; Άκου... Άκου...

Γιατρός: Ακουσίλ. Ακουσίλ! Και να μην ακούς πολλή μουσική! Να μη βάζεις δυνατά τη μουσική! Σύμφωνοι;

Κυρ Μέντιος: Σύμφωνοι, γιατρέ μου.

Γιατρός: Αν δεν κάνεις αυτά που σου λέω, θα κουφαθείς. Θα μείνεις κουφός για όλη σου τη ζωή. Λοιπόν, σε περιμένω την Πέμπτη, ώρα 5 το απόγευμα. Για να μην ξεχάσεις το «Ακουσίλ», σού έγραψα μία συνταγή για το φαρμακοποιό.

■ Ρωτάω - Απαντάω

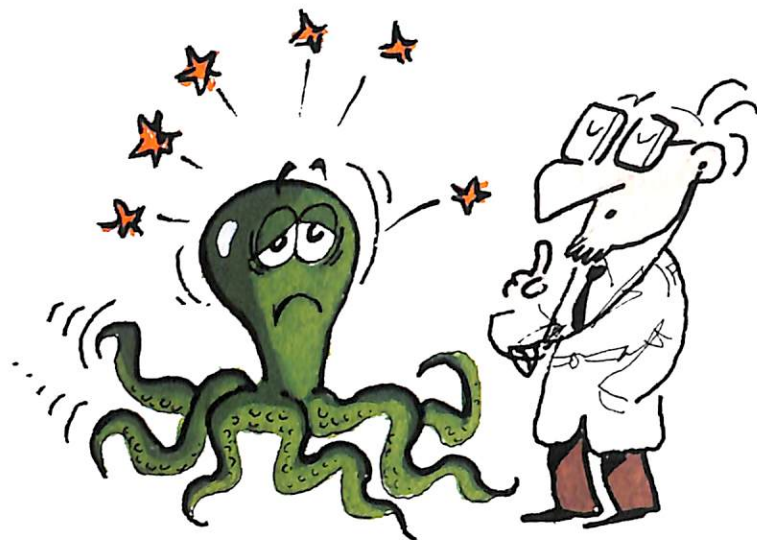
Γιατρός: Καλώς το χταπόδι. Χαίρομαι που σε βλέπω αλλά τι έχεις; Πονάς; Σε βλέπω και είσαι πολύ πράσινο.

Χταπόδι: Αχ, γιατρέ μου, πονάει πολύ το κεφάλι μου, ζαλίζομαι και έχω πονοκέφαλο. Το κεφάλι μου έγινε πράσινο από τον πονοκέφαλο. Δε βλέπω επίσης καλά. Μήπως έχω μυωπία;

Γιατρός: Να μη χώνεσαι μέσ' στους βράχους. Για να δω και τα μάτια σου. Α! έχεις μυωπία.

Να βάλεις γυαλιά. Αλλά τι λέω* μέσα στη θάλασσα θα τα χάσεις. Καλύτερα να βάλεις φακούς επαφής. Χρειάζεσαι όμως κι ένα κολλύριο. Έχεις μια μικρή μόλυνση. Έλα κάτσε να σου γράψω μια συνταγή για τα φάρμακα και μια άλλη για τους φακούς. Για τους φακούς θα πας σ'ένα κατάστημα οπτικών, όχι στο φαρμακείο. Δυστυχώς πρέπει να πάρεις ασπιρίνες και για τον πονοκέφαλο. Ακούς; Και να μη βάλεις μουσική για μια εβδομάδα. Αν δεν κάνεις αυτά που σου λέω, δε θα γίνεις καλά.

Χταπόδι: Πω! Πω! Τι έπαθα το κακόμοιρο!

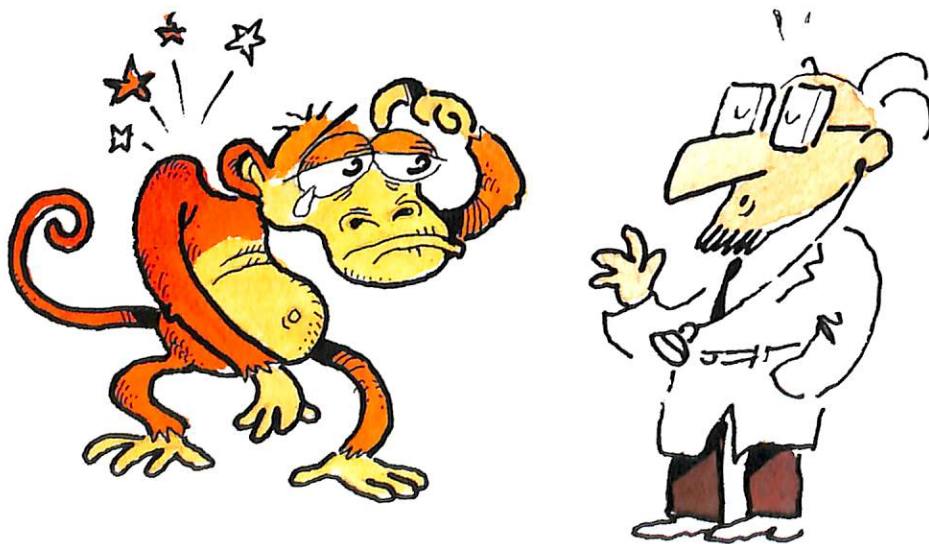
Γιατρός: Τι κάνει η πολύ συμπαθητική μου φίλη από την Αφρική;

Μαϊμού: Γιατρέ μου, είμαι πολύ άρρωστη. Πονάει η κοιλιά μου και ο ... ο ... πώς το λένε στα ελληνικά αυτό ... αυτό εδώ....

Γιατρός: Όμος, ώμος λέγεται αυτό εδώ, στα ελληνικά. Λοιπόν, μικρή μου μαϊμού, για να γίνει καλά ο ώμος σου, δεν πρέπει να πηδάς από το ένα δένδρο στο άλλο. Για να γίνει καλά η κοιλιά σου, δεν πρέπει να τρως πολλές μπανάνες. Πρέπει να ξεκουραστείς και να είσαι ήρεμη.

Μαϊμού: Αχ, γιατρέ, μου αρέσει πολύ να πηδάω και να τρώω μπανάνες.

Γιατρός: Είπα όχι! Ακούς; Να μην πηδήξεις από το ένα δένδρο στο άλλο και να μη φας καθόλου μπανάνες για τρεις ημέρες. Αν δεν ακούσεις τις συμβουλές μου, ο ώμος σου θα πονάει συνεχώς. Άντε, πήγαινε στο καλό και φρόνιμα!

108. Παίζουμε θέατρο;

Ο ψευτογιατρός

Ένα παιδί παίζει το ρόλο του γιατρού και ένα άλλο του αρρώστου. Ο άρρωστος ξαπλώνει και μόλις έρχεται ο γιατρός λέει:

Κυρά Μαριγώ: Αχ! Αχ! Πώς πονάω! Πώς Πονάω! Πονάει το κεφάλι μου, πονάει ο λαιμός μου. Πονάει η κοιλιά μου. Αχ! Τι θα κάνω; Πού είναι ο γιατρός; Α! Νάτος έρχεται.

Άρρωστη: Θα ήθελα, γιατρέ μου, εσύ να με κοιτάξεις εσύ να μ' εξετάσεις απ' όλους πιο καλά το σώμα μου πονά, δε βρίσκω γιατριά!

Γιατρός: Και βέβαια, κυρά μου, εγώ θα σ' εξετάσω με τα ακουστικά μου, με προσοχή μεγάλη απ' όλους πιο καλά. Θερμόμετρο θα βάλεις, γιατί ζεστό νομίζω πως είναι το κεφάλι. Μ'αν θες να καταλάβω τι έχεις και πονάς, πρέπει, κυρά, να βήξεις, να βήξεις δυνατά.
(Εδώ η άρρωστη κάνει πως βήχει)

Άρρωστη: Γκουχ ..Γκουχ ..Γκουχ..

Γιατρός: Έχεις μεγάλη αρρώστια, αρρώστια τρομερή και φάρμακα, σιρόπια πρέπει πολλά να πιεις και να τα καταπιείς. Εξήντα δύο χαπάκια θα παίρνεις το πρωί και δώδεκα ενέσεις θα κάνεις στη στιγμή.

Άρρωστη: Τα φάρμακα, που μου 'πες δεν παίρνω, ό,τι κι αν λες, κι ενέσεις δε θα κάνω, όσο και να το θες.

Γιατρός: Για να σου πω, κυρά μου, γιατρός είμαι γνωστός, με γνώση και με πείρα και σ' όλους ξακουστός, για πλήρωσέ με αμέσως, αγαπητή κυρά, και κάνε ό,τι σου 'πα για να γενείς καλά.

Άρρωστη: Χρήματα δε σου δίνω, όσο κι αν τα ζητάς, γιατί είσαι τσαρλατάνος και μέγας ψευταράς.

Γιατρός: Τα χρήματά μου θέλω και να' ναι κολλαριστά κι αν δε σου πολυαρέσω μη με φωνάζεις πια.

Άρρωστη: Δεκάρα δε σου δίνω και δίνε του από εδώ και μήπως θες να μάθεις στον κόσμο τι θα πω; «Κανείς να μην πιστεύει τον κύριο αυτό είναι μεγάλος ψεύτης και κάνει το γιατρό. Μας κοροϊδεύει όλους. Είναι ψευτογιατρός».

109. Κάνω ασκήσεις

Απαντήστε χρησιμοποιώντας τις λέξεις: **Απαγορεύεται - Επιτρέπεται
Πρέπει - Δεν πρέπει - Να μη(ν)**

1. Είσαι τροχονόμος.

α. Τι λες, όταν ένα παιδί διασχίζει το δρόμο χωρίς να βλέπει πρώτα, δεξιά και αριστερά;

β. Τι λες σε δύο παιδιά;

2. Ο φίλος σου τρώει τα νύχια του. Είσαι οδοντίατρος.

α. Τι λες στο φίλο σου;

β. Τι λες σε δύο φίλους σου;

3. Ένα παιδί είπε ψέματα στο δάσκαλο.

α. Τι του λέει ο δάσκαλος;

β. Τι λέει σε δύο παιδιά;

4. Μπαίνεις σε ένα σπίτι και δε χαιρετάς την οικοδέσποινα του σπιτιού.

α. Τι σου λέει ο μπαμπάς σου;

β. Τι λέει ο μπαμπάς σε εσένα και στον αδερφό σου;

5. Το αυτοκίνητο τρέχει. Εσύ ανοίγεις και βγάζεις το χέρι σου έξω.

α. Τι σου λέει ο οδηγός;

β. Τι λέει ο οδηγός σ' εσένα και στο φίλο σου;

6. Μιλάς άσχημα και απότομα στους μεγάλους.

α. Τι σου λέει η μαμά σου;

β. Τι λέει η μαμά σ' εσένα και στον αδερφό σου;

7. Βάζεις το χέρι σου στην πρίζα.

α. Τι σου λέει ο ηλεκτρολόγος που είναι εκείνη την ημέρα στο σπίτι σου;

β. Τι λέει σ' όλα τα παιδιά;

8. Ο μικρός αδερφός σου κάθεται στο τραπέζι να φάει και τα χέρια του είναι βρώμικα;

α. Τι του λες;

β. Τι λες στα δύο μικρά αδέρφια σου;

Ο Τρελαντώνης Οι κατσίκες - Ε' μέρος (τελευταίο)

Τα αδέλφια επέστρεψαν στο σπίτι με την Αγγλίδα δασκάλα που αισθάνθηκε, λέει, άρρωστη και ανέβηκε στο δωμάτιό της.

Τ' αδέλφια έμειναν μόνο τους στην αυλή για να παίξουν, που ήταν ακόμη μέρα. Εκείνη τη στιγμή ακούστηκε η φωνή της θείας:

- Αλεξάνδρα, Αντώνη... πού είναι τα παιδιά και πού είναι η Μις Ράις;

Τα τέσσερα αδέλφια σταμάτησαν το παιχνίδι. Η Πουλουδιά πέταξε κάτω όλους τους βόλους της και τίναξε τα σκονισμένα χέρια της.

Και η θεία, κοντή, στρογγυλή, παχιά,

ευκίνητη όμως και ελαφριά σαν μπάλα λαστιχένια, βγήκε στην αυλή. Μόλις είχε φτάσει απ' έξω και ανακάλυψε ότι τα παιδιά ήταν ολομόναχα στην αυλή. Φορούσε ακόμα το καπέλο και τα γάντια της. Έριξε γύρω της μια γρήγορη ματιά και είπε:

- Μόνοι σας; Πού είναι η Μις Ράις;
- Πήγε στο δωμάτιό της... άρχισε η Αλεξάνδρα.

Μα τη διέκοψε η θεία:

- Γιατί;
- Ήταν άρρωστη και...
- Δε βγήκε μαζί σας; διέκοψε και πάλι η θεία.
- Ναι, βγήκαμε. Μα όταν γυρίσαμε, είπε ότι ήταν άρρωστη.

Βήματα ακούστηκαν από μέσα, και ο θεός Ζωρζής βγήκε στην πόρτα κοντός, στρογγυλός, παχύς και είπε χαμογελώντας :

- Άρρωστη; Τι έπαθε; Καλώς τα παιδιά, ελάτε στη βεράντα παιδιά....

Μα η φωνή της θείας τον διέκοψε:

- Καλέ, τι είναι αυτά; Τι είναι αυτές οι βρώμες στην αυλή μας; Ποιος έφερε κατσίκες εδώ; Όλοι γύρισαν σαστισμένοι.

Σκυμμένη εμπρός, σηκώνοντας με τα δύο της χέρια τις φούστες της, πατώντας στις μύτες των ποδιών της, κοίταξε η θεία με φρίκη και αηδία το θησαυρό της Πουλουδιάς, σκορπισμένο στις πλάκες της αυλής.

- Ποιος έβαλε τις κατσίκες; επανέλαβε.

Και φώναξε:

- Ειρήνη!

Στο παράθυρο της κουζίνας παρουσιάστηκε το κεφάλι της μαγείρισσας.

- Ορίστε, κυρία!

- Ποιος έβαλε τις κατσίκες στην αυλή μας;

- Κατσίκες;

Έσκυψε να δει εκεί που έδειχνε το δάκτυλο της θείας.

- Πω! Πω! Έκανε και πρόσθεσε

- Μήπως τις έβαλε ο Αντώνης;

- Εγώ; Όχι! Έκανε ξαφνιασμένος ο Αντώνης.

Μα πού είναι οι κατσίκες;

- Ε! ανόητε! Είπε γελώντας ο θεός.

- Οι κατσίκες ξανάφυγαν, μα άφησαν πίσω τους τα... τα σημάδια τους, πρόσθεσε.

Την ίδια ώρα φάνηκε η Ειρήνη με το σκουπάκι και το φαράσι. Και μουρμουρίζοντας και γκρινιάζοντας «Τι βρώμες ...πω-πω... τι αηδίες... στις πεντακάθαρές μου πλάκες...», μάζεψε όλους τους βόλους της Πουλουδιάς στο φαράσι της.

Και η Πουλουδιά;

Μόλις κατάλαβε τι ήταν ο θησαυρός της, τρομαγμένη κοίταξε τ' αδέρφια της, και γεμάτη ντροπή έτρεξε στη σκάλα, ανέβηκε δύο - δύο τα σκαλιά, μπήκε στην κρεβατοκάμαρά της, που ήταν όλων των αδελφιών κάμαρα και κρύφτηκε κάτω από το κρεβάτι της.

Τώρα σκέφτηκε θ' απαντήσει ο Αντώνης, που δεν έλεγε ποτέ ψέματα: «Ναι, τις βρώμες αυτές τις έφερε η Πουλουδιά. » Και δεν ήταν μόνο αυτό, μα θα πει ακόμα «γιατί τις πήρε για βόλους» Και θα την κοροϊδέσουν όλοι . Αχ! Τι φοβερό να την κοροϊδέσουν όλοι!

111. Κάνω ασκήσεις

α. Απαντήστε στις ερωτήσεις προφορικά και μετά γραπτά.

1. Γιατί η Μις Ράις ανέβηκε στο δωμάτιό της;.....
2. Ήταν πραγματικά άρρωστη;.....
3. Τ'αδέρφια, γιατί έμειναν στην αυλή;.....
4. Είχε νυχτώσει;.....
5. Ξαφνικά, ποιανής τη φωνή άκουσαν;.....
6. Τότε τι έκαναν τα τέσσερα αδέρφια;.....
7. Η Πουλουδιά τι έκανε;.....
8. Η θεία από πού μόλις είχε φτάσει;.....
9. Πώς ήταν η θεία και τι φορούσε;.....
10. Τι ρώτησε η θεία τα παιδιά;.....
11. Τι απάντησε η Αλεξάνδρα;.....
12. Τι άλλο ρώτησε η θεία την Αλεξάνδρα;.....
13. Τι άλλο ρώτησε η θεία όλα τα παιδιά;.....

■ Κάνω ασκήσεις

14. Τι απάντησαν τα παιδιά;.....
15. Τι ακούστηκαν ξαφνικά;.....
16. Ποιος ήταν;.....
17. Πώς ήταν;.....
18. Ο θεός τι είπε στα παιδιά; (καλωσορίζω).....
19. Ξαφνικά τι είδε η θεία στην αυλή;.....
20. Τι νόμιζε ότι κάποιος έφερε στην αυλή;.....
21. Τι κοίταζε η θεία με φρίκη και πώς κοίταζε;.....
22. Πού ήταν σκορπισμένος ο θησαυρός της Πουλουδιάς;.....
23. Ποια φώναξε θυμωμένη η θεία;.....
24. Πού παρουσιάστηκε η Ειρήνη;.....
25. Τι έκανε η Ειρήνη στο παράθυρο;.....
26. Τι ρώτησε η Ειρήνη όταν είδε τις βρωμιές;.....
27. Είπε ο Αντώνης ότι έβαλε αυτός τις βρωμιές εκεί;.....
28. Και τι ρώτησε αμέσως;.....
29. Τι του είπε ο θεός γελώντας;.....
30. Ποια φάνηκε ξαφνικά;.....
31. Τι έκανε;.....
32. Η Πουλουδιά τι κατάλαβε μετά απ' όλη αυτή τη συζήτηση που άκουσε;.....
33. Πού έτρεξε;.....
34. Πώς ανέβηκε τα σκαλιά;.....
35. Πού μπήκε;.....
36. Πού κρύφτηκε;.....
37. Τι σκέφτηκε πως θα απαντήσει ο Αντώνης, όταν τον ρωτήσει η θεία ποιος έφερε τις βρωμιές;.....
38. Ήταν πολύ στενοχωρημένη που θα την κοροϊδέσουν όλοι;.....

β. Διαβάστε το κείμενο και κάνετε ερωτήσεις που να έχουν ως απάντηση τις υπογραμμισμένες λέξεις. Δηγηθείτε μετά την ιστορία.

Τα ¹τέσσερα αδέρφια επέστρεψαν ²στο σπίτι ³με τη Μις Ράις. Η Μις Ράις ανέβηκε όμως ⁴στο δωμάτιό της, ⁵επειδή αισθάνθηκε άρρωστη. Τα παιδιά έμειναν μόνο τους στην αυλή ⁶για να παίξουν. Εκείνη την ώρα έφτασε ⁷η θεία τους ⁸απέξω και τα ρώτησε ⁹για ποιο λόγο ήταν μόνο τους χωρίς τη Μις Ράις. ¹⁰Η Αλεξάνδρα εξήγησε στη θεία ¹¹πως ήταν μόνο τους επειδή η Μις Ράις ήταν άρρωστη και πήγε στο δωμάτιό της. Εκείνη την ώρα βγήκε στη βεράντα και ¹²ο θεός ¹³για να καλωσορίσει τα παιδιά. Ξαφνικά η θεία είδε κάτω στην αυλή ¹⁴το θησαυρό της Πουλουδιάς και ρώτησε ¹⁵την Ειρήνη, τη μαγείρισσα, ¹⁶ποιος έβαλε στην αυλή κατσίκες. Η μαγείρισσα σκέφτηκε ¹⁷ότι μπορεί να τις έφερε ο Αντώνης, ο οποίος όμως είπε ¹⁸ότι δεν τις είχε φέρει εκείνος. Η Ειρήνη αμέσως ¹⁹σκούπισε και καθάρισε την αυλή ²⁰με τη σκούπα και το φαράσι. Η Πουλουδιά, που κατάλαβε ²¹τι ήταν ο θησαυρός της, ²²ανέβηκε στην κάμαρα των παιδιών και κρύφτηκε ²³κάτω από το κρεβάτι. Ήταν πολύ στενοχωρημένη, ²⁴γιατί ήταν σίγουρη πως ο Αντώνης θα έλεγε σ' όλους αυτό που έγινε και όλοι θα την κοροϊδεύαν.

112. Διηγούμαι

Μήπως φοβάσαι;

Α! Α! Φοβάμαι μήπως ο σκύλος σου με δαγκώσει. Φοβάμαι πολύ μη χυμήξει επάνω μου. Τι άγριος που είναι! Κράτησέ τον γερά. Πάρ' τον από δω. Α! Α! Α! Αστεία είναι αυτά;

Έλα, Άρη, φοβάσαι μήπως ο σκύλος μου χυμήξει επάνω σου; Φοβάσαι μη σε δαγκώσει; Σου κάνει αστεία.

Ο Άρης φοβάται πολύ το σκύλο της Μαρίας. Φοβάται μήν τον δαγκώσει. Φοβάται μήπως χυμήξει επάνω του. **Λέει** στη Μαρία **να τον κρατήσει** γερά και **να τον πάρει** από εκεί. Η Μαρία όμως **λέει** στον Άρη **να μη φοβάται**. **Του λέει** επίσης **ότι** ο σκύλος της **δε δαγκώνει** και **ότι** του **κάνει** αστεία.

Χα! Χα! Χα!
Τι πλάκα!

Για δεσ, Τομ,
τη Μαρία που φοβάται
μην τη φάει και μην τη
δαγκώσει ένα τόσο
δα ποντικάκι!
Χα! Χα! Χα!

Μαρία,
κατέβα! Δε
δαγκώνω. Μη
με φοβάσαι!

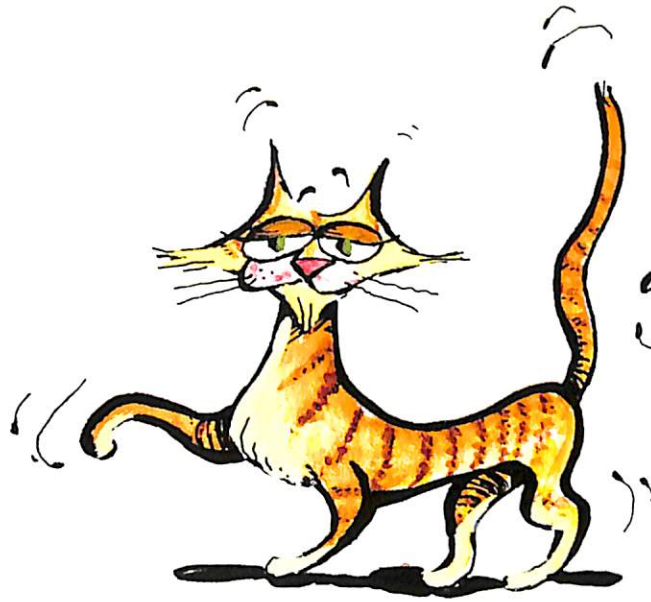
Άρη, φοβάμαι μη με
φάει. Φοβάμαι πολύ
μη με δαγκώσει.
Ποιανού είναι αυτό το
ποντίκι; Άρη, πάρ' το,
πάρ' το, σε παρακαλώ.

Η Μαρία ανεβαίνει στο σκαμνί γιατί φοβάται πολύ το ποντίκι. **Φοβάται μην τη δαγκώσει** και **μην τη φάει**. Η Μαρία **παρακαλεί** τον Άρη **να πάρει** το ποντίκι αλλά το ποντικάκι **λέει** στη Μαρία **να κατέβει**. **Προσθέτει** επίσης **πώς ούτε δαγκώνει ούτε τρώει** κορίτσια σαν τη Μαρία και **να μη φοβάται**. Οι δύο φίλοι τι κάνουν; Τι λένε; Ο Άρης **λέει** στον Τομ **να δει** τη Μαρία που φοβάται ένα τόσο δα ποντικάκι και ο Τομ ξεκαρδίζεται στα γέλια και λέει κοροϊδευτικά «Τι πλάκα!»

113. Διηγούμαι

Σούζη, η γάτα του Άρη.

Είμαι η πιο ωραία, η πιο έξυπνη και η πιο γρήγορη γάτα της πόλης! Όλα τα ποντίκια με φοβούνται! Όταν περνάω, όλα τα ποντίκια φεύγουν, εξαφανίζονται από μπροστά μου και κρύβονται όπου βρουν· είμαι ο τρόμος και ο φόβος τους.

Παιδιά, γνωρίζετε τη γάτα μου; Αν δεν τη γνωρίζετε σας τη συστήνω. Είναι η περίφημη Σούζη! Είναι ωραιότατη και εξυπνότατη. Προσέξτε όμως γιατί είναι και αρκετά επικίνδυνη.

Φεύγω, φεύγω γρήγορα! Φοβάμαι πολύ μη με αρπάξει η γάτα του Άρη και με φάει. Έτσι νόστιμο που είμαι, είμαι ωραιότατος μεζές για τη Σούζη!

Παιδιά, γνωρίζετε τη γάτα του Άρη; Είναι η περίφημη Σούζη! Είναι ωραιότατη και εξυπνότατη. Είναι η πιο όμορφη γάτα της πόλης! Κοιτάξτε πώς καμαρώνει για την ομορφιά της και την εξυπνάδα της!!!! Όταν είναι όμως στις κακές της, γρατζουνάει όποιον βρει μπροστά της, με τα μυτερά νυχάκια της και είναι αρκετά επικίνδυνη. Είναι η πιο ωραία, η πιο έξυπνη και η πιο γρήγορη γάτα της πόλης! Όλα τα ποντίκια τη φοβούνται! Όταν περνάει, όλα τα ποντίκια φεύγουν, εξαφανίζονται από μπροστά της και κρύβονται όπου βρουν· είναι ο τρόμος και ο φόβος τους.

Ο Άρης είναι πάρα πολύ περήφανος για τη γάτα του και την προσέχει σαν και τι!

114. Κάνω ασκήσεις

α. Κάνε όπως το παράδειγμα. Χρησιμοποίησε πότε το: **πώς** και πότε το: **ότι**.

1. **Δασκάλα:** Άρη, τι κάνεις τώρα; -Πού πας; -Ποιος έχει πάρτι;
Άρης: Ετοιμάζομαι να φύγω. -Πάω στο πάρτι. -Έχει πάρτι η Ελένη.

Τι ρωτάει η δασκάλα τον Άρη;

Η δασκάλα τον ρωτάει τι κάνει τώρα, πού πάει, ποιος έχει πάρτι.

Τι λέει ο Άρης στη δασκάλα;

Ο Άρης λέει, ότι ετοιμάζεται να φύγει, ότι πάει στο πάρτι, πως έχει πάρτι η Ελένη.

2. **Δάσκαλος:** Αλέξη, τι αγοράζεις; -Πόσο κάνει; -Πότε θα το διαβάσεις;
Αλέξης: Αγοράζω ένα βιβλίο -Κάνει 500 δρχ. -Θα το διαβάσω στις διακοπές.

Τι ρωτάει ο δάσκαλος τον Αλέξη;

Ο δάσκαλος

Τι απαντάει ο Αλέξης στο δάσκαλο;

Ο Αλέξης

3. **Άρης:** Μίλτο, τι κάνεις τώρα; -Γιατί μελετάς; -Πότε έχετε τεστ;
Μίλτος: Μελετάω Ελληνικά. -Γιατί έχουμε τεστ -Έχουμε τεστ αύριο.

Τι ρωτάει ο Άρης τον Τομ;

Ο Άρης

Τι απαντάει ο Τομ στον Άρη;

Ο Τομ Ελληνικά.

4. **Δασκάλα:** Ελένη, τι κάνεις τώρα; -Γιατί την κόβεις; -Από πού την κόβεις;
Ελένη: Κόβω μια εικόνα. -Για να την κολλήσω στο τετράδιο -Την κόβω από ένα περιοδικό.

Τι ρωτάει η δασκάλα την Ελένη;

Η δασκάλα

Τι απαντάει η Ελένη στη δασκάλα;

Η Ελένη

β. Κάνε όπως το παράδειγμα:

στον	Του
στη(ν)	Της
Τι λέει η δασκάλα στους	Τους
στις	Τους
στα	Τους

λέει να

Παράδειγμα:

1. **Δασκάλα:** Γιώργο, ζωγράφισε ένα σπίτι, γράψε την άσκηση, πες το ποίημα.

Τι λέει η δασκάλα στο Γιώργο;

Η δασκάλα τού λέει να ζωγραφίσει ένα σπίτι, να γράψει την άσκηση, να πει ένα ποίημα.

2. **Μαμά:** Ελένη, πλύσου, ντύσου, χτενίσου και ετοιμάσου αμέσως.

Τι λέει η μαμά Ελένη;

Η μαμά λέει

3. **Μαμά:** Μαρία, χαιρέτησε, φίλησε και δώσε το δώρο στη γιαγιά.

Τι λέει η μαμά Μαρία;

Η μαμά λέει

4. **Δασκάλα:** Αλέξη, πήγαινε στη βιβλιοθήκη, πάρε το βιβλίο και φέρ' το εδώ.

Τι λέει η δασκάλα Αλέξη;

Η δασκάλα λέει εκεί.

5. **Δασκάλα:** Σούλα, ψάξε στη σάκα σου, βρες τη γόμα και σβήσε τα λάθη σου.

Τι λέει η δασκάλα Σούλα;

Η δασκάλα λέει

6. **Δασκάλα:** Ζωή, Μίλτο, πάρτε το τετράδιο, βάλτε το στη σάκα και φύγετε.

Τι λέει η δασκάλα Ζωή και Μίλτο;

Η δασκάλα λέει

7. **Μαμά:** Πόπη, Μαρία, κατεβείτε στο γκαράζ, μπίτε στο αυτοκίνητο και περιμένετε.

Τι λέει η μαμά Πόπη και Μαρία;

Η μαμά λέει

8. **Μπαμπάς:** Μίλτο, Τομ, ανοίξτε την τηλεόραση, βάλτε το κανάλι 2 και δείτε το ματς που ήδη άρχισε.

Τι λέει ο μπαμπάς παιδιά;

Ο μπαμπάς λέει

9. **Δασκάλα:** Αλέξη, Ελένη, ελάτε πρώτα στο γραφείο μου και μετά πηγαίνετε στην αυλή.

Τι λέει η δασκάλα στον Αλέξη και στην Ελένη;

Η δασκάλα λέει

γ. Κάνε όπως το παράδειγμα:

	στο(ν)/ στους	Του / τους	
Τι λέει ο δάσκαλος	στη(ν)/ στις	Της / τους	λέει να μη(ν)
	στο / στα	Του / τους	

Παράδειγμα:

1. **Δάσκαλος:** Άρη, μη φοβάσαι!

Τι λέει ο δάσκαλος στον Άρη;

Ο δάσκαλος τού λέει να μη φοβάται.

2. **Δάσκαλος:** Ελένη, μη γράψεις τώρα την άσκηση, μελέτησε πρώτα ιστορία.

Ο δάσκαλος τώρα την άσκηση
αλλά

3. **Μαμά:** Αλεξία, μην αργήσεις να ετοιμαστείς γιατί θα χάσεις το πάρτι.

Η μαμά

4. **Γιατρός:** Μαρία, μη φας πολλά γλυκά και μην πιεις πολλή κόκα-κόλα γιατί θα πονέσει το στομάχι σου.

Ο γιατρός

5. **Γονείς** Παιδιά, μην ανοίξετε σε κανένα, όσο θα λείπουμε και μην αργήσετε να κοιμηθείτε.

Οι γονείς λένε στα

6. **Δάσκαλος:** Μίλτο, Άρη, μη βάλετε καλά ρούχα, βάλτε πρόχειρα και πάρτε μαζί σας μια ομπρέλα.

Ο δάσκαλος

δ. Συμπληρώστε τα κενά όπως το παράδειγμα:

	Το(ν) / τους	Το(ν) / τους	αν ...
Τι ρωτάει ο δάσκαλος	Τη(ν) / τις	Τη(ν) / τις	πόσων ...
	Το/ τα	Το/ τα	πού ...
			ποιανού ...

Παράδειγμα:

1. **Δάσκαλος:** Σούλα, θέλεις ένα μολύβι.

Ο δάσκαλος τη ρωτάει αν θέλει ένα μολύβι.

2. **Δάσκαλος:** Ρούλα, θέλεις να κατέβεις στον κήπο;

Ο δάσκαλος..... στον κήπο.

3. **Μαρία:** Άρη, μήπως φοβάσαι; Μήπως θέλεις να διώξω το ποντίκι;

Η Μαρία

4. **Ποντίκι:** Μαρία, πιστεύεις αυτά που σου λέω ή φοβάσαι ακόμα;

Το ποντίκι

5. **Ντίνος:** Μαρία, θα κοιμηθείς νωρίς σήμερα; Θα δεις τηλεόραση; Θα βγεις έξω;

Ο Ντίνος τη ρωτάει

6. **Μαμά:** Παιδιά, θα φτιάξετε κουλουράκια; Θα βάλετε τραπέζι; Θα σκουπίσετε το πάτωμα;

Η μαμά τα

7. **Δασκάλα:** Άρη, πόσων χρονών είσαι; Πόσα αδέρφια έχεις; Τι δουλειά κάνει ο μπαμπάς σου; Πού εργάζεται η μαμά σου;

Η δασκάλα

8. **Δασκάλα:** Τομ, πού μένεις; Πόσο καιρό θα μείνεις εδώ; Πότε θα γυρίσεις στον τόπο σου; Γιατί μαθαίνεις ελληνικά;

Η δασκάλα

9. **Δασκάλα:** Παιδιά, ποιανού είναι αυτή η γόμα; Ποιος την έχασε;

Η δασκάλα

115. Κάνω ασκήσεις

Τίνος είναι;

Οι παπαγάλοι **μου** → Είναι **δικοί μου**
Είναι οι δικοί μου παπαγάλοι
 Οι γάτες **σου** → Είναι **δικές σου**
Είναι οι δικές σου γάτες
 Τα ποντίκια **του** → Είναι **δικά του**
Είναι τα δικά του ποντίκια
 Οι σκύλοι **της** → Είναι **δικοί της**
Είναι οι δικοί της σκύλοι

Οι παπαγάλοι **μας** → Είναι **δικοί μας**
Είναι οι δικοί μας παπαγάλοι
 Οι γάτες **σας** → Είναι **δικές σας**
Είναι οι δικές σας γάτες
 Τα ποντίκια **τους** → Είναι **δικά τους**
Είναι τα δικά τους ποντίκια
 Οι σκύλοι **τους** → Είναι **δικοί τους**
Είναι οι δικοί τους σκύλοι

Προσοχή!!! Ο Αλέξης.... αλλά - Αλέξη, έλα εδώ!

Ο Αλέξης	Οι σκύλοι του Αλέξη ς	Αλέξη ς , έλα εδώ.
Η Μαρία	Οι σκύλοι της Μαρίας	Μαρία, έλα εδώ.
Η Πόπη	Οι γάτες της Πόπης	Πόπη, έλα εδώ.

Να ο παπαγάλος! **Νάτος!**
 Να η γάτα! **Νάτη!**
 Να το ποντίκι! **Νάτο!**

Να οι παπαγάλοι! **Νάτοι!**
 Να οι γάτες! **Νάτες!**
 Να τα ποντίκια! **Νάτα!**

Συμπληρώστε τα κενά:

Ποιανού είναι;

...αυτοί οι παπαγάλοι;

Είναι τ..... Αλέξ.....
 Είναι οι παπαγάλοι τ.....

...αυτά τα ποντίκια;

Είναι τ..... Τομ
 Είναι τα ποντίκια τ.....

...αυτές οι γάτες;

Είναι τ..... Άρ.....
 Είναι οι γάτες τ.....

Είναι δικ..... τ.....

Είναι.... δικ..... τ.....
 παπαγάλοι

Είναι δικ..... τ...

Είναι τ..δικ...τ...ποντίκια

Είναι δικ..... τ.....

Είναι..... δικ..... τ... γάτες

-**Να οι παπαγάλοι!**.....

-**Νάτοι!**.....

-Να

-.....

-.....

Ποιανών είναι;

...αυτοί οι σκύλοι;

Είναι τ..... Μαρί.....
 Είναι οι σκύλ.....

...αυτά τα λιοντάρια;

Είναι τ..... Άρ.... και τ..... Μίλ.....
 Είναι τα λιοντάρια

...αυτές οι καμηλοπαρδάλεις;

Είναι των παιδ.....
 Είναι ο.... καμηλοπαρδάλ.....
 τ.....

Είναι δικ..... τ.....

Είναι οι δικ..... τ.....
 σκύλοι

Είναι δικ.....τ.....

Είναι τ.....δικ.....τ.....
 λιοντάρια

Είναι δικ.....τ....

Είναι δικ..... τ.....
 καμηλοπαρδάλ.....

.....

.....

-Να.....

.....

-Να οι

.....

116. Τα στρατιωτάκια

1

↓
Ο δικός μου
Του δικού μου
Το δικό μου

↓ ↓
Οι δικοί μας
Των δικών μας
Τους δικούς μας

↑
Η δική μου
Της δικής μου
Τη δική μου

↑ ↑
Οι δικές μας
Των δικών μας
Τις δικές μας

□
Το δικό μου
Του δικού μου
Το δικό μου

□ □
Τα δικά μας
Των δικών μας
Τα δικά μας

μου
Ο δικός σου φίλος
Οι δικοί του φίλοι
της
του

μας
Ο δικός σας φίλος
Οι δικοί τους φίλοι
τους
τους

μου
Η δική σου φίλη
Οι δικές του φίλες
της
του

μας
Η δική σας φίλη
Οι δικές τους φίλες
τους
τους

μου
Το δικό σου παιχνίδι
Τα δικά του παιχνίδια
της
του

μας
Το δικό σας παιχνίδι
Τα δικά τους παιχνίδια
τους
τους

2

Η δασκάλα ...

●	... με βλέπει - βλέπει εμένα	και	... μου λέει - λέει σ' εμένα
↖	... σε βλέπει - βλέπει εσένα	και	... σου λέει - λέει σ' εσένα
↓	... τον βλέπει - βλέπει αυτό(ν)	και	... του λέει - λέει σ' αυτόν
↑	... τη βλέπει - βλέπει αυτή (ν)	και	... της λέει - λέει σ' αυτήν
□	... το βλέπει - βλέπει αυτό	και	... του λέει - λέει σ' αυτό
● ●	... μας βλέπει - βλέπει εμάς	και	... μας λέει - λέει σ' εμάς
↖ ↖	... σας βλέπει - βλέπει εσάς	και	... σας λέει - λέει σ' εσάς
↓ ↓	... τους βλέπει - βλέπει αυτούς	και	... τους λέει - λέει σ' αυτούς
↑ ↑	... τις βλέπει - βλέπει αυτές	και	... τους λέει - λέει σ' αυτές
□ □	... τα βλέπει - βλέπει αυτά	και	... τους λέει - λέει σ' αυτά

■ Τα στρατιωτάκια

3

Ο Άρης

Ο Τομ λέει:

Η δασκάλα

Άρης: Φοβάμαι μη με δαγκώσει ο σκύλος.

Τομ: Ζωγραφίζω

Δασκάλα: Τομ, ζωγράφισε!

Δασκάλα: Μαρία, μη μιλάς!

ο Άρης;

Τι λέει ο Τομ;

η δασκάλα;

Ο Άρης λέει ότι φοβάται μην τον δαγκώσει ο σκύλος.

Ο Τομ λέει πως ζωγραφίζει

Η δασκάλα λέει στον Τομ (του λέει) να ζωγραφίσει

Η δασκάλα λέει στη Μαρία (της λέει) να μη μιλάει

4

Η δασκάλα με ρωτάει:

Η δασκάλα με ρώτησε.....

Μιλάς ελληνικά;

Έχεις έρθει άλλη φορά στην Ελλάδα;

Πόσα αδέρφια έχεις;

Τι δουλειά κάνει ο μπαμπάς σου;

Πού εργάζεται η μαμά σου;

Πόσων χρονών είσαι;

Ήρθες πέρσι στην Ελλάδα ή φέτος;

Πόσο θα μείνεις ακόμα εδώ;

Πώς βρίσκεις την Αθήνα;

Πότε θα γυρίσεις στις ΗΠΑ;

Ποιανού είναι το σπίτι που μένεις;

Ποιος είναι ο καλύτερός σου φίλος;

Γιατί μαθαίνεις Ελληνικά;

..αν

..αν

..πόσα

..τι

..πού

..πόσων

..αν

..πόσο

..πώς

..πότε

..ποιανού

..ποιος

..γιατί

μιλώ Ελληνικά.

έχω έρθει άλλη φορά στην Ελλάδα.

αδέρφια έχω.

δουλειά κάνει ο μπαμπάς μου.

εργάζεται η μαμά μου.

χρονών είμαι.

ήρθα πέρσι στην Ελλάδα ή φέτος.

θα μείνω ακόμη εδώ.

βρίσκω την Αθήνα.

θα γυρίσω στις ΗΠΑ.

είναι το σπίτι που μένω.

είναι ο καλύτερός μου φίλος.

μαθαίνω ελληνικά.

5

Απαγορεύεται να

πίνεις
πιεις

παγωμένο νερό

Δεν επιτρέπεται να

τρως
φας

σοκολάτες

Πρέπει να

παίρνεις
πάρεις

ασπιρίνες

Χρειάζεται να

παίρνεις
πάρεις

φάρμακα

Είναι απαραίτητο να

πηγαίνεις
πας

στο γιατρό

6 ΠΡΙΝ (NA)

Τώρα → Καληνυχτίζω όλους πριν φύγω

Χτες → Καληνύχτισα όλους πριν φύγω

Αύριο → Θα καληνυχτίσω όλους πριν φύγω

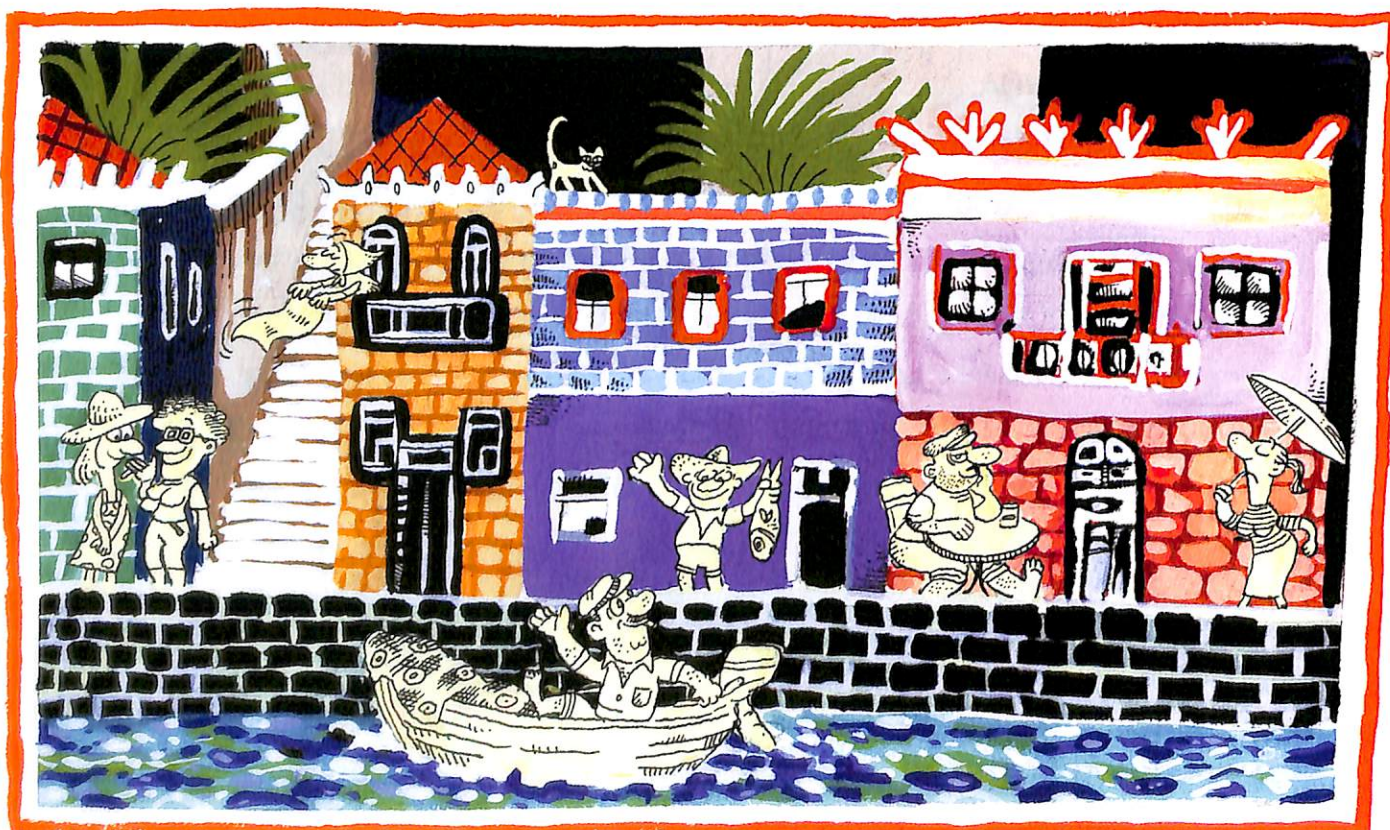
117. Ξεκινά μια ψαροπούλα

ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΠΟΙΗΜΑ - ΠΑΙΧΝΙΔΙ 15

Ξεκινά μια ψαροπούλα απ' το γιαλό, απ' το γιαλό.
Ξεκινά μια ψαροπούλα απ' την Ύδρα τη μικρούλα
και πηγαίνει για σφουγγάρια όλο γιαλό, όλο γιαλό.
Ξεκινά μια ψαροπούλα απ' την Ύδρα τη μικρούλα
και πηγαίνει για σφουγγάρια όλο γιαλό, όλο γιαλό.

Έχει μέσα παλικάρια απ' το γιαλό, απ' το γιαλό.
Έχει μέσα παλικάρια που βουτάνε για σφουγγάρια
γιούσες και μαργαριτάρια, όλο γιαλό, όλο γιαλό.
Έχει μέσα παλικάρια που βουτάνε για σφουγγάρια
γιούσες και μαργαριτάρια, όλο γιαλό, όλο γιαλό.

Έχει μέσα Καλυμνιώτες απ' το γιαλό, απ' το γιαλό.
Έχει μέσα Καλυμνιώτες, Αιγινήτες, Κουλουριώτες
που 'ναι όλοι παλικάρια απ' το γιαλό, απ' το γιαλό.
Έχει μέσα Καλυμνιώτες, Αιγινήτες, Κουλουριώτες
που 'ναι όλοι παλικάρια απ' το γιαλό, απ' το γιαλό.

118. Η Γραμματική

Συνοπτική γραμματική και ασκήσεις

1. ΤΑ ΑΡΘΡΑ

- Να συμπληρώσετε όλα τα κενά των παραδειγμάτων και των ασκήσεων γραμματικής.

	Οριστικό άρθρο			Πρόθεση σε + οριστ. άρθρο		
	Ενικός αριθμός					
Ονομαστική	ο	η	το	στου	στης	στου
Γενική	του	της	του	στο(ν)	στη(ν)	στο
Αιτιατική	τον	τη(ν)	το			
	Πληθυντικός αριθμός					
Ονομαστική	οι	οι	τα	στων	στων	στων
Γενική	των	των	των	στους	στις	στα
Αιτιατική	τους	τις	τα			
	Αόριστο άρθρο			Πρόθεση σε + αόριστ. άρθρο		
	Ενικός αριθμός					
Ονομαστική	ένας	μία	ένα	σ'ενός	σε μιας	σ'ενός
Γενική	ενός	μίας	ενός	σ'ένα (ν)	σε μια	σ'ένα
Αιτιατική	ένα (ν)	μία	ένα			

Χτες Μίλτου το σπίτι έπιασε φωτιά. Θα πάμε το βράδυ Ελένης. Θα πάω αύριο ξαδέρφια μου να παίξουμε. Την Πέμπτη φίλου μου το σπίτι και θείας μου το διαμέρισμα μπήκαν κλέφτες. Οι δύο Ιταλοί φίλοι μου αγόρασαν Ελλάδα διαμέρισμα. Το τρένο φτάνει μικρή πόλη.

Προσοχή! Το αόριστο άρθρο δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

2. ΠΟΤΕ ΜΠΑΙΝΕΙ ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ -ν

τον	+ α ε η ι ο υ ου ω κ π τ γ κ μ π ν τ σ τ ζ ξ ψ	← μπαίνει
την		
δεν		
έναν		
μην	+ β γ δ φ χ θ λ μ ν ρ σ ζ	← δεν μπαίνει
το		
τη		
δε		
ένα		
μη		

Βάλε τον ή το, την ή τη, δεν ή δε, μην ή μη

..... φίλο	 θεία	 μαμά	 τρώω
..... μπαίνω	 ξάδερφο	 ώρα	 παίρνω
..... βγαίνω	 μπαμπά	 βασιλιά	 φεύγω
..... έρθεις	 βάλεις	 πιεις	 μιλήσεις

3. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

A. ΑΡΣΕΝΙΚΑ

Ενικός αριθμός Πληθυντικός αριθμός

1.

-ος

-οι

Ον.*	ο γιατρ-ός	οι γιατρ-οί
Γεν.	του γιατρ-ού	των γιατρ-ών
Αιτ.	το γιατρ-ό	τους γιατρ-ούς
Κλητ.	- γιατρ-έ	- γιατρ-οί

. κηπουρ κηπουρ ..
 ... κηπουρ κηπουρ ..
 ... κηπουρ κηπουρ ..
 - κηπουρ . - κηπουρ ...

... άγγελ άγγελ ..
 ... αγγέλ αγγέλ ..
 ... άγγελ αγγέλ ..
 - άγγελ .. - άγγελ ..

. παπαγάλ .. . παπαγάλ ..
 ... παπαγάλ παπαγάλ ..
 ... παπαγάλ παπαγάλ ...
 - παπαγάλ .. - παπαγάλ ...

2.

-ης

-ες

ο καθηγητ-ής	οι καθηγητ-ές
του καθηγητ-ή	των καθηγητ-ών
τον καθηγητ-ή	τους καθηγητ-ές
- καθηγητ-ή**	- καθηγητ-ές

. υπολογιστ υπολογιστ ..
 ... υπολογιστ υπολογιστ ..
 ... υπολογιστ υπολογιστ ..

** Λέμε: Κύριε καθηγητή (Πιο παλιά έλεγαν ..κύριε καθηγητά)
 Κύριοι καθηγητές
 Αναφέρουμε την κλητική εκεί που συνήθως χρησιμοποιείται

. εργάτ . .. εργάτ ..
 ... εργάτ εργάτ ..
 ... εργάτ εργάτ ..

3.

-ας

-ες

ο πίνακ-ας	οι πίνακ-ες
του πίνακ-α	των πινάκ-ων
τον πίνακ-α	τους πίνακ-ες

. αρχιτέκτον αρχιτέκτον ..
 . αρχιτέκτον αρχιτεκτόν ..
 .. αρχιτέκτον αρχιτέκτον ..

4.

-εας

-εις

ο γραμματέ-ας	οι γραμματ-είς
του γραμματέ-α	των γραμματ-έων
το γραμματέ-α	τους γραμματ-είς
- γραμματέ-α	- γραμματ-είς

. αποστολ αποστολ ...
 .. αποστολ αποστολ ...
 .. αποστολ αποστολ ...

5.

-ας

-άδες

ο βασιλι-άς	οι βασιλι-άδες
του βασιλι-ά	των βασιλι-άδων
το βασιλι-ά	τους βασιλι-άδες
- βασιλι-ά	- βασιλι-άδες

. κουμπαρ κουμπαρ ...
 .. κουμπαρ κουμπαρ ...
 .. κουμπαρ κουμπαρ ...

6.

-ες

-έδες

ο καφ-ές	οι καφέδ-ες
του καφ-έ	των καφέδ-ων
τον καφ-έ	τους καφέδ-ες

. καναπ καναπ ...
 .. καναπ καναπ ...
 .. καναπ καναπ ...

*Οι πτώσεις είναι τέσσερις: Ονομαστική: Απαντάει στην ερώτηση: **ποιος;**
 Γενική: Απαντάει στην ερώτηση: **ποιανού;/τίνος;**
 Αιτιατική: Απαντάει στην ερώτηση: **ποιον;**
 Κλητική: Χρησιμοποιείται όταν φωνάζουμε κάποιον και του μιλάμε.

7. **-ης** **-ηδες**

ο φούρναρ **-ης** οι φουρνάρ **-ηδες**
 του φούρναρ **-η** των φουρνάρ **-ηδων**
 το φούρναρ **-η** τους φουρνάρ **-ηδες**

. ταξιτζ ταξιτζ ...
 ... ταξιτζ ταξιτζ ...
 ... ταξιτζ ταξιτζ ...
 . βαρκάρ βαρκάρ ...
 .. βαρκάρ βαρκάρ ...
 .. βαρκάρ βαρκάρ ...

B. ΘΗΛΥΚΑ

1. **-α** **-ες**

η Ελληνίδ **-α** οι Ελληνίδ **-ες**
 της Ελληνίδ **-ας** των Ελληνίδ **-ων**
 την Ελληνίδ **-α** τις Ελληνίδ **-ες**

. δουλει .. . δουλει..
 ... δουλει δουλει..
 ... δουλει δουλει..
 . δασκάλ .. . δασκάλ..
 ... δασκάλ δασκάλ..
 ... δασκάλ δασκάλ..
 . θάλασσ . . θάλασσ..
 ... θάλασσ θαλασσ..
 .. θάλασσ θάλασσ..
 . ταυτότητ . .. ταυτότητ..
 ... ταυτότητ ταυτοτήτ..
 ... ταυτότητ ταυτότητ..

2. **-η** **-ες**

η δραχμ **-ή** οι δραχμ **-ές**
 της δραχμ **-ής** των δραχμ **-ών**
 τη δραχμ **-ή** τις δραχμ **-ές**

. γιορτ . .. γιορτ..
 ... γιορτ γιορτ..
 ... γιορτ γιορτ..
 . τέχν . .. τέχν..
 ... τέχν τεχν..
 ... τέχν τέχν..
 . ζάχαρ . .. ζάχαρ..
 ... ζάχαρ . ----
 ... ζάχαρ . .. ζάχαρ..

3. **-η** **-εις**

η πόλ **-η** οι πόλ **-εις**
 της πόλ **-ης/πόλ-εως** των πόλ **-ων**
 την πόλ **-η** τις πόλ **-εις**

. λέξ . .. λέξ..
 ... λέξ λέξ..
 .. λέξ λέξ...

8. **-ους** **-ουδες**

. παππ παππ ...
 ... παππ παππ ...
 ... παππ παππ ..
 - παππ ... - παππ ...

9. **-ης** **-εις**

ο συγγεν **-ής** οι συγγεν **-είς**
 του συγγεν **-ή** των συγγεν **-ών**
 το συγγεν **-ή** τους συγγεν **-είς**

. άσκησ . .. ασκήσ...
 ... άσκησ.../... ασκήσ.... ... ασκήσ..
 ... άσκησ ασκή...

4. **-ος** **-οί**

η οδ **-ός** οι οδ **-οί**
 της οδ **-ού** των οδ **-ών**
 την οδ **-ό** τις οδ **-ούς**

. αεροσυνοδ αεροσυνοδ..
 ... αεροσυνοδ αεροσυνοδ..
 ... αεροσυνοδ αεροσυνοδ..
 . λεωφόρ λεωφόρ..
 ... λεωφόρ λεωφόρ..
 .. λεωφόρ λεωφόρ..
 . είσοδ είσοδ..
 ... εισόδ εισόδ..
 ... είσοδ εισόδ...

5. **-α** **-αδες**

η γιαγι **-ά** οι γιαγιάδ **-ες**
 της γιαγι **-άς** των γιαγιάδ **-ων**
 τη γιαγι **-ά** τις γιαγιάδ **-ες**

. μαμ . .. μαμάδ..
 ... μαμ μαμάδ..
 ... μαμ μαμάδ..
 . αγελάδ . .. αγελάδ..
 ... αγελάδ αγελάδ..
 ... αγελάδ αγελάδ..

6. **-ου** **-ούδες**

η μαϊμ **-ού** οι μαϊμ **-ούδες**
 της μαϊμ **-ούς** των μαϊμ **-ούδων**
 τη μαϊμ **-ού** τις μαϊμ **-ούδες**

. αλεπ αλεπ...
 ... αλεπ αλεπ...
 ... αλεπ αλεπ...

7.	-ις	-ιδες
η δεσποιν-ίς* οι δεσποιν-ίδες της δεσποιν-ίδος των δεσποιν-ίδων τη δεσποιν-ίδα τις δεσποιν-ίδες		
* και: η δεσποινίδα		

8.	-ω	-
η Μυρτ-ώ . Διδ. της Μυρτ-ώς ... Διδ.. τη Μυρτ-ώ .. Διδ. - Μυρτ-ώ ----		

B. ΟΥΔΕΤΕΡΑ

1.	-ο	-α
το δώρ-ο τα δώρ-α του δώρ-ου των δώρ-ων το δώρ-ο τα δώρ-α		

..μωρ . ..μωρ .
 ...μωρμωρ ..
 ..μωρ . ..μωρ .

..βιβλί . ..βιβλί .
 ...βιβλίβιβλί ..
 ..βιβλί . ..βιβλί .

..άλογ . ..άλογ .
 ...αλόγαλόγ ..
 ..άλογ . ..άλογ .

2.	-ι	-ια
το πουλ-ί τα πουλ-ιά του πουλ-ιού των πουλ-ιών το πουλ-ί τα πουλι-ιά		

..βιολ . ..βιολ ..
 ...βιολβιολ ...
 ..βιολ . ..βιολ ..

..μαντίλ . ..μαντίλ ..
 ...μαντίλμαντίλ ...
 ..μαντίλ . ..μαντίλ ..

3.	-ος	-η
το δάσ-ος τα δάσ-η του δάσ-ους των δασ-ών το δάσ-ος τα δάσ-η		

..λάθλάθ .
 ...λάθλαθ ...
 ..λάθλάθ .

4.	-α	-ατα
το πράγμ-α τα πράγμ-ατα του πράγμ-ατος των πραγμ-άτων το πράγμ-α τα πράγμ-ατα		

..αίμ . ..αίμ .
 ...αίμαίμ ...
 ..αίμαίμ ...

5.	-ιμο	-ίματα
το πλύσ-ιμο τα πλυσ-ίματα του πλυσ-ίματος των πλυσ-ιμάτων το πλύσ-ιμο τα πλυσ-ίματα		

..κόψκοψ
 ...κοψ κοψ
 ..κόψκοψ

..τρέξτρέξ
 ...τρέξτρέξ
 ..τρέξτρέξ

6.	-ον	-οντα
το προϊ-όν τα προϊ-όντα του προϊ-όντος των προϊ-όντων το προϊ-όν τα προϊ-όντα		

..καθήκ ... καθήκ ...
 ...καθήκ καθηκ ...
 ..καθήκκαθήκ ...

7.	-εν	-εντα
το φωνή-εν τα φωνή-εντα του φωνή-εντος των φωνη-έντων το φωνή-εν τα φωνή-εντα		

8.	-αν	-αντα
το π-αν τα π-άντα του π-αντός των π-άντων το π-αν τα π-άντα		

9.	-ας	-ατα
το κρέ-ας τα κρέ-ατα του κρέ-ατος των κρε-άτων το κρέ-ας τα κρέ-ατα		

10.	-ως	-ωτα
το φ-ως τα φ-ώτα του φ-ωτός των φ-ώτων το φ-ως τα φ-ώτα		

11.	-ος	-οτα
το γεγον-ός τα γεγον-ότα του γεγον-ότος των γεγον-ότων το γεγον-ός τα γεγον-ότα		

4. ΕΠΙΘΕΤΑ

Τα επίθετα είναι οι λέξεις που μας δείχνουν πώς είναι το ουσιαστικό.

Τα παραθετικά τα χρησιμοποιούμε ή μονολεκτικά (ωραιότερος - ωραιότατος) ή περιφραστικά με το **ΠΙΟ** (**ΠΙΟ** ωραίος **από τον-την-το, ο ΠΙΟ** ωραίος)

1.

→ -ος -η -ο

καλ ός	καλ ή	καλ ό	εύκολ ος	εύκολ η	εύκολ ο
καλ ού	καλ ής	καλ ού	εύκολ ου	εύκολ ης	εύκολ ου
καλ ό	καλ ή	καλ ό	εύκολ ο	εύκολ η	εύκολ ο
καλ έ					
καλ οί	καλ ές	καλ ά	εύκολ οι	εύκολ ες	εύκολ α
καλ ών	καλ ών	καλ ών	εύκολ ων	εύκολ ων	εύκολ ων
καλ ούς	καλ ές	καλ ά	εύκολ ους	εύκολ ες	εύκολ α

Συγκριτικός

Υπερθετικός

καλύτερος -η -ο	ο καλύτερος -	ο πιο καλός στο σχολείο
ευκολότερος -η -η	η καλύτερη -	η πιο καλή του σχολείου
	το καλύτερο -	το πιο καλό

2.

→ -ος -α -ο

ωραί ος	ωραί α	ωραί ο
ωραί ου	ωραί ας	ωραί ου
ωραί ο	ωραί α	ωραί ο
ωραί οι	ωραί ες	ωραί α
ωραί ων	ωραί ων	ωραί ων
ωραί ους	ωραί ες	ωραί α

Συγκριτικός

Υπερθετικός

ωραιότερος-η-ο	ωραιότατος-η-ο -	ο πιο ωραίος στην τάξη
		- η πιο ωραία της τάξης
		- το πιο ωραίο

3.

→ -ος -ια -ο

γλυκ ός	γλυκ ιά	γλυκ ό	ξανθ ός	ξανθ ιά	ξανθ ό
γλυκ ού	γλυκ ιάς	γλυκ ού	ξανθ ού	ξανθ ιάς	ξανθ ού
γλυκ ό	γλυκ ιά	γλυκ ό	ξανθ ό	ξανθ ιά	ξανθ ό
γλυκ οί	γλυκ ές	γλυκ ά	ξανθ οί	ξανθ ές	ξανθ ά
γλυκ ών	γλυκ ών	γλυκ ών	ξανθ ών	ξανθ ών	ξανθ ών
γλυκ ούς	γλυκ ές	γλυκ ά	ξανθ ούς	ξανθ ές	ξανθ ά

Συγκριτικός

Υπερθετικός

γλυκύτερος -η -ο	γλυκύτατος -η -ο -	ο πιο γλυκός	ο πιο ξανθός
ξανθότερος -η -ο	ο ξανθότερος -η -ο -	η πιο γλυκιά	η πιο ξανθιά
		το πιο γλυκό	το πιο ξανθό

4.

→ υς -ια -υ

βαθ ύς	βαθ ιά	βαθ ύ
βαθ ιού/-ύ	βαθ ιάς	βαθ ιού/-ύ
βαθ ύ	βαθ ιά	βαθ ύ

βαθ ιοί	βαθ ιές	βαθ ιά
βαθ ιών	βαθ ιών	βαθ ιών
βαθ ιούς	βαθ ιές	βαθ ιά

Συγκριτικός

Υπερθετικός

βαθύτερος -η -ο	βαθύτατος -η -ο – ο πιο βαθύς-βαρύς-ελαφρύς – η πιο βαθιά-βαριά-ελαφριά – το πιο βαθύ-βαρύ-ελαφρύ
-----------------	--

5.

→ **-ής -ιά -ί**

βυσσιν ής	βυσσιν ιά	βυσσιν ί
βυσσιν ιού/-ή	βυσσιν ιάς	βυσσιν ιού
βυσσιν ή	βυσσιν ιά	βυσσιν ί
βυσσιν ιοί	βυσσιν ιές	βυσσιν ιά
βυσσιν ιών	βυσσιν ιών	βυσσιν ιών
βυσσιν ιούς	βυσσιν ιές	βυσσιν ιά

6.

→ **-ης -α -ικο**

πεισμάτ αρ ης	πεισμάτ αρ α	πεισμάτ αρ ικο
πεισμάτ αρ η	πεισμάτ αρ ας	πεισμάτ αρ ικου
πεισμάτ αρ η	πεισμάτ αρ α	πεισμάτ αρ ικο
πεισμάτ αρ ηδες	πεισμάτ αρ ες	πεισμάτ αρ ικα
πεισμάτ αρ ηδων	-----	πεισμάτ αρ ικων
πεισμάτ αρ ηδες	πεισμάτ αρ ες	πεισμάτ αρ ικα
τεμπέλ ης	τεμπέλ α	τεμπέλ ικο
τεμπέλ η	τεμπέλ ας	τεμπέλ ικου
τεμπέλ η	τεμπέλ α	τεμπέλ ικο
τεμπέλ ηδες	τεμπέλ ες	τεμπέλ ικα
τεμπέλ ηδων	-----	τεμπέλ ικων
τεμπέλ ηδες	τεμπέλ ες	τεμπέλ ικα

Συγκριτικός

Υπερθετικός

πιο πεισμάτ αρης -α -ικο	ο πιο πεισμάτ αρης η πιο πεισμάτ αρα το πιο πεισμάτ ατικο
--	---

7.

→ **-άς -ού -άδικο/-ούδικο**

υπναρ άς	υπναρ ού	υπναρ άδικο	-ούδικο
υπναρ ά	υπναρ ούς	υπναρ άδικο	-ούδικου
υπναρ ά	υπναρ ού	υπναρ άδικο	-ούδικο
υπναρ άδες	υπναρ ούδες	υπναρ άδικα	-ούδικα
υπναρ άδων	υπναρ ούδων	υπναρ άδικων	-ούδικων
υπναρ άδες	υπναρ ούδες	υπναρ άδικα	-ούδικα

8.

→ **-ής -ής -ές**

διεθν ής	διεθν ής	διεθν ές
διεθν ούς	διεθν ούς	διεθν ούς
διεθν ή	διεθν ή	διεθν ές

διεθν εἰς	διεθν εἰς	διεθν ἢ
διεθν ὧν	διεθν ὧν	διεθν ὧν
διεθν εἰς	διεθν εἰς	διεθν ἢ

Άλλα επίθετα: συνεχής, ακριβής, διαφανής, αγενής, συνεπής, ασθενής, αφελής, αληθής

9.

→ **-ων -ουσα -ον**

ενδιαφέρ ων	ενδιαφέρ ουσα	ενδιαφέρ ον
ενδιαφέρ οντος	ενδιαφέρ ουσας	ενδιαφέρ οντος
ενδιαφέρ οντα	ενδιαφέρ ουσα	ενδιαφέρ ον
ενδιαφέρ οντες	ενδιαφέρ ουσες	ενδιαφέρ οντα
ενδιαφερ όντων	ενδιαφερ ουσών	ενδιαφερ όντων
ενδιαφέρ οντες	ενδιαφέρ ουσες	ενδιαφέρ οντα

ΠΡΟΣΟΧΗ!!! Αυτό το αγόρι είναι **πολύ ενδιαφέρον** παιδί (επίθετο).
Δείχνει **πολύ ενδιαφέρον** για τη μουσική (όνομα)

Αγαπώ τους (καλός)....., (γλυκός) , (συμπαθητικός) και (ενδιαφέρων) ανθρώπους. Δεν αγαπώ τους (γκρινιάρης) , τις (γκρινιάρα)..... και τα (γκρινιάρικο)..... παιδιά. Αυτός ο φίλος μου αγαπάει πολύ τον ύπνο. Είναι

Αλλά και η γυναικά του είναι και τα παιδιά του είναι

Σ' αυτό το αεροδρόμιο έρχονται αεροπλάνα απ' όλο τον κόσμο. Είναι ένα (διεθνής) αεροδρόμιο. Σ' όλες τις πρωτεύουσες του κόσμου υπάρχουν αεροδρόμια. Τα μαγαζιά σήμερα έχουν (συνεχής) ωράριο*. Όταν κολυμπώ, δεν πάω ποτέ στα (βαθύς)..... νερά.

Η φούστα της Ελένης είναι (φαρδύς) Η λεωφόρος είναι ένας πολύ (φαρδύς) δρόμος. Σ' αυτή την πόλη δεν υπάρχουν πολύ (φαρδύς)..... και (πλατύς) δρόμοι. Αχόρασα μία (βυσσινής) μπλούζα και ένα (καφετής) παντελόνι.

Αυτή η φίλη μου είναι (ωραίος) , (ξανθός)..... αλλά λίγο (κακός)

Αυτό το αγόρι δεν είναι ευγενικό, είναι (αγενής) Αγαπώ πολύ τη (σταχτής) μου γάτα.

***συνεχές ωράριο:** είναι ανοικτά από το πρωί ως το βράδυ χωρίς να κλείνουν το μεσημέρι.

10.

Το επίθετο πολύς - πολλή - πολύ

	Ενικός αριθμός			Πληθυντικός αριθμός		
Ονομαστική	ο πολύς	η πολλή	το πολύ	οι πολλοί	οι πολλές	τα πολλά
Γενική	του πολύ	της πολλής	του πολύ	των πολλών	των πολλών	των πολλών
Αιτιατική	τον πολύ	την πολλή	το πολύ	τους πολλούς	τις πολλές	τα πολλά

Συγκριτικός	Υπερθετικός
περισσότερος-η-ο	ο περισσότερος η περισσότερη το περισσότερο
	ο πιο πολύς η πιο πολλή το πιο πολύ

Προσοχή: επίρρημα: **πολύ**

Αγαπώ **πολύ** τον μπαμπά μου και τη μαμά μου.

Οι πιο άνθρωποι αγαπούν τα λουλούδια. φίλων μου τα σπίτια έχουν κήπο.

Πω! πω! τι κόσμος! **Πω! Πω! Τι** ζέστη. Του κόσμου αρέσει η μουσική.

Στα παιδιά αρέσει η σοκολάτα. **Πω! Πω! Τι** κρύο! **Σε** ξένους αρέσουν τα δημοτικά τραγούδια. **Ο περ** κόσμος αγαπάει τη μουσική. λίγοι άνθρωποι δεν την αγαπούν.

5. ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -Ω

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Α' Συζυγία -ω - Παροξύτονα

Α. Τα ρήματα της Α' συζυγίας λήγουν σε **-ω** και τονίζονται στην παραλήγουσα, δηλαδή στη δεύτερη συλλαβή από το τέλος.

δια - βά - ζω
3 2 1

α - νοί - γω
3 2 1

Β. Στον Παρατατικό και στον Αόριστο Οριστικής τα ρήματα τονίζονται στην πρόπαραλήγουσα, δηλαδή στην τρίτη συλλαβή από το τέλος.

Παρατ. Οριστικής	<u>διά</u> - <u>βα</u> - <u>ζα</u> 3 2 1	<u>α</u> - <u>γό</u> - <u>ρα</u> - <u>ζα</u> 4 3 2 1	<u>ά</u> - <u>νοι</u> - <u>γα</u> 3 2 1
Αόριστος	<u>διά</u> - <u>βα</u> - <u>σα</u> 3 2 1	<u>α</u> - <u>γό</u> - <u>ρα</u> - <u>σα</u> 4 3 2 1	<u>ά</u> - <u>νοι</u> - <u>ξα</u> 3 2 1

Γ. Τα δισύλλαβα ρήματα παίρνουν στον Παρατατικό και στον Αόριστο στον ενικό αριθμό και στο γ' πρόσωπο του πληθυντικού τη συλλαβή **-ε** που λέγεται αύξηση.

Ενεστώτας	<u>παί</u> - <u>ζω</u> 2 1	<u>κλεί</u> - <u>νω</u> 2 1	
Παρατατικός	<u>έ</u> - <u>παι</u> - <u>ζα</u> 3 2 1	<u>έ</u> - <u>κλει</u> - <u>να</u> 3 2 1	<u>έ</u> - <u>παι</u> - <u>ζα</u> <u>έ</u> - <u>παι</u> - <u>ζε</u> <u>έ</u> - <u>παι</u> - <u>ζε</u>
Αόριστος	<u>έ</u> - <u>παι</u> - <u>ξα</u> 3 2 1	<u>έ</u> - <u>κλει</u> - <u>σα</u> 3 2 1	<u>παί</u> - <u>ζα</u> - <u>με</u> <u>παί</u> - <u>ζα</u> - <u>τε</u> <u>έ</u> - <u>παι</u> - <u>ζαν</u>

6. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -Ω

Ο Αόριστος των παροξύτων ρημάτων σε **-ω** σχηματίζεται σε: **σα, ξα, ψα**

	-σα
διάβασ	-α
διάβασ	-ες
διάβασ	-ε
διαβάσ	-αμε
διαβάσ	-ατε
διαβάσ	-αν

	-ξα
έτρεξ	-α
έτρεξ	-ες
έτρεξ	-ε
τρέξ	-αμε
τρέξ	-ατε
έτρεξ	-αν

	-ψα
έγραψ	-α
έγραψ	-ες
έγραψ	-ε
γράψ	-αμε
γράψ	-ατε
έγραψ	-αν

Α. Σχηματίζουν τον αόριστο σε **-σα**

α. Ρήματα με χαρακτήρα φωνήεν ή δίψηφο

(αλλά: καίω - κλαίω - φταίω
έκαψα - έκλαψα - έφταιξα)

β. Όλα τα ρήματα σε **-ωνω**

γ. Τα περισσότερα δισύλλαβα σε **-νω**

δ. Μερικά σε **-αίνω**

ε. Πολλά σε **-ζω**

στ. Όλα σε **-θω**

ιδρύω	ίδρυσα
ακούω	άκουσα
σπάω	έσπασα
σκάω	έσκασα

απλώνω	άπλωσα
--------	--------

δένω	έδεσα
ντύνω	έντυσα
σβήνω	έσβησα
αφήνω	άφησα

σωπαίνω	σώπασα
χορταίνω	χόρτασα
ανασταίνω	ανάστησα
προφταίνω	πρόφτασα

λούζω	έλουσα
μυρίζω	μύρισα
γυρίζω	γύρισα

νιώθω	ένιωσα
πλάθω	έπλασα

Β. Σχηματίζουν τον αόριστο σε **-ξα**

α. Ρήματα με χαρακτήρα λαρυγγικό στον ενεστώτα (κ - γ (γγ) - χ - χν)
(κω - γω - γγω - χω - χνω)

κω	πλέκω	έπλεξα
σκω	διδάσκω	δίδαξα
γω	ανοίγω	άνοιξα
γγω	φέγγω	έφεξα
χω	προσέχω	πρόσεξα
	τρέχω	έτρεξα
	βρέχει	έβρεξε
χνω	διώχνω	έδιωξα
	δείχνω	έδειξα
	ψάχνω	έψαξα
	ρίχνω	έριξα

β. Ρήματα που τελειώνουν σε **-πτω, -σσω**

πτω	πλήπτω	έπληξα
σσω	εισπράττω	εισέπραξα
	αναπτύσσω	ανέπτυξα
	απαλάσσω	απάλλαξα

γ. Ορισμένα ρήματα που τελειώνουν σε **-ζω**

ζω	παίζω	έπαιξα
	αλλάζω	άλλαξα

Γ. Σχηματίζουν τον αόριστο σε **-ψα**

Ρήματα με χαρακτήρα χειλικό στον ενεστώτα και πολλά ρήματα σε **-εύω/αυω**
(εκτός από το πέφτω - έπεσα)

(π - β - φ - μπ - φτ (πτ))
(πω - βω - φω - μπω - φτω - πτω)

πω	λείπω	έλειψα	ταξιδεύω	ταξίδεψα
βω	κλέβω	έκλεψα	συνόδεύω	συνόδεψα
φω	ανάβω	άναψα	ξοδεύω	ξόδεψα
μπω	ράβω	έραψα	μαζεύω	μάζεψα
φτω	κόβω	έκοψα	συμβουλεύω	συμβούλεψα
πτω	γράφω	έγραψα	στενεύω	στένεψα
	τρέφω	έθρεψα	περισσεύω	περίσσεψα
	λάμπω	έλαμψα	χαζεύω	χάζεψα
	αστράφτω	άστραψα	λιγοστεύω	λιγόστεψα
	σκοντάφτω	σκόνταψα	μαντεύω	μάντεψα
	καλύπτω	κάλυψα	κοροιδεύω	κοροίδεψα
	διακόπτω	διέκοψα	δενδροφυτεύω	δενδροφύτεψα
	δουλεύω	δούλεψα	αγριεύω	αγρίεψα
εύω	χορεύω	χόρεψα	ανακατεύω	ανακάτεψα
αυω	ψαρεύω	ψάρεψα		
	παύω	έπαψα		

7. ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ **-ώ**

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Α. Τα ρήματα της Β' συζυγίας λήγουν σε **-ώ** και τονίζονται στην λήγουσα, δηλαδή στην τελευταία συλλαβή.

$\frac{\alpha}{3} - \frac{\gamma\alpha}{2} - \frac{\pi\acute{\omega}}{1}$

$\frac{\gamma\epsilon}{2} - \frac{\lambda\acute{\omega}}{1}$

$\frac{\mu\pi\omicron}{2} - \frac{\rho\acute{\omega}}{1}$

Β. Τα ρήματα της Β' συζυγίας κλίνονται στον Ενεστώτα ανάλογα με την ομάδα στην οποία ανήκουν:

Α' Ομάδα	Β' Ομάδα
αγαπ-άω και αγαπ-ώ	μπορ-ώ
αγαπ-άς	μπορ-είς
αγαπ-άει και αγαπ-ά	μπορ-εί
αγαπ-άμε και αγαπ-ούμε	μπορ-ούμε
αγαπ-άτε	μπορ-είτε
αγαπ-άνε και αγαπ-ούν(ε)	μπορ-ούν(ε)

8. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -Ω

Τα ρήματα της Β' συζυγίας σχηματίζουν τον αόριστο σε **-ησα**. Μερικά σε **-ασα**, **-ηξα**, **-εσα**, **-αξα**.

-ησα	-ασα	-εσα	-ηξα	-αξα
(αγαπώ) αγάπ-ησα	(γελώ) γέλ-ασα	(πονώ) πόν-εσα	(πηδώ) πήδ-ηξα	(πετώ) πέτ-αξα
(μιλώ) μίλ-ησα	(περνώ) πέρ-ασα	(φορώ) φόρ-εσα	(τραβώ) τράβ-ηξα	(κοιτώ) κοίτ-αξα
(τραγουδώ) τραγουδ-ησα	(ξεχνώ) ξέχ-ασα	(μπορώ) μπόρ-εσα	(φυσώ) φύσ-ηξα	(φυλώ) φύλ-αξα
(αργώ) άργ-ησα	(κερνώ) κέρ-ασα	(καλώ) κάλ-εσα	(βουτώ) βούτ-ηξα	
(οδηγώ) οδήγ-ησα	(χαλώ) χάλ-ασα	(παρακαλώ) παρακάλ-εσα		
(κυνηγώ) κυνήγ-ησα				
(φιλώ) φίλ-ησα				

Αλλά: (μεθώ) μέθ-**υσα**

9. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΧΩΡΙΣ - σ ΠΑΡΟΞΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -Ω

Τα ρήματα που τελειώνουν σε **-αίνω** σχηματίζουν τον αόριστο σε :

α. -ανα	[	ζεστ- αίνω	ζέστ- ανα
		θερμ- αίνω	θέρμ- ανα
		πεθ- αίνω	πέθ- ανα
		τρελ- αίνω	τρέλ- ανα
		γλυκ- αίνω	γλύκ- ανα
β. -υνα	[	κοντ- αίνω	κόντ- υνα
		μακρ- αίνω	μάκρ- υνα
		μικρ- αίνω	μίκρ- υνα
		ακριβ- αίνω	ακρίβ- υνα
		λεπτ- αίνω	λέπτ- υνα
		παχ- αίνω	πάχ- υνα
		ομορφ- αίνω	ομόρφ- υνα

Σχηματίζουν τον αόριστο σε **-ηκα** τα ρήματα :

μπαίνω	-	μπή κα	ανεβαίνω	-	ανέβη κα
βγαίνω	-	βγή κα	κατεβαίνω	-	κατέβη κα

10. ΙΔΙΟΣ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -Ω

Μερικά ρήματα έχουν ίδιο παρατατικό και αόριστο.

περιμένω	-	περίμενα
κάνω	-	έκανα
ξέρω	-	ήξερα
διευθύνω	-	διεύθυνα
κρίνω	-	έκρινα
συγκρίνω	-	συνέκρινα
κλίνω	-	έκλινα
τρέμω	-	έτρεμα

ΜΕΣΟΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Α' Συζυγία

1. -ομαι
ντύν-ομαι

Β' Συζυγία

α' ομάδα
2. -ιέμαι
νικ-ιέμαι
γένν-ιέμαι

Β' Συζυγία

β' ομάδα

3. -ομαι
θεωρ-ούμαι
τιμωρ-ούμαι

4. -αμαι
κοιμ-άμαι
φοβ-άμαι
λυπ-άμαι
θυμ-άμαι

11. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -ΟΜΑΙ

Ενεστώτας	Αόριστος	
ιδρύομαι συνδέομαι σηκώνομαι γδύνομαι ντύνομαι πλένομαι λύνομαι απογειώνομαι στήνομαι	-ομαι → -θηκα -νομαι απογειώθηκα στήθηκα	1' ομάδα
σκουπίζομαι χτενίζομαι λούζομαι βιάζομαι χρειάζομαι εργάζομαι	-ζομαι → -στηκα εργάστηκα	2' ομάδα
πείθομαι πλέκομαι τυλίγομαι υποδέχομαι διδάσκομαι σπρώχνομαι	-θομαι -κομαι -γομαι -χομαι → -χτηκα -σκομαι -χνομαι	3' ομάδα
κοιτάζομαι κρύβομαι ράβομαι βάφομαι σκέφτομαι	-ζομαι -βομαι -φομαι → -φτηκα -φτομαι	4' ομάδα
επισκέπτομαι ονειρεύομαι παντρεύομαι	-πτομαι -εύομαι → -εύτηκα	5' ομάδα
απαγορεύεται κουφαίνομαι τρελαίνομαι ζεσταίνομαι αισθάνομαι κυμαίνομαι	 -αίνομαι → -άθηκα -άνομαι → -άνθηκα κυμάνθηκα	6' ομάδα

12. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -ΟΜΑΙ

Τα ρήματα αυτά έχουν στον αόριστο την κατάληξη **-ηκα**

κόβομαι βρέχομαι καίομαι και καίγομαι φαίνομαι	κόπηκα βράχηκα κάηκα φάνηκα	χαίρομαι πνίγομαι καταστρέφομαι ντρέπομαι	χάρηκα πνίγηκα καταστράφηκα ντράπηκα
---	--------------------------------------	--	---

13. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -ΙΕΜΑΙ και -ΟΥΜΑΙ

-ιέμαι

-ούμαι

νικιέμαι γεννιέμαι τηλεφωνιέμαι φιλιέμαι αγαπιέμαι στενοχωριέμαι	→ -ήθηκα νικήθηκα γεννήθηκα τηλεφωνήθηκα φιλήθηκα αγαπήθηκα στενοχωρήθηκα	θεωρούμαι ωφελούμαι διηγούμαι τιμωρούμαι χρησιμοποιούμαι αφαιρούμαι	→ -ήθηκα θεωρήθηκα ωφελήθηκα διηγήθηκα τιμωρήθηκα χρησιμοποιήθηκα → -έθηκα αφαιρέθηκα
---	---	--	--

ΣΕ -αμαι

κοιμάμαι
φοβάμαι
λυπάμαι
θυμάμαι

→ -θηκα

κοιμήθηκα
φοβήθηκα
λυπήθηκα
θυμήθηκα

14. ΡΗΜΑΤΑ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος	Μέλλοντας στιγμ.	Αόριστος	Προστακτικής
ανεβαίνω	ανέβαινα	ανέβηκα	θα ανεβώ	ανέβα	ανεβείτε
απέχω	απείχα	απείχα	θα απέχω		
αρέσω	άρεσα	άρεσα	θα αρέσω		
αρρωσταίνω	αρρώσταινα	αρρώστησα	θα αρρωστήσω	αρρώστησε	αρρωστήστε
αφήνω	άφηνα	άφησα	θα αφήσω	άφησε	αφήστε
βάζω	έβαζα	έβαλα	θα βάλω	βάλε	βάλτε
βγάζω	έβγαζα	έβγαλα	θα βγάλω	βγάλε	βγάλτε
βγαίνω	έβγαινα	βγήκα	θα βγω	βγες	βγείτε - βγέστε
βλέπω	έβλεπα	είδα	θα δω	δες	δείτε - δέστε
βλέπομαι	βλεπόμεν(α)	ειδώθηκα	θα ιδωθώ	ιδώσου	ιδωθείτε
βρίσκω	έβρισκα	βρήκα	θα βρω	βρες	βρείτε - βρέστε
βρίσκομαι	βρισκόμουν(α)	βρέθηκα	θα βρεθώ	-	-
γυρνώ	γυρνούσα	γύρισα	θα γυρίσω	γύρισε	γυρίστε
γίνομαι	γινόμουν(α)	έγινα	θα γίνω	γίνε	γίνετε
δέρνω	έδερνα	έδειρα	θα δείρω	δείρε	δείρτε
διαρκώ	διαρκούσα	διήρκεσα	θα διαρκέσω	-	-
δίνω	έδινα	έδωσα	θα δώσω	δώσε	δώστε
έρχομαι	ερχόμεν(α)	ήρθα	θα ρθω	έλα	ελάτε
εύχομαι	ευχόμεν(α)	ευχήθηκα	θα ευχηθώ	ευχήσου	ευχηθείτε
κάθομαι	καθόμουν(α)	κάθισα	θα καθίσω	κάθισε	καθίστε
κάνω	έκανα	έκανα	θα κάνω	κάνε	κάντε
καταλαβαίνω	καταλάβαινα	κατάλαβα	θα καταλάβω	κατάλαβε	καταλάβετε
κατεβαίνω	κατέβαινα	κατέβηκα	θα κατεβώ	κατέβα	κατεβείτε
λαβαίνω	λάβαινα	έλαβα	θα λάβω	λάβε	λάβετε
λέω	έλεγα	είπα	θα πω	πες	πείτε - πέστε
μαθαίνω	μάθαινα	έμαθα	θα μάθω	μάθε	μάθετε
μένω	έμενα	έμεινα	θα μείνω	μείνε	μείνετε
μπαίνω	έμπαινα	μπήκα	θα μπω	μπες	μπείτε - μπέστε
ξέρω	ήξερα	ήξερα	θα ξέρω	ξέρε	ξέρετε
παθαίνω	πάθαινα	έπαθα	θα πάθω	πάθε	πάθετε
πάω - πηγαίνω	πήγαινα	πήγα	θα πάω	πήγαινε	πηγαίνετε
παίρνω	έπαιρνα	πήρα	θα πάρω	πάρε	πάρτε
περιμένω	περίμενα	περίμενα	θα περιμένω	περίμενε	περιμένετε
περνώ	περνούσα	πέρασα	θα περάσω	πέρασε	περάστε
πέφτω	έπεφτα	έπεσα	θα πέσω	πέσε	πέστε
πιάνομαι	πιανόμουν(α)	πιάστηκα	θα πιαστώ	πιάσου	πιαστείτε
πίνω	έπινα	ήπια	θα πιω	πιες	πιείτε - πιέστε
πλένω	έπλενα	έπλυνα	θα πλύνω	πλύνε	πλύν(ε)τε
προλαβαίνω	προλάβαινα	προλάβα	θα προλάβω	προλαβε	προλάβετε
προφταίνω	πρόφταινα	πρόφτασα	θα προφτάσω	πρόφτασε	προφτάστε
σέρνω	έσερνα	έσυρα	θα σύρω	σύρε	σύρτε
στέκομαι/στέκω	στεκόμουν(α)	στάθηκα	θα σταθώ	στάσου	σταθείτε
στέλνω	έστελνα	έστειλα	θα στείλω	στείλε	στείλτε
συμβαίνει (απροσ.)	συνέβαινε	συνέβη	θα συμβεί	-	-
συστήνω	σύστηνα	σύστησα	θα συστήσω	σύστησε	συστήστε
σωπαίνω	σώπαινα	σώπασα	θα σωπάσω	σώπασε	σωπάστε
τρέφω	έτρεφα	έθρεψα	θα θρέψω	θρέψε	θρέψτε
τρώω	έτρωγα	έφαγα	θα φάω	φάε	φάτε
φέρνω	έφερνα	έφερα	θα φέρω	φέρε	φέρτε
φεύγω	έφευγα	έφυγα	θα φύγω	φύγε	φύγετε
φτάνω	έφτανα	έφτασα	θα φτάσω	φτάσε	φτάστε
χαίρομαι	χαιρόμουν(α)	χάρηκα	θα χαρώ	χαίρε	χαίρετε (ενεστώτας)
χορταίνω	χόρταινα	χόρτασα	θα χορτάσω	χόρτασε	χορτάστε

15. ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΩΝ

- Τα ρήματα **είμαι** και **έχω** χρησιμεύουν για να σχηματίζονται οι περιφραστικοί χρόνοι όλων των ρημάτων.

π.χ. **έχω πάει** - **είχα πάει** - **θα έχω πάει**

Το ρήμα **είμαι**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΜΟΝΤΑΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	εγώ εσύ αυτός -ή -ό	είμαι είσαι είναι	ήμουν / ήμουνα ήσουν / ήσουνα ήταν / ήτανε	θα είμαι θα είσαι θα είναι
	εμείς εσείς αυτοί -ές -ά	είμαστε είστε / είσαστε είναι	ήμαστε / ήμασταν ήσαστε / ήσασταν ήταν / ήτανε	θα είμαστε θα είστε / είσαστε θα είναι
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	εγώ εσύ αυτός -ή -ό	να είμαι να είσαι να είναι		
	εμείς εσείς αυτοί -ές -ά	να είμαστε να είστε / είσαστε να είναι		
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	εγώ εσύ αυτός -ή -ό	να είσαι		
	εμείς εσείς αυτοί -ές -ά	να είστε		
ΜΕΤΟΧΗ		όντας		

Το ρήμα **έχω**

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	εγώ εσύ αυτός -ή -ό	έχω έχεις έχει	είχα είχες είχε	θα έχω θα έχεις θα έχει
	εμείς εσείς αυτοί -ές -ά	έχουμε έχετε έχουν(ε)	είχαμε είχατε είχαν(ε)	θα έχουμε θα έχετε θα έχουν(ε)
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	εγώ εσύ αυτός -ή -ό	να έχω να έχεις να έχει		
	εμείς εσείς αυτοί -ές -ά	να έχουμε να έχετε να έχουν(ε)		
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	εγώ εσύ αυτός -ή -ό	έχε / να έχεις		
	εμείς εσείς αυτοί -ές -ά	έχετε / να έχετε		
ΜΕΤΟΧΗ		έχοντας		

Α' συζυγία
Ενεργητική φωνή

Συμπλήρωσε τα κουτάκια δίπλα σε κάθε χρόνο με το ρήμα **δένω**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ		ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ		ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ	
ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ντύνω	δένω	έντυνα	έδεν...	θα ντύνω		θα ντύσω	θα δ.....
		ντύνεις		έντυνες		θα ντύνεις		θα ντύσεις	
		ντύνει		έντυνε		θα ντύνει		θα ντύσει	
		ντύνουμε		ντύναμε		θα ντύνουμε		θα ντύσουμε	
		ντύνετε		ντύνατε		θα ντύνετε		θα ντύσετε	
		ντύνουν		έντυναν		θα ντύνουν		θα ντύσουν	
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		να ντύνω	να δεν..						
		να ντύνεις							
		να ντύνει							
		να ντύνουμε							
		να ντύνετε							
		να ντύνουν							
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ		ντύνε							
									
									
		ντύνετε							
									
									
ΜΕΤΟΧΗ		ντύνοντας							

Α' συζυγία
Μεσοπαθητική φωνή

Συμπλήρωσε τα κουτάκια δίπλα σε κάθε χρόνο με το ρήμα **δένομαι**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ		ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ		ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ	
ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ντύνομαι		ντυνόμουν		θα ντύνομαι		θα ντυθώ	
		ντύνεσαι		ντυνόσουν		θα ντύνεσαι		θα ντυθείς	
		ντύνεται		ντυνόταν		θα ντύνεται		θα ντυθεί	
		ντυνόμαστε		ντυνόμαστε		θα ντυνόμαστε		θα ντυθούμε	
		ντύνεστε		ντυνόσαστε		θα ντύνεστε		θα ντυθείτε	
		ντύνονται		ντύνονταν		θα ντύνονται		θα ντυθούν(ε)	
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		να ντύνομαι							
		να ντύνεσαι							
		να ντύνεται							
		να ντυνόμαστε							
		να ντύνεστε							
		να ντύνονται							
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ									
		να ντύνεσαι							
									
									
		να ντύνεστε							
									

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
έντυσα	έχω ντύσει	είχα ντύσει	θα έχω ντύσει
έντυσες	έχεις ντύσει	είχες ντύσει	θα έχεις ντύσεις
έντυσε	έχει ντύσει	είχε ντύσει	θα έχει ντύσει
ντύσαμε	έχουμε ντύσει	είχαμε ντύσει	θα έχουμε ντύσει
ντύσατε	έχετε ντύσει	είχατε ντύσει	θα έχετε ντύσει
έντυσαν	έχουν ντύσει	είχαν ντύσει	θα έχουν ντύσει
να ντύσω			
να ντύσεις			
να ντύσει			
να ντύσουμε			
να ντύσετε			
να ντύσουν			
ντύσε			
ντύστε			

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
ντύθηκα	έχω ντυθεί	είχα ντυθεί	θα έχω ντυθεί
ντύθηκες	έχεις ντυθεί	είχες ντυθεί	θα έχεις ντυθεί
ντύθηκε	έχει ντυθεί	είχε ντυθεί	θα έχει ντυθεί
ντυθήκαμε	έχουμε ντυθεί	είχαμε ντυθεί	θα έχουμε ντυθεί
ντυθήκατε	έχετε ντυθεί	είχατε ντυθεί	θα έχετε ντυθεί
ντύθηκαν(ε)	έχουν ντυθεί	είχαν ντυθεί	θα έχουν ντυθεί
να ντυθώ			
να ντυθείς			
να ντυθεί			
να ντυθούμε			
να ντυθείτε			
να ντυθούν			
ντύσου			
ντυθείτε			
ΜΕΤΟΧΗ	ντυμένος, -η, -ο		

νικώ / αγαπώ

Β' συζυγία - α' ομάδα
Ενεργητική φωνή

Συμπλήρωσε τα κουτάκια δίπλα σε κάθε χρόνο με το ρήμα **αγαπώ**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	●	νικώ (νικάω)	νικούσα	θα νικώ (νικάω)	θα νικήσω
	✚	νικάς	νικούσες	θα νικάς	θα νικήσεις
	✚✚	νικά (νικάει)	νικούσε	θα νικά (νικάει)	θα νικήσει
	●●	νικάμε (νικούμε)	νικούσαμε	θα νικάμε (νικούμε)	θα νικήσουμε
	✚✚	νικάτε	νικούσατε	θα νικάτε	θα νικήσετε
	✚✚✚	νικάν(ε) (νικούνε)	νικούσαν(ε)	θα νικάνε (νικούν)	θα νικήσουν
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	●	να νικώ			
	✚	να νικάς			
	✚✚	να νικά (νικάει)			
	●●	να νικάμε (νικούμε)			
	✚✚	να νικάτε			
	✚✚✚	να νικάνε (νικούν)			
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	●	νίκα			
	✚				
	✚✚				
	●●	νικάτε			
	✚✚				
	✚✚✚				
ΜΕΤΟΧΗ		νικώντας			

νικιέμαι / αγαπιέμαι

Β' συζυγία - α' ομάδα
Μεσοπαθητική φωνή

Συμπλήρωσε τα κουτάκια δίπλα σε κάθε χρόνο με το ρήμα **αγαπιέμαι**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	●	νικιέμαι	νικιόμουν	θα νικιέμαι	θα νικηθώ
	✚	νικιέσαι	νικιόσουν	θα νικιέσαι	θα νικηθείς
	✚✚	νικιέται	νικιόταν	θα νικιέται	θα νικηθεί
	●●	νικιόμαστε	νικιόμαστε	θα νικιόμαστε	θα νικηθούμε
	✚✚	νικιέστε	νικιόσατε	θα νικιέστε	θα νικηθείτε
	✚✚✚	νικιούνται	νικιόνταν	θα νικιούνται	θα νικηθούν
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	●	να νικιέμαι			
	✚	να νικιέσαι			
	✚✚	να νικιέται			
	●●	να νικιόμαστε			
	✚✚	να νικιέστε			
	✚✚✚	να νικιούνται			
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	●	να νικιέσαι			
	✚				
	✚✚				
	●●	να νικιέστε			
	✚✚				
	✚✚✚				

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
νίκησα	έχω νικήσει	είχα νικήσει	θα έχω νικήσει
νίκησες	έχεις νικήσει	είχες νικήσει	θα έχεις νικήσει
νίκησε	έχει νικήσει	είχε νικήσει	θα έχει νικήσει
νικήσαμε	έχουμε νικήσει	είχαμε νικήσει	θα έχουμε νικήσει
νικήσατε	έχετε νικήσει	είχατε νικήσει	θα έχετε νικήσει
νίκησαν	έχουν νικήσει	είχαν νικήσει	θα έχουν νικήσει
να νικήσω			
να νικήσεις			
να νικήσει			
να νικήσουμε			
να νικήσετε			
να νικήσουν			
νίκησε			
νικήστε			

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
νικήθηκα	έχω νικηθεί	είχα νικηθεί	θα έχω νικηθεί
νικήθηκες	έχεις νικηθεί	είχες νικηθεί	θα έχεις νικηθεί
νικήθηκε	έχει νικηθεί	είχε νικηθεί	θα έχει νικηθεί
νικηθήκαμε	έχουμε νικηθεί	είχαμε νικηθεί	θα έχουμε νικηθεί
νικηθήκατε	έχετε νικηθεί	είχατε νικηθεί	θα έχετε νικηθεί
νικήθηκαν	έχουν νικηθεί	είχαν νικηθεί	θα έχουν νικηθεί
να νικηθώ			
να νικηθείς			
να νικηθεί			
να νικηθούμε			
να νικηθείτε			
να νικηθούν			
νικήσου			
νικηθείτε			
ΜΕΤΟΧΗ	νικημένος, -η, -ο		

θεωρώ / αργώ

Β' συζυγία - β' ομάδα
Ενεργητική φωνή

Συμπλήρωσε τα κουτάκια δίπλα σε κάθε χρόνο με το ρήμα **αργώ**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	●	θεωρώ	θεωρούσα	θα θεωρώ	θα θεωρήσω
	↓	θεωρείς	θεωρούσες	θα θεωρείς	θα θεωρήσεις
	↓ ↓	θεωρεί	θεωρούσε	θα θεωρεί	θα θεωρήσει
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	● ●	θεωρούμε	θεωρούσαμε	θα θεωρούμε	θα θεωρήσουμε
	↓ ↓	θεωρείτε	θεωρούσατε	θα θεωρείτε	θα θεωρήσετε
	↓ ↓ ↓	θεωρούν(ε)	θεωρούσαν(ε)	θα θεωρούν	θα θεωρήσουν(ε)
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	●	να θεωρώ			
	↓	να θεωρείς			
	↓ ↓	να θεωρεί			
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	● ●	να θεωρούμε			
	↓ ↓	να θεωρείτε			
	↓ ↓ ↓	να θεωρούν(ε)			
ΜΕΤΟΧΗ		θεωρώντας			

θεωρούμαι / διηγούμαι

Β' συζυγία - β' ομάδα
Μεσοπαθητική φωνή

Συμπλήρωσε τα κουτάκια δίπλα σε κάθε χρόνο με το ρήμα **διηγούμαι**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	●	θεωρούμαι	θεωρούμουν	θα θεωρούμαι	θα θεωρηθώ
	↓	θεωρείσαι	θεωρούσουν	θα θεωρείσαι	θα θεωρηθείς
	↓ ↓	θεωρείται	θεωρούνταν	θα θεωρείται	θα θεωρηθεί
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	● ●	θεωρούμαστε	θεωρούμαστε	θα θεωρούμαστε	θα θεωρηθούμε
	↓ ↓	θεωρείστε	θεωρούσατε	θα θεωρείστε	θα θεωρηθείτε
	↓ ↓ ↓	θεωρούνται	θεωρούνταν	θα θεωρούνται	θα θεωρηθούν(ε)
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	●	να θεωρούμαι			
	↓	να θεωρείσαι			
	↓ ↓	να θεωρείται			
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	● ●	να θεωρούμαστε			
	↓ ↓	να θεωρείστε			
	↓ ↓ ↓	να θεωρούνται			

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
θεώρησα	έχω θεωρήσει	είχα θεωρήσει	θα έχω θεωρήσει
θεώρησες	έχεις θεωρήσει	είχες θεωρήσει	θα έχεις θεωρήσει
θεώρησε	έχει θεωρήσει	είχε θεωρήσει	θα έχει θεωρήσει
θεωρήσαμε	έχουμε θεωρήσει.....	είχαμε θεωρήσει.....	θα έχουμε θεωρήσει
θεωρήσατε	έχετε θεωρήσει	είχατε θεωρήσει.....	θα έχετε θεωρήσει
θεώρησαν	έχουν θεωρήσει	είχαν θεωρήσει	θα έχουν θεωρήσει
να θεωρήσω			
να θεωρήσεις			
να θεωρήσει			
να θεωρήσουμε.....			
να θεωρήσετε			
να θεωρήσουν(ε).....			
θεώρησε			
θεωρήστε			

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
θεωρήθηκα	έχω θεωρηθεί	είχα θεωρηθεί	θα έχω θεωρηθεί
θεωρήθηκες	έχεις θεωρηθεί	είχες θεωρηθεί	θα έχεις θεωρηθεί
θεωρήθηκε	έχει θεωρηθεί	είχε θεωρηθεί	θα έχει θεωρηθεί
θεωρηθήκαμε	έχουμε θεωρηθεί.....	είχαμε θεωρηθεί.....	θα έχουμε θεωρηθεί
θεωρηθήκατε	έχετε θεωρηθεί	είχατε θεωρηθεί.....	θα έχετε θεωρηθεί
θεωρήθηκαν	έχουν θεωρηθεί	είχαν θεωρηθεί	θα έχουν θεωρηθεί
να θεωρηθώ			
να θεωρηθείς			
να θεωρηθεί			
να θεωρηθούμε.....			
να θεωρηθείτε			
να θεωρηθούν(ε).....			
θεωρήσου			
θεωρηθείτε			
ΜΕΤΟΧΗ	θεωρημένος, -η, -ο		

κοιμάμαι / φοβάμαι

Ενεργητική φωνή

Συμπλήρωσε τα κουτάκια δίπλα σε κάθε χρόνο με το ρήμα **φοβάμαι**

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	●	κοιμάμαι	κοιμόμουν	θα κοιμάμαι	θα κοιμηθώ
	↓	κοιμάσαι	κοιμόσουν	θα κοιμάσαι	θα κοιμηθείς
	↓ ↓	κοιμάται	κοιμόταν	θα κοιμάται	θα κοιμηθεί
	● ●	κοιμόμαστε	κοιμόμαστε	θα κοιμόμαστε	θα κοιμηθούμε
	↓ ↓	κοιμάστε	κοιμόσατε	θα κοιμάστε	θα κοιμηθείτε
	↓ ↓ ↓	κοιμούνται	κοιμόντουσαν	θα κοιμούνται	θα κοιμηθούν(ε)
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	●	να κοιμάμαι			
	↓	να κοιμάσαι			
	↓ ↓	να κοιμάται			
	● ●	να κοιμόμαστε			
	↓ ↓	να κοιμάστε			
	↓ ↓ ↓	να κοιμούνται			
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	●	να κοιμάσαι			
	↓				
	↓ ↓				
	● ●	να κοιμάστε			
	↓ ↓				
	↓ ↓ ↓				
ΜΕΤΟΧΗ					

Επτά διαφορετικά ρήματα

Ενεστώτας	λέω λες λέει λέμε λέτε λένε	ακούω ακούς ακούει ακούμε ακούτε ακούνε	πάω πας πάει πάμε πάτε πάνε
Προστακτική Ενεστ.	λέγε / λέγετε	άκου / ακούτε	πήγαινε / πηγαίνετε
Παρατατικός	έλεγα	άκουγα	πήγαινα
Μέλλ. διαρκ./Υποτ. Ενεστ.	θα /να λέω	θα /να ακούω	θα /να πηγαίνω
Μέλλοντας στιγμιαίος	θα πω	θα ακούσω	θα πάω
Αόριστος	είπα	άκουσα	πήγα
Υποτακτική Αορ.	να πω	να ακούσω	να πάω
Προστακτική Αορ.	πες / πείτε -πέστε	άκουσε / ακούστε	(άντε)
Παρακειμένος	έχω πει	έχω ακούσει	έχω πάει
Υπερσυντέλικος	είχα πει	είχα ακούσει	είχα πάει
Συντελ. Μέλλοντας	θα έχω πει	θα έχω ακούσει	θα έχω πάει

Ενεστώτας	λέγομαι	ακούγομαι	_____
Παρατατικός	λεγόμουν	ακουγόμουν	_____
Μέλλ. διαρκ./Υποτ. Ενεστ.	θα /να λέγομαι	θα /να ακούγομαι	_____
Μέλλοντας στιγμιαίος	θα ειπωθώ	θα ακουστώ	_____
Αόριστος	ειπώθηκα	ακούστηκα	_____
Παρακειμένος	έχω ειπωθεί	έχω ακουστεί	_____
Υπερσυντέλικος	είχα ειπωθεί	είχα ακουστεί	_____
Συντ. Μέλλοντας	θα έχω ειπωθεί	θα έχω ακουστεί	_____

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
κοιμήθηκα	έχω κοιμηθεί	είχα κοιμηθεί	θα έχω κοιμηθεί
κοιμήθηκες	έχεις κοιμηθεί	είχες κοιμηθεί	θα έχεις κοιμηθεί
κοιμήθηκε	έχει κοιμηθεί	είχε κοιμηθεί	θα έχει κοιμηθεί
κοιμηθήκαμε	έχουμε κοιμηθεί	είχαμε κοιμηθεί	θα έχουμε κοιμηθεί
κοιμηθήκατε	έχετε κοιμηθεί	είχατε κοιμηθεί	θα έχετε κοιμηθεί
κοιμήθηκαν	έχουν κοιμηθεί	είχαν κοιμηθεί	θα έχουν κοιμηθεί
να κοιμηθώ			
να κοιμηθείς			
να κοιμηθεί			
να κοιμηθούμε			
να κοιμηθείτε			
να κοιμηθούν(ε)			
κοιμήσου			
κοιμηθείτε			
ΜΕΤΟΧΗ			

που λέγονται συνηρημένα

τρώω	κλαίω	καίω	φταίω
τρώς	κλαις	καις	φταις
τρώει	κλαίει	καίει	φταίει
τρώμε	κλαίμε	καίμε	φταίμε
τρώτε	κλαίτε	καίτε	φταίτε
τρώνε	κλαίνε	καίνε	φταίνε
τρώγε / τρώγετε	κλαίγε / κλαίγετε	καίγε / καίγετε	———
έτρωγα	έκλαιγα	έκαιγα	έφταιγα
θα/να τρώω	θα/να κλαίω	θα/να καίω	θα φταίω
θα φάω	θα κλάψω	θα κάψω	θα φταίξω
έφαγα	έκλαψα	έκαψα	έφταιξα
να φάω	να κλάψω	να κάψω	να φταίξω
φάε / φάτε	κλάψε / κλάψτε	κάψε / κάψτε	———
έχω φάει	έχω κλάψει	έχω κάψει	έχω φταίξει
είχα φάει	είχα κλάψει	είχα κάψει	είχα φταίξει
θα έχω φάει	θα έχω κλάψει	θα έχω κάψει	θα έχω φταίξει

τρώγομαι	κλαίγομαι	καίγομαι	———
τρωγόμουν	κλαιγόμουν	καιγόμουν	———
θα τρώγομαι	θα κλαίγομαι	θα καίγομαι	———
θα φαγωθώ	θα κλαφτώ	θα καώ	———
φαγώθηκα	κλάφτηκα	κάηκα	———
έχω φαγωθεί	έχω κλαφτεί	έχω καεί	———
είχα φαγωθεί	είχα κλαφτεί	είχα καεί	———
θα έχω φαγωθεί	θα έχω κλαφτεί	θα έχω καεί	———

16. ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
αστράφτει	άστραφτε	άστραψε	θα αστράψει
βραδιάζει	βράδιαζε	βράδιασε	θα βραδιάσει
βρέχει	έβρεχε	έβρεξε	θα βρέξει
βροντά	βροντούσε	βρόντηξε	θα βροντήξει
καλοκαιριάζει	καλοκαίριαζε	καλοκαίριασε	θα καλοκαιριάσει
μπουμπουνίζει	μπουμπούνιζε	μπουμπούνισε	θα μπουμπουνίσει
νυχτώνει	νύχτωνε	νύχτωσε	θα νυχτώσει
ξημερώνει	ξημέρωνε	ξημέρωσε	θα ξημερώσει
σουρουπώνει	σουρούπωνε	σουρούπωσε	θα σουρουπώσει
συννεφιάζει	συννέφιαζε	συννέφιασε	θα συννεφιάσει
φθινοπωριάζει	φθινοπώριαζε	φθινοπώριασε	θα φθινοπωριάσει
φυσάει	φυσούσε	φύσηξε	θα φυσήξει
χειμωνιάζει	χειμώνιαζε	χειμώνιασε	θα χειμωνιάσει
χιονίζει	χιόνιζε	χιόνισε	θα χιονίσει
ψιχαλίζει	ψιχάλιζε	ψιχάλισε	θα ψιχαλίσει
ψιλοβρέχει	ψιλόβρεχε	ψιλόβρεξε	θα ψιλοβρέξει
μου αρέσει	μου άρεσε	μου άρεσε	θα αρέσει
(με) αφορά	(με) αφορούσε	-----	θα (με) αφορά
δεν πειράζει	δεν πείραζε	δεν πείραξε	δε θα πειράξει
με ενδιαφέρει	με ενδιέφερε	-----	θα με ενδιαφέρει
με νοιάζει	με ένοιαζε	με ένοιαξε	θα με νοιάξει
μου πάει	μου πήγαινε	μου πήγε	θα μου πάει
πρέπει	έπρεπε	-----	θα πρέπει
πρόκειται	επρόκειτο	-----	θα πρόκειται
συμβαίνει	συνέβαινε	συνέβη(κε)	θα συμβεί
με συμφέρει	με συνέφερε	-----	θα με συμφέρει
(μου) φαίνεται	(μου) φαινόταν	(μου) φάνηκε	θα (μου) φανεί
μου χρειάζεται	μου χρειαζόταν	μου χρειάστηκε	θα μου χρειαστεί
χρειάζεται να	χρειαζόταν να	χρειάστηκε να	θα χρειαστεί να

(δεν) είναι ανάγκη να είναι πιθανό να είναι απίστευτο ότι
(δεν) είναι δυνατό να είναι απίθανο να είναι επικίνδυνο να
είναι αδύνατο να

17. ΚΑΝΩ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα που είναι γραμμένα στην πρώτη στήλη στον Ενεστώτα και Αόριστο Υποτακτικής όπως το παράδειγμα.

Ρήματα	Μου αρέσει	Σήμερα όμως δε θέλω
Βλέπω	να βλέπω τηλεόραση	να δω τηλεόραση
Τρώω	 παχυτό	 παχυτό αλλά γλυκό
Πίνω	 τσάι	 τσάι αλλά γάλα
Ζωγραφίζω	 λουλούδια	 λουλούδια
Διαβάζω	 βιβλία	 τίποτα
Ανεβαίνω	 στο βουνό	 στο βουνό
Πηγαίνω	 στο θέατρο	 πουθενά
Παίζω	 σκάκι	 τίποτα
Τραγουδώ	 ελληνικά τραγούδια	 κανένα τραγούδι
Μένω	 στο σπίτι	 σπίτι
Παίρνω	 πολλά περιοδικά	 κανένα
Περνώ	 από το πάρκο	 από το πάρκο
Κάθομαι	 στον κήπο	 στον κήπο
Σηκώνομαι	 νωρίς	 νωρίς αλλά αργά
Κοιμάμαι	 αργά	 αργά
Λούζομαι	 κάθε πρωί	 το πρωί αλλά το βράδυ
Ντύνομαι	 καλά	 καλά
Φέρνω	 δώρα σε φίλους	 κανένα δώρο σε κανέναν
Τρέχω	 στο δάσος	 στο δάσος αλλά στο πάρκο
Έρχομαι	 στο σπίτι σου	 στο σπίτι σου
Κολυμπώ	 στη θάλασσα	 στη θάλασσα αλλά στην πισίνα
Μιλώ	 αγγλικά	 αγγλικά αλλά ελληνικά
Βγαίνω	 συχνά έξω	 έξω
Αγοράζω	 περιοδικά	 κανένα περιοδικό
Μαγειρεύω	 φαγητά	 τίποτα
Τηλεφωνώ	 στις φίλες μου	 σε κανέναν
Περπατάω	 στο βουνό	 στο βουνό
Ακούω	 μουσική	 τίποτα
Γράφω	 γράμματα	 κανένα γράμμα
Φεύγω	 τα Σαββατοκύριακα	

B.

Ρήματα	Χτες όλο το απόγευμα.....	Σήμερα όμως
Διαβάζω	διάβαζα	διάβασα μόνο μία ώρα
Βλέπω	 τηλεόραση	 μόνο μία εκπομπή
Ζωγραφίζω	 φρούτα	 μισή ώρα μόνο
Παίζω	 σκάκι	 μόνο δύο ώρες
Τραγουδώ	 τραγούδια	 ένα μόνο τραγούδι
Κάθομαι	 στο δωμάτιό μου	 μόνο πέντε λεπτά
Κοιμάμαι		 μόνο δύο ώρες
Τρέχω	 στο δάσος	 πολύ λίγο
Κολυμπώ	 στην πισίνα	 ένα τέταρτο μόνο
Μιλώ	 στο τηλέφωνο	 πέντε λεπτά μόνο

Γ.

Ρήματα	Χτες την ώρα που....	
Διαβάζω	διάβαζα	(μπαίνω) μπήκε στο δωμάτιό μου η μαμά μου.
Παίζω		(χτυπώ) το τηλέφωνο.
Ζωγραφίζω		(έρχομαι) ο φίλος μου στο σπίτι.
Κολυμπώ		(αρχίζω) να βρέχει.
Μιλώ	 στο τηλέφωνο	(χτυπάει) η πόρτα.
Βλέπω	 τηλεόραση	(φέρνω) η μαμά μου ένα παχυτό.
Κοιμάμαι		(ακούω) το τηλέφωνο και (ξυπνώ)
Κάθομαι	 στην πολυθρόνα	(ανεβαίνω) η γάτα στα πόδια μου.

Κάνετε και σεις τρεις φράσεις όπως στο Γ.

α.
β.
γ.

Ε. ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΜΑΜΑΣ

Βλέπω	Βλέπε έργα κατάλληλα για παιδιά. Μη έργα άγρια και βίαια.	Δες (να δεις) αυτό το ντοκιμαντέρ. Μη δεις το βίαιο αυτό φιλμ.
Τρώω	 φρούτα και λαχανικά. πολλά γλυκά.	 μία σοκολάτα μόνο. περισσότερο από μία.
Πίνω	 νερό και χυμούς. πολλή κόκα-κόλα.	 ένα μικρό ποτηράκι κόκα-κόλα. δεύτερο.
Διαβάζω	 πολλά βιβλία. μόνο περιοδικά.	 αυτό το άρθρο στο περιοδικό. και όλο το περιοδικό.
Πάω	 συχνά στο θέατρο. μόνο στον κινηματογράφο.	 να δεις αυτό το θεατρικό έργο. στο άλλο.
Παίρνω	 πρωί-βράδυ αντιβιοτικό. μόνο το πρωί.	 μία ασπιρίνη, αφού πονάς. δύο, πρόσεχε.
Περνώ	 συχνά από το σπίτι του παππού. μόνο μια φορά το μήνα.	 από το σπίτι του θείου σου. από το δικό μου.
Φέρνω	 δώρα, βιβλία, όταν σε καλούν. όλο γλυκά.	 μία τούρτα στο πάρτι μου. σοκολατάκια.
Βγαίνω	 μόνο τα Σαββατοκύριακα. τις καθημερινές.	 σήμερα, γιατί είναι χιορτή. αύριο, γιατί έχεις μαθήματα.
Τρέχω Περπατώ Κολυμπώ	[..... κάθε μέρα. Κάνει καλό. όταν αισθάνεσαι κουρασμένος /η	[..... λίγο, γιατί βήχεις. καθόλου.
Ακούω	 συχνά κλασική μουσική. μόνο μοντέρνα.	 αυτό το κομμάτι του κονσέρτου. το ολόκληρο.
Ανοίγω	 την πόρτα μόνο σε γνωστούς. σε αγνώστους.	 είναι ο θείος σου. είναι κάποιος άγνωστος.
Κοιμάμαι	Να νωρίς το βράδυ. αργά.	 πιο αργά γιατί χιορτάζεις. όμως πιο αργά από τις δώδεκα.
Σηκώνομαι	Να νωρίς το πρωί. αργά.	 νωρίς γιατί πάτε εκδρομή. όμως και απο τις 5.
Πλένομαι Λούζομαι	Να κάθε πρωί. " "	 το βράδυ, όχι το πρωί. " " " " "
	 μόνο μια φορά την εβδομάδα. " " " " "	 γιατί έχεις πυρετό. " " " "
Κλείνω	 την πόρτα σιγά. την απότομα.	 την πόρτα, γιατί κάνει κρύο. την πόρτα, γιατί κάνει ζέστη.
Γράφω	 καθαρά και χωρίς μουτζούρες. γρήγορα.	 ένα χράμμα στη γιαχιά σου. μόνο δυο γραμμές.
Μιλώ	 αργά και δυνατά. γρήγορα και σιγά.	 ελληνικά στη φίλη σου. αγγλικά.
Μαγειρεύω	 ελαφριά φαγητά. βαριά.	 μια μακαρονάδα. ρύζι με κρέας.

18. ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Αντωνυμίες λέγονται οι λέξεις που χρησιμοποιούμε στη θέση των κυρίων ονομάτων, ουσιαστικών ή επιθέτων.

A. Προσωπικές αντωνυμίες

Κανονικοί τύποι

Ονομαστική	Γενική	Αιτιατική
εγώ γράφω	μου μιλάει	με βλέπει
εσύ γράφεις	σου μιλάει	σε βλέπει
αυτός-ή-ό γράφει	του/της/του μιλάει	τον/την/το βλέπει
εμείς γράφουμε	μας * μιλάει	μας * βλέπει
εσείς γράφετε	σας μιλάει	σας βλέπει
αυτοί-ές-ά γράφουν	τους μιλάει * μιλάει σ' εμάς	τους/τις/τα βλέπει * βλέπει εμάς

Εμφατικοί τύποι

Ονομαστική	Γενική	Αιτιατική
	εμένα μιλάει	εμένα βλέπει
	εσένα μιλάει	εσένα βλέπει
	σ' αυτόν-ή(ν)-ό μιλάει	αυτόν-ή(ν)-ό βλέπει
	εμάς μιλάει	εμάς βλέπει
	εσάς μιλάει	εσάς βλέπει
	σ' αυτούς-ές-ά μιλάει	αυτούς-ές-ά βλέπει

Η φίλη μου κάθε μέρα γράφει και πολλές φορές τηλεφωνάει.

Άρη, είδα χτες στο δρόμο, φώναξα αλλά δε άκουσες.

Ελένη, μίλησε ο καθηγητής, όχι

Ελένη, είπα να μου φέρεις ένα περιοδικό αλλά δεν θυμήθηκες.

Είδα τις συμμαθήτρές μου από μακριά, φώναξα, μίλησα και κάλεσα στο πάρτι μου.

B. Κτητικές αντωνυμίες

Κανονικοί τύποι

Ο φίλος / του φίλου / το φίλο / οι φίλοι / των φίλων / τους φίλους

Η φίλη / της φίλης / τη φίλη / οι φίλες / των φίλων / τις φίλες

Το μολύβι / του μολυβιού / το μολύβι / τα μολύβια / των μολυβιών / τα μολύβια

μου
σου
του/της/του
μας
σας
τους/τους/τους

Εμφατικοί τύποι

	ο δικός	μου / σου / του / της / του / μας / σας / τους	φίλος	
	του δικού	»	φίλου	
	το δικό	»	φίλο	
	οι δικοί	»	φίλοι	
	των δικών	»	φίλων	
	τους δικούς	»	φίλους	

η δική	μου / σου / του / της / του / μας / σας / τους	φίλη	
της δικής	»	φίλης	
τη δική	»	φίλη	
οι δικές	»	φίλες	
των δικών	»	φίλων	
τις δικές	»	φίλες	
το δικό	μου / σου / του / της / του / μας / σας / τους	μολύβι	
του δικού	»	μολυβιού	
το δικό	»	μολύβι	
τα δικά	»	μολύβια	
των δικών	»	μολυβιών	
τα δικά	»	μολύβια	

Αυτή η γόμα είναι ή της Μαρίας; Είναι Και ο χάρακας; Αυτός είναι του Τομ, είναι ο χάρακας. Αυτές οι μπάλες είναι του Τομ και του Άρη. Είναι οι μπάλες, δεν είναι οι Αυτοί οι δυο Πορτογάλοι είναι οι μας φίλοι, όχι οι

Γ. Δεικτικές αντωνυμίες

αυτός - αυτή - αυτό

αυτός	αυτή	αυτό
αυτού	αυτής	αυτού
αυτόν	αυτή(ν)	αυτό
αυτοί	αυτές	αυτά
αυτών	αυτών	αυτών
αυτούς	αυτές	αυτά

εκείνος - εκείνη - εκείνο

εκείνος	εκείνη	εκείνο
εκείνου	εκείνης	εκείνου
εκείνον	εκείνη	εκείνο
εκείνοι	εκείνες	εκείνα
εκείνων	εκείνων	εκείνων
εκείνους	εκείνες	εκείνα

..... το βιβλίο θέλεις ή; είναι ξανθός ενώ είναι μελαχρινός.
 Δε γνωρίζω τους γονείς των παιδιών, γνωρίζω μόνο των παιδιών.
 Με τα κορίτσια είμαι πολύ φίλη ενώ με δεν τα πάω καλά.

Δ. Αναφορικές αντωνυμίες

ο οποίος - η οποία - το οποίο

ο	οποίος	η	οποία	το	οποίο
του	οποίου	της	οποίας	του	οποίου
τον	οποίο(ν)	την	οποία	το	οποίο
οι	οποίοι	οι	οποίες	τα	οποία
των	οποίων	των	οποίων	των	οποίων
τους	οποίους	τις	οποίες	τα	οποία

Ο κύριος ο οποίος (που) στέκεται όρθιος είναι μπαμπάς μου. Η κυρία με μιλάει είναι η θεία μου και για το παιδί για μιλάνε είναι ο ξάδερφός μου. Οι ξένοι με πήγαμε στην Ακρόπολη, είναι φίλοι του μπαμπά μου. Οι κυρίες με ταξιδέψαμε είναι δύο θείες μου.

όποιος - όποια - όποιο (+δήποτε)

όποιος	όποια	όποιο
όποιου	όποιας	όποιου
όποιον	όποια	όποιο
όποιοι	όποιες	όποια
όποιων	όποιων	όποιων
όποιους	όποιες	όποια

Ας έρθει στο πάρτι θέλει. Μίλησε σε νομίζεις ότι θα σε βοηθήσει.
Βγες έξω με φίλο σου θέλεις. Μίλησέ μου για συμμαθητές σου αγαπάς.
..... φίλοι σου θέλουν, μπορούν να έρθουν στα γενέθλιά σου. Να σηκώσουν τα χέρια
..... παιδιών εργάζονται και οι δυο χονεϊς.

όσος - όση - όσο

όσος	όση	όσο
όσου	όσης	όσου
όσον	όση	όσο
όσοι	όσες	όσα
όσων	όσων	όσων
όσους	όσες	όσα

..... κόσμος και αν έρθει, δεν πειράζει, το σπίτι είναι πολύ μεγάλο. Πάρε
σαλάτα, γλυκό και κόκα κόλα θέλεις. θέλουν, μπορούν να
φύγουν. Κάλεσε φίλες σου αγαπάς. ώρα μελετάς, εχώθα χράφω.

τα άκλιτα: **ό,τι**
που

Δώσε μου **ό,τι** θέλεις
Το παιδί **που** βλέπεις είναι φίλος μου

Αγόρασε θέλεις. Πάρε σου αρέσει. Διαλέξτε φρούτο
θέλετε. Τα παιδιά παίζουν στην αυλή, είναι ξαδέρφια μου. Τα κορίτσια
..... έρχονται, είναι φίλες μου. Οι κυρίες φεύγουν, είναι ξένες.

Ε. Αόριστες αντωνυμίες

ένας - μία - ένα (βλ. αόριστο άρθρο)

κανένας (κανείς) - καμιά (καμία) - κανένα

κανένας (κανείς)	καμιά (καμία)	κανένα
κανενός	καμιάς-καμιανής	κανενός
κανένα (ν)	καμιά (καμία)	κανένα

Είναι εδώ; Όχι, δεν είναι
Το βιβλίο αυτό είναι ; Ναι, είναι δικό μου.
Έχεις καμιά τσίχλα; Όχι δεν έχω
Ζήτησες από χρήματα; Ναι, ζήτησα από τον πατέρα μου.
Μίλησες σε από τους καλεσμένους; Όχι, δε μίλησα σε
Εγώ δε λέω κακό για άνθρωπο.

κάποιος - κάποια - κάποιο

κάποιος	κάποια	κάποιο
κάποιου	κάποιας	κάποιου
κάποιο(ν)	κάποια	κάποιο
κάποιοι	κάποιες	κάποια
κάποιων	κάποιων	κάποιων
κάποιους	κάποιες	κάποια

..... άγνωστος μπήκε στο σπίτι μου. άγνωστοι έκλεψαν το ποδήλατό μου.
 παιδί έπεσε και χτύπησε.
 φίλων μου οι γονείς ταξιδεύουν μόνο με αυτοκίνητο.
 Μου μίλησαν για πολύ σπουδαίο γιατρό.
 Στο αεροπλάνο ταξίδευα με πολύ σπουδαίους ηθοποιούς.
 Η δασκάλα μάς μίλησε για προβλήματα του σχολείου.

μερικοί - μερικές - μερικά

μερικοί	μερικές	μερικά
μερικών	μερικών	μερικών
μερικούς	μερικές	μερικά

..... άνθρωποι είναι κακοί.
 Δεν ξέρω το επίθετο παιδιών της τάξης μου.
 Πήρα δώρα από φίλους, όχι απ' όλους.
 Με φίλες μου αποφασίσαμε να βοηθήσουμε παιδιά που έχουν ανάγκη.

κάτι τα άκλιτα: τίποτε / τίποτα κάθε

Θέλεις; Όχι, δε θέλω ακούω, εσύ ακούς; Ήχι,
 δεν ακούω Ο διευθυντής θα περάσει από τάξη. παιδιά
 πρέπει να βρίσκεται στη θέση του.

ΣΤ. Ερωτηματικές αντωνυμίες

ποιος - ποια - ποιο

ποιος	ποια	ποιο
ποιου / ποιανού / τίνος	ποιας / ποιανής	ποιου / ποιανού / τίνος
ποιον	ποια	ποιο
ποιοι	ποιες	ποια
ποιων/ποιανών/τίνων	ποιων/ποιανών/τίνων	ποιων/ποιανών/τίνων
ποιους	ποιες	ποια

..... κύριος ήρθε; παιδιού είναι αυτό το βιβλίο;
 συμμαθητή σου συνάντησες στο δρόμο;
 παιδιών είναι αυτά τα μολύβια;
 φίλους έχεις στο σχολείο;
 Με συμμαθητές σου μιλάς;
 Για συμμαθήτριά σου μιλάς;
 Από σχολείο ήρθες;

πόσος - πόση - πόσο

πόσος	πόση	πόσο
πόσου	πόσης	πόσου
πόσο	πόση	πόσο
πόσοι	πόσες	πόσα
πόσων	πόσων	πόσων
πόσους	πόσες	πόσα

..... κόσμος ήρθε στο σπίτι σου;
 φίλες σου κάλεσες στο πάρτι σου;
 παιδιών οι γονείς μιλάνε αχνά;
 ώρα περιμένεις στη στάση;
 καλούς φίλους έχεις και καλές φίλες;
 παιδιά είναι στην τάξη σου;

19. ΤΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

Αριθμητικά ονομάζονται οι λέξεις (ουσιαστικά ή επίθετα) που εκφράζουν αριθμητική ποσότητα ή αριθμητικές έννοιες.

Α. Αριθμητικά επίθετα

Απόλυτα αριθμητικά επίθετα ονομάζονται τα αριθμητικά που φανερώνουν ορισμένο πλήθος προσώπων, ζώων ή πραγμάτων:

Έξι άνθρωποι, δέκα γάτες, είκοσι τετράδια

Τα απόλυτα αριθμητικά μέχρι το εκατό, εκτός από τα **ένα, τρία και τέσσερα** είναι άκλιτες λέξεις.

Το αριθμητικό **ένας** έχει τρία γένη και κλίνεται μόνο στον ενικό αριθμό. *

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομ. Γεν. Αιτ.	ένας ενός ένα (v)	μία, μια μιας μία, μια	ένα ενός ένα

Τα αριθμητικά **τρία** και **τέσσερα** έχουν τρία γένη και κλίνονται μόνο στον πληθυντικό αριθμό.**

	Αρσενικό-Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό-Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομ. Γεν. Αιτ.	τρεις τριών τρεις	τρία τριών τρία	τέσσερις τεσσάρων τέσσερις	τέσσερα τεσσάρων τέσσερα

Όμοια κλίνονται το **είκοσι ένας, είκοσι τρεις, είκοσι τέσσερις** κλπ.

Τα αριθμητικά από το **διακόσια** και μετά έχουν τρία γένη και κλίνονται μόνο στον πληθυντικό.

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομ. Γεν. Αιτ.	διακόσιοι διακόσιων διακόσιους	διακόσιες διακόσιων διακόσιες	διακόσια διακόσιων διακόσια

ΗΛΙΚΙΑ - ΩΡΑ - ΜΗΝΑΣ

* Λέμε: Είναι ενός έτους, εικοσιενός ετών, τριανταενός κλπ.

Είναι μία η ώρα. Στη μία θα φύγω. Στις δύο θα έρθεις.

Σήμερα είναι πρώτη Μαΐου. Την πρώτη Ιουνίου φεύγω.

Σήμερα είναι τριάντα μία Μαΐου, είκοσι μία Μαρτίου.

** Είναι τριών, δεκατριών, είκοσι τριών χρονών.

Είναι τεσσάρων, δεκατεσσάρων, είκοσι τεσσάρων χρονών.

Είναι τρεις η ώρα, τέσσερις η ώρα. Στις τρεις θα φύγω.

Σήμερα είναι τρεις Μαΐου. Στις τρεις Ιουνίου φεύγω.

Το 1999 - Το 2000 (Το χίλια ενιακόσια ενενήντα εννέα - Το δύο χιλιάδες).

Αραβικά ψηφία	Απόλυτα αριθμητικά	Τακτικά αριθμητικά
1	ένας - μία, <u>μια</u> - <u>ένα</u>	πρώτος
2	δύο, δυο	δεύτερος
3	<u>τρεις</u> - <u>τρία</u>	τρίτος
4	<u>τέσσερις</u> - <u>τέσσερα</u>	τέταρτος
5	πέντε	πέμπτος
6	έξι	έκτος
7	εφτά (επτά)	έβδομος
8	οχτώ (οκτώ)	όγδοος
9	εννέα. εννιά	ένατος
10	δέκα	δέκατος
11	έντεκα	ενδέκατος (εντέκατος)
12	δώδεκα	δωδέκατος
13	<u>δεκατρία</u> - <u>δεκατρείς</u>	δέκατος τρίτος
14	<u>δεκατέσσερα</u> - <u>δεκατέσσερις</u>	δέκατος τέταρτος
15	δεκαπέντε	δέκατος πέμπτος
16	δεκαέξι (δεκάξι)	δέκατος έκτος
20	είκοσι	εικοστός
21	<u>είκοσι ένας</u> - <u>είκοσι μία</u> - <u>είκοσι ένα</u>	εικοστός πρώτος
22	είκοσι δύο	εικοστός δεύτερος
30	τριάντα	τριακοστός
40	σαράντα	τεσσαρακοστός
50	πενήντα	πεντηκοστός
60	εξήντα	εξηκοστός
70	εβδομήντα	εβδομηκοστός
80	ογδόντα	ογδοηκοστός
90	ενενήντα	ενενηκοστός
100	εκατό	εκατοστός
101	<u>εκατόν ένας</u> - <u>εκατό μία</u> - <u>εκατόν ένα</u>	εκατοστός πρώτος
102	εκατό δύο	εκατοστός δεύτερος
200	διακόσιοι -ες -α	διακοσιοστός
300	τριακόσιοι -ες -α	τριακοσιοστός
400	τετρακόσιοι -ες -α	τετρακοσιοστός
500	πεντακόσιοι -ες -α	πεντακοσιοστός
600	εξακόσιοι	εξακοσιοστός
700	εφτακόσιοι -ες -α	εφτακοσιοστός
800	οχτακόσιοι -ες -α	οχτακοσιοστός
900	εννιακόσιοι -ες -α	εννιακοσιοστός
1000	χίλιοι χίλιες χίλια	χιλιοστός
2000	δύο χιλιάδες	δισχιλιοστός
10000	δέκα χιλιάδες	δεκακισχιλιοστός
100000	εκατό χιλιάδες	εκατοντακισχιλιοστός
1000000	ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός
1000000000	ένα δισεκατομμύριο	δισεκατομμυριοστός

Β. Οι αριθμητικές πράξεις

+	2 (δύο)	+	3 τρία	=	5 πέντε)
-	5 (πέντε)	-	3 τρία	=	2 δύο)
×	7 (επτά)	×	2 δύο	=	14 δεκατέσσερα)
:	12 (δώδεκα)	:	2 δύο	=	5 έξι)

20. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

	ΤΟΠΙΚΑ	ΧΡΟΝΙΚΑ	ΤΡΟΠΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΙΚΑ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ	πού;	πότε;	πώς;	πόσο;
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ	όπου εκεί που	τότε που καθώς	όπως	όσο
ΔΙΑΦΟΡΑ	επάνω στο, στη κάτω από το, τη μέσα στο, στη έξω από το, τη πουθενά κάπου στο, στη παντού (ε)μπρός στο πίσω από το, τη δεξιά (μου, μας) αριστερά (μου, μας) κοντά στο, στη (μου) μακριά από το, τη (μου) βόρεια του, της νότια του, της ανατολικά του, της δυτικά του, της χαμηλά ψηλά εδώ εκεί αλλού ανάμεσα σε (μας, σας) μεταξύ του, των (μας) απέναντι από το (μου) δίπλα στο, στη (μου) πλάι στο, στη (μου)	τώρα σήμερα αύριο μεθαύριο χτες προχτές νωρίς αργά απόψε πέρ(υ)σι πρόπερσι φέτος άλλοτε κάποτε πότε πότε κάπου κάπου που και που ποτέ πάντοτε ύστερα μετά έπειτα αμέσως ήδη πια κιόλας πάλι ξανά συχνά	αλλιώς αλλιώςτικα κάπως έτσι μαζί καλά κακά σιγά ξαφνικά ωραία άσχημα χωριστά μόνο διαρκώς επίσης ιδίως κυρίως καλώς ακριβώς εντελώς ευτυχώς δυστυχώς ελληνικά αγγλικά οποσδήποτε	καθόλου λίγο αρκετά πολύ τόσο σχεδόν πάνω-κάτω περίπου

	ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΑ	ΑΡΝΗΤΙΚΑ	ΔΙΣΤΑΚΤΙΚΑ	
	ναι μάλιστα βέβαια σίγουρα αλήθεια σωστά πράγματι πραγματικά	όχι δεν μη(ν) όχι βέβαια	άραγε ίσως μάλλον πιθανόν	

21. ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ		ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
	μονολεκτικός	περιφραστικός	μονολεκτικός	περιφραστικός
εύκολα ωραία βαθιά καλά κακά άσχημα	ευκολότερα ωραιότερα βαθύτερα καλύτερα χειρότερα "	<u>πιο</u> εύκολα <u>πιο</u> ωραία <u>πιο</u> βαθιά <u>πιο</u> καλά _____	ευκολότατα ωραιότατα βαθύτατα _____ _____	<u>πολύ</u> εύκολα <u>πολύ</u> ωραία <u>πολύ</u> βαθιά <u>πολύ</u> καλά _____

22. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Συμπλεκτικοί	και (κι), ούτε, μήτε
Διαχωριστικοί	ή, είτε
Αντιθετικοί	μα , αλλά, παρά, όμως, ενώ, αν και, μόνο
Συμπερασματικοί	λοιπόν, ώστε, άρα, επομένως, που
Ειδικοί	πως, ότι
Χρονικοί	όταν, σαν, ενώ, καθώς, αφού, πριν (πριν να), μόλις, ώσπου, ωστόσο, όποτε
Αιτιολογικοί	γιατί, επειδή, αφού
Υποθετικοί	αν, εάν
Τελικοί	να, για να
Αποτελεσματικοί	ώστε (να), που
Διστακτικοί	μη(ν), μήπως
Συγκριτικός	παρά
Επεξηγηματικός	δηλαδή

23. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Κύριες (σχηματίζουν & σύνθετα)		Καταχρηστικές (δε σχηματίζουν σύνθετα)
ενδιαféρομαι	εν	με + αίτιατ. (τον)
εισέρχομαι	εις	σε, σ + αιτιατ. (τον)
εξέρχομαι	εκ, εξ	για + αιτιατ. (τον)
ένα συν δύο = 3	συν	χωρίς + αιτιατ. (τον)
προς τα πού πας; προσφέρω	προς	ως + αιτιατ. (τον)
προς την Κηφισιά		
προ Χριστού, προφέρω	προ	έως + αιτιατ. (τον)
αναβάλλω	ανά	μεταξύ + γενική (του, των)
κατά τη γνώμη μου, καταφέρνω	κατά	μέχρι + αιτιατ.(τον)
κατά του πολέμου		εναντίον + γενική (του)
έξι διά δύο = 3	δια	πλην
μετά από σένα, μεταφέρω	μετά	χάριν + γενική (παλιά μορφή) (του)
μετά το φαγητό		χάρη (στο)
αντί να πάω, αντιγράφω	αντί	
αντί για τον		

δύο επί τρία = 6 / επί 400 χρόνια	αμφί	
περιγράφω	επί	
από πού είσαι; αποκρίνομαι	περί	
από το πρωί, τις έξι.	από	
υπό το μηδέν *, υποδέχομαι	υπό	
υπέρ της ειρήνης, υπερβολικά	υπέρ	

* Το λέμε όταν κάνει πολύ κρύο και η θερμοκρασία είναι υπό το μηδέν (=κάτω) απο το μηδέν

24. Η ΩΡΑ - ΤΑ ΩΡΑΡΙΑ - Ο ΧΡΟΝΟΣ

Δομές - Εκφράσεις

1.	- Τι ώρα είναι ;	-Είναι	μία η ώρα δύο η ώρα τρεις η ώρα δώδεκα η ώρα δυόμιση, τρισήμιση τεσσερισήμιση, ενιάμιση δύο και μισή
2.	Τι ώρα Πότε	θα έρθει έρχεται το τρένο; ήρθε θα έρθεις;	- Στη μία ακριβώς. - Στις τρεις. - Περίπου στις δύο. - Κατά τη μία. τις τέσσερις.
3.	- Σε πόση(ν) ώρα - Πότε	αναχωρεί φεύγει ξεκινάει απογειώνεται το αεροπλάνο; προσγειώνεται φτάνει θα φύγεις;	- Σε λίγο . - Όπου να' ναι. - Σε μια ώρα ακριβώς. - Σε μισή ώρα περίπου. - Σ' ένα τέταρτο. - Αμέσως τώρα. - Αυτή τη στιγμή.
4.	- (Μέσα) Σε πόση(ν) ώρα	κάνεις έκανες τελειώσες την άσκηση; έγραψες θα τελειώσεις	*α) (Μέσα) σε δύο ώρες . σε μια ώρα. σε δέκα λεπτά. σ' ένα τέταρτο. *β) Έκανα μια ώρα για να την τελειώσω
5.	- Πόση(ν) ώρα - Πόσο	περιμένεις; περίμενες;	Πάει Πάνε Είναι Έχω → μια ώρα πέντε λεπτά που περιμένω περίμενα
6.	Πόση ώρα είναι/έχει που Εδώ και πόση ώρα Πριν πόση ώρα	έφυγε ξεκίνησε αναχώρησε έφτασε ήρθε γύρισε επέστρεψε προσγειώθηκε απογειώθηκε	το λεωφορείο; το τρένο; το βαπόρι; το πλοίο; ο ταχυδρόμος; ο Κώστας; η Ελένη; το αεροπλάνο; - Έχει - Είναι δύο λεπτά δέκα λεπτά ένα μισάωρο δύο ώρες μια ώρα μιάμιση ώρα ένα τέταρτο που που - Προσγειώθηκε εδώ και πέντε λεπτά - Απογειώθηκε πριν (από) λίγο

ΕΚΦΡΑΣΗ: Όπου να' ναι φτάνει

Φτάνει

» » έρχεται

=

Έρχεται

από τη μια στιγμή στην άλλη.

7.

- Πόσο

κάνει το αεροπλάνο ως το Παρίσι;

- Κάνει τρεις ώρες

- Πόσες ώρες

κάνει το αεροπλάνο Αθήνα – Παρίσι;

κρατάει
κράτησε η πτήση Αθήνα – Παρίσι;
διαρκεί
διήρκεσε

- Κρατάει

- Κράτησε

- Διαρκεί

- Διήρκεσε

τρεις ώρες
τρεις ώρες

8. Από ποια ώρα ως ποια ώρα εργάζεσαι;

- Τι ώρες εργάζεσαι;

- Τι ωράριο εργασίας έχεις;

- Ποιες ώρες δέχεται ο οδοντίατρος;

- Τι ώρες δέχεται ο γιατρός;

- Τι ωράριο εργασίας έχεις;

- Εργάζομαι (10-12 π.μ.) δέκα με δώδεκα το πρωί.

- Το ωράριό μου είναι (5-8μ.μ.) πέντε μ'οκτώ το απόγευμα (5-8 μ.μ.) από τις πέντε ως τις οκτώ

- Δέχεται (10-8 π.μ.) από τις 10 το πρωί ως (=μέχρι) τις 8 το βράδυ.

- Έχω μειωμένο ωράριο ≠ πλήρες ωράριο.

9.

- Τι ώρα έφτασες ;

- Έφτασα

νωρίς.
νωρίτερα από την ώρα μου.
(ακριβώς) στην ώρα μου.
αργά.
αργότερα απ' την ώρα μου.
με καθυστέρηση.
καθυστερημένα.

Έφτασε η πτήση από το Μιλάνο;

Όχι, έχει καθυστέρηση
Όχι, θα φτάσει με καθυστέρηση

ενός τετάρτου.
μιας ώρας.

10.

- Με ποιο δρομολόγιο

- Με ποια πτήση

- Με ποιο τρένο

έφτασες;

Έφτασα

με την πτήση των μία.
με το δρομολόγιο των 9.
με την πτήση των 12.
με το τρένο των 10.

25. ΚΑΝΩ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώστε:

Είναι (1.00) ώρα. Το τρένο έρχεται (1.00)..... ακριβώς. Τελείωσα την άσκησή μου μέσα (1) ώρα. Έχω (2) σε περιμένω. Το αεροπλάνο απογειώθηκε μισή ώρα. Είναι (3.00)..... και ακόμη δεν ήρθε η κόρη μου.

Η πτήση κράτησε (4) Ο ταχυδρόμος πέρασε (5) εδώ
Η Μαρία έχει (15') ξεκίνησε. Σε περιμένω μπροστά στο θέατρο (6.30) ακριβώς. Είναι (30') έφτασε το αεροπλάνο.

Ο γιατρός δέχεται (10 - 1 π.μ.) και (4-8.30 μ.μ.).....
Ο Μίλτος έφτασε στην Αθήνα με την πτήση 12.
Το πλοίο αναχώρησε ένα τέταρτο. Η ώρα είναι (4.30) ακριβώς.

εκατόν εβδομήντα εννέα

179

2. Απαντήστε:

Τι ώρα είναι; (2.30) (1) (2.45)
Τι ώρα έρχεται το πλοίο; (1.00) ακριβώς. Και το αεροπλάνο; (4.00)
..... Και το λεωφορείο; (1), κατά
Σε πόση(ν) ώρα θα'ρθεις; (30') περίπου.
Σε πόση ώρα έκανες το τζατζίκι;
Είναι πολλή ώρα που περιμένεις;
Πόση ώρα έχει που τελείωσε το ματς;
Πριν πόση ώρα γύρισε ο Άρης;
Εδώ και πόση ώρα άρχισε η ταινία;
Έχει πολλή ώρα που έφτασε το πλοίο;
Μέσα σε πόσα λεπτά έφτασες στη στάση;
Πόσο κράτησε η πτήση Αθήνα - Παρίσι;
Με ποια πτήση φτάσατε;
Πόσο έκανες να πας ως την Αθήνα από τον Πειραιά χτες;
Πόσες ώρες μελετάς Ελληνικά;
Ποιες ώρες δέχεται ο παιδίατρος;
Ποιες είναι οι ώρες λειτουργίας των καταστημάτων (εμπορικών) στη χώρα σου;
.....
.....
Στη χώρα σου τι ώρα ανοίγουν και τι ώρα κλείνουν τα καταστήματα;
.....

3. Βρέστε την ερώτηση:

..... - Την έκανα μέσα σ' ένα τέταρτο.
..... - Έχει δέκα λεπτά που τελείωσε.
..... - Είναι ένα τέταρτο που περιμένω.
..... - Γύρισε πριν πέντε λεπτά.
..... - Η συναυλία άρχισε εδώ και τρία λεπτά.
..... - Πριν μια ώρα.
..... - Η συνέντευξη κράτησε μιάμιση ώρα.
..... - Έφτασα μέσα σ' ένα τέταρτο.
..... - Κάναμε τρεις ώρες επειδή έβρεχε.
..... - Μελετάω ελληνικά δύο ώρες την ημέρα.
..... - Κάθε Σάββατο τα καταστήματα είναι ανοικτά
..... ως τις 2.30'.
..... - Τα σούπερ μάρκετ ανοίγουν από τις 8.30 το πρωί
..... ως τις 8.30 το βράδυ.
..... - Με την πτήση των 5.
..... - Ο οδοντίατρος δέχεται 9 με 12 το πρωί
..... και 5 με 8 το απόγευμα.
..... - Έρχεται στις 1.20 ακριβώς.
..... - Σε πέντε λεπτά θα είμαι σπίτι σου.

26. ΟΙ ΜΕΡΕΣ-ΟΙ ΜΗΝΕΣ-ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

Δομές - Εκφράσεις

1.

Σήμερα έχουμε δύο Μαΐου.
Είναι δύο του μηνός

2 Μαΐου 1999

5.00	Τα ξημερώματα
6.00	
7.00	Το πρωί
8.00	
9.00	
10.00	
11.00	Το μεσημέρι
12.00	
13.00	
14.00	
15.00	
16.00	
17.00	
18.00	
19.00	
20.00	
21.00	
22.00	
23.00	Το βράδυ
24.00	
1.00	Τα μεσάνυχτα
2.00	
3.00	
4.00	

2.

Τη Δευτέρα
Τις προάλλες

Την Τρίτη
Προχτές

Την Τετάρτη
Χτες

Την Πέμπτη
Σήμερα

Την Παρασκευή
Αύριο

Το Σάββατο
Μεθαύριο

Την Κυριακή

3.

Ιανουάριος • 1 Πρωτοχρονιά
Τον Ιανουάριο

Φεβρουάριος
Το Φεβρουάριο

Μάρτιος • 21 Άνοιξη
Το Μάρτιο • 25 Εθνική γιορτή

Απρίλιος • Πρωταπριλιά
Τον Απρίλιο • Το Πάσχα

Μάιος • Πρωτομαγιά
Το Μάιο

Ιούνιος • 21 Καλοκαίρι
Τον Ιούνιο

Αύγουστος • 15 Της Παναγίας
Τον Αύγουστο • Ο Δεκαπενταύγουστος

Σεπτέμβριος • 21 Φθινόπωρο
Το Σεπτέμβριο

Οκτώβριος • 28 Εθνική εορτή
Τον Οκτώβριο

Νοέμβριος
Το Νοέμβριο

Δεκέμβριος • 21 Χειμώνας
Το Δεκέμβριο • 25 Χριστούγεννα

4.

- Την πρώτη του μηνός / μήνα
Την πρώτη Ιανουαρίου
- Στις δύο Φεβρουαρίου
Στις τρεις Μαρτίου
Στις τέσσερις Απριλίου
Στις πέντε Μαΐου
Στις δεκατρείς Ιουνίου
Στις δεκατέσσερις Ιουλίου
Στις είκοσι τρεις Αυγούστου
Στις είκοσι τέσσερις Σεπτεμβρίου
- Το 1999 - Το χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα
Το 2000 - Το δύο χιλιάδες
Το 2001 - Το δύο χιλιάδες ένα
- Χτες
• Προχτές
• Πριν τρεις μέρες
• Την περασμένη εβδομάδα
• Τον περασμένο μήνα
• Πέρσι
• Πρόπερσι
• Πριν δύο χρόνια
• Αλλοτε
• Τις προάλλες*
- Στις είκοσι οκτώ Οκτωβρίου
Την εικοστή ογδόη Οκτωβρίου
Στις 28 Οκτωβρίου
Στις είκοσι πέντε Μαρτίου
Την εικοστή πέμπτη Μαρτίου
Στις τριάντα Νοεμβρίου
Στις τριάντα μία Δεκεμβρίου
- Στην αρχή της εβδομάδας
Στο τέλος του μήνα
Στη μέση του χρόνου
- Αύριο
Μεθαύριο
Σε τρεις μέρες
Την άλλη, την ερχόμενη, την επόμενη εβδομάδα
Τον άλλο, τον ερχόμενο, τον επόμενο μήνα
Του χρόνου
Του παραχρόνου
Σε δύο χρόνια
Στο μέλλον

*Τις προάλλες το λέμε όταν μιλάμε για κοντινό παρελθόν χωρίς να λέμε πότε ακριβώς.
π.χ. Τις προάλλες συνάντησα στο δρόμο μια παλιά μου φίλη.

5.

Τι μέρα	έχουμε	σήμερα;	- Σήμερα	έχουμε	Τρίτη.
	είναι			είναι	

6.

- Πόσες	του μηνός	πρώτη του μηνός
	του μήνα	πρώτη Μαρτίου
	έχουμε;	δύο Μαρτίου
- Τι ημερομηνία	- Έχουμε	τρεις Ιουνίου
		τέσσερις Μαΐου
		τριάντα μία Ιουλίου

7.

- Πότε γεννήθηκες;	- Γεννήθηκα	το Σεπτέμβριο του 1992.
- Πότε πέθανε ο παππούς σου;	- Πέθανε	την πρώτη Μαΐου του 1941.
		στις δεκατρείς Ιουνίου
		το 1972 (χίλια εννιακόσια εβδομήντα δύο)

8.

- Στις πόσες του μηνός	φεύγεις;	- Φεύγω	στις 10 του μηνός (μήνα) στις 30 Ιουνίου σήμερα σε τρεις μέρες στο τέλος της εβδομάδας στην αρχή του μήνα του χρόνου φέτος
	θα φύγεις;	- Θα φύγω	την πρώτη Αυγούστου την άλλη εβδομάδα
- Πότε	έφυγες;	- Έφυγα	στην αρχή του μηνός στο τέλος Αυγούστου τον περασμένο μήνα την περασμένη εβδομάδα πέρσι το χειμώνα πρόπερσι το καλοκαίρι χτες προχτές

9.

- Σε πόσα χρόνια	τελειώνεις θα τελειώσεις το δημοτικό σχολείο;	- Σε πέντε χρόνια
- Μετά πόσα χρόνια	θα γυρίσεις στον τόπο σου ;	- Μετά (από) πέντε χρόνια

10.

- Ως πότε - Μέχρι πότε	θα είσαι θα μείνεις θα βρίσκεσαι	στην Αθήνα;	- Θα είμαι - Θα μείνω - Θα βρίσκομαι	ως μέχρι	την πρώτη Μαΐου τις έντεκα του μηνός το τέλος Δεκεμβρίου τον άλλο μήνα την επόμενη εβδομάδα του χρόνου το καλοκαίρι αύριο μεθαύριο
---------------------------	--	-------------	--	-------------	--

11.

- Από πότε ως πότε	θα πάρεις διακοπές; θα φύγεις για διακοπές;	- Θα πάρω από την πρώτη Ιουλίου ως τις τριάντα - Θα φύγω από την πρώτη Ιουλίου ως τις δεκαπέντε Αυγούστου
- Πόσο	θα λείψεις;	- Θα λείψω μια ως τρεις εβδομάδες - Θα λείψω δύο, τρεις εβδομάδες
- Πότε	θα πάρεις διακοπές;	- Θα πάρω πρώτη με τριάντα Ιουλίου

12.

- Πόσες φορές	τη μέρα την εβδομάδα το μήνα το χρόνο	τρως; κάνεις ελληνικά; πας κινηματογράφο; ταξιδεύεις;	- Τρώω τρεις φορές τη μέρα - Κάνω δύο φορές την εβδομάδα - Πάω μια φορά το μήνα - Ταξιδεύω πέντε φορές το χρόνο
---------------	--	--	--

13.

- Κάθε πότε	βγαίνεις; πας στον κινηματογράφο; καλείς φίλους σου στο σπίτι;	- Κάθε	βράδυ, μέρα δύο μέρες, δεύτερη μέρα (ε)βδομάδα. Μέρα παρά μέρα.
-------------	--	--------	--

27. ΚΑΝΩ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώστε:

Σήμερα έχουμε (1) Μαρτίου. Χτες είχαμε (31) Ιουλίου. Αύριο θα έχουμε (3) μηνός. Ο παππούς μου πέθανε τέσσερις Μαΐου. Γεννήθηκα πρώτη Απριλίου. Ήρθα στην Ελλάδα Σεπτέμβριο 1991. Έφυγα 1998. του μηνός έχουμε σήμερα; του μηνός θα φύγεις; Θα φύγω 10 μηνός ή πρώτη Αυγούστου. Ο πατέρας μου όμως θα φύγει τέλος Αυγούστου. πόσα χρόνια τελειώνεις το δημοτικό σχολείο; δύο χρόνια. πότε θα μείνεις στην Ελλάδα; Θα μείνω 10 Σεπτεμβρίου. Και η φίλη σου; Η φίλη μου θα μείνει τέλος μηνός (μήνα). Πόσο θα λείψεις από την πόλη σου; Θα λείπω τρεις Ιουλίου τριάντα Αυγούστου. Η αδερφή μου θα λείπει (1) Αυγούστου (21) Αυγούστου. Ο γιατρός θα κλείσει το ιατρείο του πρώτη δεκαπέντε Αυγούστου. φορές την εβδομάδα κάνεις μάθημα ελληνικών; Κάνω δύο φορές εβδομάδα. Πόσες φορές χρόνο ταξιδεύεις; Ταξιδεύω (1) φορά το χρόνο. πότε πας στον κινηματογράφο; Πάω (1) φορά εβδομάδα. Και στο θέατρο; Πάω δύο μήνα.

2. Κάνετε ερωτήσεις

..... - Σήμερα έχουμε Σάββατο.
..... - Έχουμε τρεις του μηνός.
..... - Γεννήθηκα το 1993.
..... - Θα φύγω στις τρεις Μαρτίου.
..... - Θα τελειώσω το σχολείο σε δύο χρόνια.
..... - Θα μείνω στην Ελλάδα ως τις 11 Αυγούστου.
..... - Θα λείπω δύο εβδομάδες.
..... - Κάνω ελληνικά μια φορά την εβδομάδα.
..... - Βγαίνω έξω μέρα παρά μέρα.
..... - Ταξιδεύω δύο φορές το χρόνο.
..... - Θα φύγουμε την πρώτη Ιουλίου.
..... - Οι γονείς μου θα πάρουν διακοπές από τις πέντε ως τις εικοσιπέντε Ιουλίου.
..... - Μετά έξι χρόνια.
..... - Σήμερα είναι Κυριακή.

28. ΡΗΜΑΤΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

	το(ν) από τη(ν) το	στο(ν) – στους στη(ν) – στις στο – στα	το(ν) για τη(ν) το	το(ν) μέχρι τη(ν) (ως) το	το(ν) τους με τη(ν) τις το τα
Πάω- πηγαίνω*	από το σπίτι	στο σχολείο		μέχρι το/ ως το σχολείο	με το ποδήλατο με το παπάκι
Έρχομαι	από το Παρίσι	στην Αθήνα	για δύο μέρες	μέχρι το Σάββατο	με τους γονείς μου
Επιστρέφω	από την παραλία	στο σπίτι			με τους φίλους μου
Γυρίζω	από τη Γενεύη	στην Αθήνα			με το αεροπλάνο
Ανεβαίνω	από τον 1ο όροφο	στον 3ο όροφο			με το ασανσέρ
Κατεβαίνω	από τον 2ο όροφο	στον πρώτο			με τα πόδια
Μπαίνω	από την πίσω πόρτα	στο σπίτι			με τον αδερφό μου
Βγαίνω	από την μπροστινή πόρτα	στο δρόμο			με την αδερφή μου
Προσγειώνομαι	στο αεροδρόμιο του Ελληνικού	στη 1 ακριβώς			με καθυστέρηση μισής ώρας.
Απογειώνομαι	από το αεροδρόμιο	στις 9 και δέκα			με την πτήση 312, με την πτήση των 5(ώρα)
Φτάνω	από τη Γαλλία	στην Ελλάδα			με το τρένο
Περνώ	από το σπίτι σου	στις 3	για μια ώρα	μέχρι τις 4	με δυο φίλες μου
Ξεκινώ	από το λιμάνι	στις 4	για τις Κυκλάδες		με το πλοίο της γραμμής με το δρομολόγιο των 6
Φεύγω	από την Αθήνα	στις 5	για την Πάτρα		με το τρένο
Αναχωρώ »	από την Πάτρα	στις 6	για την Ιταλία για τα νησιά		με το πλοίο με το δελφίνι
Σηκώνομαι	από το κρεβάτι	στις 7			
Κάθομαι	από τις 4	στο γραφείο μου	για 3 ώρες	μέχρι τις 7	με τα αδέρφια μου
Πηδάω	από το παράθυρο	στο δρόμο			με τους φίλους μου
Πλησιάζω		στο σπίτι μου			με τους συμμαθητές μου
Μετακομίζω	από το παλιό σπίτι	στο καινούργιο			με το φορτηγό

Προς

- * πηγαίνω: - **Προς** τα πού πας;
 - Πάω **προς** το κέντρο της πόλης
 - » **προς** την Κηφισιά
 - » **προς** το Παγκράτι

29. ΚΑΝΩ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Πήγα σπίτι σχολείο τα πόδια.

Η φίλη μου η Σοφία (έρχομαι) α..... Παρίσι Αθήνα μια εβδομάδα.

(Πηδώ) χτες το πρωί το παράθυρο του ισογείου δρόμο.

Πότε (επιστρέφω) η ξαδέλφη σου το Λονδίνο Αθήνα;

Πώς (ανεβαίνω) το όροφο τον πρώτο; τα πόδια ή το ασανσέρ;

Πώς (μπαίνω) στο σπίτι; την μπροστινή πόρτα ή την πίσω. πούβγκες;

Το αεροπλάνο το Παρίσι, προσγειώθηκε; Στο Ανατολικό ή στο Δυτικό αεροδρόμιο;

Τι ώρα (προσγειώνομαι) το αεροπλάνο; 6 το πρωί ή μια το μεσημέρι; ποιο αεροδρόμιο (απογειώνομαι) χτες το αεροπλάνο;

Η μητέρα μου (φτάνω) χτές τις Βρυξέλλες Αθήνα την πτήση πέντε.

Τι ώρα (ξεκινώ) το πλοίο τον Πειραιά τις Κυκλάδες;

Οι γονείς μου (φεύγω) αύριο από την Ισπανία τη Σουηδία την πτήση οκτώ.

Τι ώρα (αναχωρώ) το φέρι-μποτ την Πάτρα την Ιταλία;

Σε λίγο (πλησιάζω) σπίτι μου μαζί δύο φίλους μου.

Χτές (μετακομίζω) το παλιό μου σπίτι καινούργιο.

119. Λεξιλόγιο

ΑΡ. άρθρο

Α. αρσενικό

Θ. θηλυκό

Ο. ουδέτερο

ΕΠ. επίθετο

ΑΝ. αντωνυμία

Ρ. ρήμα

ΜΤ. μετοχή

ΑΡΘ. αριθμητικό

ΑΚ. άκλιτο

ΕΚ. έκφραση

***Ι** λέξη τραγουδιού

Ι# λέξη παραγέλλματος ασκήσεων

■ τραγούδι-ποίημα-παιχνίδι

1 Αστερία σ' αγαπάμε

ΑΚ.	σωστά	*1
ΑΚ.	βαθιά	*1
Θ.	άμμος, η	*1
ΜΤ.	ξαπλωμένος, -η, -ο	*1
ΜΤ.	μαυρισμένος, -η, -ο	*1
ΜΤ.	χαμένος, -η, -ο	*1
ΕΠ.	αξέχαστος, -η, -ο	*1
Θ.	εμπειρία, -η	*1
ΑΚ.	πάντοτε	*1

2 Ξημερώνει και ξυπνάω

Ρ.	ξημερώνει - ξημέρωσε	*2
Ρ.	κρατάω - κράτησα	*2
Θ.	γειτονιά, η	*2
Ρ.	σφυρίζω, σφύριξα	*2
Θ.	μανούλα, η	*2
Ο.	απογευματινό, το	*2
Ρ.	ξεκουράζομαι - ξεκουράστηκα	*2
Ο.	γραφείο, το	*2
Θ.	όρεξη, η	*2
Ρ.	αποχαιρετάω - αποχαιρέτησα	*2
Ο.	παλάτι, το	*2
ΕΠ.	μαγικός, -ή, -ό	*2

5 Κάνω ασκήσεις

Ο.	κλειδί, το	5
Ο.	κινητό (τηλέφωνο), το	5

6 Κάνω ασκήσεις

Ρ.	προσφέρω - προσέφερα	6
Ρ.	χαιρετώ - χαιρέτησα	6

7 Κάνω ασκήσεις

Ο.	κράτος, το	7
Θ.	Ηνωμένες Πολιτείες, οι (ΗΠΑ)	7
Θ.	Αίγυπτος, η	7
Α.	Καναδάς, ο	7
Ο.	Μεξικό, το	7
Ο.	Ιράν, το	7
Ο.	Κανάρια νησιά, τα	7
ΑΚ.	νωρίς	7
ΑΚ.	από τη, τις	7
ΑΚ.	ως τη, ... τις	7

8 Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

Ρ.	πλένομαι - πλύθηκα	8
Ρ.	λούζομαι - λούστηκα	8
Ρ.	λούζω - έλουσα	8
Ρ.	πλένω - έπλυνα (τα δόντια)	8
Ρ.	ντύνομαι - ντύθηκα	8
Ρ.	ντύνω - έντυσα	8
Ρ.	χτενίζομαι - χτενίστηκα	8

9 Διηγούμαι

Η Κυριακή του Μίμη		
ΕΚ.	την επόμενη Κυριακή	9
ΕΚ.	την άλλη Κυριακή	9

11 Παίζουμε θέατρο

Θ.	έκπληξη, η	11
Ρ.	ψιλοβρέχει, ψιλόβρεξε	11
Ο.	χιονόνερο, το	11
ΕΚ.	ρίχνει χιονόνερο	11
Ο.	χάραμα, το	11
ΕΚ.	από τα χαράματα	11
Θ.	επέτειος, η	11
ΕΚ.	η επέτειος του γάμου	11
ΕΚ.	ένα σωρό	11
Ο.	ψώνια, τα	11
Ρ.	προλαβαίνω - πρόλαβα	11
ΑΚ.	άραγε;	11
ΕΠ.	χειμερινός, -ή, -ό	11
Θ.	εκπτώσεις, οι	11
ΕΚ.	εμπορικό κέντρο, το	11
Θ.	φόρμα, η	11
Ρ.	αλλάζω - άλλαξα (το παντελόνι στο κατάστημα)	11
ΕΠ.	στενός, -ή, -ό	11
ΕΚ.	μου είναι στενό	11
Ο.	σόρτς, το	11
ΕΠ.	φαρδύς, -ιά, -ύ	11
ΕΚ.	είναι τόσο... ώστε...	11
ΕΚ.	μου πέφτει (το παντελόνι)	11
ΕΚ.	στη συνέχεια	11
ΕΚ.	περνά από (κάπου) - πέρασα	11
Ο.	καθαριστήριο, το	11
ΕΠ.	μεταξωτός, -ή, -ό	11
Ο.	πλύσιμο, το	11
Ο.	κοστούμι, το	11
ΕΚ.	ο άντρας μου	11
Ο.	καθάρισμα, το	11
Ο.	σιδέρωμα, το	11
Α.	λεκές, ο	11
ΕΚ.	θα βγουν οι λεκέδες;	11
Α.	τσαγκάρης, ο	11
Θ.	γόβα, η	11
Ο.	ζευγάρι, το	11
Ο.	τακούνι, το	11
Θ.	ποιότητα, η	11
ΕΚ.	καλής ποιότητας	11
Ρ.	χαλάω - χάλασα	11
ΕΚ.	χάλασαν (οι γόβες)	11
Ρ.	ξεκολλάω - ξεκόλλησα	11
ΕΚ.	ξεκόλλησε το παπούτσι	11
Ο.	κόλλημα, το	11
Ο.	κομμωτήριο, το	11
Ο.	βάψιμο, το	11
Ο.	κόψιμο, το	11
Ο.	λούσιμο, το	11
Ο.	χτένισμα, το	11

ΕΚ.	έχω κόσμο	11
ΕΚ.	έχω τραπέζι	11
ΜΤ.	καλεσμένος, -η, -ο	11
Θ.	δουλειές, οι (του σπιτιού)	11
Ρ.	αποφασίζω - αποφάσισα	11
Ρ.	ετοιμάζομαι - ετοιμάστηκα	11
ΕΠ.	βαρετός, -ή, -ό	11
ΕΠ.	καθημερινός, -ή, -ό	11
Ο.	σαπούνι, το	11
ΜΤ.	χτενισμένος, -η, -ο	11
ΜΤ.	πλυμένος, -η, -ο	11
ΜΤ.	λουσμένος, -η, -ο	11
ΜΤ.	σκουπισμένος, -η, -ο	11
Ρ.	σκουπίζομαι - σκουπίστηκα	11
ΜΤ.	ντυμένος, -η, -ο	11
ΑΚ.	κιόλας	11
Ο.	σαμπουάν, το	11
Ρ.	αργώ - άργησα	11
ΕΠ.	έτοιμος, -η, -ο	11
ΕΚ.	είμαι σίφουνας	11
Θ.	προσοχή, η	11
Ρ.	πλάθω - έπλασα	11
Ρ.	μυρίζω - μύρισα	11
ΕΚ.	βάζω τραπέζι	11
Ρ.	σκουπίζω - σκούπισα	11
Θ.	σκούπα, η	11
Ο.	νεράκι, το	11
ΕΠ.	τρελός, -ή, -ό	11
ΜΤ.	σκουπισμένος - η, -ο	11
ΜΤ.	στρωμένο τραπέζι	11
ΕΠ.	τυχερός, -ή, -ό	11
ΑΚ.	πράγματι	11
ΕΚ.	φροντίζω τα πάντα	11

12 ■ Πλυμένοι κι άπλυτοι

ΜΤ.	ευχαριστημένος, -η, -ο	*12
ΕΠ.	βρώμικος, -η, -ο	*12
ΜΤ.	λυπημένος, -η, -ο	*12
ΕΠ.	ασκούπιστος, -η, -ο	*12
ΕΠ.	άπλυτος, -η, -ο	*12
ΕΠ.	αχτένιστος, -η, -ο	*12
ΕΠ.	άλουστος, -η, -ο	*12
ΕΠ.	άντυτος, -η, -ο	*12

13 ■ Της Ελένης η γιορτή

Ρ.	γιορτάζω - γιόρτασα	*13
ΕΠ.	άγιος, -α, -ο	*13
ΕΚ.	του αγίου Γεωργίου (είναι)	*13
ΕΚ.	καλά ρούχα, τα	*13
Ρ.	δέχομαι - δέχτηκα (επισκέψεις)	*13
Θ.	επίσκεψη, η	*13
Ρ.	κερνάω - κέρασα	*13
ΕΚ.	ό,τι επιθυμείς	*13
Ρ.	επιθυμώ - επιθύμησα	*13

ΕΚ.	για παράδειγμα	*13
ΕΚ.	καλά (θα ντυθούμε)	*13
Θ.	νυχτιά, η	*13

14 Τα στρατιωτάκια

ΜΤ.	ετοιμασμένος, -η, -ο	14
Ρ.	σφουγγαρίζω - σφουγγάρισα	14
Ρ.	ξεσκονίζω - ξεσκόνισα	14
Ο.	σφουγγάρισμα, το	14
Ο.	ξεσκόνισμα, το	14

15 Κάνω ασκήσεις

ΕΠ.	αρωματικός, -ή, -ό	15
ΕΠ.	άοσμος, -η, -ο	15
Ο.	αφρόλουτρο, το	15
ΕΠ.	χλιαρός, -ή, -ό	15
ΕΚ.	σε λίγο	15
ΕΚ.	σε λιγάκι	15
ΕΚ.	σε μια ώρα	15
ΕΚ.	ύστερα	15

16 Κάνω ασκήσεις

Α.	αρκούδος, ο	16
ΑΚ.	πραγματικά	16
ΕΚ.	σε πέρασα	16
Ο.	δόντι, το	16
Θ.	οδοντόβουρτσα, η	16
Θ.	οδοντόκρεμα, η	16
Θ.	γεύση, η	16
ΕΚ.	άλλη φορά	16
ΕΚ.	ακούω τη μαμά μου	16
Θ.	πετσέτα, η	16

17 Ρωτάω - απαντάω

Σε ποιον μοιάζω	
Ρ.	μοιάζω - έμοιασα 17
ΕΚ.	σε ποιον μοιάζεις; 17
ΕΚ.	είσαι ίδιος ο μπαμπάς σου 17
ΑΚ.	τρομερά 17
ΕΚ.	είναι φτυστός (ο πατέρας του) 17
ΕΠ.	ολόιδιος, -ια, -ιο 17
Θ.	μύτη, η 17
Ο.	σχήμα, το 17
ΑΚ.	τελείως 17
ΕΚ.	δε μοιάζει κανενός 17
Θ.	Ελενίτσα, η 17
ΕΚ.	ένα λεπτό 17
ΕΠ.	δίδυμος, -η, -ο 17
Θ.	αδερφούλα, η 17
ΕΚ.	ίδιο χρώμα ματιών 17
Α.	χαρακτήρας, ο 17
Θ.	καρδιά, η 17
ΕΚ.	δεν έχω ξαναδεί 17
Ρ.	συνηθίζω - συνήθισα 17
Ρ.	ξεχωρίζω - ξεχώρισα 17
ΕΚ.	άντε να τους ξεχωρίσεις 17

18 Ρωτάω - Απαντάω

Ισμήνη σ' αγαπάμε	
ΕΚ.	στη μέση της χρονιάς 18
ΕΚ.	αλλάζω δουλειά 18
ΕΚ.	βλέπει στο πάρκο (το σπίτι) 18
ΑΚ.	ανάμεσα 18
Ο.	σούρουπο, το 18
Ο.	πάρκο, το 18
Ρ.	φαίνομαι - φάνηκα 18
ΕΚ.	δε φαίνεται χαρούμενη 18
ΑΚ.	μάλλον 18
Ρ.	συστήνω - σύστησα 18
ΕΚ.	να σας συστήσω 18

ΕΚ.	σου συστήνω	18
ΕΚ.	χαίρω πολύ - χάρηκα πολύ	18
ΕΚ.	καλώς ήρθες	18
ΕΚ.	καλώς σας βρήκα	18
ΕΚ.	πρώτο απ' όλους	18
ΕΠ.	ο καλύτερος, -η, -ο	18
ΕΚ.	γι' αυτό	18
ΕΚ.	πώς να σας το πω	18
Ρ.	δυσκολεύομαι - δυσκολεύτηκα	18
Ρ.	βοηθάω - βοήθησα	18
Ρ.	αισθάνομαι - αισθάνθηκα	18
ΜΤ.	δυστυχισμένος, -η, -ο	18
Ρ.	παύω - έπαψα	18
Ρ.	σκουπίζω - σκούπισα (τα δάκρυα)	18
ΕΚ.	κάτσε να τα πούμε	18
ΕΚ.	πάψε πια να κλαις	18
Ρ.	στενοχωριέμαι - στενοχωρέθηκα	18
ΕΚ.	να το πάρει το ποτάμι	18
Α.	παπαγάλος, ο	18
Ο.	κλουβί, το	18
ΑΚ.	σοβαρά	18
Ρ.	πιστεύω - πίστεψα	18
ΕΠ.	απίστευτος, -η, -ο	18
ΕΚ.	είναι απίστευτο	18
ΕΚ.	από αύριο	18
ΕΠ.	απίθανος, -η, -ο	18
ΕΠ.	τρομερός, -ή, -ό	18
ΕΠ.	τέλειος, -α, -ο	18
ΜΤ.	αγαπημένος, -η, -ο	18

19 Λογοτεχνία

Ο Τρελαντώνης. Α' μέρος	
ΕΠ.	σκάνταλος, -η, -ο 19
ΕΠ.	άτακτος, -η, -ο 19
Ρ.	μαλώνω - μάλωσα (κάποιον) 19
Θ.	αταξία, η 19
Θ.	μαγείρισα, η 19
Ρ.	αγριεύω - αγρίεψα 19
Ρ.	σουφρώνω - σούφρωσα 19
Ο.	φρύδι, το 19
ΕΠ.	σταχτής, -ιά, -ί 19
ΑΚ.	αυστηρά 19
ΕΚ.	δε θα τα πάμε καλά 19
Ο.	τούμπανο, το 19
ΜΤ.	καθισμένος, -η, -ο 19
Ο.	πάτωμα, το 19
ΕΚ.	στη σειρά 19
Θ.	γαζία, η 19
Ρ.	καβαλικεύω - καβαλίκεψα 19
Θ.	κουπαστή, η 19
Ρ.	γλιστρώ - γλίστρησα 19
Ρ.	αγγίζω - άγγιξα 19
Ρ.	βουτάω - βούτηξα 19
Α.	θησαυρός, ο 19
Ο.	καρφί, το 19
Ο.	γυαλί, το 19
Α.	πολυέλαιος, ο 19
Α.	πλούτος, ο 19
ΕΠ.	ολόκληρος, -η, -ο 19
Ο.	απόσπασμα, το 19#
Θ.	έκδοση, η 19#
Θ.	εικονογράφηση, η 19#

21 Πολιτισμός

Ο Μάρτης	
Ρ.	φωτίζω - φώτισα 21
Ρ.	μαυρίζω - μαύρισα 21
ΕΠ.	μικρούλης, -α, -ικο 21
ΕΠ.	μαρτιάτικος, -η, -ο 21
ΕΚ.	για καλά 21
Θ.	μαυρίλα, η 21
ΑΚ.	παλιότερα 21
Ρ.	σημαίνω - σήμανα 21

Θ.	ασχήμια, η	21
ΑΚ.	προπάντων	21
ΕΠ.	ροδομάγουλος, -ή, -ο	21
Ρ.	δένω - έδεσα	21
Α.	καρπός, ο	21
Α.	μάρτης, ο	21
Θ.	κλωστή, η	21
ΜΤ.	στριμμένος, -η, -ο	21
Θ.	τριανταφυλλιά, η	21
Ο.	μάγουλο, το	21
Ο.	έθιμο, το	21
ΕΠ.	βυζαντινός, -ή, -ό	21
Ρ.	συνεχίζω - συνέχισα	21
Ρ.	συνεχίζεται - συνεχίστηκε	21
ΑΚ.	μέχρι	21
ΕΚ.	μέχρι τις μέρες μας	21
Θ.	αρχαιότητα, η	21
Ρ.	διώχνω - έδιωξα	21
Ο.	κακό, το	21

Η Πρωτομαγιά

ΕΠ.	ανοιξιάτικος, -η, -ο	21
Ρ.	ξαναγιεννιέμαι - ξαναγεννήθηκα	21
ΕΠ.	απέραντος, -η, -ο	21
Ο.	χαμομήλι, το	21
Ρ.	απλώνομαι - απλώθηκα	21
ΕΠ.	ασπροκίτρινος, -η, -ο	21
Θ.	παπαρούνα, η	21
ΕΠ.	κατακόκκινος, -η, -ο	21
Α.	αγρός, ο	21
Ρ.	γεμίζω - γέμισα	21
Ρ.	φπιάχνω - έφτιαξα (μπουκέτο)	21
Ρ.	πλέκω - έπλεξα (στεφάνι)	21
Ο.	στεφάνι, το	21
ΕΚ.	πιάνω το Μάη	21
Ρ.	μαζεύω - μαζέψα (λουλούδια)	21
Θ.	βεράντα, η	21
ΜΤ.	κρεμασμένος, -η, -ο	21
ΕΚ.	τ' Άι-Γιαννιού	21
Ρ.	καίω - έκαψα (το στεφάνι)	21
ΕΚ.	πηδώ από πάνω	21
ΜΤ.	εργαζόμενος, -η, -ο	21
ΕΚ.	εργαζόμενος κόσμος, ο	21
Θ.	συνοικία, η	21
Ρ.	οργανώνω - οργάνωσα	21
Ο.	άρμα, το	21
Θ.	έκθεση, η (λουλουδιών)	21

Τραγούδια του Μάη

ΕΠ.	μαγιάτικος, -η, -ο	*21
Ο.	ρόδο, το	*21
Ο.	κρίνο, το	*21
Ρ.	προβάλλω - πρόβαλα	*21
ΑΚ.	εμπρός	*21
Ο.	βήμα, το	*21
ΕΠ.	ταχύς, -εία, -ύ	*21
Ρ.	προϋπαντώ - προϋπάντησα	*21
Ρ.	ξεχύνομαι - ξεχύθηκα	*21

23 Κάνω ασκήσεις

Ο.	ξυπνητήρι, το	23
----	---------------	----

24 Ρωτάω - απαντάω

Έχω κάτι να σας πω		
ΕΠ.	τρομαχτικός, -ή, -ό	24
Ρ.	συμβαίνει - συνέβη (απροσ.)	24
ΕΚ.	έπιασε πυρκαγιά	24
Ο.	τηγάνι, το	24
Ο.	μάτι, το (κουζίνας)	24
Θ.	κουζίνα, η (ηλεκτρική)	24
ΜΤ.	αναμμένος, -η, -ο	24
ΕΚ.	για λέγε	24
Ρ.	κλέβω - έκλεψα	24

Ο.	κόσμημα, το	24
Ρ.	τρομάζω - τρόμαξα	24
Ρ.	με νοιάζει	24
ΕΚ.	τί σε νοιάζει;	24
Θ.	πρωταθλήτρια, η	24
Θ.	ολυμπιονίκης, η	24
Ο.	μετάλλιο, το	24
ΑΚ.	υπερβολικά	24
ΕΠ.	περίεργος, -η, -ο	24
ΕΚ.	με τρέλανες στις ερωτήσεις	24
Ρ.	τρελαίνω - τρέλανα	24
ΑΝ.	τίνος (παιδιού);	24
ΑΚ.	επιτέλους	24
ΕΚ.	Παναγία μου!	24
Θ.	Παναγία, η	24

25 Ρωτάω - Απαντάω

Ο καθένας, η καθεμία, το κάθε παιδί έχει κάτι να μας πει

Ο.	διαστημόπλοιο, το	25
ΕΠ.	διαστημικός, -ή, -ό	25
ΕΚ.	διαστημικός σταθμός, ο	25
ΕΚ.	κάνω βόλτες	25
ΕΠ.	βαρύς, -ιά, -ύ	25
ΑΚ.	χωρίς	25
Θ.	βαρύτητα, η	25
Ο.	βάρος, το	25
Α.	ιεραπόστολος, ο	25
Θ.	Αφρική, η	25
ΕΚ.	γιατροί χωρίς σύνορα	25
Ο.	σύνορα, τα	25
Θ.	ανάγκη, η	25
ΕΠ.	ιατρικός, -ή, -ό	25
Θ.	περίθαλψη, η	25
Ο.	εμβόλιο, το	25
Ο.	τρόφιμα, τα	25

26 Σας ενδιαφέρει το διάστημα;

Ρ.	με ενδιαφέρει - με ενδιέφερε	26
Ο.	διάστημα, το	26
Θ.	πληροφορία, η	26
Α.	κυβερνοχώρος, ο	26
Ο.	διαδύκτιο, το	26
Ρ.	επισκέπτομαι - επισκέφθηκα	26
Θ.	απορία, η	26
Ρ.	λύνομαι - λύθηκα	26
Ο.	όφελος, το	26
Α.	αστροναύτης, ο	26
Ο.	πρόγραμμα, το	26
Θ.	εκτόξευση, η	26
ΑΡΘ.	δεκάδα, η	26
Θ.	οθόνη, η	26
Ρ.	παρουσιάζομαι - παρουσιάστηκα	26
ΕΠ.	πραγματικός, -ή, -ό	26
ΕΠ.	εξωπραγματικός, -ή, -ό	26
Ο.	γεγονός, το	26
ΕΚ.	επιστημονικής φαντασίας	26
ΕΠ.	εξωγήινος, -η, -ο	26

27 Ρωτάω - απαντάω

Απαγορεύεται, δεν επιτρέπεται να πηδάει κανείς από το παράθυρο.

Ρ.	απαγορεύεται (απροσ.)	27
Ρ.	επιτρέπεται (απροσ.)	27
Α.	διευθυντής, ο	27
Ρ.	θυμώνω - θύμωσα	27
Ο.	θέμα, το	27
ΑΚ.	τέλος πάντων	27
ΑΚ.	ό,τι	27
ΕΚ.	ό,τι έγινε, έγινε	27
Ρ.	μαρτυρώ - μαρτύρησα	27
Ρ.	συγχαίρω - συγχαίρηκα	27

ΕΚ.	από εδώ κι εμπρός	27
ΕΚ.	άλλη φορά	27
Ρ.	τιμωρούμαι - τιμωρήθηκα	27
ΑΚ.	αυστηρά	27
ΕΠ.	αθώος, -α, -ο	27
Θ.	πραγματικότητα, η	27
ΕΚ.	στην πραγματικότητα	27
ΕΚ.	χτυπάω - χτύπησα (άσχημα)	27
Ρ.	φαντάζομαι - φαντάστηκα	27
Ρ.	υπόσχομαι - υποσχέθηκα	27
Ρ.	ξανακάνω - ξαναέκανα	27

28 Ρωτάω - απαντάω

Η δημοσκόπηση.

Θ.	δημοσκόπηση, η	28
Θ.	εταιρία, η	28
Θ.	στατιστική, η	28
Ρ.	συμμετέχω - συμμετείχα	28
Ο.	αποτέλεσμα, το	28
ΜΤ.	σηκωμένος, -η, -ο	28
Ρ.	κατεβάζω - κατέβασα	28
Ρ.	επαναλαμβάνω - επανέλαβα	28
Α.	γονέας, ο	28
ΑΚ.	αλλού	28
Α.	μοναχογιός, ο	28
Θ.	μοναχοκόρη, η	28
Ο.	μοναχοπαίδι, το	28
Ε.	συνεπής, -ής, -ές	28
Ε.	ακριβής, -ής, -ές	28
Ρ.	χασομερώ - χασομέρησα	28
ΑΚ.	μια και	28
ΕΚ.	δεν είμαστε καλά	28

29 Πέρα στους πέρα κάμπους

ΑΚ.	πέρα	*29
Ρ.	ανήκω - ανήκα	*29
ΕΠ.	δημοτικός, -ή, -ό	*29
ΕΚ.	δημοτικό τραγούδι, το	*29
Ο.	Δωδεκάνησα, τα	*29
Θ.	σούστα, η	*29
Ο.	μοναστήρι, το	*29
Θ.	κοπελιά, η	*29
Ρ.	λειτουργούμαι - λειτουργήθηκα	*29
Α.	σταυρός, ο	*29
ΕΚ.	κάνω το σταυρό μου	*29
Ρ.	προσεύχομαι - προσευχήθηκα	*29
Ο.	περιβόλι, το	*29
ΕΠ.	φορτωμένος, -η, -ο	*29
Ο.	σκαμνί, το	*29
Θ.	αφορμή, η	*29

31 Κάνω ασκήσεις

Ο.	Μέγαρο μουσικής, το	31
ΕΠ.	σύντομος, -η, -ο	31
Ρ.	δανείζω - δάνεισα	31
Α.	συγγραφέας, ο	31
ΕΠ.	γνωστός, -ή, -ό	31
ΕΠ.	σύγχρονος, -η, -ο	31
Ρ.	εξηγώ - εξήγησα	31
Ο.	πρόβλημα, το	31
Θ.	αριθμητική, η	31
ΕΠ.	σπουδαίος, -α, -ο	31
ΕΠ.	πρωινός, -ή, -ό	31
ΑΚ.	τελικά	31
ΕΠ.	αποκρίτικος, -η, -ο	31
Θ.	γνώμη, η	31

32 Εικόνα συζήτησης

Η λαϊκή (αγορά)		
Θ.	αγορά, η	32
ΕΚ.	λαϊκή αγορά, η	32
ΕΠ.	φρέσκος, -ια, -ο	32

Ο.	μπακαλικά, τα	32
ΕΚ.	κάθε είδους πράγματα	32
ΕΚ.	λευκά είδη, τα	32
ΕΚ.	πολλών ειδών	32
Ο.	ασπρόρουχα, τα	32
Ο.	κέντημα, το	32
Α.	πρόσφυγας, ο	32

33 Της πόλης η ζωή

Θ.	κίνηση, η	*33
Ρ.	ψωνίζω - ψώνισα	*33
Ο.	ταχυδρομείο, το	*33
ΑΚ.	πέρα - δώθε	*33
Α.	τροχονόμος, ο	*33
Θ.	διάβαση, η	*33
Ο.	πράσινο (φως), το	*33
Ρ.	κοκκινίζω (το φανάρι) - κοκκίνησα	*33
ΕΚ.	τα υπέρ και τα κατά	*33#

34 Ρωτάω - απαντάω

Στην αγορά την ώρα της αιχμής

ΕΚ.	ώρα της αιχμής, η	34
Θ.	σφυρίχτρα, η	34
Ο.	οπωρικά, τα	34
Ο.	κρεοπωλείο, το	34
Ο.	αρτοποιείο, το	34
ΕΚ.	πάει κανείς	34

Στο ταχυδρομείο

ΕΚ.	ρίχνω ένα γράμμα	34
ΕΠ.	απλός, -ή, -ό	34
ΕΠ.	συστημένος, -η, -ο	34
ΕΠ.	επείγων, -ουσα, -ον	34
ΕΚ.	ένα γράμμα απλό	34
ΕΚ.	ένα γράμμα συστημένο	34
ΕΚ.	ένα γράμμα επείγον	34
Ο.	γραμματόσημο, το	34
Ο.	δέμα, το	34
Α.	λογαριασμός, ο	34

Στο φαρμακείο

Ο.	σιρόπι, το	34
Α.	βήχας, ο	34
Θ.	ασπιρίνη, η	34
Ο.	αντιβιοτικό, το	34
Α.	λευκοπλάστης, ο	34
Ο.	καλλυντικά, τα	34
Ρ.	ζυγίζομαι - ζυγίστηκα	34
Ο.	ζυγαριά, η	34

Στο ζαχαροπλαστείο

Θ.	πάστα, η	34
Ο.	σοκολατάκι, το	34
ΕΚ.	γλυκά ταψιού, τα	34
Α.	μπακλαβάς, ο	34
Ο.	κανταΐφι, το	34
Ο.	αμυγδαλωτό, το	34

Στο φούρνο

Θ.	φρυγανιά, η	34
Ο.	παξιμάδι, το	34
Ο.	τσουρέκι, το	34

Στο χασάπη

Α.	χασάπης, ο	34
Ο.	χασάπικο, το	34
Ο.	αλλαντικά, τα	34
Ο.	σαλάμι, το	34
Ο.	λουκάνικο, το	34
Ε.	σπιτικός, -ή, -ό	34
Ο.	ζαμπόν, το	34
Ο.	μπέικον, το	34

Τι αγοράζεις κάθε μέρα;	
Ο. γιαούρτι, το	34
Ο. ψιλικάτζίδικο, το	34

35 Ρωτάω - απαντάω

Άλλοι πουλάνε και άλλοι αγοράζουν	
Ο. χαρτονόμισμα, το	35

Στο μανάβη

ΕΚ. πόσο έχουν το κιλό;	35
Ο. κιλό, το	35
Θ. μελιτζάνα, η	35
Θ. μελιτζανοσαλάτα, η	35
Ο. θερμοκήπιο, το	35
ΕΚ. δε μου λέτε	35
ΕΚ. προς Θεού	35
Α. παραγωγός, ο	35
ΕΚ. φρούτα εποχής	35
Ρ. ζυγίζω - ζύγισα	35
ΕΚ. τρία τέταρτα (3/4) του κιλού	35

Στο φούρνο

Θ. φρατζόλα, η	35
ΕΠ. χωριάτικος, -η, -ο	35
Ο. κριτσίνι, το	35

Στο φαρμακείο

Ο. συνάχι, το	35
Θ. καραμέλα, η	35
Ρ. παχαίνω - πάχυνα	35
Ρ. ψηλώνω - ψήλωσα	35
Ρ. μου φαίνεται - μου φάνηκες	35
Θ. δίαιτα, η	35
Ρ. αδυνατίζω - αδυνάτισα	35
Ρ. κονταίνω - κόντινα	35
ΕΚ. ξέρω κι εγώ;	35

Στο δρόμο

ΕΚ. κάνε λίγο στην άκρη	35
ΕΚ. χριστιανέ μου	35
ΕΚ. κόντεψα να σε πατήσω	35
Α. πεζός, ο	35
ΑΚ. ιδίως	35
ΕΚ. είμαι στον κόσμο μου	35
ΕΠ. αντιπαθητικός, -ή, -ό	35
ΕΚ. μου' κοψε την όρεξη	35
ΕΠ. μέσα του	35

36 Κάνω ασκήσεις

ΑΚ. βιαστικά	36
Ο. γλειφιτζούρι, το	36
Ο. φιλά, τα	36
Α. ζαχαροπλάστης, ο	36
ΕΚ. δίνω ρέστα	36
Α. περιπτεράς, ο	36
Ο. εξωτερικό, το	36
Ο. εσωτερικό, το	36
Ρ. χάνομαι - χάθηκα	36
Α. υπάλληλος, ο	36
ΕΠ. βιαστικός, -ή, -ό	36
Θ. βέσπα, η	36
ΕΠ. ηλικιωμένος, -η, -ο	36
Ο. μπαστούνι, το	36
ΕΠ. αξύριστος, -η, -ο	36
Ρ. τραβάω - τράβηξα	36

37 Πολιτισμός

Το ελληνικό περίπτερο	
ΕΠ. ξύλινος, -η, -ο	37
ΕΚ. κατά μήκος των δρόμων	37
Θ. κάρτα, η	37
Θ. μπαταρία, η	37
Ο. σπύρτο, το	37

Θ. βελόνα, η	37
ΕΠ. χρήσιμος, -η, -ο	37
ΕΚ. παραδείγματος χάριν (π.χ.)	37
ΕΠ. εμφιαλωμένος, -η, -ο	37
ΕΚ. και λοιπά (κ.λ.π.)	37
ΕΠ. κεντρικός, -ή, -ό	37
ΑΚ. συνεχώς	37
Ο. εικοσιτετράωρο, το	37
Ο. κοινό, το	37

38 Ρωτάω - απαντάω

Όλοι ψωνίζουν στο περίπτερο	
ΕΚ. ένας, ένας με τη σειρά του	38
ΕΚ. σοκολάτα γάλακτος, η	38
ΕΚ. πρώτ' απ' όλα	38
ΕΚ. καλό μήνα	38
Α. βήμα, το	38
ΕΠ. καθημερινός, -ή, -ό	38
ΕΚ. απ' έξω	38
ΕΚ. δεν έχω να σου χαλάσω	38
ΕΚ. να'σαι καλά	38
ΕΠ. κυριακάτικος, -η, -ο	38
ΑΚ. κυριακάτικα	38
Θ. τράπεζα, η	38
ΕΚ. κι άντε να βρεις να χαλάσεις!	38

Ο. τηλεφώνημα, το	38
ΕΚ. χάλασε το τηλέφωνο	38
Θ. βλάβη, η	38
ΕΚ. βλάβες του ΟΤΕ, οι	38
Ρ. φτιάχνω - έφτιαξα	38
Ρ. λειτουργώ - λειτουργήσα	38
ΕΚ. δε λειτουργεί	38
Θ. περιοχή, η	38
Ο. καρτοτηλέφωνο, το	38
Θ. τηλεκάρτα, η	38
Θ. μονάδα, η	38
ΕΚ. πιστεύω να σε φτάσουν	38

Θ. τσιχλόφουσκα, η	38
ΕΚ. πώς δεν έχω	38
ΕΚ. για πες μου	38
ΑΚ. επί 6	38
ΑΚ. ίσον	38
Α. άσος, ο	38
Α. πολλαπλασιασμός, ο	38
Θ. πράξη, η (αριθμητική)	38
ΕΠ. νοερός, -ή, -ό	38
Θ. πρόσθεση, η	38
Θ. αφαίρεση, η	38
Θ. διαίρεση, η	38
ΕΚ. ας είναι καλά	38
ΕΚ. αντί για μένα	38
Ο. σακουλάκι, το	38
Ρ. ξεδεύω - ξόδεψα	38
Ο. χαρτοπωλείο, το	38
Ο. χαρτικά, τα	38
Ρ. περισσεύω - περίσσεψα	38
ΕΚ. δεν περίσσεψε δεκάρα	38
ΕΚ. κορίτσι μου	38
ΕΠ. λαίμαργος, -η, -ο	38
ΕΚ. ένα κουτί σπύρτα	38
ΕΚ. ένα πακέτο μπισκότα	38
ΕΚ. δεν είναι ανάγκη	38
ΕΚ. όσο για	38
ΕΚ. βγαίνει - βγήκε (το περιοδικό)	38
ΕΚ. έχω δίκιο	38
Ρ. ξαναέρχομαι - ξαναήρθα	38
Α. κόπος, ο	38
ΕΚ. κάνε έναν κόπο	38
Ρ. φυλάω - φύλαξα	38

39 Ρωτάω - απαντάω

Σ' ένα κατάστημα παιχνιδιών	
ΕΠ. αληθινός, -ή, -ό	39
Θ. έκπτωση, η	39

Α. συγγενής, ο	39
ΕΚ. μετρητά	39
ΕΚ. με κάρτα (πιστωτική)	39
Ρ. υποχρεώνω - υποχρέωσα	39
ΕΚ. με υποχρεώνετε - με υποχρεώσατε	39
ΕΚ. τίποτα	39
ΕΚ. επιτραπέζιο παιχνίδι	39
ΕΚ. διάφορα	39
Θ. μονόπολη, η	39

40 Ρωτάω - απαντάω

α. Στο υποδηματοποιείο	
Ο. υποδηματοπωλείο, το	40
Ο. ζευγάρι παπούτσια, το	40
Ο. κορδόνι, το	40
Ο. μοκασίνι, το	40
Ρ. δοκιμάζω - δοκίμασα	40
Ο. νούμερο, το	40
Α. πάτος, ο	40
Α. φελλός, ο	40
ΑΚ. άλλωστε	40
ΕΚ. μέρα με τη μέρα	40
ΕΚ. θα σου είναι ό,τι πρέπει	40
Ο. πάζλ, το	40
ΕΚ. το'χω βάλει στο μάτι	40
ΕΚ. από καιρό	40
ΕΚ. είναι σε προσφορά	40

β. Στο κατάστημα παιδικών ρούχων

ΕΠ. μπαμπακερός, -ή, -ό	40
ΕΠ. σκούρος, -α, -ο	40
ΕΠ. ανοιχτόχρωμος, -η, -ο	40
Ο. δοκιμαστήριο, το	40
ΕΚ. εδώ χωράει άλλος ένας μέσα	40
Ο. μέγεθος, το	40
ΕΚ. στη μέση	40
Ρ. μακραίνω - μάκρυνα	40
Ρ. φαρδαίνω - φάρδυνα	40
Ρ. στενεύω - στένεψα	40
Ο. στένεμα, το	40
Ο. μάκρεμα, το	40
Ο. φάρδεμα, το	40
Ο. κόντεμα, το	40
ΑΚ. τσάμπα	40
ΑΚ. δωρεάν	40
ΕΚ. επάνω μου	40
ΕΚ. εκτός και αν	40
ΑΝ. ορισμένος, -η, -ο	40

41 Η γιαγιά θυμάται

Α. φιδόγκος, ο	*41
Ο. ναυτικά, τα (ρούχα)	*41
Θ. ανθοστήλη, η	*41
ΑΚ. λοξά	*41
ΕΠ. σκληρός, -ή, -ό	*41
Ο. κολλάρο, το	*41
Ο. μουστάκι, το	*41
Ο. βελόνι, το	*41
Θ. νταντά, η	*41
ΑΚ. πού και πού	*41
ΕΠ. ασπρόμαυρος, -η, -ο	41
ΕΠ. έγχρωμος, -η, -ο	41
Ρ. τραβάω - τράβηξα (φωτογραφίες)	41
Ρ. εμφανίζω - εμφάνισα (φωτογραφίες)	41
Θ. (φωτογραφική) μηχανή, η	41
ΕΠ. φωτογραφικός, -ή, -ό	41

42 Κάνω ασκήσεις

Θ. άμαξα, η	42
ΕΚ. ιπτάμενο δελφίνι, το	42
Α. δεινόσαυρος, ο	42
Θ. τίγρη, η	42
Ο. θηρίο, το	42

Θ.	πηγή, η	42
Θ.	ανάγκη, η	42
ΕΚ.	ανάγκες του σπιτιού, οι	42
Ρ.	φτιάχνω - έφτιαξα	42
ΕΠ.	πλαστικός, -ή, -ό	42
ΕΠ.	φυσικός, -ή, -ό	42
Ο.	υλικό, το	42
Ο.	υπουργείο, το	42
Θ.	επιχείρηση, η	42
Θ.	εξαγωγές, οι (εμπορικές)	42
Θ.	εισαγωγές, οι (εμπορικές)	42
Ρ.	αλληλογραφώ - αλληλογράφησα	42
Ρ.	λαβαίνω - έλαβα	42
Ο.	γραμματοκιβώτιο, το	42
Θ.	εξώπορτα, η	42
ΕΚ.	ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το	42
ΕΚ.	μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	42

43 Ρωτάω - Απαντάω

Ποιος θα πει το πιο παράξενο πράγμα;

ΕΠ.	παράξενος, -η, -ο	43
Θ.	μπουκιά, η	43
Θ.	μυίγα, η	43
Ο.	λιοντάρι, το	43
Ρ.	προσγειώνομαι - προσγειώθηκα	43
Ρ.	απογειώνομαι - απογειώθηκα	43
ΕΚ.	προς στιγμή	43
Ρ.	γελιέμαι - γελάστηκα	43
Ρ.	μπερδεύομαι - μπερδεύτηκα	43
Ρ.	είναι απίθανο	43
ΑΚ.	ξυστά	43
ΕΚ.	ένα ποτήρι του νερού	43
ΕΚ.	ένα φλιτζάνι του τσαγιού	43
ΑΚ.	θύρψαλα	43
ΑΚ.	κυριολεκτικά	43
ΕΚ.	έγιναν χίλια κομμάτια	43
ΕΚ.	τι να πει κανείς;	43
Θ.	προσγείωση, η	43
Θ.	απογείωση, η	43

44 Ρωτάω - Απαντάω

Τι έγινε χτες ενώ ... την ώρα που ..., καθώς ...

ΑΚ.	ενώ	44
ΑΚ.	καθώς	44
ΕΚ.	την ώρα που	44
Θ.	βούρτσα, η	44
Ρ.	μπλέκομαι - μπλέχτηκα	44
Ρ.	ξεμπλέκω - ξέμπλεξα	44
Θ.	χτένα, η	44
ΕΚ.	έσπασε στα δύο	44

45 Ο μανάβης

Ο.	χόρτα, τα	45
ΕΠ.	δροσερός, -ή, -ό	45
Ο.	αμαξάκι, το	45
ΕΚ.	τραβάει τ' αμαξάκι	45
Ο.	χορταρικά, τα	45
Ο.	καροτάκι, το	45
ΕΠ.	καταπράσινος, -η, -ο	45
Ο.	αγγουράκι, το	45
ΕΚ.	ζάχαρη ντομάτες	45
ΕΠ.	ολόγλυκος, -ια, -ο	45
Θ.	πιπεριά, η	45
Ο.	φασολάκι, το	45
Ο.	κρεμμύδι, το	45
Ο.	μαρουλάκι, το	45
Ο.	αντίδι, το	45
ΕΠ.	ξινός, -ή, -ό	45
ΕΠ.	ζουμερός, -ή, -ό	45
Ο.	ροδάκινο, το	45
Ο.	κολοκυθάκι, το	45

Ο.	κερασάκι, το	45
Ρ.	αποκτώ - απέκτησα	45
Α.	γάιδαρος, ο	45
ΕΚ.	τώρα πια	45
Θ.	νοστιμιά, η	45

46 Λογοτεχνία

Ο	Τρελαντώνης	
Ο	περίπατος. Β' μέρος.	
Ρ.	ταξιδεύω	46
Ρ.	γαυρίζω - γαύγισα	46
Θ.	αλυσίδα, η	46
ΜΤ.	κλεισμένος, -η, -ο	46
Ρ.	γνωρίζω - γνώρισα	46
ΑΚ.	ιδιαίτερα	46
ΕΠ.	λυτός, -ή, -ό	46
ΕΚ.	μένω πίσω	46
ΕΠ.	κανελής, -ιά, -ί	46
ΕΠ.	γκρινιάρης, -α, -ικο	46
Ρ.	ακολουθώ - ακολούθησα	46
ΕΚ.	κάνω το γύρο	46
ΜΤ.	ενωμένος, -η, -ο	46
ΕΚ.	με τα πόδια ενωμένα	46
ΜΤ.	σταυρωμένος, -η, -ο	46
ΕΚ.	τα χέρια σταυρωμένα	46
ΕΠ.	φρόνιμα	46
Ρ.	αρμενίζω - αρμένισα	46
Ρ.	βαριέμαι - βαρέθηκα	46

48 Τα στρατιωτάκια

Θ.	κουταλιά, η	48
Ο.	πίατο φαγητού, το	48
Ο.	πίατο φρούτου, το	48
Ο.	πιατάκι γλυκού, το	48
Ο.	ποτήρι κρασιού, το	48
Ο.	φλιτζάνι καφέ, το	48
Ο.	ποτήρι σαμπάνιας, το	48
ΕΠ.	αγενής, -ής, -ές	48

49 Κάνω ασκήσεις

ΕΠ.	αδιάβαστος, -η, -ο	49
Ρ.	ησυχάζω - ησύχασα	49
ΕΠ.	διεθνής, -ής, -ές	49

50 Λογοτεχνία

Διονύσιος	Σολωμός	
ΕΠ.	εθνικός, -ή, -ό	50
Θ.	επανάσταση, η	50
ΑΚ.	εναντίον	50
Α	Τούρκος, ο	50
Ρ.	συγκινώ - συγκίνησα	50
Θ.	έμπνευση, η	50
ΜΤ.	πολιορκημένος, -η, -ο	50
Α.	λόρδος, ο	50
Θ.	καταστροφή, η	50
Α.	ύμνος, ο	50
ΕΚ.	Εθνικός Ύμνος, ο	50
Ο.	σπαθί, το	50
Θ.	κόψη, η	50
Θ.	όψη, η	50
Θ.	βία, η	50
Ο.	κόκκαλο, το	50
ΜΤ.	βγαλμένος, -η, -ο	50
ΕΠ.	ιερός, -ή, -ό	50
ΜΤ.	ανδρειωμένος, -η, -ο	50
ΕΚ.	χαίρε !	50

51 Η καταστροφή των Ψαρών

ΕΠ.	ολόμαυρος, -η, -ο	51
Θ.	ράχη, η	51
Θ.	δόξα, η	51
ΕΠ.	μονάχος, -η, -ο	51
Ρ.	μελετώ - μελέτησα	51
ΕΠ.	λαμπρός, -ή, -ό	51
Ο.	παλλικάρι, το	51

Θ.	κόμη, η	51
ΜΤ.	καμωμένος, -η, -ο	51
Ο.	χορτάρι, το	51
ΕΠ.	έρημος, -η, -ο	51

52 Πολιτισμός

Η 25η	Μαρτίου	
Ο.	σύνθημα, το	52
ΜΤ.	υποδουλωμένος, -η, -ο	52
ΕΚ.	επί 400 χρόνια	52
ΕΠ.	θρησκευτικός, -ή, -ό	52
Α.	Ευαγγελισμός, ο	52
Θ.	Θεοτόκος, η	52
Ρ.	αναγγέλλω, - ανήγγειλα	52
Α.	κρίνος, ο	52
Θ.	παρέλαση, η	52
Α.	στρατός, ο	52
ΕΚ.	άγνωστος στρατιώτης, ο	52
Θ.	βουλή, η	52
ΜΤ.	στημένος, -η, -ο	52
Θ.	εξέδρα, η	52
Α.	επίσημοι, οι	52
Ρ.	παρακολουθώ - παρακολούθησα	52

54 Το λούνα παρκ

Ο.	λαμπιόν, το	*54
Θ.	ρόδα, η	*54
ΕΚ.	τράβα ψηλότερα	*54
Ο.	συγκρουόμενα, τα	*54
Ρ.	τραντάζομαι - τραντάχτηκα	*54
Ο.	ξεφωνητό, το	*54
Ρ.	μαγεύω - μάγεψα	*54
Θ.	ψυχή, η	*54
Θ.	αναψυχή, η	*54
Θ.	χορεύτρια, η	*54
ΕΚ.	μια πάνω, μια κάτω	*54
Ρ.	κόβω - έκοψα	*54
ΕΚ.	κόβεται - κόπηκε	*54
	(η ανάσα μου)	*54
ΕΚ.	μου κόβεται - κόπηκε (η μιλιά)	*54
Θ.	ανάσα, η	*54
Θ.	μιλιά, η	*54
Θ.	σκοποβολή, η	*54

55 Κάνω ασκήσεις

Ρ.	ασχολούμαι με κάτι - ασχολήθηκα	55
ΑΚ.	προσεκτικά	55
ΕΚ.	τι είδους ανθρώπους	55
Ρ.	παρατηρώ - παρατήρησα	55
ΕΚ.	μαλλιά της γριάς, τα	55

56 Ρωτάω - Απαντάω

Πάμε	για φαγητό	
ΕΚ.	τρώω έξω	56
ΕΠ.	κοντινός, -ή, -ό	56
Θ.	ψησταριά, η	56
Θ.	ψαροταβέρνα, η	56
ΕΚ.	όπου να 'ναι	56
ΕΚ.	έχει απ' όλα	56
ΕΚ.	έχω όρεξη για	56
Ο.	φιλέτο, το	56
ΕΠ.	μοσχαρίσιος, -ια, -ιο	56
ΑΚ.	σχεδόν καθόλου	56
ΕΚ.	λέω να πάρω	56
Ρ.	παραγγέλλω - παρήγγειλα	56
ΕΠ.	καλοψημένος, -η, -ο	56
ΕΚ.	για εμένα	56
Θ.	καράφα, η	56
ΕΠ.	μπόλικος, -η, -ο	56
Ο.	παγάκι, το	56
ΕΚ.	σαλάτα εποχής, η	56

ΕΠ.	ανάλατος, -η, -ο	56
ΕΠ.	άνοστος, -η, -ο	56
ΕΚ.	θέλει λίγο πιπέρι	56
Ο	στήθος, το	56
Θ.	φέτα, η (τυρί)	56
ΕΚ.	μια μερίδα φέτα	56
Ο.	επιδόρπιο, το	56
ΕΚ.	κομμάτι τούρτα παγωτό, ένα	56
ΕΠ.	σκέτος, -η, -ο	56
Ο	βερύκοκο, το	56
Ο	σάλιο, το	56
ΕΚ.	τρέχουν τα σάλια μου	56
Ρ.	παρατρώω - παραέφαγα	56
Ρ.	αντέχω - άντεξα	56
ΕΚ.	δεν αντέχω άλλο	56
Ρ.	σκάω - έσκασα	56
ΕΚ.	έσκασα (από το πολύ φαί)	56
Ο.	στομάχι, το	56
Ρ.	πονάει (με)	56
ΕΚ.	πονάει το στομάχι μου	56
ΕΚ.	ποιος σου είπε	56
ΕΚ.	καλά να πάθεις	56
ΑΚ.	ορίστε	56

57 Κάνω ασκήσεις

Ο.	σουβλάκι, το	57
Θ.	κοιλιά, η	57
ΕΚ.	κοτόπουλο πόδι	57

59 Πολιτισμός

Η	ελληνική κουζίνα	
Ο.	ελαιόλαδο, το	59
Ο.	κεφτεδάκι, το	59
ΕΚ.	από τα πιο γνωστά φαγητά	59
ΕΠ.	τηγανητός, -ή, -ό	59
ΕΠ.	παστός, ή, -ό	59
Θ.	σαρδέλα, η	59
ΕΚ.	χωριάτικη σαλάτα, η	59
ΕΠ.	γεμιστός, -ή, -ό	59
ΕΚ.	ντομάτες γεμιστές, οι	59
Ο.	ντολμαδάκι, το	59
Ο.	αμπελόφυλλο, το	59
Ο.	φασόλι, το	59
ΕΚ.	φασόλια γίγαντες, οι	59
Ο.	μπαρμπούνι, το	59
Θ.	μαρίδα, η	59
Ρ.	συνοδεύω - συνόδεψα	59
Θ.	ρετσίνα, η	59
Ο.	ταψί, το	59
Ο.	γαλακτομπούρεκο, το	59

60 Ελάτε να μαγειρέψουμε

Θ.	συνταγή, η	60
Ο.	τζατζίκι, το	60
Ο.	σκόρδο, το	60
ΕΠ.	στραγγιστός, -ή, -ό	60
ΕΠ.	μέτριος, -ια, -ιο (σε μέγεθος)	60
ΕΚ.	κουταλιά της σούπας, η	60
Θ.	εκτέλεση, η (συνταγής)	60
Ρ.	καθαρίζω - καθάρισα	60
Ρ.	τρίβω - έτριψα	60
Α.	τρίφτης, ο	60
Ρ.	στραγγίζω - στράγγιξα	60
Ρ.	λιώνω - έλιωσα	60
Θ.	σκελίδα, η	60
Ο.	μπολ, το	60
ΜΤ.	λιωμένος, -η, -ο	60
Ρ.	ανακατεύω - ανακάτεψα	60

61 Κάνω ασκήσεις

ΕΚ.	σα λύκος	61
ΑΚ.	λαίμαργα	61
Θ.	μπίρα, η	61

Ο.	ποτό, το	61
----	----------	----

67 Ρωτάω - Απαντάω

Τι	θα κάνουμε αύριο, αν ...	
ΑΚ.	ίσως	67
ΕΚ.	μπορεί να	67
Ρ.	σχεδιάζω - σχεδίασα	67
Ρ.	ταίζω - τάισα	67
Ρ.	δεντροφυτεύω -	
	δεντροφύτεψα	67
ΕΚ.	κατά τη γνώμη μου	67
Α.	χιονάνθρωπος, ο	67
Ο.	φουλάρι, το	67
Α.	χιονοπόλεμος, ο	67
Ρ.	αλλάζω - άλλαξα	67
ΕΚ.	αλλάζει ο καιρός	67
Ο.	μαγιά, το	67
Α.	δήμος, ο	67
ΕΠ.	δημοτικός, -ή, -ό	67
Θ.	συνεφιά, η	67
Ρ.	χαζεύω - χάξεψα	67
Θ.	βιτρίνα, η	67
ΕΚ.	χαζεύω τις βιτρίνες	67
Ο	πολυκατάστημα, το	67
Ο.	εγκαίνια, τα	67
Ρ.	πλησιάζω - πλησίασα	67
ΕΚ.	μόνο που το σκέφτομαι	67
Ο.	κουκλοθέατρο, το	67
ΕΚ.	μακάρι!	67
Ο.	παγοδρόμιο, το	67
ΕΚ.	παιδική χαρά, η	67
Θ.	κούνια, η	67
Θ.	τσουλήθρα, η	67
Θ.	τραμπάλα, η	67
Ρ.	τραμπολίζομαι -	
	τραμπολίστηκα	67
Ρ.	τσακίζομαι - τσακίστηκα	67
Ο.	γόνα (γόνατο), το	67
ΕΚ.	με κλαίει	67
Θ.	νόνα, η	67
Ρ.	εξαρτάται - εξαρτήθηκε	
	(απρόσ.)	67
ΕΚ.	από το τι καιρό θα κάνει	67
Ρ.	εξαρτώμαι - εξαρτήθηκα	67
ΑΚ.	πάντως	67
Ρ.	αποκλείεται (απρόσ.)	67
ΕΚ.	δελτίο καιρού, το	67
ΕΠ.	αίθριος, -α, -ο	67
Θ.	θερμοκρασία, η	67
Ρ.	κυμαίνομαι - κυμάνθηκα	67
Α.	άνεμος, ο	67
ΕΠ.	ασθενής, -ής, -ές (άνεμος)	67
ΕΠ.	μέτριος, -α, -ο (άνεμος)	67
ΕΠ.	ήρεμος, -η, -ο (θάλασσα)	67
ΕΚ.	θα σημειωθούν βροχές	67
Θ.	καταιγίδα, η	67
Ο	Αιγαίο, το	67
ΕΠ.	ταραγμένος, -η, -ο	67
ΕΚ.	θα φτάσουν τα 9 μποφόρ	
	(οι άνεμοι)	67
ΕΠ.	υπέροχος, -η, -ο	67
Ο.	σακίδιο, το	67
Θ.	ορειβάσις, η	67
ΕΚ.	μπότες ορειβάσις, οι	67
Ο	σκαλιστήρι, το	67
Ο.	φτυάρι, το	67

68 Εγώ

ΕΚ.	κάνω υπόθεση	68
ΕΚ.	έχω τη γνώμη πως	68
ΕΠ.	σίγουρος, -η, -ο	68

69 Λογοτεχνία

Ο	Τρελαντώνης. Οι βόλοι. Γ' μέρος.	
ΑΚ.	κρυφά	69
ΕΚ.	γυρίζω την πλάτη	69
ΕΚ.	έκανε πως διάβαζε	69

Ο.	χείλια, τα	69
Ρ.	κρύβω	69
ΕΚ.	καλή ώρα, η	69
Ρ.	δέρνομαι - δάρθηκα	69
Ρ	καυγαδίζω - καυγάδισα	69
Ρ.	βουτώ - βούτηξα	69
Θ.	σκόνη, η	69
Θ.	ακρίδα, η	69
Ρ.	μαζεύω - μάζεψα	69
ΕΠ.	ψιλός, -ή, -ό	69
ΕΚ.	τι δεν έβρισκες!	69
ΕΠ.	πλούσιος, -ια, -ιο	69
Ο.	καπάκι, το	69
ΕΚ.	όλων των σχημάτων	69

71 Ρωτάω - Απαντάω

Έχω	πάει - έχω δει, έχω φάει	
ΑΚ.	όπου	71
ΜΤ.	ενδιαφέρων, -ουσα, -ον	71
ΕΚ.	κινούμενα σχέδια, τα	71
ΕΠ.	αστυνομικός, -ή, -ό	71
Α.	πύραυλος, ο	71
ΜΤ.	βουτηγμένος, -η, -ο	71
ΜΤ.	πασπαλισμένος, -η, -ο	71
Ο.	αμύγδαλο, το	71
ΕΚ.	έχω κάτι να σου πω	71
Ο.	ντοκιμαντέρ, το	71
ΕΚ.	να μου 'λεγες κανένα	
	πολεμικό, μάλιστα!	71
ΕΠ.	πολεμικός, -ή, -ό	71
Ρ.	ενδιαφέρει (με)	71
Ρ.	σιχαίνομαι - σιχάθηκα	71
Ο.	ενδιαφέρον, το	71
Ο.	ενδιαφέροντα, τα	71
Ρ.	βρωμάω - βρώμησα	71
ΕΚ.	το ένα σου βρωμάει,	
	το άλλο σου μυρίζει	71
Ρ.	μυρίζω - μύρισα	71
ΕΚ.	άντε γειά	71
Ρ.	μετανιώνω - μετάνιωσα	71
Θ.	πλατεία, η	
	(στον κινηματογράφο)	71
Α.	εξώστης, ο	
	(στον κινηματογράφο)	71

72 Ρωτάω - Απαντάω

Τι	λες; Πάμε σινεμά;	
ΕΚ.	και δεν πάμε!	72
Ο.	χατίρι, το	72
Εκ.	εγώ να σου χαλάσω χατίρι;	72
ΕΚ.	τι παίζει ο ...	72
Ο.	δεκαχίλιο, το	72
Ρ.	χαλάω (χρήματα) - χάλασα	72
Ο.	ρέστα, τα	72

73 Κάνω Ασκήσεις

Έχεις	κάνει περίεργα πράγματα	
ΕΠ.	περίεργος, -η, -ο	73
ΕΚ.	περίεργα πράγματα, τα	73
Α.	κροκόδειλος, ο	73
Ο.	αλεξίπτωτο, το	73
ΕΚ.	πετάω με αλεξίπτωτο	73
Ο.	Ιμαλία, τα	73

74 Πολιτισμός

Το	θέατρο σκιών	
ΕΚ.	θέατρο σκιών, το	74
ΕΠ.	βασικός, -ή, -ό	74
Α.	ήρωας, ο	74
ΕΠ.	φτωχός, -ή, -ό	74
ΕΠ.	καμπούρης, -α, -ικο	74
ΕΠ.	ύπουλος, -η, -ο	74
Α.	χωρικός, ο	74
ΕΠ.	αφελής, -ής, -ές	74
ΕΠ.	γενναίος, -α, -ο	74
ΕΠ.	καλοντυμένος, -η, -ο	74
ΕΠ	Πειραιώτης, -ισσα	74

A.	μάγκας, ο	74
ΕΠ.	δειλός, -ή, -ό	74
ΕΠ.	παλιός, -ιά, -ό	74

Ο	Καραγκιόζης γιατρός	
Θ.	ομιλία, η	74
A.	Πασάς, ο	74
A.	γαμπρός, ο	74
EK.	δεν τον θέλει για γαμπρό	74
EK.	κάνω το γιατρό	74
P.	εξετάζω - εξέταση	74
P.	παντρεύομαι - παντρεύτηκα	74
P.	ξαναβουβαίνομαι - ξαναβουβάθηκα	74
P.	κανονίζω - κανόνισα	74
O.	χάπι, το	74
P.	παρουσιάζομαι - παρουσιάστηκα	74
EK.	να τον κάνεις γαμπρό σου	74
EK.	ό,τι και να 'ναι	74
Θ.	διαταγή, η	74
A.	αξιωματικός, ο	74
A.	σκοπός, ο	74
P.	διατάζω - διέταξα	74
Θ.	μαϊμουζέλ, η (mademoiselle γαλλικά)	74
P.	εμφανίζομαι - εμφανίστηκα	74
EK.	αχ, μωρέ	74
P.	κρεμάω - κρέμασα	74
EK.	θα σε κρεμάσω	74
A.	εφέντης, ο	74
Θ.	ευχή, η	74
Θ.	ευχούλα, η	74
EK.	να γεράσετε	74
EK.	να μαυρίσετε	74
EK.	να κορακιάσετε	74
EK.	να ζήσετε ήρεμα σαν τα περισσότεράκια	74
O.	περιστεράκι, το	74
EK.	να τρωγόσατε σαν τα γεράκια	74
P.	τρώγομαι - φαγώθηκα	74
O.	γεράκι, το	74
O.	μάλαμα, το	74
O.	μπαρούτι, το	74
ΕΠ.	δημητσάνικος, -η, -ο	74
O.	γλέντι, το	74
A.	μαέστρος, ο	74
Θ.	νύφη, η	74
ΕΠ.	αξιότιμος, -η, -ο	74

76 Ρωτάω - Απαντάω

Παντρεύεται η θεία μου		
EK.	το τηλέφωνο δεν απαντούσε	76
P.	μαντεύω - μάντεψα	76
EK.	ας το πάρει το ποτάμι	76
P.	χωρίζω - χώρισα	76
MT.	χωρισμένος, -η, -ο	76
EK.	τι κρίμα!	76
P.	στάσου	76
P.	αρραβωνιάζομαι - αρραβωνιάστηκα	76
MT.	αρραβωνιασμένος, -η, -ο	76
ΕΠ.	λεύτερος, -η, -ο	76
EK.	αυτό δα μας έλειπε	76
P.	ορκίζομαι - ορκίστηκα	76
EK.	σου τ ' ορκίζομαι	76
A.	κλόουν, ο	76
Θ.	παράνυφος, η	76
A.	αρραβώνες, οι	76
EK.	άντε	76
EK.	τύχη βουνό	76
O.	ψέμα, το	76
EK.	και ρωτάς;	76
O.	Μαράκι, το	76

EK.	μήνας του μέλιτος, ο	76
A.	Βόρειος Πόλος, ο	76

77 Σήμερα γάμος γίνεται

P.	αποχωρίζομαι - αποχωρίστηκα	*77
Θ.	μάννα, η	*77
A.	βασιλικός, ο	*77
P.	ανθώ (ανθίζω) - άνθισα	*77
P.	καμαρώνω - καμάρωσα	*77
ΕΠ.	χρυσοπλάτανος, -η, -ο	*77
O.	πλούτη, τα	*77
ΕΠ.	καλομοίρης, -α, -ικο	*77
Θ.	Πόλη, η	*77
Θ.	Ανατολή, η	*77
O.	άστρο, το	*77

78 Ρωτάω - Απαντάω

Τα βαπτίσια στην Ορθόδοξη Εκκλησία		
Ο.	βαπτίσια, τα	78
Ρ.	βαπτίζομαι, - βαπτίστηκα	78
Α.	ξαδερφούλης, ο	78
ΕΚ.	πώς θα τον βγάλουν;	78
ΕΚ.	είναι του Αγίου Δημητρίου	78
	λαμπάδα, η	78
Ο	βαφτιστικά, τα	78
ΕΚ.	το μόνο που ξέρω	78
ΕΠ.	λινός, -ή, -ό	78
ΕΠ.	συνθετικός, -ή, -ό	78
Θ.	μπομπονιέρα, η	78
Ο.	δείγμα, το	78
ΕΠ.	χάρτινος, -η, -ο	78
Ο.	λαγουδάκι, το	78
Ο.	κουφέτο, το	78
Ο.	μαρτυρικά, τα	78
Ο.	σταυρουδάκι, το	78
Ρ.	μοιράζω - μοίρασα	78
Θ.	κορδελίτσα, η	78
Ο.	φιογκάκι, το	78
Θ.	καρφίτσα, η	78
Θ.	παραμάννα, η	78
Ο.	πέτο, το	78
Ρ.	μαρτυρώ - μαρτύρησα	78
ΕΚ.	απ' εδώ κι εμπρός	78
Α.	χριστιανός, ο	78
ΕΠ.	ασημένιος, -ια, -ιο	78
Ρ.	βουτάω - βούτηξα	78
Θ.	κολυμπήθρα, η	78
ΕΚ.	"βαπτίζεται ο δούλος του Θεού, Μιχάλης"	78
ΑΚ.	αντιθέτως	78
ΕΚ.	να σας ζήσει!	78
ΕΚ.	χιλιόχρονος!	78
ΕΚ.	να τον δείτε όπως επιθυμείτε!	78
ΑΚ.	επίσημα	78

80 Πολιτισμός

Οι ευχές - οι προσκλήσεις		
Θ.	πρόσκληση, η	80
A.	Άγιος Διονύσιος, ο	80
A.	αρεοπαγίτης, ο	80
Θ.	δεξίωση, η	80
EK.	θα ακολουθήσει δεξίωση	80
EK.	Π.Α. (παρακαλώ απαντήστε)	80
Θ.	άρνηση, η	80
MT.	βαφτισμένος, -η, -ο	80
A.	νέονυμφοι, οι	80
EK.	πάντα άξιος!	80
EK.	να ζήσετε ευτυχισμένοι!	80
ΕΠ.	ευχαριστήριος, -α, -ο	80
EK.	ευχαριστήρια κάρτα, η	80
ΕΠ.	γαμήλιος, -α, -ο	80
EK.	γαμήλιο δώρο, το	80
EK.	να τους χαιρόμαστε!	80

EK.	να τον χαιρέσετε!	80
EK.	συγχαρητήρια!	80
EK.	σας συγχαίρω!	80
ΕΠ.	νεοφώτιστος, -η, -ο	80
ΕΠ.	νεοβάπτιστος, -η, -ο	80

81 Τα στρατιωτάκια

EK.	χωρίς αυτόν	81
EK.	δίχως αυτόν	81
EK.	προς τα πού πας;	81
EK.	προς τα πού πέφτει;	81
A.	βορράς, ο	81
EK.	προς το βορρά	81
EK.	στα βόρεια της ...	81
O.	μαλλί, το	81
O.	μετάξι, το	81
O.	λινάρι, το	81
ΕΠ.	τεχνητός, -ή, -ό	81
Θ.	κλωστή, η	81
Θ.	ίνα, η	81
O.	χρυσάφι, το	81
O.	ασήμι, το	81
O.	σίδηρο, το	81
A.	χαλκός, ο	81
ΕΠ.	χάλκινος, -η, -ο	81
ΕΠ.	ερωτευμένος, -η, -ο	81
EK.	κι άλλο	81
AK.	οπωσδήποτε	81
AK.	δεν (πεινάω) άλλο	81

83 Ρωτάω - Απαντάω

Πριν από το πάρτι του σχολείου

EK.	τι θα ντυθείς;	83
Θ.	μάγισσα, η	83
P.	ράβω, έραψα	83
Θ.	μοδίστρα, η	83
Θ.	αγκράφα, η	83
ΕΠ.	μυτερός, -ή, -ό	83
O.	σκουπόξυλο, το	83
Θ.	άκρη, η	83
MT.	μαδημένος, -η, -ο	83
O.	ραβδί, το	83
Θ.	μάσκα, η	83
ΕΠ.	φωτεινός, -ή, -ό	83
P.	ενοχλώ - ενόχλησα	83
AK.	στράπλες	83
O.	μανίκι, το	83
EK.	αφήνω τα μαλλιά μου κάτω	83
ΕΠ.	ξέπλεκος, -η, -ο	83
A.	κουρσάρος, ο	83
O.	βράκα, η	83
O.	ζωνάρι, το	83
O.	πιστόλι, το	83
A.	γάντζος, ο	83
A.	κόμπος, ο	83
MT.	δεμένος, -η, -ο	83
EK.	δεμένο κόμπο	83
A.	κρίκος, ο	83
O.	σκουλαρίκι, το	83
AK.	καρό	83
Θ.	τιράντα, η	83
A.	γιακάς, ο	83
Θ.	μανσέτα, η	83
O.	μανικετόκουμπο, το	83
MT.	βαμμένος, -η, -ο	83
O.	ρουζ, το	83
ΕΠ.	έντονος, -η, -ο	83
A.	Ρομπέν των Δασών, ο	83
O.	τόξο, το	83
Θ.	φαρέτρα, η	83
O.	βέλος, το	83
ΕΠ.	κολλητός, -ή, -ό	83
O.	καλτσόν, το	83
ΕΠ.	μαλακός, -ιά, -ό	83

Ο.	μποτάκι, το	83
Ο.	φτερό, το	83
Θ.	περούκα, η	83
ΕΠ.	κοκκινωπός, -ή, -ό	83
ΑΚ.	καρέ	83
Θ.	αφέλειες, οι	83
ΕΠ.	περίφημος, -η, -ο	83
Θ.	μυωπία, η	83

84 Κάνω ασκήσεις

ΜΤ.	πλεγμένος, -η, -ο	84
Θ.	κοτσίδα, η	84
Θ.	αλογοουρά, η	84

85 Πολιτισμός

Αποκριά είναι ...

Ο.	καθημερινά, τα	85
ΕΚ.	κάνω πλάκες	85
Ρ.	ξεφαντώνω - ξεφάντωσα	85
Ο.	σακί, το	85
Ρ.	μασκαρεύομαι, -μασκαρεύτηκα	85
ΕΚ.	στήνω παιχνίδια	85
Θ.	φάρσα, η	85
Θ.	σερπαντίνα, η	85
Α.	χαρτοπόλεμος, ο	85
Ρ.	καλωσορίζω - καλωσόρισα	85
Ο.	μαγικά, τα	85
ΕΚ.	καλό του χρόνου, το	85
Θ.	βλάστηση, η (πλούσια)	85
Ρ.	διαρκώ - διήρκεσα	85
ΕΚ.	Μακαρονού (εβδομάδα), η	85
ΕΠ.	κουτσός, -ή, -ό	85
ΜΤ.	μεθυσμένος, -η, -ο	85
Θ.	Κύπρος, η	85
ΕΚ.	λένε	85
Θ.	παραγωγή, η	85
Ο.	πιθάρι, το	85
Ρ.	τρυπάω - τρύπησα	85
ΕΚ.	για τιμωρία	85
Ρ.	αφαιρώ - αφαίρεσα	85
ΕΠ.	χορευταράς, -ού, -άδικο	85
Θ.	σκυτάλη, η	85
ΕΚ.	δίνω τη σκυτάλη	85
ΕΚ.	Μεγάλη Σαρακοστή, η	85
Ο.	διάστημα, το	85
ΑΚ.	σιωπηλά	85
Θ.	μεταμφίεση, η	85
Θ.	εκδήλωση (τελετουργία), η	85
Ο.	πνεύμα, το	85
ΕΚ.	χτυπώ με τα πόδια τη γη	85
Ρ.	καρποφορώ - καρποφόρησα	85
Ο.	φαγοπότι, το	85
ΕΚ.	όσο περισσότερα και καλύτερα γίνεται	85
ΕΚ.	για να μη λείψει	85
Α.	εχθρός, ο	85

86 Ήρθες, ήρθες καρναβάλι

Ο.	καρναβάλι, το	*86
Α.	μασκάρας, ο	*86
ΕΚ.	στην άκρη	*86
Α.	μάγος, ο	*86
Θ.	βασιλοπούλα, η	*86
Α.	πειρατής, ο	*86
Θ.	χωριατοπούλα, η	*86
Ο.	κομφετί, το	*86
Α.	Άραβας, ο	*86
Ο.	κολομπίνα, η	*86
ΕΚ.	στήνεται - στήθηκε γλέντι	*86
Ο.	βραδάκι, το	*86
Ο.	γαϊτανάκι, το	*86
ΕΚ.	πέφτω για ύπνο	*86

ΕΠ.	απαλός, -ή, -ό	*86
ΑΚ.	τρυφερά	*86
Ρ.	χαμογελώ - χαμογέλασα	*86
Ρ.	σιγοψιθυρίζω - σιγοψιθύρισα	*86
ΕΚ.	να 'χετε όνειρα γλυκά!	*86

87 Διηγούμαι

Είχα πλύνει και είχα πλυθεί

Θ.	αίθουσα, η	87
Ο.	σφουγγαρόπανο, το	87
Ο.	φτερό, το	87
Ο.	ξεσκονόπανο, το	87
Ο.	σφουγγάρι, το	87
Ο.	απορρυπαντικό, το	87
Ρ.	σκουπίζομαι - σκουπίστηκα	87
Ρ.	ξεσκονίζομαι - ξεσκονίστηκα	87
Ρ.	στολίζω - στόλισα	87
Ρ.	στολίζομαι - στολίστηκα	87
Ρ.	στρώνομαι - στρώθηκα	87
ΕΠ.	υγρός, -ή, -ό	87
Θ.	πίστα, η	87
Ρ.	τοποθετώ - τοποθέτησα	87
Ρ.	τοποθετούμαι - τοποθετήθηκα	87
Ο.	μηχάνημα, το	87
Α.	Ντι - τζέι, ο	87
Ρ.	συνδέομαι - συνδέθηκα	87
Ο.	καλώδιο, το	87
Θ.	πρίζα, η	87
Ρ.	εγκαθιστώ - εγκατέστησα	87
Ρ.	εγκαθίσταμαι - εγκαταστάθηκα	87
Ο.	μεγάφωνο, το	87

88 Ρωτάω - Απαντάω

Η αργοπορημένη

ΕΠ.	αργοπορημένος, -η, -ο	88
ΑΚ.	ήδη	88
Ο.	κασετόφωνο, το	88
Ρ.	καταγράφω - κατέγραψα	88
Θ.	μαμάκα, η	88
ΑΚ.	ώσπου να	88
ΑΚ.	ωστόσο	88
Ο.	γκαρσόνι, το	88
Ρ.	ξεστρώνω - ξέστρωσα	88
Ρ.	πείθω - έπεισα	88
ΑΚ.	σχεδόν	88
ΕΚ.	μου πάει (η στολή)	88
ΑΚ.	καταπληκτικά	88
Ρ.	πρόκειται - επρόκειτο (απροσ.)	88
ΕΚ.	δεν πρόκειται να φτάσεις στην ώρα σου	88
ΕΚ.	είναι σίγουρο (ότι)	88

89 Κάνω ασκήσεις

Φιγούρες που χάθηκαν.

Θ.	φιγούρα, η	89
Ρ.	χάνομαι - χάθηκα	89
Θ.	γκαμήλα, η	89
Ο.	αλογάκι, το	89
ΕΚ.	ανάβω το κέφι	89
ΕΚ.	γυρνάω στους δρόμους	89
Ο.	ρύζι, το	89
Ο.	καλαμπόκι, το	89
Ο.	ξυλοπόδαρος, ο	89
Α.	ακροβάτης, ο	89
ΕΠ.	πανύψηλος, -η, -ο	89
Ρ.	ξαφνιάζω - ξάφνιασα	89

90 Ρωτάω - Απαντάω

Η Αλεξία φτάνει στο πάρτι αλλά ... όλα είχαν τελειώσει

Ρ.	ξεστολίζω - ξεστόλισα	90
ΜΤ.	απογοητευμένος, -η, -ο	90
ΕΚ.	με κατεβασμένα μούτρα	90
Ο.	μούτρο, το	90
ΜΤ.	ξεστολισμένος, -η, -ο	90
ΜΤ.	ξεστρωμένος, -η, -ο	90
ΕΠ.	σβηστός, -ή, -ό	90
ΕΚ.	το πάθημα να σου γίνει μάθημα	90
ΕΚ.	ακούς εκεί	90
ΕΚ.	χάνω το πάρτι	90
Ο.	δούλεμα, το	90
ΕΚ.	έχω να φάω ένα δούλεμα	90
Ρ.	ξεντύνομαι - ξεντύθηκα	90
Ρ.	ξεβάφομαι - ξεβάφτηκα	90
Ο.	σήριαλ, το	90
Θ.	πίτσα, η	90
ΕΚ.	πεθαίνω της πείνας	90
Α.	τίτλος, ο	90
Ρ.	διαφημίζω - διαφήμισα	90
Θ.	διαφήμιση, η	90
ΕΚ.	δεν έτυχε να το δω	90

Οι μεταμφιέσεις.

Ρ.	μεταμφιέζομαι - μεταμφιέστηκα	90
Θ.	αμφίεση, η	90
Ο.	ντύσιμο, το	90
Α.	κουδουνάτος, -η, -ο	90
Α.	καρνάβαλος, ο	90
Α.	πιερότος, ο	90
Θ.	ομάδα, η	90
Ρ.	μαζεύομαι - μαζεύτηκα	90
ΕΚ.	δίνω παράσταση	90

91 Κάνω ασκήσεις

Θ.	φράση, η	91
----	----------	----

Η όμορφη διακόσμηση φτιάχνει το κέφι

Θ.	διακόσμηση, η	91
ΕΚ.	φτιάχνω το κέφι	91
Ρ.	λιγοστεύω - λιγόστεψα	91
ΑΚ.	ενεργά	91
Ο.	πινέλο, το	91

Η μάσκα - πρόσκληση

ΕΠ.	χρωματιστός, -ή, -ό	91
Ο.	χαρτόνι, το	91
ΕΠ.	λεπτός, -ή, -ό	91
Ρ.	σχεδιάζω - σχεδίασα	91
Ο.	τέρας, το	91
Θ.	τρύπα, η	91
ΕΚ.	στη θέση (στο ύψος)	91
Ο.	αυτί, το	91
Ο.	λάστιχο, το	91
ΕΚ.	περνώ ένα λάστιχο	91
Ρ.	στερεώνω - στερέωσα	91
ΕΚ.	το πίσω μέρος	91

92 Διηγούμαι

Οι τύψεις και οι σκέψεις της Αλεξίας

Θ.	τύψη, η	92
Θ.	σκέψη, η	92
ΕΠ.	λογικός, -ή, -ό	92
ΕΠ.	ξεροκέφαλος, -η, -ο	92
Ο.	μεζεδάκι, το	92
Ρ.	ευχαριστιέμαι - ευχαριστήθηκα	92
Ρ.	αποδεικνύομαι - αποδείχτηκα	92
ΕΠ.	ανόητος, -η, -ο	92
ΕΠ.	χαζός, -ή, -ό	92
ΕΚ.	την έπαθα άσχημα	92
ΕΚ.	την πάτησα	92
Ρ.	φταίω - έφταιξα	92

A.	εαυτούλης μου, ο	92
EK.	έβαλα μυαλό	92
EK.	δε θα την ξαναπατήσω	92

93 Κάνω ασκήσεις

EK.	δουλεύει η φαντασία μου	93
O.	λαχείο, το	93
A.	πρωθυπουργός, ο	93
A.	υπουργός, ο	93
Θ.	παιδεία, η	93
ΕΠ.	διάσημος, -η, -ο	93
A.	θερμοσίφωνας, ο	93

94 Ρωτάω - Απαντάω

Πώς μπήκε ο καθένας στην αίθουσα;		
Θ.	παλιοσκούπα, η	94
ΕΠ.	περιέργος, -η, -ο (φωνή)	94
Θ.	αγωνία, η	94
ΕΠ.	μελωδικός, -ή, -ό	94
Θ.	βασιλίσα, η	94
EK.	πολύ αέρα πήραν τα μυαλά σου	94
ΕΠ.	ελληνόφωνος, -η, -ο	94
AK.	απ' έξω	94

95 Ρωτάω - Απαντάω

Θ.	γρίπη, η	95
AK.	περαστικά!	95
AK.	ταχυδρομικός	95
P.	ζαλίζομαι - ζαλίστηκα	95
O.	ταξίδι, το	95
P.	απεργώ - απήργησα	95
O.	προσωπικό, το	95
O.	αεροδρόμιο, το	95
ΕΠ.	αεροπορικός, -ή, -ό	95
O.	έδαφος, το	95
Θ.	αεροσυνодός, η	95
A.	πυλός, ο	95
Θ.	απεργία, η	95

97 Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

P.	καλώ - κάλεσα	97
	τακτοποιώ - τακτοποίησα	97
P.	φτιάχνω (γλυκό) - έφτιαξα	97
Θ.	ετοιμασίες, οι	97

98 Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

P.	καληνυχτίζω - καληνύχτισα	98
----	---------------------------	----

99 Λογοτεχνία

Ο Τρελάντωνης.		
Οι βόλοι. Δ' μέρος		
ΕΠ.	ολοστρόγγυλος, -η, -ο	99
MT.	ζαλισμένος, -η, -ο	99
ΕΠ.	άφωνος, -η, -ο	99
Θ.	φούχτα, η	99
EK.	με τη φούχτα	99
ΕΠ.	καταχαρούμενος, -η, -ο	99
Θ.	παλάμη, η	99
AK.	ακατάδεχτα	99
MT.	χαλασμένος, -η, -ο	99
Θ.	επιμονή, η	99
P.	τρυπάω - τρύπησα	99
EK.	τρύπησε η τσέπη	99
AK.	παρακάτω	99
EK.	ξέρεις και συ τώρα από αγόρια	99
AK.	καλά	99
P.	ξαναπηδώ - ξαναπήδηξα	99
AK.	χαμηλά	99
Θ.	στενοχώρια, η	99
EK.	περνώ μεγάλη στενοχώρια	99

101 Τα στρατιωτάκια

O.	μυθιστόρημα, το	101
O.	τραμπολινό, το	101
AK.	διότι	101

102 Πολιτισμός

Θ.	Λαμπρή, η	102
ΕΠ.	θρησκευτικός, -ή, -ό	102
P.	αδειάζω - άδειασα	102
Θ.	ύπαιθρος, η	102
P.	ψήνω - έψησα	102
O.	λιβάδι, το	102
O.	αρνί, το	102
Θ.	σούβλα, η	102
O.	κοκορέτσι, το	102
P.	τσουγκρίζω - τσούγκρισα (αυγά)	102
ΕΠ.	πασχαλινός, -ή, -ό	102
P.	δοκιμάζω - δοκίμασα	102
ΕΠ.	αγνός, -ή, -ό	102
ΕΠ.	πρόβειος, -α, -ο	102
EK.	Χριστός Ανέστη!	102
EK.	Αληθώς Ανέστη!	102
A.	Επιτάφιος, ο	102
EK.	Μεγάλη Παρασκευή, η	102
Θ.	περιφορά, η	102
Θ.	ενορία, η	102
O.	κερί, το	102
O.	πένθος, το	102
A.	Ιησούς Χριστός, ο	102
Θ.	Ανάσταση, η	102
O.	Ευαγγέλιο, το	102
AK.	μεμιάς	102
ΕΠ.	χαρμόσυνος, -η, -ο	102
ΕΠ.	λευκός, -ή, -ό	102
EK.	Άγιο φως, το	102
ΕΠ.	πασχαλιάτικος, -η, -ο	102
O.	τσούγκρισμα, το	102
ΕΠ.	ξεχωριστός, -ή, -ό	102
ΕΠ.	ιδιαιτερός, -η, -ο	102

103 Χρονιάρες μέρες

O.	ήθη, τα	*103
EK.	χρονιάρες μέρες, οι	*103
ΕΠ.	αφρόπλαστος, -η, -ο	*103
O.	χριστόψωμο, το	*103
O.	άγιασμα, το	*103
O.	Πάθη, τα	*103
ΕΠ.	ολόχαρος, -η, -ο	*103
P.	βροντοξυπνώ - βροντοξύπνησα	*103
A.	αντίπαλος, ο	*103
P.	σπέρνω - έσπειρα	*103
O.	φέγγισμα, το	*103
ΕΠ.	λαμπριάτικος, -η, -ο	*103
O.	καλοκαίριασμα, το	*103
EK.	στήνω χορό - έστησα	*103
ΕΠ.	ολόανθος, -η, -ο	*103
P.	ανεμίζω - ανέμισα	*103
O.	χιονόκλαδο, το	*103
Θ.	ποδιά, η	*103

104 Πολιτισμός

Οι Ολύμπιοι Θεοί		
ΕΠ.	μεγαλόπρεπος, -η, -ο	104
P.	ορίζω - όρισα (τη μοίρα)	104
Θ.	μοίρα, η	104
ΕΠ.	απάτητος, -η, -ο	104
A.	κεραυνός, ο	104
P.	κυβερνώ - κυβέρνησα	104
Θ.	λύρα, η	104
P.	γλυκαίνω - γλύκανα	104
A.	καϋμός, ο	104
ΕΠ.	εξαίσιος, -α, -ο	104
O.	βάλσαμο, το	104
O.	μήνυμα, το	104
MT.	σταλμένος, -η, -ο	104

O.	πέρατα, τα	104
Θ.	οικουμένη, η	104
A.	άρχοντας, ο	104
ΕΠ.	τρανός, -ή, -ό	104
MT.	αφρισμένος, -η, -ο	104
P.	αναδεύω - ανάδεψα	104
Θ.	τρίαινα, η	104
P.	λυγίζω - λύγισα	104
O.	πόλεμος, ο	104
O.	ελάφι, το	104
O.	δόρυ, το	104
AK.	γερά	104
Θ.	ασπίδα, η	104
Θ.	σοφία, η	104
AK.	απλόχερα	104
O.	στάχυ, το	104
ΕΠ.	ολόχρυσος, -η, -ο	104
ΕΠ.	εύφορος, -η, -ο	104
ΕΠ.	χιλιοευλογημένος, -η, -ο	104
P.	τρέφω - έθρεψα	104
A.	θνητός, ο	104
Θ.	αφέντρα, η	104
Θ.	προστάτις, η	104
ΕΠ.	άσβηστος, -η, -ο	104
Θ.	φλόγα, η	104
O.	σπιτικό, το	104
ΕΠ.	ευλογημένος, -η, -ο	104
ΕΠ.	πανέμορφος, -η, -ο	104
MT.	χιλιοαγαπημένος, -η, -ο	104
MT.	λατρεμένος, -η, -ο	104
ΕΠ.	παντοτινός, -ή, -ό	104
A.	τόπος, ο	104
ΕΠ.	θείος, -α, -ο	104
Θ.	αρμονία, η	104
ΕΠ.	δοξασμένος, -η, -ο	104

105 Έχω δύο χέρια

P.	χειροκροτώ - χειροκρότησα	*105
P.	μασάω - μάσησα	*105
A.	σκοπός, ο	*105

106 Περιγράφω

Γνωρίζεις το σώμα σου;		
O.	μέτωπο, το	106
O.	τσινόρο, το	106
Θ.	βλεφαρίδα, η	106
O.	φρύδι, το	106
O.	γένια, τα	106
O.	σαγόνι, το	106
A.	λαιμός, ο	106
O.	μπράτσο, το	106
A.	αγκώνας, ο	106
A.	αφαλός, ο	106
O.	μπούτι, το	106
Θ.	γάμπα, η	106
Θ.	φτέρνα, η	106
O.	δάχτυλο του ποδιού, το	106
A.	αστράγαλος, ο	106

107 Ρωτάω - Απαντάω

Γιατρέ, πονάω, τι πρέπει να κάνω;		
Θ.	ειδικότητα, η	107
A.	παιδίατρος, ο/η	107
Θ.	γενική ιατρική, η	107
A.	ορθοπεδικός, ο	107
O.	σπάσιμο, το	107
O.	ράισμα, το	107
O.	στραμπούληγμα, το	107
A.	μικροβιολόγος, ο/η	107
Θ.	ανάλυση, η	107
O.	ούρα, τα	107
A.	ω.ρι.λα., ο	107
A.	ωτορινολαρυγγολόγος, ο/η	107

A.	οφθαλμίατρος, ο/η	107
A.	χειρουργός, ο/η	107
A.	ακτινολόγος, ο/η	107
Θ.	πλάκα, η	107
Θ.	ακτινογραφία, η	107
EK.	βγάζει πλάκες	107
P.	δέχομαι - δέχτηκα (ο γιατρός)	107
O.	ιατρείο, το	107
AK.	καθημερινά	107
EK.	κλείνω ραντεβού	107
O.	σπυρί, το	107
O.	συνάχι, το	107
P.	φυσάω - φύσηξα (τη μύτη)	107
P.	ξαναβάζω - ξανάβαλα	107
ΕΠ.	σύμφωνος, -η, -ο	107
EK.	είμαστε σύμφωνοι;	107
EK.	καλό μήνα!	107
EK.	δεν είμαι στα καλά μου	107
MT.	χαλασμένος, -η, -ο	107
P.	σφραγίζω - σφράγισα (το δόντι)	107
A.	οδοντίατρος, ο (οδοντογιατρός)	107
A.	παθολόγος, ο	107
P.	συμβουλευώ - συμβούλεψα	107
P.	ξανατρώω - ξανάφαγα	107
AK.	διαφορετικά	107
P.	γλιτώνω - γλίτωνα	107
Θ.	εξαγωγή, η	107
EK.	βγάζω το δόντι	107
EK.	τι γίνεται;	107
Θ.	καμηλοπάρδαλη, η	107
EK.	πώς πάει...	107
EK.	με πονάει ο, η	107
P.	βήχω - έβηξα	107
MT.	πρησμένος, -η, -ο	107
Θ.	αμυγδαλές, οι	107
A.	κλιματισμός, ο	107
Θ.	βρύση, η	107
P.	ξαναπονάω - ξαναπόνεσα	107
Θ.	εγχείρηση, η	107
O.	κουνελάκι, το	107
EK.	τι νέα από προχτές;	107
P.	σκοντάφτω - σκόνταψα	107
P.	παραπατώ - παραπάτησα	107
P.	στραμπουλάω - στραμπούληξα (το πόδι)	107
A.	επίδεσμος, ο	107
ΕΠ.	απότομος, -η, -ο	107
EK.	για το καλό σου	107
O.	ασθενοφόρο, το	107
A.	γύψος, ο	107
P.	πατάω - πάτησα (το πόδι)	107
EK.	τι τρέχει;	107
O.	μποξ, το	107
AK.	αραιά	107
EK.	μέρα παρά μέρα	107
AK.	φυσικά	107
Θ.	ξάπλα, η	107
Θ.	οδηγία, η	107
EK.	καλό μεσημέρι!	107
EK.	πώς από (ε)δώ;	107
EK.	πώς είπατε;	107
P.	ξαναλέω - ξαναείπα	107
AK.	ελάχιστα	107
P.	κουφαίνομαι - κουφάθηκα	107
ΕΠ.	κουφός, -ή, -ό	107
A.	φαρμακοποιός, ο	107

A.	πονοκέφαλος, ο	107
P.	χώνομαι - χώθηκα	107
EK.	φακοί επαφής, οι	107
O.	κολλύριο, το	107
Θ.	μόλυνση, η	107
O.	οπτικά, τα	107
ΕΠ.	κακομοίρης -α, κακόμοιρο	107
EK.	πήγαινε στο καλό	107
AK.	φρόνιμα	107

108 Παίζω θέατρο

O.	ψευτογιατρός	108
A.	ρόλος, ο	108
P.	κοιτάζω - κοιτάξα (τον άρρωστο)	108
P.	εξετάζω - εξέτασα (τον άρρωστο)	108
Θ.	γιατριά, η	108
O.	ακουστικά, τα	108
EK.	κάνω πως βήχω	108
Θ.	αρρώστια, η	108
P.	καταπίνω - κατάπια	108
O.	χαπάκι, το	108
Θ.	ένεση, η	108
EK.	ό,τι κι αν λες	108
EK.	όσο και να το θες	108
Θ.	πείρα, η	108
ΕΠ.	ξακουστός, -ή, -ό	108
ΕΠ.	αγαπητός, -ή, -ό	108
EK.	γίνομαι καλά	108
A.	τσαρλατάνος, ο	108
ΕΠ.	μέγας (=μεγάλος)	108
A.	ψευταράς, ο	108
ΕΠ.	κολαριστός, -ή, -ό	108
P.	πολυαρέσω - πολυάρεσα	108
P.	φωνάζω (=καλώ) -φώναξα	108
Θ.	δεκάρα, η	108
EK.	δίνε του από (ε)δώ	108
ΕΠ.	ψεύτης - ψεύτρα	108
P.	κοροϊδεύω - κοροΐδεψα	108
A.	ψευτογιατρός, ο	108

109 Κάνω ασκήσεις

O.	νύχι, το	109
Θ.	οικοδέσποινα, η	109
AK.	απότομα	109

110 Λογοτεχνία

O.	Τρελαντώνης. Οι κατσίκες. Ε' μέρος	110
P.	ακούγομαι - ακούστηκα	110
Θ.	φωνή, η	110
P.	τινάζω - τίναξα	110
MT.	σκονισμένος, -η, -ο	110
ΕΠ.	παχύς, -ιά, -ύ	110
ΕΠ.	ευκίνητος, -η, -ο	110
ΕΠ.	λαστιχένιος, -ια, -ιο	110
P.	ανακαλύπτω - ανακάλυψα	110
ΕΠ.	ολομόναχος, -η, -ο	110
ΕΠ.	γρήγορος, -η, -ο	110
Θ.	ματιά, η	110
EK.	γύρω της	110
EK.	ρίχνω μια ματιά	110
P.	διακόπτω - διέκοψα	110
EK.	από μέσα	110
Θ.	βρώμα, η	110
Θ.	κατσικά, η	110
ΕΠ.	σαστισμένος, -η, -ο	110
MT.	σκυμμένος, -η, -ο	110
Θ.	μύτη, η (των ποδιών)	110
EK.	πατώ στις μύτες των ποδιών	110
Θ.	φρίκη, η	110
Θ.	αηδία, η	110
MT.	σκορπισμένος, -η, -ο	110

Θ.	πλάκες, οι (της αυλής)	110
P.	σκύβω - έσκυψα	110
P.	προσθέτω - πρόσθεσα	110
MT.	ξαφνιασμένος, -η, -ο	110
ΕΠ.	ανόητος, -η, -ο	110
P.	ξαναφεύγω - ξανάφυγα	110
O.	σημάδι, το	110
O.	σκουπάκι, το	110
O.	φαράσι, το	110
ΕΠ.	πεντακάθαρος, -η, -ο	110
MT.	τρομαγμένος, -η, -ο	110
Θ.	ντροπή, η	110
Θ.	σκάλα, η	110
EK.	ανεβαίνω δυο, δυο τα σκαλιά	110
O.	σκαλί, το	110
Θ.	κάμαρα, η	110
P.	κρύβομαι - κρύφτηκα	110
EK.	τις πήρε για βόλους	110
EK.	είναι φοβερό	110

112 Ρωτάω - απαντάω

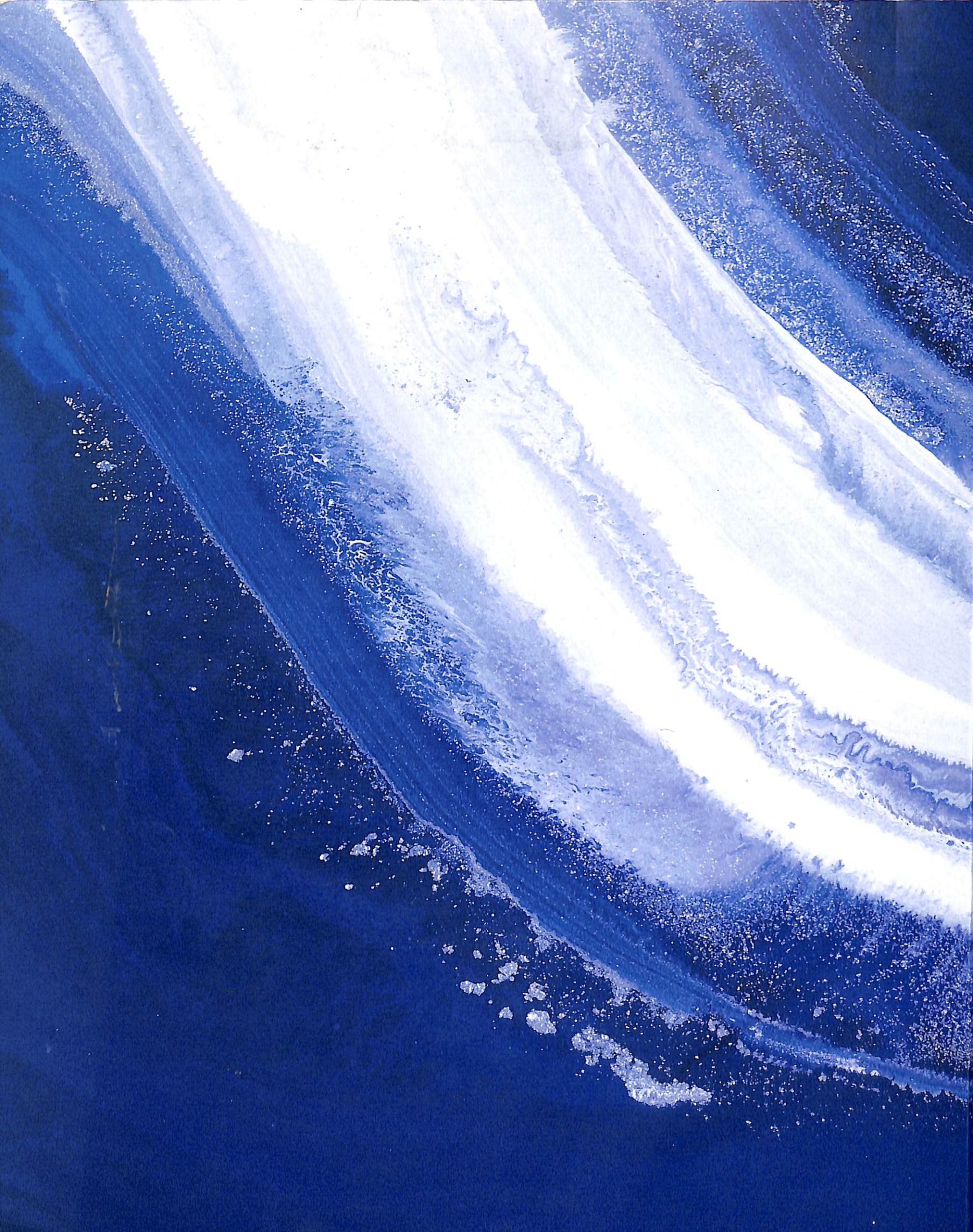
Μήπως φοβάσαι;		
P.	φοβάμαι - φοβήθηκα	112
P.	δαγκώνω - δάγκωσα	112
P.	χυμάω - χύμηξα	112
EK.	τι πλάκα!	112
EK.	ένα τόσο δα ποντικάκι	112
EK.	φοβάμαι μη με δαγκώσει	112
P.	ξεκαρδίζομαι - ξεκαρδίστηκα	112
EK.	ξεκαρδίζομαι στα γέλια	112

113 Σούζη, η γάτα του Άρη.

Θ.	εξυπνάδα, η	113
Θ.	ομορφιά, η	113
EK.	είμαι στις κακές μου	113
P.	γρατζουνίζω-γρατζούνισα	113
O.	νυχάκι, το	113
P.	εξαφανίζομαι - εξαφανίστηκα	113
A.	τρόμος, ο	113
A.	φόβος, ο	113
EK.	είναι ο φόβος και ο τρόμος του, της	113
P.	αρπάζω - άρπαξα	113
ΕΠ.	νόστιμος, -η, -ο	113
ΕΠ.	περήφανος, -η, -ο	113

117 Ξεκινά μια ψαροπούλα

Θ.	ψαροπούλα, η	*117
O.	παλικάρι, το	*117
Θ.	γιούσα, η	*117
O.	μαργαριτάρι, το	*117
A.	Καλυμνιώτης, ο	*117
A.	Αιγινήτης, ο	*117
A.	Κουλουριώτης, ο	*117

ISBN 960-7307-30-5